การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิทยานิพนธ์

ของ

กษิดิศ ฤทธิวงศ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2569

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

วิทยานิพนธ์

ของ

กษิดิศ ฤทธิวงศ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2569

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

NEEDS ASSESSMENT AND GUIDELINES FOR DEVELOPING INSTRUCTIONAL LEADERSHIP IN THE DIGITAL ERA AMONG HEADS OF LEARNING AREAS IN SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE SAKON NAKHON

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

BY

KASIDIS RITTIWONG

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

The Master of Education in Educational Administration

at Sakon Nakhon Rajabhat University

March 2026

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ กษิดิศ ฤทธิวงศ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ)

..... กรรมการสอบและประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล)

..... กรรมการสอบ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์) แต่งตั้งเพิ่มเติม

..... กรรมการสอบและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ดร.บดินทร์ นารถโคษา)

..... กรรมการสอบ
(ดร.ประภัสร สุภาสอน) ผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร)
ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 18 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2569

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และดร.บดินทร์ นารถโคษา กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาแนะนำ เสนอแนะ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ ดร.ประจักร์ เข็มใคร ดร.ภิญโญ ทองเหลา ดร.ปราโมท พระหันธงไชย ดร.ฐูปนีย์ นารี นางอรวรรณ นาเหล็ก นายปิยะพงษ์ ธรรมรักษ์ นางสาวอมรรัตน์ พจนา และนางชุติมา รายณะสุข ในการให้ข้อมูล ตรวจสอบ เสนอแนะการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยและแนวทางการพัฒนางานวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ทุกท่าน ที่ได้ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลวิจัย

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดาของผู้วิจัย และบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนจนผู้วิจัยสามารถดำรงตนและบรรลุผลสำเร็จในปัจจุบัน

กษิดิศ ฤทธิวงศ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ชื่อเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ผู้วิจัย กษิดิศ ฤทธิวงศ์

กรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล
ดร.บดินทร์ นารถโคษา

ปริญญา ค.ม. (การบริหารการศึกษา)

สถาบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ปีที่พิมพ์ 2569

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 335 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 45 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 225 คน และครูผู้สอน จำนวน 65 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านสภาพปัจจุบันของการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .306 – .960 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .971 ด้านสภาพที่พึงประสงค์มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .245 – .616 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .968 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.83) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.52)

2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 2) ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ควรได้รับการพัฒนาเรียงตามลำดับ 3 ด้านดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ควรพัฒนาระบบคลังสื่อและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อการเข้าถึงและแบ่งปัน 2) ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ควรเน้นกระบวนการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล และ 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ควรพัฒนาระบบนิเวศการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนบนแพลตฟอร์มคลาวด์

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น ภาวะผู้นำทางวิชาการยุคดิจิทัล
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

TITLE Needs Assessment and Guidelines for Developing Instructional Leadership in the Digital Era among Heads of Learning Areas in Schools under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon

AUTHOR Kasidis Rittiwong

ADVISORS Assoc. Prof. Dr. Thawatchai Pailai
Dr. Bodin Natkhosa

DEGREE M.Ed. (Educational Administration)

INSTITUTION Sakon Nakhon Rajabhat University

YEAR 2026

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ABSTRACT

This research aimed to examine the current and desirable conditions, to determine priority needs, and to establish guidelines for developing instructional leadership in the digital era of departmental heads in schools under the Secondary Educational Service Area Office (SESAO Sakon Nakhon) as perceived by school administrators, heads of learning areas, and teachers working under the SESAO Sakon Nakhon. The participants in this research, obtained through multi–stage random sampling, were 335 participants, including 45 school administrators, 225 department heads, and 65 teachers in the SESAO Sakon Nakhon, during the 2024 academic year. This research employed questionnaires and interview forms to examine the current and desirable conditions of instructional leadership in the digital era among departmental heads working under the SESAO Sakon Nakhon. The questionnaires were administered to assess the current and desirable conditions of instructional leadership in the digital era among departmental heads. The instruments demonstrated discriminative power values ranging from .306 to .960 for the current condition scale and from .245 to .616 for the desirable condition scale, with reliability

coefficients of .971 and .968, respectively. Statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and the Priority Needs Index (PNI).

The results revealed that

1. The current condition of instructional leadership in the digital era of departmental heads was high ($\bar{X}$ = 3.83), and the overall desirable condition was at the highest level ($\bar{X}$ = 4.52).

2. The priority needs for developing instructional leadership in the digital era among departmental heads, as perceived by school administrators, departmental heads, and teachers, were ranked in a descending order as follows: 1) curriculum and learning management in the digital era, 2) supervision and the professional development of educational personnel through digital technology, and 3) academic research aimed at enhancing the quality of learning management in the digital era.

3. The guidelines for developing instructional leadership in the digital era among departmental heads under the SESAO Sakon Nakhon were derived from interviews with ten experts. The findings identified eight aspects, including:
1) curriculum and learning management in the digital era, focusing on the use of media repositories and access to and sharing of digital innovations; 2) supervision and the professional development of educational personnel through digital technologies, emphasizing instructional processes and digital mentoring; and 3) academic research to enhance the quality of learning management in the digital era, through a classroom action research ecosystem supported by cloud-based platforms.

Keywords: Priority Needs, Instructional Leadership, Departmental Heads

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	คำถามของการวิจัย	6
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	7
	สมมติฐานของการวิจัย	7
	ความสำคัญของการวิจัย	8
	ขอบเขตของการวิจัย	8
	กรอบแนวคิดของการวิจัย	11
	นิยามศัพท์เฉพาะ	12
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
	ภาวะผู้นำ	18
	ความหมายของภาวะผู้นำ	18
	ความสำคัญของภาวะผู้นำ	20
	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	21
	ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ	21
	ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู	23
	ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ	25
	ยุคดิจิทัล	27
	ความหมายของยุคดิจิทัล	27
	ความสำคัญของยุคดิจิทัล	28
	ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล	31
	ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล	31
	ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล	32
	องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล	34

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น 90
ความหมายของความต้องการจำเป็น 90
ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น 91
จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น 94
ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น 95
ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น 96
ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น 98
การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น 100
เครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็นเชิงสำรวจ 105
แนวทางและการพัฒนาภาวะผู้นำ 107
ความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำ 107
แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ 110
วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ 116
บริบทโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 123
ประวัติความเป็นมา 123
วิสัยทัศน์ 123
พันธกิจ 124
เป้าประสงค์ 124
กลยุทธ์ / ยุทธศาสตร์ 125
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 127
งานวิจัยในประเทศ 127
งานวิจัยต่างประเทศ 130

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

3 วิธีดำเนินการวิจัย 135
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 136
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย 136
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 138
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 143
การเก็บรวบรวมข้อมูล 148
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 149
ระยะที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 151
ระยะที่ 3 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 152

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 155
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 156
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 156
ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 156

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

ระยะที่ 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 186

ระยะที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 213

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 255

สรุปผลการวิจัย 255

อภิปรายผล 260

ข้อเสนอแนะ 271

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ 271

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป 274

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

บรรณานุกรม 275

ภาคผนวก 309

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ และรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ 311

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย 317

ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 341

ภาคผนวก ง ค่าคุณภาพเครื่องมือ 357

ภาคผนวก จ ตัวอย่างการวิเคราะห์ผล ด้วยโปรแกรมการวิเคราะห์ สำเร็จรูปมาลงในตาราง 381

ภาคผนวก ฉ แบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนา 401

ภาคผนวก ช ภาพประกอบการวิจัย 407

ประวัติย่อของผู้วิจัย 415

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีตาราง

ตาราง **หน้า**

1 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 40

2 สรุปความหมายและความสำคัญของการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 46

3 สรุปความหมายและความสำคัญของการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 52

4 สรุปความหมายและความสำคัญของการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล 58

5 สรุปความหมายและความสำคัญของการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล 64

6 สรุปความหมายและความสำคัญของการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล 69

7 สรุปความหมายและความสำคัญของการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ 75

8 สรุปความหมายและความสำคัญของการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ 81

9 สรุปความหมายและความสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 87

10 จำนวนโรงเรียน จำแนกตามลักษณะโรงเรียนที่เปิดสอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 136

11 จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามประเภทโรงเรียนที่เปิดสอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 137

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

12 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 25 โรงเรียน 140
13 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 11 โรงเรียน 142
14 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 9 โรงเรียน 143
15 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม 157
16 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวม 158
17 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 161
18 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 164
19 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล 167
20 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล 170

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

21 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 174
22 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ 177
23 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 180
24 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 183
25 ผลการจัดลำดับประเมินความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 187
26 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครในการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 189

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

27 ผลการจัดลำดับการประเมินความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 192

28 ผลการจัดลำดับการประเมินความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล 195

29 ผลการจัดลำดับการประเมินความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล 198

30 ผลการจัดลำดับการประเมินความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 201

31 ผลการจัดลำดับการประเมินความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถาน ศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในจัดการเรียนรู้ 204

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

32 ผลการจัดลำดับการประเมินความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 207

33 ผลการจัดลำดับการประเมินความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 210

34 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในภาพรวม 213

35 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 240

36 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 241

37 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 242

38 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ 244

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

39 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินและการใช้ข้อมูล เพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล 246
40 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การส่งเสริมนวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล 248
41 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 250
42 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 251
43 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ ประเมินแบบสอบถาม เกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะ ผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน 359
44 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการประเมินความต้องการ จำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน 375

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ **หน้า**

1 กรอบแนวคิดของการวิจัย 11

2 โมเดลองค์ประกอบหลักภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 42

3 สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 409

4 สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 409

5 สัมภาษณ์ ดร.ประจักร์ เข็มใคร ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 410

6 สัมภาษณ์ ดร.ภิญโญ ทองเหลา ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 410

7 สัมภาษณ์ ดร.ปราโมท พระหันธงไชย ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโพธิแสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 411

8 สัมภาษณ์ ดร.ฐปนีย์ นารี รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 411

9 สัมภาษณ์ นางอรวรรณ นาเหล็ก หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาฯ โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 412

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ **หน้า**

10 สัมภาษณ์ นายปิยะพงษ์ ธรรมรักษ์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 412
11 สัมภาษณ์ นางสาวอมรรัตน์ พจนา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 413
12 สัมภาษณ์ นางชุติมา รายณะสุข ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 413

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและพัฒนาตนเองอยู่เป็นประจำ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เป้าหมายการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) มุ่งเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นประเทศที่สามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า ง)

ปัจจุบันในยุคดิจิทัลมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายมิติ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งนำไปสู่ระบบสังคมออนไลน์ การสื่อสารข้อมูลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศต้องอาศัยการพัฒนาคน และระบบการจัดการดิจิทัลให้พร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการพัฒนาดิจิทัลของประเทศไทยที่ผ่านมาได้มุ่งสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ตามเป้าหมายปี พ.ศ. 2565 ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ชีวิต การค้นพบนวัตกรรมใหม่ การใช้อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการระบบการศึกษาเพื่อยกระดับประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา พฤติกรรมของบุคคล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ถูกขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการทำงาน รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และการเพิ่มทักษะให้มีสมรรถนะที่จำเป็น โดยเฉพาะทักษะการสื่อสารและทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นการเปลี่ยนรูปแบบและกระบวนการทำงานที่จำเป็นจะต้องรู้จักทักษะดิจิทัล ถือเป็นเครื่องมือและวิธีการสำคัญในการทำงานในยุคดิจิทัล โดยนัยหนึ่งเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้กับครูผู้สอนและผู้เรียนในยุคดิจิทัล กระตุ้นความต้องการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรมดิจิทัล (สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือน, หน้า 2563)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาบูรณาการเข้ากับการบริหารงานวิชาการ การส่งเสริมการพัฒนาครู และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่ง มีองค์ประกอบ และบทบาทสำคัญดังนี้ ต้องมีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลง โดยมีการกำหนดเป้าหมายและวางกลยุทธ์เพื่อนำนวัตกรรมดิจิทัลมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษา ในขณะเดียวกันต้องดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรด้วยการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีของครู เพื่อให้สามารถออกแบบสื่อและจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์หรือผสมผสานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันผู้บริหารต้องร่วมกันกับครู สร้างวัฒนธรรมและองค์กรดิจิทัล ให้เกิดขึ้นในโรงเรียน โดยการสร้างบรรยากาศที่เปิดรับนวัตกรรมสนับสนุนการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของทั้งครูและนักเรียน บริหารจัดการเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ มีการเชื่อมโยงข้อมูลการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน สามารถเข้าถึงสื่อและบริการทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึง

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา คือหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการเรียนรู้ ช่วยนำพาครูและนักเรียนก้าวทัน เทคโนโลยียกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นไร้ขีดจำกัด ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อกระบวนการจัดการศึกษาในปัจจุบันผ่านบทบาทหลักดังนี้ คือ 1) ต้องสร้างวิสัยทัศน์และการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารต้องมองเห็นภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาวางแผนกลยุทธ์และผลักดันนโยบาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ส่งเสริมให้นำเครื่องมือดิจิทัลมาบูรณาการในการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม 2) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครู โดยการสนับสนุนให้บุคลากรเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ฝึกฝนทักษะดิจิทัล รวมถึงจัดให้มีระบบนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) สร้างเครือข่ายและการสื่อสาร โดยเชื่อมโยงแหล่งความรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กรตลอดจนส่งเสริมการสื่อสารที่โปร่งใสรวดเร็ว เข้าถึงได้ทุกฝ่ายทั้งผู้เรียน ครูและผู้ปกครอง 4) ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล มีการนำระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลมาใช้วิเคราะห์เพื่อวางแผนพัฒนาศักยภาพการศึกษาและแก้ไขปัญหาของผู้เรียนได้อย่างตรงจุด

ดังที่กล่าวข้างต้นภาวะผู้นำทางวิชาการจึงมีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องเพราะว่าในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่จากการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาในยุคดิจิทัล เป็นประเด็นสำคัญในปัจจุบัน การรับรู้ข่าวสารเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ ทำให้เกิดการรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างรวดเร็ว ผู้บริหารควรมีภาวะผู้วิชาการในยุคดิจิทัล ใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้และนำมาเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่ ผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิด ปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ กระบวนการจัดการศึกษา ควรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสร้างพลังในการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด (จิณณวัตร ปะโคทัง, 2561, หน้า 56) กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันนั้นจะต้องมีลักษณะของการเป็นผู้นำที่สามารถเชื่อมโยงและนำเทคโนโลยีไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาได้ ทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ของครู และด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร รวมถึงต้องมีการส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นคณะกรรมการบริหารวิชาการของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา วางแผนดำเนินงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำโครงสร้าง แผนงาน ปฏิทินการปฏิบัติงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้และขับเคลื่อนการดำเนินงานอื่น ๆ ดังที่ ทวีศักดิ์ ยศถา (2558, หน้า 72) ได้กล่าวว่าหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีความสำคัญต่อองค์กร ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งได้กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้มีหน้าที่รับผิดชอบปริมาณและผลงานสูง โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติ ได้แก่ พัฒนางานวิชาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีความก้าวหน้า เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตร ส่งเสริม

การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิชาการ รวมไปถึงการประกวดแข่งขันต่าง ๆ ร่วมวางแผน จัดทำแผนและดำเนินงานตามแผนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย นิเทศครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้นำเสนอผลการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่อผู้บริหารจะเห็นได้ว่า บทบาทหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการและการบริหาร ดังนั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องมีความสามารถที่สำคัญ ทั้งด้านวิชาการและด้านการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบริหารจัดการทีมงาน เพื่อให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มีศักยภาพด้านวิชาการ สามารถเป็นผู้นำด้านวิชาการ การสอน การให้คำปรึกษา แนะนำเพื่อนครู ที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน เพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ รวมทั้งมีทักษะด้านการบริหาร ความเป็นผู้นำ สามารถบริหารคนที่อยู่ในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล นำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบได้

การประเมินความต้องการจำเป็น คือ กระบวนการรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์หาช่องว่าง ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับสภาพที่ควรจะเป็น จากนั้นนำมาจัดลำดับความสำคัญ เพื่อนำไปใช้วางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา หรือจัดสรรทรัพยากรอย่างตรงจุด โดยมีองค์ประกอบหลักของการประเมินอยู่ 3 ด้าน คือ 1) สภาพที่ควรจะเป็นเป้าหมาย มาตรฐานหรือผลลัพธ์ในอุดมคติที่องค์การ หน่วยงาน โรงเรียนต้องการไปให้ถึง 2) สภาพที่เป็นจริง คือ ผลลัพธ์ข้อมูลหรือความสามารถที่เกิดขึ้นและวัดผลได้ในปัจจุบัน 3) ความต้องการจำเป็นคือช่องว่างหรือความแตกต่างระหว่าง สภาพที่ควรจะเป็นและสภาพที่เป็นจริง ซึ่งมักนำมาสู่ แนวทางแก้ปัญหา ดังนั้นประโยชน์และการนำไปใช้ของการประเมินความต้องการจำเป็น มีดังนี้ 1) ด้านการศึกษา มีประโยชน์ในการวิเคราะห์สาเหตุที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและจัดหาเครื่องมือ หรือหลักสูตรมาช่วยเสริมทักษะผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง 2) ด้านองค์กรและธุรกิจ เป็นการค้นหาจุดอ่อนในการทำงานหรือทักษะที่พนักงานขาดหายไปเพื่อออกแบบหลักสูตรฝึกอบรม ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด 3) ด้านสาธารณสุข เป็นการประเมินความขาดแคลนในชุมชนเพื่อจัดสรรยารักษาโรคและบุคลากรทางการแพทย์ ไปในพื้นที่จำเป็นที่สุด

ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นต่อการบริหารงานวิชาการสรุปได้ดังนี้ 1) ชี้เป้าปัญหาที่แท้จริงช่วยระบุว่า โรงเรียน ครู หรือ นักเรียนขาดสิ่งใดและควรพัฒนาทักษะหรือทรัพยากรด้านใดก่อน – หลัง 2) ใช้งบประมาณและเวลาอย่างคุ้มค่า

ป้องกันการสูญเปล่า จากการจัดอบรม หรือจัดหาสื่อที่ไม่ตรงกับความต้องการของครูและนักเรียน 3) วางแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบ ข้อมูลที่ได้เป็นฐานในการกำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและนโยบายที่ตอบโจทย์บริบทของโรงเรียน 4) ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มุ่งเน้นไปที่การแก้ปัญหาการเรียนรู้และการพัฒนาสื่อนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนผู้เรียนโดยตรง 5) สร้างการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายได้สะท้อนปัญหาและความต้องการซึ่งช่วยสร้างความตระหนักและการยอมรับในการขับเคลื่อนงานวิชาการ

จากสภาพการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปของโลกในยุคดิจิทัล ภาวะผู้นำถือเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารและขับเคลื่อนองค์กรให้ประสบความสำเร็จ ยิ่งในปัจจุบันมีกระแสการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและเทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ทำให้ผู้นำต้องมีการปรับตัว ปรับรูปแบบกระบวนการในการบริหารที่แตกต่างไปจากเดิม ในหลาย ๆ มิติและการบริหารในยุคดิจิทัล ซึ่งภาวะผู้นำของผู้บริหารในยุคดิจิทัลจะต้องรู้จักปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงรู้เท่าทันเทคโนโลยี ยอมรับเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการทำงาน รู้จักพัฒนาและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมได้อย่างหลากหลาย และในส่วนของการบริหารในยุคดิจิทัลนั้นผู้นำหรือผู้บริหารจะต้องตระหนักได้ว่า ไม่สามารถบริหารองค์กรในแบบเดิม ๆ ได้ เนื่องจากในยุคดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ให้ความสำคัญในการวางแผน วางกลยุทธ์ต่าง ๆ และสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์แบบแผนให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง รวมไปถึงต้องให้ความสำคัญกับบุคลากร เนื่องจากบุคลากรถือเป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ประสบความสำเร็จ ผู้นำจึงต้องให้การสนับสนุนบุคลากรในด้านต่าง ๆ ทั้งการให้สวัสดิการที่ดี การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถของบุคลากรในองค์กร เพื่อให้มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งเพื่อให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้และสามารถแข่งขันกับองค์กรอื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (รุ่งรัตน์ พลชัย, 2563, หน้า 53)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เป็นหน่วยงานภาครัฐทำหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนครและเป็นองค์กรจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ครูและบุคลากรปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ เน้นระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ภายใต้การมีส่วนร่วมและการเชื่อมโยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

พอเพียง มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น จำนวน 45 โรงเรียน ครูและบุคลากรทางศึกษา จำนวน 2,282 คน ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อ นวัตกรรม บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษารวมถึงปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมายให้มีความสามารถและสมรรถนะที่เหมาะสมเพื่อไปพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร, 2565, ออนไลน์)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยของนักวิชาการเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการและผลลัพธ์ที่สำคัญต่อการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งส่งผลกระทบอย่างมากต่อระบบการศึกษาในปัจจุบัน ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพบุคลากรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการและบริบทการเปลี่ยนแปลง บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการและการบริหารจัดการทีมงาน ยิ่งเน้นย้ำถึงความจำเป็นที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จะต้องมีความสามารถในการนำและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการทำงานและนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เพื่อให้ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรม สอดรับกับบริบทการศึกษาในยุคดิจิทัล และสนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนส่งเสริมความก้าวหน้าของโรงเรียนต่อไปในอนาคต

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย ไว้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับใด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เป็นอย่างไร

3. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

สมมติฐานของการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับมากและมากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผลการวิจัยในครั้งนี้คาดว่าจะได้ประโยชน์ ดังนี้

1. ผลการวิจัยทำให้ได้กรอบแนวคิดและตัวชี้วัดของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ที่มีความชัดเจน ซึ่งหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินและพัฒนาหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

2. ผลการวิจัยเป็นสารสนเทศพื้นฐานสำหรับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เพื่อประกอบการพิจารณางานวิชาการในการสนับสนุนทรัพยากรและการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในการจัดการศึกษาต่อไป

3. ผลการวิจัยทำให้ได้ชุดแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ซึ่งสามารถใช้เป็นต้นแบบให้แก่สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร และยังเป็นประโยชน์ต่อเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อยกระดับการบริหารงานวิชาการในบริบทของตนเอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการทำวิจัยครั้งนี้มีกรอบแนวคิดด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 8 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

1.2 การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

1.3 การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล

1.4 การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

1.5 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

1.6 การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

1.8 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,282 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 45 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 91 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน จำนวน 2,146 คน จากทั้งหมด 45 โรงเรียน ข้อมูล 10 มิถุนายน 2567 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร, 2567, หน้า 4)

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2567 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดจำนวน 2,282 คน โดยใช้ตารางของ (Krejcie & Morgan, 1970) ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 331 คน แต่เพื่อความครอบคลุม ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 335 คน ผู้วิจัยดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 45 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 225 คน และครูผู้สอน จำนวน 65 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

3.1.1 สถานภาพการดำรงตำแหน่ง

3.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.1.1.2 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

3.1.1.3 ครูผู้สอน

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน

3.1.2.1 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.2.2 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

3.1.3 ประสบการณ์ในการทำงาน

3.1.3.1 น้อยกว่า 10 ปี

3.1.3.2 ระหว่าง 10 – 20 ปี

3.1.3.3 มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม แบ่งเป็น

3.2.1 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการ ในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน

3.2.1.1 การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

3.2.1.2 การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

3.2.1.3 การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล

3.2.1.4 การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

3.2.1.5 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

3.2.1.6 การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

3.2.1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

3.2.1.8 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.2.2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

1. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง
   1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
   1.2 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
   1.3 ครูผู้สอน
2. ขนาดของโรงเรียน
   2.1 โรงเรียนขนาดกลาง
   2.2 โรงเรียนขนาดใหญ่
   2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ
3. ประสบการณ์ในการทำงาน
   3.1 น้อยกว่า 10 ปี
   3.2 ระหว่าง 10 – 20 ปี
   3.3 มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

→

ตัวแปรตาม

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน

1.1 การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

1.2 การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

1.3 การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล

1.4 การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

1.5 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

1.6 การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

1.8 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

↓

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมและความสามารถของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่อยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ที่จะก่อให้เกิดกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลงโดยใช้อิทธิพล กระตุ้น ชี้นำ ผลักดัน โน้มน้าวด้วยกลยุทธ์ต่าง ๆ ตลอดจนการแสดงออกในลักษณะการใช้อำนาจหน้าที่ในการจูงใจครูหรือบุคลากรทางการศึกษาภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ปฏิบัติงานทางวิชาการอย่างเต็มความสามารถและกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการโดยมีความสำเร็จของโรงเรียนเป็นเป้าหมายร่วมกัน สามารถวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 8 ด้าน ดังนี้

1.1 การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศ ตลอดกระบวนการจัดการหลักสูตร ตั้งแต่การวางแผนและออกแบบหน่วยการเรียนรู้บนแพลตฟอร์มออนไลน์ การบริหารจัดการคลังสื่อดิจิทัลที่ครูสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ได้อย่างสะดวก ไปจนถึงการใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเพื่อวิเคราะห์และปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและมีคุณภาพสูง สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้

1.2 การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพของครู ผ่านกระบวนการนิเทศออนไลน์ การให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ การส่งเสริมให้ครูเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และการให้คำปรึกษาเชิงรุก เพื่อให้ครูสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เข้มแข็ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.3 การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล หมายถึง บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลาย เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ทั้งการประเมินระหว่างเรียนเพื่อพัฒนา และการประเมินหลังสิ้นสุดการเรียนเพื่อตัดสินผล การสร้างวัฒนธรรมการใช้ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล ในการปรับปรุงการสอน เช่น การออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน การจัดกลุ่มเพื่อพัฒนา และการให้ข้อมูลป้อนกลับที่จำเพาะเจาะจงแก่นักเรียนรายบุคคล

1.4 การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล หมายถึง บทบาทผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเริ่มจากการสื่อสาร วิสัยทัศน์ร่วม เพื่อให้บุคลากรเข้าใจเป้าหมายและทิศทางการเปลี่ยนแปลง ควบคู่กับการสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการทดลอง ซึ่งสนับสนุนให้ครูนำแนวทางการสอนหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้อย่างสร้างสรรค์โดยมองความผิดพลาดเป็นการเรียนรู้ ตลอดจนการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ เพื่อลดแรงต้านและส่งเสริมให้บุคลากรสามารถปรับตัวยอมรับเทคโนโลยีใหม่ได้อย่างราบรื่น

1.5 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการเป็นผู้นำและให้คำปรึกษาเชิงวิชาการแก่ครู ในการออกแบบและจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวทางการสอนในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน หรือการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุนการสืบค้น การทำงานร่วมกัน และการสร้างปฏิสัมพันธ์ หัวใจสำคัญคือการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับและเปลี่ยนผ่านกระบวนการเรียนรู้ ไม่ใช่เป็นเพียงการแปลงสื่อการสอนแบบเดิมให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลเท่านั้น

1.6 การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการเสริมสร้างศักยภาพครูและวางระบบสนับสนุนสำหรับกระบวนการสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลอย่างครบวงจร ซึ่งครอบคลุมถึงการให้ความรู้ด้าน หลักการออกแบบสื่อการสอน เพื่อให้สื่อมีความ

น่าสนใจ เหมาะสมกับผู้เรียน และส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมให้ครูมีทักษะทางเทคนิคในการใช้เครื่องมือและแอปพลิเคชันที่หลากหลายเพื่อผลิตสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างเกณฑ์ประเมินคุณภาพและส่งเสริมวัฒนธรรมการแบ่งปันสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพผ่านคลังสื่อกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล หมายถึง บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการสร้างวัฒนธรรมและเสริมสร้างศักยภาพครูในการทำ วิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ กระบวนการนี้ครอบคลุมตั้งแต่การสนับสนุนให้ครูตั้งคำถามวิจัยจากสภาพปัญหาจริงในชั้นเรียน การส่งเสริมการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ไปจนถึงการสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะของ ชุมชนนักปฏิบัติ เพื่อให้ครูได้นำเสนอผลการวิจัยและนำข้อค้นพบไปใช้ขยายผลในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระฯ ต่อไป

1.8 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการริเริ่มและวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นฐาน เพื่อขยายขอบเขตการเรียนรู้ของผู้เรียนออกไปนอกห้องเรียน ซึ่งรวมถึงการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริม การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับโลกจริง เช่น การจัดค่ายเสมือนจริง หรือการทำโครงงานร่วมกับชุมชนและผู้เชี่ยวชาญภายนอกผ่านช่องทางออนไลน์ ตลอดจนการส่งเสริมให้นักเรียนใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อสร้างสรรค์และนำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น พอดแคสต์ หรือแฟ้มสะสมงานดิจิทัล โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนา สมรรถนะแห่งอนาคต และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจความถนัดของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

2. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง หมายถึง ตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2567

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.2 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเอง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2567

2.3 ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนหรือส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2567

3. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ลักษณะของโรงเรียนโดยจำแนกตามจำนวนนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2567 จำแนกออกได้เป็น 3 ขนาด ดังนี้

3.1 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน 120 – 719 คน

3.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน 720 – 1,679 คน

3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน 1,679 คนขึ้นไป

4. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ช่วงเวลาการปฏิบัติงานที่ทำอยู่ในช่วงผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจนถึงเวลาปัจจุบันจำแนกเป็น

4.1 น้อยกว่า 10 ปี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี

4.2 ระหว่าง 10 – 20 ปี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การในการทำงานระหว่าง 10 – 20 ปี

4.3 มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การในการทำงานมากกว่า 20 ปี

5. การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการในการประเมินเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แล้วนำความแตกต่างที่ได้จากการประเมินมาจัดลำดับความสำคัญ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับวางแผนแก้ปัญหาและดำเนินงานให้ตรงกับสภาพหรือความต้องการที่แท้จริง

5.1 สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและเป็นอยู่จริงในปัจจุบัน คือ ภาวะทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยผู้ให้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สภาพที่เป็นจริงนี้วัดได้จากแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับ ภาวะทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

5.2 สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง สิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน คาดการณ์และอยากจะพัฒนาภาวะทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามรูปแบบการประเมินโดยผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สภาพที่ควรจะเป็นนี้วัดได้จากสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับภาวะทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

6. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร หมายถึง แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าสถิติ ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมมาพิจารณาว่าองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการด้านใดมีความต้องการจำเป็นที่ต้องพัฒนาเป็นอันดับแรกจนถึงระดับสุดท้าย ผู้วิจัยจะนำด้านดังกล่าวไปสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน เพื่อให้เสนอแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต่อไป

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร หมายถึง หน่วยงานของทางราชการที่จัดตั้งตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาภายในจังหวัดสกลนคร ซึ่งมีเขตอำเภอในพื้นที่บริการ จำนวน 18 อำเภอ มีจำนวนโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น จำนวน 45 โรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถสรุปสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำ
    1.1 ความหมายของภาวะผู้นำ
    1.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำ
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการ
    2.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ
    2.2 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู
    2.3 ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ
3. ยุคดิจิทัล
    3.1 ความหมายของยุคดิจิทัล
    3.2 ความสำคัญของยุคดิจิทัล
4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล
    4.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล
    4.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล
    4.3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
    5.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น
    5.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
    5.3 จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
    5.4 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น
    5.5 ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น
    5.6 ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5.7 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

5.8 เครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็นเชิงสำรวจ

6. แนวทางและการพัฒนาภาวะผู้นำ

6.1 ความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำ

6.2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ

6.3 วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ

7. บริบทโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยในประเทศ

8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ภาวะผู้นำ

1. ความหมายของภาวะผู้นำ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ ดังนี้

วีรวัฒน์ การุณวงศ์ (2564, หน้า 26) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่แสดงออกให้บุคคลอื่นเกิดความเชื่อมั่น มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้รับความยอมรับ ความร่วมมือจากสมาชิก และความไว้วางใจจากบุคคลในองค์กร ตลอดจนมีความริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างแรงบันดาลใจ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีและบรรลุตามเป้าหมายที่ผู้นำกำหนดไว้

ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์ (2564, หน้า 18) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการหรือความสามารถของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในการใช้ศาสตร์และศิลป์จูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม สร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอย่างประสานสัมพันธ์กัน มีคุณลักษณะที่เหมาะสม มีทักษะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถบริหารจัดการและขับเคลื่อนองค์การให้ปฏิบัติภารกิจตามแผนงาน เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ขององค์การ

ข้าวทิพย์ ทีสุกะ (2564, หน้า 25) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การใช้อิทธิพลและศิลปะในการชักจูง จูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาหรือกลุ่มเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถตามบริบทและหน้าที่ ทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ไชยา ภาวะบุตร (2565, หน้า 25) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การใช้อิทธิพลของผู้นำกับผู้ตาม โดยการโน้มน้าวใจ การสร้างค่านิยม และความเชื่อให้คล้อยตามและปฏิบัติงานให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นภายในองค์การเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

พิชญ์พิมล สุนทะวงศ์ (2565, หน้า 10) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ศิลปะหรือกระบวนของบุคคลคนหนึ่งที่สามารถโน้มน้าวกระตุ้นหรือใช้อิทธิพลจูงใจผู้ร่วมงานมาประสานกัน เพื่อให้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ด้วยความเต็มใจ เพื่อการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้รับการยอมรับและยกย่องจากผู้ร่วมงาน

รุจาภรณ์ ลักษณะดี (2565, หน้า 23) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การกระทำหรือการแสดงพฤติกรรมของผู้นำที่มีอิทธิพลต่อผู้อื่นและผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีพฤติกรรมที่คล้อยตามหรือยอมรับ สามารถชักนำ กระตุ้น จูงใจหรือชี้นำให้บุคคลหรือสมาชิกในองค์กรร่วมกันปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

Robbins (2005, p. 121) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการใช้อิทธิพลของบุคคลต่อกลุ่ม เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

Daft (2008, pp. 4 – 5) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลระหว่างผู้นำ (Leaders) และผู้ตาม (Followers) ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน (Shared Purposes) ขององค์กรได้

Ivancevich, Konopaske and Matteson (2008, p. 413) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึงกระบวนการโน้มน้าวและอำนวยความสะดวกให้ผู้อื่นทำงานเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ขององค์การ

Bennis and Townsend (2008, p. 259) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการซึ่งบุคคลหนึ่งสามารถชักนำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาประพฤติปฏิบัติตามแนวทางที่เขาประสงค์ไว้ได้

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการและความสามารถของบุคคลในการใช้อิทธิพล ศิลปะการโน้มน้าวใจ และการสร้างแรงบันดาลใจเพื่อกระตุ้นให้บุคคลหรือกลุ่มคนในองค์การปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ ความเชื่อมั่น และความพึงพอใจ โดยมุ่งเน้นการประสานสัมพันธ์และขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกันขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ความสำคัญของภาวะผู้นำ

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำไว้ ดังนี้

สุชาติ พันธ์ก้อม (2563, หน้า 22) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อกระบวนการเชิงบริหารทุกระบบ ทุกงาน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของผู้นำให้เต็มความสามารถ ให้เกิดพลัง อิทธิพลในการครองใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานให้ร่วมมือ ร่วมใจในการปฏิบัติงาน ทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้นำเกิดบารมีได้ความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจ ความอบอุ่นในการรวมทีมหรือกลุ่มดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564, หน้า 26) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อทุกคนในองค์การ เพราะการขับเคลื่อนกลไกการทำงานในทุกสถานการณ์สามารถทำให้เกิดการใช้ภาวะผู้นำขึ้นในองค์การได้ โดยบุคคลที่สามารถใช้ภาวะผู้นำจนทำให้เพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดการยอมรับทั้งทางกายโดยการลงมือปฏิบัติทางใจโดยการชื่นชมหรือเห็นชอบด้วย โดยทำให้สมาชิกทุกคนเกิดการร่วมมือร่วมใจ พึงพอใจทำให้บุคคลที่ใช้ภาวะผู้นำเป็นในองค์การนั้น ๆ

ธีระนันต์ โมธรรม (2564, หน้า 29) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารงาน โดยผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมในการชักจูงโน้มน้าวผู้อื่นให้ดำเนินการร่วมกัน และนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

กนกวรรณ ปาระคะ (2566, หน้า 22) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญและเป็นสิ่งสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความคิดของผู้ใต้บังคับบัญชา รับฟังความคิดเห็นส่วนรวมและสามารถสร้างแรงจูงใจปรับทัศนะคติเพื่อนร่วมงานให้ไปในทิศทางเดียวกันและเป็นผู้ประสานงานของบุคลากรทุกฝ่ายให้สามารถทำงานภายใต้ระบบองค์การให้มีความคล่องตัว มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และตั้งเป้าหมายที่จะนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ

สมศักดิ์ ยางเบือก (2566, หน้า 21) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์การเป็นอย่างยิ่ง ผู้นำเป็นผู้ที่มีบทบาทต่อพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากรหรือผู้ใต้บังคับบัญชาและต่อผลสัมฤทธิ์ของงานโดยรวมทั้งหมดขององค์การเพราะผู้นำนั้นเป็นผู้ควบคุมดูแลและมีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน ซึ่งทำให้ผลการปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำ คือ เป็นผู้ที่มีบทบาทต่อพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา รับฟังความคิดเห็นส่วนรวมและสามารถสร้างแรงจูงใจ โน้มน้าว โดยทำให้สมาชิกทุกคนเกิดการร่วมมือร่วมใจและนำองค์การไปสู่ความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ภาวะผู้นำทางวิชาการ

1. ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ ดังนี้

สมจิตร เจริญกร (2561, หน้า 3) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การที่ผู้นำใช้อิทธิพลจะโดยอำนาจหน้าที่หรือโดยได้รับความเชื่อถือและศรัทธาที่มีอยู่กับบุคคลที่เป็นสมาชิกในกลุ่ม เพื่อสร้างสรรค์หรือปลูกฝังศรัทธาความสามัคคี กลมเกลียว ความร่วมมือร่วมใจให้เกิดขึ้นในระหว่างผู้ร่วมงานผู้ตาม เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางที่ผู้นำหรือผู้บริหารต้องการ อันเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ

วิโรจน์ สารรัตนะ (2561, หน้า 260) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่มุ่งส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตลอดจนการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งสามารถวัดได้จากการให้ความสำคัญกับการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การนิเทศกำกับติดตาม การจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพ และการประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียน

ชัยยนต์ เพาพาน (2562, หน้า 330) ให้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ระดับพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงออกในการจัดการและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ตลอดจนการส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ฉัตรชัย จันทา (2563, หน้า 24) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ลักษณะของผู้นำทางวิชาการ ซึ่งต้องมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการบริหารจัดการการเรียนการสอนในโรงเรียน

ธีระ รุญเจริญ (2563, หน้า 8) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร การนิเทศและพัฒนาครู การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ รวมทั้งการวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ไชยา ภาวะบุตร (2565, หน้า 90) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความใส่ใจอย่างมากของผู้นำต่อพฤติกรรมของครูที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่มีผลต่อความก้าวหน้าของผู้เรียน มุ่งเน้นที่พฤติกรรมของครูซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรวมถึงการใส่ใจถึงสภาพอื่น ๆ ขององค์การ ถือเป็นศิลปะและความสามารถของผู้นำในการสร้างอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานไปสู่ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนรู้ของผู้เรียน

McEwans (1998, อ้างถึงใน ไชยา ภาวะบุตร, 2560, หน้า 89) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ภาวะผู้นำที่พัฒนามาจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformation Leadership) เป็นภาวะผู้นำโดยเฉพาะของครู อาศัยการเรียนรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับการสอน และความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเป็นพลังขับเคลื่อนทางการศึกษา ผู้นำทางวิชาการต้องมีความสามารถในการสื่อสารและแสดงให้นักเรียน เพื่อนครู และผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนรู้นั้นสำคัญและมีคุณค่า

Wildy & Dimmock (2000, pp. 42 – 61) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง บทบาทที่สำคัญของบุคคลกับการบริหารงานด้านวิชาการเป็นหลัก ต้องสามารถทำวิสัยทัศน์ให้กลายเป็นความจริงได้ รวมถึงการทำภาระงานหรือการมอบหมายงานให้ผู้อื่นปฏิบัติแทนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ประกอบด้วย ภาระงานที่สำคัญด้านต่าง ๆ ได้แก่ กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในกระบวนการเรียนการสอน กำกับ ติดตาม นิเทศการสอนเป็นกรรมการอำนวยการหรือประสานงาน ส่งเสริมสัมพันธภาพของบุคคลอื่น

Afzal Sayed, Munna (2023, p. 38) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การที่บุคคลใดนั้นเกิดภาวะผู้นำทางวิชาการซึ่งเป็นผู้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มีบทบาทสำคัญในสถานศึกษาเนื่องจากสามารถช่วยในการจัดการกิจกรรมประจำวัน ความเป็นผู้นำด้านการจัดกิจกรรมเรียนรู้ มีบทบาทที่ชัดเจนเสมอในการศึกษาเนื่องจาก บทบาทของผู้นำด้านการจัดการเรียนรู้ มักจะมีอิทธิพลต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงถึงความสามารถในการบริหารและพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ทั้งระบบให้มีคุณภาพและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ผ่านการกำหนดวิสัยทัศน์ การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล การสร้างบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ

2. ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ไว้ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2559, หน้า 39) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง ความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอน การใช้กระบวนการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การให้คำแนะนำชี้แนะแก่เพื่อนครู รวมทั้งการเป็นแบบอย่าง ที่ดีทั้งด้านการสอนและบุคลิกภาพ

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2560, หน้า 92) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของครู หมายถึง การแสดงบทบาทในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงวิชาการที่มีอิทธิพล ต่อการพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา โดยใช้ทักษะการจัดการเรียนรู้ความรอบรู้ ทางวิชาการ การสร้างแรงบันดาลใจและการทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่น

สุนทร โคตรบรรเทา (2561, หน้า 74) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของครู หมายถึง บทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอนที่ต้องใช้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ในการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ตลอดจนการใช้ภาวะผู้นำในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงสุด

กาญจนา ศิลา (2562, หน้า 5) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง การที่ครูแสดงบทบาทในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาการจัดการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ของประเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ธีระ รุญเจริญ (2563, หน้า 18) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแสดงออกในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และคุณลักษณะที่ดีในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย

วิภา ทองหง่ำ (2564, หน้า 5) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง คุณลักษณะ พฤติกรรม และความสามารถของครูในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนางานวิชาการอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และความสำเร็จของผู้เรียนผ่านการประสานความร่วมมือกับเพื่อนครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง

ชัยยนต์ เพาพาน (2565, หน้า 174) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของครูในการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล โดยการใช้ความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ รวมถึงการสร้างแรงจูงใจและความร่วมมือกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานวิชาการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

Sinha and Hanuscin (2017, p. 356) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง ความสามารถของครูในการนำความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนภายในและภายนอกห้องเรียนของตนผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และความร่วมมือกับครูคนอื่น ๆ

Smylie and Eckert (2018, p. 556) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของครูที่มีอิทธิพลต่อครูคนอื่น ๆ ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้คำแนะนำ และสร้างแรงบันดาลใจแก่กัน

Cheung, Reinhardt, Stone and Little (2018, p. 38) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง ความสามารถของครูในการสร้างอิทธิพลเชิงบวกต่อวัฒนธรรมการทำงานทางวิชาการของโรงเรียน ด้วยการผลักดันให้เพื่อนครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมมือกันพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

Campbell (2021, p. 4) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง ความสามารถของครูในการนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ มาใช้ในการพัฒนางานวิชาการ และการสนับสนุนการเรียนรู้อย่างมืออาชีพร่วมกับเพื่อนครู เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง ความสามารถของครูในการใช้ความรู้ ทักษะ และผลักดันให้เพื่อนครู ผู้บริหาร นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงขึ้น โดยมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย สามารถโน้มน้าวและจูงใจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการเป็นแบบอย่างและผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ดังนี้

ปิยพร บุญใบ (2563, หน้า 25) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นงานสำคัญและเป็นงานหลักในการบริหารสถานศึกษา คือมุ่งให้การเรียนการสอนของสถานศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนมีคุณภาพ จึงถือว่าเป็นหัวใจหลักของจัดการศึกษา ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจและความสำคัญ

อิสระ ชอนบุรี (2563, หน้า 19) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความสำคัญต่อครู เป็นการพัฒนาครูให้เป็นครูที่มีภาวะผู้นำและมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพเป็นการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีความเชี่ยวชาญในทางการสอนเพิ่มมากขึ้น

กิ่งกาญจน์ สุขสำราญ (2565, หน้า 28) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ จะช่วยให้งานวิชาการมีคุณภาพในด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีมีเป้าหมายเดียวกันที่ทำให้งาน วิชาการประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพและเกิดการบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร

สมพงษ์ วิเศษจันทร์ (2566, หน้า 27) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นบทบาทที่สำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจต่าง ๆ ในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันทางด้านบริหารงานวิชาการ และใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในการชักจูง โน้มน้าวให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ได้ปฏิบัติตามไปในทิศทางเดียวกันโดยความเต็มใจ เพื่อความเป็นเลิศด้านวิชาการ และส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

อรรถพล ประเสริฐสังข์ (2566, หน้า 194) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการการศึกษาในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการช่วยในการบริหารสถานศึกษา จึงจะสามารถนำคณะครูและบุคลากรไปสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการ ซึ่งจะส่งผลทำให้สถานศึกษาเข้าสู่ความมีคุณภาพและเป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงมากยิ่งขึ้น

Perkey and Smith (1993, p. 114) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครูและมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติงานในสถานศึกษา กล่าวคือ สถานศึกษาที่มีคุณภาพนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทในการเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาให้สูงขึ้น

Chell (2001, p. 5) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นสิ่งสำคัญที่ทำหน้าที่ในการบริหารงานภายในสถานศึกษา และมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครู ตลอดจนมีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาของครู การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหนทางหนึ่งที่สำคัญอันจะนำไปสู่การสร้างความมีประสิทธิภาพส่งเสริมความเป็นเลิศของสถานศึกษา

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ผู้บริหารยุคใหม่จะต้องเป็นผู้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง เพื่อปฏิวัติการบริหารสถานศึกษาไปสู่ความมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ยุคดิจิทัล

1. ความหมายของยุคดิจิทัล

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของยุคดิจิทัลไว้ ดังนี้

กันต์กมล วราสุนันท์ (2562, หน้า 17) กล่าวไว้ว่า ยุคดิจิทัล หมายถึง ยุคที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในโครงสร้างพื้นฐานมากขึ้น เช่น อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ อีเมล์ แอปพลิเคชันมือถือ และเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารอื่น ๆ มาอำนวยความสะดวกในการทำงานและชีวิตประจำวัน ทำให้การทำงานใช้เวลาน้อยลง เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ข้อมูลข่าวสารกระจายไปอย่างรวดเร็ว มีการเชื่อมต่อของโลกเพิ่มมากขึ้น

สุกัญญา แช่มช้อย (2562, หน้า 14) กล่าวไว้ว่า ยุคดิจิทัล หมายถึง ยุคที่เทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้า ทำให้มีความสะดวกรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลข่าวสาร และองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นข้อความ ภาพ เสียง หรือคลิปวิดิโอ ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างรวดเร็วในทุกที่และตลอดเวลา รวมทั้งสามารถ เข้าถึงแหล่งข้อมูลปริมาณมหาศาลผ่านโลกออนไลน์มากขึ้น เป็นโลกที่อินเทอร์เน็ตเป็นทุกสรรพสิ่ง (Internet of things) อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่สามารถเชื่อมต่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่จำนวนมหาศาล (Big data) ผ่านการวิเคราะห์ ประมวลผลอย่างรวดเร็ว ทำให้มีความสะดวกรวดเร็วในการใช้งาน ความเป็นยุคดิจิทัลนี้จึงเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของมนุษย์ไปได้อย่างมากมายโดยสภาพดังกล่าวนำไปสู่โอกาสอย่างมหาศาล แต่ในทางตรงกันข้ามทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้อีกมากมายด้วยเช่นกัน

วชิรพงศ์ พูลเกษร (2565, หน้า 13) กล่าวไว้ว่า ยุคดิจิทัล หมายถึง ยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง มีข้อมูลข่าวสารมากขึ้นและกระจายได้รวดเร็วขึ้น มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในโครงสร้างพื้นฐานมากขึ้น ลดลำดับชั้นในการ ติดต่อสื่อสาร ทำให้การทำงานใช้เวลาน้อยลง และลดข้อจำกัดในเรื่องสถานที่ การเชื่อมต่อของโลกเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและชัดเจน ซึ่งเป็นการรวมของศาสตร์หลายแขนงและวิทยาการคอมพิวเตอร์ วิศวกรรม สถิติ เป็นต้น แต่ในทางตรงกันข้ามก็ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ และทำให้เกิดสภาวะการแข่งขันสูงขึ้นในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมที่สำคัญ คือ ส่งผลให้คุณลักษณะของเด็กเปลี่ยนไป และการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลให้กลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

สร้างข้อเรียกร้องและแสดงความต้องการขึ้นในองค์กร หมายความว่าผู้นำจะต้องวางแผนมีกลยุทธ์มากกว่าเดิมเพื่อเตรียมความพร้อมในอนาคตขององค์กร

LEAD Research Series (2015, p. 4) กล่าวไว้ว่า ยุคดิจิทัล หมายถึง ยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อม ธุรกิจ และข้อมูลข่าวสารกระจายไปอย่างรวดเร็ว มีการเชื่อมต่อของโลกเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและชัดเจน มีรูปแบบธุรกิจใหม่ ๆ เกิดขึ้น และธุรกิจบางอย่างได้หมดไป กลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสร้างข้อเรียกร้องและแสดงความต้องการขึ้นในองค์กร หมายความว่าผู้นำจะต้องวางแผนมีกลยุทธ์มากกว่าเดิมเพื่อเตรียมความพร้อมในอนาคตขององค์กร และผู้นำต้องทำการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์กรด้วย ในขณะเดียวกันผู้นำก็จะตกอยู่ในสภาวะภายใต้แรงกดดันเช่นกัน

Bank Alfalah (2017, Online) กล่าวไว้ว่า ยุคดิจิทัล หมายถึง ยุคที่คนส่วนใหญ่เข้าใจว่าเป็นสิ่งใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจุบัน เช่น อินเทอร์เน็ต (Internet) อีเมล์ (Email) แอปพลิเคชันมือถือ (Mobile Apps) การติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Communication) การส่งข้อความ (Texting) การเรียนรู้ด้วยตนเองของคอมพิวเตอร์ (Machine Learning) ซึ่งเป็นการรวมของศาสตร์หลายแขนงและวิทยาการคอมพิวเตอร์ วิศวกรรม สถิติ เป็นต้น การแฮกข้อมูล (Hacking) พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E – Commerce) การบริหารจัดการภาครัฐผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E – Governance) และสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นต้น ซึ่งเป็นยุคที่มีลักษณะการเชื่อมโยงที่กว้างขวางขึ้น มีข้อมูลข่าวสารมากขึ้นและกระจายได้รวดเร็วขึ้น ลดลำดับชั้นในการติดต่อสื่อสาร ทำให้การทำงานใช้เวลาน้อยลง และลดข้อจำกัดในเรื่องสถานที่ด้วย

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ยุคดิจิทัล หมายถึง ยุคที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในโครงสร้างพื้นฐานมากขึ้น มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง ทำให้มีความสะดวกรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลข่าวสาร และองค์ความรู้ต่าง ๆ กระจายได้รวดเร็วขึ้น ลดลำดับชั้นในการติดต่อสื่อสาร ทำให้การทำงานใช้เวลาน้อยลง และลดข้อจำกัดในเรื่องสถานที่

2. ความสำคัญของยุคดิจิทัล

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของยุคดิจิทัลไว้ ดังนี้

เสาวลักษณ์ พันธบุตร (2560, หน้า 16) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของยุคดิจิทัล คือ โลกถูกทำให้เล็กลงสำหรับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล เป็นสังคมที่สื่อและ

เทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมส่งผลต่อวิธีคิดของมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงคนสูงวัย เกิดการเปลี่ยนแปลงของประชากรโลกและสิ่งแวดล้อม ทัศนคติด้านการบริโภคของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไป เป็นยุคที่ผู้บริโภคร่วมเข้ามามีบทบาทกำหนดทิศทางของสินค้า อันเป็นผลมาจากการเกิดขึ้นของวัฒนธรรมอินเตอร์เน็ตในช่วงศตวรรษที่ 21 ที่กระแสความคิดเป็นกระแสแห่งการวิพากษ์และการตั้งคำถามต่อปรากฏการณ์ รวมถึงเป็นสังคมแห่งข้อมูลที่ไม่จำกัด ที่ส่งผลให้การติดต่อสื่อสาร การค้นหาข้อมูลเพื่อการศึกษา การทำธุรกิจเพื่อสุขภาพหรือแม้แม้แต่การท่องเที่ยว สามารถทำการค้นหาได้ผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์และหน้าจอของสมาร์ทโฟนในโลกยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีทำให้การติดต่อสื่อสารทำได้อย่างง่ายดายและรวดเร็วข้อมูลข่าวสารถูกแลกเปลี่ยนไม่เพียงแต่หน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารองค์กรของตนเอง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ปัจเจกบุคคล ผู้บริโภคมีบทบาทสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดการกำหนดทิศทางหรือแม้แต่การจัดสรรทรัพยากร เกิดความหลากหลายของการผสมผสานทั้งแนวคิด กระบวนการในการทำงานรวมถึงการข้ามวัฒนธรรม

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2561, หน้า 18) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของยุคดิจิทัล คือ ทำให้เทคโนโลยีดิจิทัลมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตและการทำงาน ข้าราชการซึ่งเป็นแกนหลักของการพัฒนาประเทศจึงต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิด Culture Shock เนื่องจากการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยี และเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม เช่น การสูญเสียการเป็นส่วนตัว ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การโจรกรรมข้อมูล การโจมตีทางไซเบอร์ เป็นต้น Digital Literacy หรือทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นทักษะด้านดิจิทัลพื้นฐานที่จะเป็นตัวช่วยสำคัญ สำหรับข้าราชการในการปฏิบัติงาน การสื่อสาร และการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นในลักษณะ “ทำน้อย ได้มาก” หรือ “Work less but get more impact” และช่วยส่วนราชการสร้างคุณค่า (Value Co – creation) และความคุ้มค่าในการดำเนินงาน (Economy of Scale) เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือช่วยให้ข้าราชการสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง เพื่อให้ได้รับโอกาสการทำงานที่ดีและเติบโตก้าวหน้าในอาชีพราชการ (Learn and Growth) ด้วย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, หน้า 43) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของยุคดิจิทัล คือ ผู้เกี่ยวข้องในการให้บริการการศึกษาและจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ทุกคนจะต้องปรับทัศนคติที่จะเปิดรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงและมีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการสร้างสรรค์ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล ได้ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการสร้างสรรค์ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้ และที่สำคัญคือ การเรียนรู้ในเรื่องเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้อพยพทางดิจิทัล (Digital imnigrants) นั้น ต้องเปิดใจที่จะเรียนรู้จากลูกศิษย์หรือลูกหลานที่เป็นชาวดิจิทัลโดยกำเนิด (Digital Natives) ด้วย

ศศิวิมล ม่วงกล่ำ (2562, หน้า 21) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของยุคดิจิทัล คือ ยุคของอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสารการส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคม สังคมไทยควรตระหนักถึงการเปลี่ยนผ่านของยุคดิจิทัลและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรวมถึงการส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาทักษะความรู้ เพื่อสร้างการเติบโตและพัฒนาทั้งต่อตนเองและสังคม แต่กระนั้นก็ดีการเปลี่ยนแปลงในภายหน้าให้ทันยุคดิจิทัลนั้นเป็นความท้าทายครั้งยิ่งใหญ่ในการจัดการเรื่องนี้ โดยเฉพาะความตระหนักและส่งเสริมให้ครู นักเรียน นักศึกษา ผู้เกี่ยวข้อง องค์กรและชุมชน ได้ร่วมมือกันภายใต้วิถีวิดิจิทัลในรูปแบบที่ไม่เคยมีมาก่อน จวบจนกระทั่งการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ การสร้างแนวทางใหม่ ๆ พร้อมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในห้องเรียน พร้อมเปิดใจยอมรับในการทำงานร่วมกัน การเปิดใจกว้าง การแบ่งปันการพึ่งพาอาศัยกัน และความซื่อสัตย์ สถาบันการศึกษาต้องแบ่งปันหลักสูตรร่วมกันเพื่อให้เด็กทุกคนมีฐานความรู้เท่าเทียมกัน อันเป็นหลักพื้นฐานของการพัฒนาการศึกษาให้ทันกับโลกปัจจุบัน แต่แนวคิดดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้นั้นกลไกที่มีส่วนสำคัญประการแรกที่จะเป็นหลักคิดในการนำไปสู่การพัฒนาคนได้นั้น การคำนึงถึงถึงแนวคิดการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจึงเป็นแนวคิดที่สำคัญ อันนำไปสู่การขับเคลื่อนและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นเยาวชนของชาติให้เติบโตและเจริญก้าวหน้าไปสู่การตรียมความพร้อมในโลกยุคดดิจิทัลได้ในอนาคต

ชานนท์ คำปิวทา (2565, หน้า 65) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของยุคดิจิทัล คือ การเรียนรู้ดิจิทัลจะมีผลสำคัญต่อสังคมโดยรวมต่อความเสมอภาคในการเข้าถึงข้อมูลการบริการและการจ้างงาน การเข้ากลุ่มทางสังคมและโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดจนอาจส่งผลกระทบต่อการขยายโอกาสทางธุรกิจ การพัฒนาการเรียนรู้ดิจิทัลเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติของความรู้ความเข้าใจ ครูทุกคนสามารถนำเสนอมุมมองที่แตกต่างกันในเรื่องวิธีการที่เทคโนโลยีสามารถเพิ่มคุณค่า

ในการเรียนของผู้เรียน และช่วยให้ออนไลน์อย่างปลอดภัยหากผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจที่เหมาะสมและมีข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีที่จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาตลอดชีวิตรวมถึงชีวิตการทำงานในอนาคต

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสำคัญของยุคดิจิทัล เป็นสังคมที่สื่อและเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการเติบโต เป็นสังคมแห่งข้อมูลที่ไม่จำกัดที่ส่งผลให้การติดต่อสื่อสาร การค้นหาข้อมูลเพื่อการศึกษา สามารถทำการค้นหาได้ผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์และหน้าจอของสมาร์ทโฟนในโลกยุคดิจิทัล ให้เทคโนโลยีดิจิทัลมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต จึงต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลง เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ต้องปรับทัศนคติที่จะเปิดรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้

ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล

1. ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูไว้ ดังนี้

ศิวนาถ ไชยมาศ (2556, หน้า 68) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน ให้ความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนให้สำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด และการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกี่ยวกับการเรียนการสอน และนำไปสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน โดยก่อให้เกิดผลต่อการปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นผู้นำทางการเรียนการสอน โดยเกิดจากตัวของครูเองภายใต้การสนับสนุนของโรงเรียน

สุนทร โสภาคะยัง (2556, หน้า 37) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง พฤติกรรมของครูที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครูและนักเรียน การส่งเสริมบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Gorton (1983, p. 5) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง การครอบคลุมกิจกรรมที่ดำเนินไปโดยบุคคลอื่นหรือหลายบุคคลมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อปรับปรุงคน กลุ่มคน หรือโปรแกรม จุดเน้นของความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ ต้องรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งสภาพภายในห้องเรียน

Leithwood, Jantzi and Steinbach (1999, p. 53) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง ความใส่ใจอย่างมากของผู้นำต่อพฤติกรรมของครูที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมที่มีผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียน ซึ่งได้กล่าวเป็นสองนัย คือ ชนิดแคบและชนิดกว้าง ชนิดแคบหมายถึง มุ่งเน้นที่พฤติกรรมของครูซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน ชนิดกว้างหมายถึง ใส่ใจกับสภาพอื่น ๆ ขององค์การ เช่น วัฒนธรรมของโรงเรียน ซึ่งผู้นำเชื่อว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครู

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง ความสามารถของครูในการนำทีมและชี้นำการพัฒนาทางวิชาการในสถานศึกษา โดยแสดงออกถึงความเป็นครูมืออาชีพ ซึ่งจะต้องมีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งการใช้ความรู้และความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาประยุกต์ใช้กับสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี นอกจากนี้ยังต้องมีทักษะการทำงานเป็นทีมในการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงานเพื่อร่วมกันยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัลไว้ ดังนี้

Hallinger & Heck (1996, p. 15) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล คือ ผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาและสื่อสารเป้าหมายกับครู ซึ่งการสื่อสารอย่างต่อเนื่องช่วยสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และพบว่าการมุ่งเน้นทางวิชาการส่งผลบวกต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

Sheppard (1996, p. 79) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล คือ ผู้นำทางวิชาการที่สนับสนุนการพัฒนาครูและการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดีขึ้น การให้ทรัพยากรและการสนับสนุนวิชาชีพมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ของครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Blase & Blase (1998, p. 134) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล คือ ผู้นำที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสามารถกระตุ้นการพัฒนาทางวิชาชีพของครู ส่งเสริมการสอนงาน (Coaching) และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง ในทางกลับกันผู้นำที่ขาดภาวะผู้นำนี้จะทำให้ครูรู้สึกถูกทอดทิ้งและขาดแรงบันดาลใจ

Leithwood, Jantzi and Steinbach (1999, p. 54) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล คือ ผู้นำทางวิชาการที่มีความสามารถในการกระตุ้นครูและให้การสนับสนุนในการพัฒนาการสอนจะสามารถพัฒนาทักษะการจัดการและการสอนของครูได้ดีขึ้น ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมาย

Waters, Marzano, & McNulty (2003, p. 10) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล คือ ผู้นำทางวิชาการที่สามารถใช้กลยุทธ์การพัฒนาครูและเน้นความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีผลดีต่อทั้งครูและนักเรียน โดยผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และความสามารถในการจัดการองค์กรการเรียนรู้ ช่วยสร้างความสำเร็จในระยะยาว

Robinson, Lloyd, & Rowe (2008, p. 657) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล คือ การเป็นผู้นำทางวิชาการที่เน้นการสอนและการมีส่วนร่วมของครูอย่างสม่ำเสมอ มีผลสำคัญในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมระหว่างครู

Poirier (2009, p. 22) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพช่วยเสริมสร้างการสื่อสารระหว่างผู้บริหารและครู รวมถึงการพัฒนาทางวิชาชีพของครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล มีความสำคัญในการส่งเสริมให้เป้าหมายของโรงเรียนสำเร็จขึ้นได้และยังสร้างความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูด้วยการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง อันจะช่วยสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ยั่งยืนและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพของครู โดยเฉพาะการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอนของครูจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอนและส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ยังสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและส่งเสริมความร่วมมือในทีม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัลไว้ ดังนี้

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2563, หน้า 45 – 52) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำวิชาการยุคดิจิทัลดิสรัปชัน โดยจำแนกองค์ประกอบออกเป็น 4 ด้านหลัก ดังนี้ 1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2) การปรับจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) การนิเทศและการเป็นโค้ชดิจิทัล (Digital Coaching) เพื่อทลายข้อจำกัดเชิงพื้นที่ในการพัฒนาครู 4) การส่งเสริมการประเมินผลตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือดิจิทัลเพื่อสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

ปรัชญานันท์ นิลสุข (2564, หน้า 134) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล พบว่า เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ช่วงหน้านี้เน้นย้ำถึงบทบาทของผู้นำทางวิชาการในการคัดสรร ประเมิน และจัดระบบพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล และการบริหารจัดการคลังสื่อการเรียนรู้ผ่านระบบ LMS ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2) การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ 3) การบริหารการเปลี่ยนแปลงและการเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ 4) การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 5) การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และ 7) จริยธรรมและความเป็นพลเมืองดิจิทัล

สุพิชญ์ชญา มีแแก้ว (2564, หน้า 169 – 171) ได้ศึกษารูปแบบในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การบริหารงานวิชาการและการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา 4) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 5) การนิเทศการสอนและประเมินผล 6) การสร้างเครือข่ายและเทคโนโลยีการสื่อสาร และ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

ไชยา ภาวะบุตร (2565, หน้า 324) ได้ให้องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาวิชาชีพ 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำครู และ 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการเรียนรู้

มัตติกา ผาลี (2566, หน้า 284) ได้ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนา ความคล่องทางดิจิทัล 3) การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ 4) การรู้ทันเทคโนโลยีดิจิทัล 5) การคิดสร้างสรรค์การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ 6) คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

จรูญ บุญธรรม (2567, หน้า 105 – 107) ได้ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ 2) การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา 3) การจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนในยุคดิจิทัล 4) การบูรณาการเทคโนโลยี 5) การใช้ดิจิทัลการออกแบบนวัตกรรมหลักสูตรในยุคดิจิทัล และ 6) การส่งเสริมนวัตกรรม

ชญาดา ฝ่ายไทย (2568, หน้า 66) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม 4) การนิเทศและการวิจัย 5) การประกันคุณภาพ และ 6) การเสริมสร้างจริยธรรมและความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้เรียน

ดวงใจ สุขพันธุ์ถาวร (2568, หน้า 39) ได้ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การนิเทศบุคลากรทางการศึกษา 3) การวัดและการประเมินผล 4) การส่งเสริมการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา 5) การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 6) การสร้างสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ 8) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 9) การสร้างความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้

ประพิณญา ทิพย์แสง (2568, หน้า 59 – 61) ได้ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน 2) การนิเทศบุคลากรทางการศึกษา 3) การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ 5) การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การจัดการเรียนรู้ 7) การพัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 8) การวัดและประเมินผลการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาการศึกษา

วีระเทพ พัดพรม (2569, หน้า 107) ได้ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูยุคดิจิทัลโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2) การพัฒนาหลักสูตรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 3) การพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ 4) การเป็นแบบอย่างที่ดีในการวัดและประเมินผล และ 5) การมีคุณธรรม จริยธรรมด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

Sheninger (2019, pp. 34 – 41) ได้ศึกษาและนำเสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำวิชาการในยุคสื่อสังคมออนไลน์และดิจิทัล โดยสรุปเสาหลักสำคัญ (Pillars of Digital Leadership) ที่ผู้นำต้องปฏิบัติ ประกอบด้วย 5 ด้านสำคัญ ดังนี้ 1) การเป็นผู้สร้างสรรค์ส่วนรวม (Equity and Citizenship Advocate) 2) การเป็นผู้วางแผนและกำหนดทิศทาง (Visionary Planner) 3) การเป็นผู้นำพาการเปลี่ยนแปลง (Empowering Leader) 4) การเป็นผู้ประเมินระบบการเรียนรู้ (Systems Designer) และ 5) การเป็นผู้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Connected Learner)

Reeves (2020, pp. 24 – 27) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ สามารถส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาความรู้ 3 มิติร่วมกัน ดังนี้ 1) ความรู้ด้านเนื้อหา (CK) 2) วิธีการสอน (PK) และ 3) เทคโนโลยี (TK) เพื่อสร้างและผลิตสื่อเทคโนโลยีที่สอดรับกับธรรมชาติวิชา

จากการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการที่นักวิชาการและนักการศึกษา ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ทั้งหมด 10 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสร้างเครือข่ายวิชาชีพเพื่อยกระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคใหม่ การวางแผนและกำหนดวิสัยทัศน์หลักสูตรดิจิทัล การพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรให้ยืดหยุ่น การขับเคลื่อนวิทยาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยุคใหม่ การบริหารจัดการระบบนิเวศและพื้นที่เรียนรู้เสมือน การกำกับการประเมินผลหลักสูตรบนฐานสารสนเทศ การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ การเป็นผู้วางแผนและกำหนดทิศทางสถานศึกษาต้องมีสมรรถนะในการบริหารจัดการหลักสูตรและ

การเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ปรัชญานันท์ นิลสุข (2564); สุพิชญ์ชญา มีแแก้ว (2564); ไชยา ภาวะบุตร (2565); มัตติกา ผาลี (2566); ชญาดา ฝ่ายไทย (2568); ดวงใจ สุขพันธุ์ถาวร (2568); ประพิณญา ทิพย์แสง (2568); วีระเทพ พัดพรม (2569); Sheninger (2019)

ด้านที่ 2 การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การใช้ระบบการนิเทศเชิงรุกเพื่อพัฒนาครู เน้นการนิเทศและการเป็นโค้ชดิจิทัล (Digital Coaching) เพื่อทลายข้อจำกัดเชิงพื้นที่ในการพัฒนาครู การนิเทศและพัฒนาบุคลากรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ สุรศักดิ์ ปาเฮ (2563); ปรัชญานันท์ นิลสุข (2564); สุพิชญ์ชญา มีแแก้ว (2564); ไชยา ภาวะบุตร (2565); มัตติกา ผาลี (2566); จรูญ บุญธรรม (2567); ชญาดา ฝ่ายไทย (2568); ดวงใจ สุขพันธุ์ถาวร (2568); ประพิณญา ทิพย์แสง (2568); Reeves (2020)

ด้านที่ 3 การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การประเมินและการใช้ข้อมูล การใช้ข้อมูลพฤติกรรมการเรียนและผลการประเมินของผู้เรียนมาเป็นฐานในการวิเคราะห์ ส่งเสริมการประเมินผลตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือดิจิทัลเพื่อสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน การวัดและประเมินผลด้วยเทคโนโลยี การประกันคุณภาพและการเป็นผู้ประเมินระบบการเรียนรู้ (Systems Designer) การเป็นแบบอย่างที่ดีในการวัดและประเมินผล โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ สุรศักดิ์ ปาเฮ (2563); สุพิชญ์ชญา มีแก้ว (2564); ดวงใจ สุขพันธุ์ถาวร (2568); ประพิณญา ทิพย์แสง (2568); วีระเทพ พัดพรม (2569); Sheninger (2019); Reeves (2020)

ด้านที่ 4 การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การส่งเสริมนวัตกรรม ความสามารถในการบริหารขับเคลื่อนนวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล การนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อสร้างเครื่องมือและนวัตกรรมแก้ปัญหาการเรียนรู้ การส่งเสริมนวัตกรรมการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม การใช้ดิจิทัลการออกแบบนวัตกรรมหลักสูตรในยุคดิจิทัลการส่งเสริมนวัตกรรม โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของปรัชญานันท์ นิลสุข (2564); มัตติกา ผาลี (2566); จรูญ บุญธรรม (2567); ดวงใจ สุขพันธุ์ถาวร (2568); ประพิณญา ทิพย์แสง (2568); Sheninger (2019)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ด้านที่ 5 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบูรณาการความรู้ตามกรอบแนวคิด TPACK การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล การสร้างปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ร่วมกันแบบออนไลน์ (Interactive & Collaborative Learning) การจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคลและการตอบสนองความแตกต่างรายบุคคล (Personalized Learning) การเสริมสร้างจริยธรรมและความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้เรียน โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ สุรศักดิ์ ปาเฮ (2563); ปรัชญานันท์ นิลสุข (2564); มัตติกา ผาลี (2566); จรูญ บุญธรรม (2567); ชญาดา ฝ่ายไทย (2568); ดวงใจ สุขพันธุ์ถาวร (2568); ประพิณญา ทิพย์แสง (2568); Reeves (2020)

ด้านที่ 6 การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การเสริมสร้างศักยภาพครูและวางระบบสนับสนุนสำหรับกระบวนการสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลอย่างครบวงจร การออกแบบและผลิตสื่อดิจิทัล การคัดเลือกและประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับผู้เรียน การพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย การใช้ระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ (LMS) การสร้างคลังสื่อดิจิทัล การประเมินคุณภาพสื่อ และการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ปรัชญานันท์ นิลสุข (2564); สุพิชญ์ชญา มีแก้ว (2564); มัตติกา ผาลี (2566); จรูญ บุญธรรม (2567); ชญาดา ฝ่ายไทย (2568); ดวงใจ สุขพันธุ์ถาวร (2568); ประพิณญา ทิพย์แสง (2568); Sheninger (2019)

ด้านที่ 7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัย การพัฒนานวัตกรรมจากผลการวิจัย การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflection) และการนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ปรัชญานันท์ นิลสุข (2564); สุพิชญ์ชญา มีแแก้ว (2564); ไชยา ภาวะบุตร (2565); จรูญ บุญธรรม (2567); ดวงใจ สุขพันธุ์ถาวร (2568); ประพิณญา ทิพย์แสง (2568); วีระเทพ พัดพรม (2569)

ด้านที่ 8 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การวางแผนกิจกรรมเสริมหลักสูตร การบูรณาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กิจกรรมกับหลักสูตรสถานศึกษา การใช้เทคโนโลยีสนับสนุนกิจกรรม การส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 การสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ การจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน และการประเมินผลกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามรายวิชา โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ สุรศักดิ์ ปาเฮ (2563); สุพิชญ์ชญา มีแแก้ว (2564); ไชยา ภาวะบุตร (2565); จรูญ บุญธรรม (2567); ดวงใจ สุขพันธุ์ถาวร (2568); ประพิณญา ทิพย์แสง (2568); Reeves (2020)

ด้านที่ 9 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PCL) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ การทำงานเป็นทีม การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกัน การสร้างเครือข่ายวิชาชีพ การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ สุพิชญ์ชญา มีแแก้ว (2564); ไชยา ภาวะบุตร (2565); ดวงใจ สุขพันธุ์ถาวร (2568)

ด้านที่ 10 จริยธรรมและความเป็นพลเมืองดิจิทัล องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม การเคารพสิทธิและทรัพย์สินทางปัญญา การรู้เท่าทันสื่อและข้อมูล (Digital Literacy) การรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ การใช้เทคโนโลยีอย่างรับผิดชอบ การปฏิบัติตามกฎหมายดิจิทัล และการส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัลที่ดีแก่ครูและผู้เรียน การมีคุณธรรม จริยธรรมด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ปรัชญานันท์ นิลสุข (2564); มัตติกา ผาลี (2566); ชญาดา ฝ่ายไทย (2568); วีระเทพ พัดพรม (2569)

จากการศึกษาแนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล สามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลมีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 10 องค์ประกอบ ซึ่งแสดงรายละเอียดการสังเคราะห์ ดังตาราง 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

แหล่งข้อมูล / องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	1. สุรศักดิ์ ปาเฮ (2563)	2. ปรัชญานันท์ นิลสุข (2564)	3. สุพิชญาชญา มีแก้ว (2564)	4. ไชยา ภาวะบุตร (2565)	5. มัตติกา ผาลี (2566)	6. จรูญ นุชธรรม (2567)	7. ชญาดา ฝ่ายไทย (2568)	8. ดวงใจ สุขพันธุ์การ (2568)	9. ประพิณญา ทิพย์แสง (2568)	10. วีระเทพ พัดพรม (2569)	11. Sheninger (2019)	12. Reeves (2020)	ความถี่	ร้อยละ
1. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		9	75.00
2. การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	10	83.33
3. การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล	✓		✓					✓	✓	✓	✓	✓	7	58.33
4. การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล		✓			✓	✓		✓	✓		✓		6	50.00
5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓			✓	8	66.67
6. การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓		8	66.67
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล		✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓			7	58.33

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล / องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	1. สุรศักดิ์ ปาเฮ (2563)	2. ปรัชญานันท์ นิลสุข (2564)	3. สุพิชญ์ชญา สีแก้ว (2564)	4. ไชยา ภาระบุตร (2565)	5. มัตติกา ผาลี (2566)	6. จรูญ บุญธรรม (2567)	7. ชญาดา ฝ่ายไทย (2568)	8. ดวงใจ สุขพันธุ์ถาวร (2568)	9. ประพิณญา ทิพย์แสง (2568)	10. วีระเทพ พัดพรม (2569)	11. Sheninger (2019)	12. Reeves (2020)	ความถี่	ร้อยละ
8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้	✓		✓	✓		✓		✓	✓			✓	7	58.33
9. การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PCL)			✓	✓				✓					3	25.00
10. จริยธรรมและความเป็นพลเมืองดิจิทัล		✓			✓		✓			✓			4	33.33

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการและนักการศึกษาที่มีความสอดคล้องกัน โดยพิจารณาจากความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป (ร้อยละ 50 ขึ้นไป) พบว่า สามารถคัดเลือกองค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ดังนี้ 1) การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 2) การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 3) การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล 4) การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล 5) การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 6) การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และ 8) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้

จากองค์ประกอบหลักภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สามารถสรุปเป็นโมเดลองค์ประกอบหลักภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลได้ ดังภาพประกอบ 2

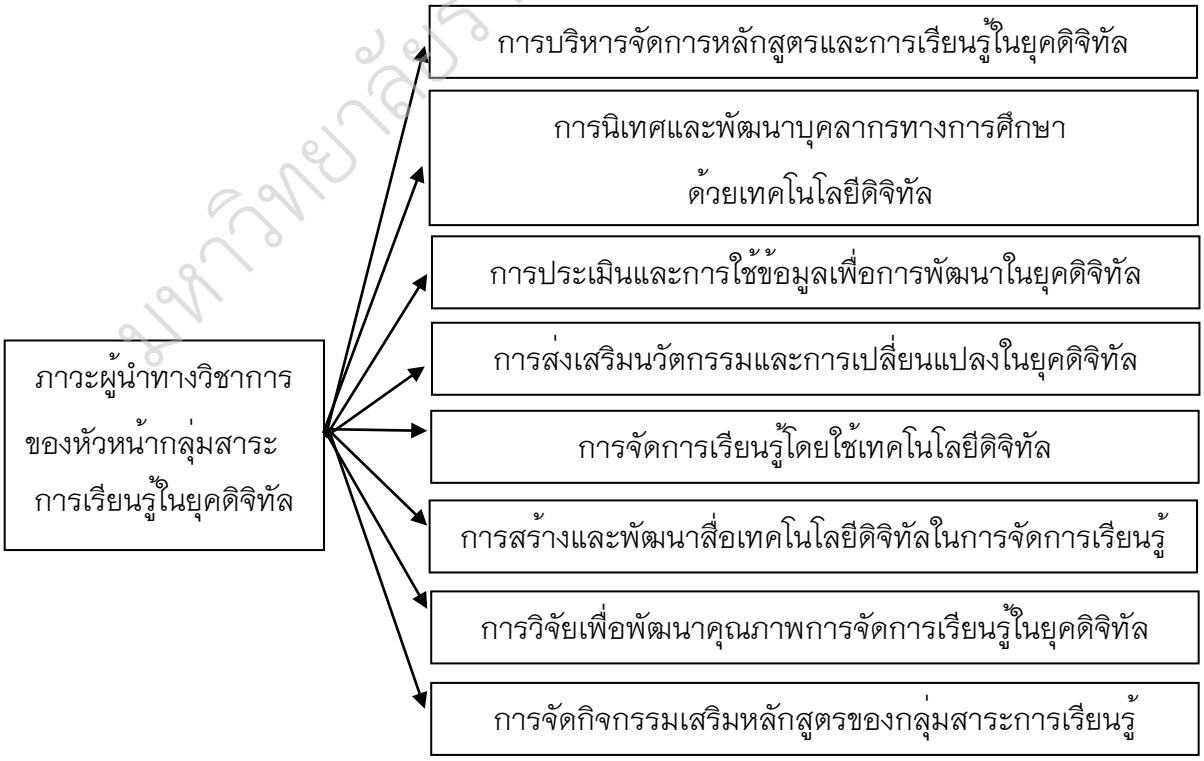

ภาพประกอบ 2 โมเดลองค์ประกอบหลักภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

1.1 ความหมายของการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความหมายของการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลไว้ ดังนี้

สุเมธ งามกนก (2564, หน้า 160) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล หมายถึง การบริหารจัดการด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาครูและผู้เรียน โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัลและศตวรรษที่ 21

พิสุทธิ์ บัวเปรม (2568, หน้า 46) กล่าวว่า การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล คือ การดำเนินงานเชิงระบบในการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การวัดและประเมินผล การพัฒนาครู และการสร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นนวัตกรและมีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

วณิชชา สีหาวงษ์ และคณะ (2568, หน้า 144 – 145) ให้ความหมายว่า การบริหารจัดการหลักสูตรในยุคดิจิทัล หมายถึง กระบวนการวางแผน พัฒนา ดำเนินการ และประเมินหลักสูตร โดยบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครู และการประเมินสมรรถนะของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานยุคดิจิทัล

Romero และ Ventura (2024, p. 79) อธิบายว่า การบริหารจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเป็นการใช้ข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล และการวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษา (Learning Analytics) มาสนับสนุนการตัดสินใจ การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

Alruthaya, Nguyen และ Lokuge (2021, p. 57) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเป็นการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนยุคดิจิทัล (Generation Z) โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ การสื่อสาร และการสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล หมายถึง กระบวนการวางแผน พัฒนา ดำเนินการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม และข้อมูลสารสนเทศเข้ากับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน พัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และยกระดับคุณภาพการศึกษาตามบริบทของสังคมดิจิทัล

1.2 ความสำคัญของการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความสำคัญของการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลไว้ ดังนี้

สุเมธ งามกนก (2564, หน้า 164) กล่าวว่า การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเป็นหัวใจของการบริหารงานวิชาการ เพราะช่วยให้สถานศึกษาปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ผู้เรียน และสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พิสุทธิ์ บัวเปรม (2568, หน้า 69) กล่าวว่า การบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การสร้างนวัตกรรม และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้และการทำงานได้

วณิชชา สีหาวงษ์ และคณะ (2568, หน้า 101) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรในยุคดิจิทัลทำให้การจัดการศึกษามีความยืดหยุ่น สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน รวมทั้งพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนได้ตรงตามเป้าหมาย

ปรัชญนันท์ นิลสุข (2568, หน้า 74) กล่าวว่า การบริหารจัดการหลักสูตรที่เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัล ระบบการศึกษาจะเกิดภาวะชะงักงัน (Educational Disruption) การบริหารจัดการเรียนรู้ในยุคนี้จึงมีความสำคัญในการเป็นสะพานเชื่อมระหว่างสมรรถนะของผู้เรียนกับความต้องการของตลาดงานยุคใหม่ (Future of Work) ช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนหลักสูตร (Curriculum Reskilling) ได้อย่างรวดเร็วตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

Alruthaya และคณะ (2021, p. 98) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล (Personalized Learning) การเรียนรู้ร่วมกันและการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Romero และ Ventura (2024, p. 74) กล่าวว่า การใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการช่วยให้ผู้บริหารและครูสามารถวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ ติดตามพัฒนาการของผู้เรียน และตัดสินใจเชิงนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากช่วยให้สถานศึกษาปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคม ส่งเสริมการออกแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน สนับสนุนการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีเพื่อการตัดสินใจ พัฒนาสมรรถนะของครูและผู้เรียน ตลอดจนเตรียมผู้เรียนให้มีทักษะดิจิทัล ทักษะการคิด และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและการทำงานในศตวรรษที่ 21

จากความหมายและความสำคัญของการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ ดังตาราง 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 2 สรุปความหมายและความสำคัญของการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
กระบวนการวางแผน พัฒนา ดำเนินการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม และข้อมูลสารสนเทศเข้ากับการบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน พัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และยกระดับคุณภาพการศึกษาตามบริบทของสังคมดิจิทัล	การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลมีความสำคัญ ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากช่วยให้สถานศึกษาปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคม ส่งเสริมการออกแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน สนับสนุนการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีเพื่อการตัดสินใจ พัฒนาสมรรถนะของครูและผู้เรียน ตลอดจนเตรียมผู้เรียนให้มีทักษะดิจิทัล ทักษะการคิดและ	ความสามารถของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศตลอดกระบวนการจัดการหลักสูตร ตั้งแต่การวางแผนและออกแบบหน่วยการเรียนรู้บนแพลตฟอร์มออนไลน์ การบริหารจัดการคลังสื่อดิจิทัลที่ครูสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ได้อย่างสะดวก ไปจนถึงการใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเพื่อวิเคราะห์และปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและมีคุณภาพสูง สามารถ	1. ท่านส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ วางแผนและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการกับเทคโนโลยีบนแพลตฟอร์มออนไลน์ 2. ท่านริเริ่มให้มีการจัดทำคลังสื่อดิจิทัลและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3. ท่านวางระบบบริหารจัดการคลังสื่อดิจิทัลให้ครูสามารถเข้าถึง ค้นหา และนำไปใช้ประกอบการสอนได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว 4. ท่านส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือดิจิทัลในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 2 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
	สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและการทำงานในศตวรรษที่ 21	ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้	5. ท่านนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ได้จากระบบดิจิทัลมาใช้ในการประชุมเพื่อทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกับครู 6. ท่านให้คำแนะนำแก่ครูในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือ 7. ท่านกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูงในยุคดิจิทัลของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 2 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
			8. ท่านสนับสนุนให้ครูประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 9. ท่านสื่อสารและสร้างความเข้าใจกับครูเกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับกระบวนการจัดการหลักสูตรในทุกขั้นตอน 10. ท่านติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

2.1 ความหมายการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความหมายของการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลไว้ ดังนี้

วัชรา เล่าเรียนดี (2565, หน้า 124) กล่าวว่า การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อช่วยเหลือ แนะนำ และส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ของครู โดยเปลี่ยนผ่านจากการนิเทศแบบเผชิญหน้าในอดีต มาเป็นการใช้เครื่องมือแพลตฟอร์ม และนวัตกรรมดิจิทัล เช่น การโค้ชออนไลน์ (Online Coaching) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเสมือน (Virtual PLC) และระบบนิเทศทางไกล เพื่อให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง ไร้ข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่

ทองเสถียรกิจ และคณะ (2567, หน้า 40) กล่าวว่า การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นกระบวนการเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการสารสนเทศ การจัดการเรียนรู้ และการบริหารงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รัชนีกร หงส์พนัส (2567, หน้า 89) กล่าวว่า เป็นกระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับทักษะและความสามารถของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผ่านการออกแบบระบบนิเทศที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นฐาน โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Development) การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนผ่านข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือดิจิทัลที่ตอบสนองต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยุคขับเคลื่อนด้วยปัญญาประดิษฐ์

ปุณยนุช ทองศรี (2567, หน้า 40) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาในยุคดิจิทัลเป็นกระบวนการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

นิภาวรรณ เดชบุญ (2567, หน้า 145) กล่าวว่า การนิเทศที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศควบคู่กับความรู้ด้านหลักสูตร การวิจัย และการประเมินผล เพื่อให้การพัฒนาครูเป็นไปอย่างต่อเนื่องและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของการศึกษา

UNESCO (2023, p. 43) กล่าวว่า การพัฒนาครูด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของครูทั้งก่อนปฏิบัติงานและระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน การประเมินผล การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และการดำเนินงานของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้กรอบสมรรถนะดิจิทัลเป็นแนวทางในการพัฒนา

OECD (2025, p. 62) กล่าวว่า การพัฒนาวิชาชีพครูในยุคดิจิทัล หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครูผ่านการอบรม การนิเทศ การเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนวิชาชีพ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับความรู้ ทักษะ และวิธีการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม และระบบสารสนเทศในการนิเทศ การให้คำปรึกษา การติดตาม และการพัฒนาวิชาชีพ เพื่อยกระดับสมรรถนะของบุคลากรและคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัล

2.2 ความสำคัญการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความสำคัญการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลไว้ ดังนี้

สรัญญู ภาพสิงห์ (2566, หน้า 215) กล่าวว่า การใช้นวัตกรรมดิจิทัลเพื่อการนิเทศและพัฒนาบุคลากร เป็นหัวใจสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบเปิด (Open Learning Culture) ในสถานศึกษา ช่วยทลายความโดดเดี่ยวในการทำงานของครู (Teacher Isolation) ทำให้เกิดเครือข่ายวิชาชีพที่เข้มแข็ง ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวและยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างเท่าทันท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม

ทองเสถียรกิจ และคณะ (2567, หน้า 47) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการข้อมูล การสื่อสาร และการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ส่งผลให้การดำเนินงานมีคุณภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ปุณยนุช ทองศรี และคณะ (2567, หน้า 44) กล่าวว่า การนิเทศในยุคดิจิทัลเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาครูให้สามารถใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน

อภิสิทธิ์ คุณวรปัญญา และอภิชา พรหมแสง (2567, หน้า 96) กล่าวว่า บุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะการรู้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) เพื่อรองรับการทำงานในสังคมแห่งการเรียนรู้ การบริหารจัดการข้อมูล และการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

พัชรินทร์ ศิริสุขและศรีสกุล เจริญศรี (2568, หน้า 36) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรในยุคดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างคุณค่าของสถานศึกษา โดยเฉพาะการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของครูและบุคลากรให้สามารถจัดการเรียนรู้และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

UNESCO (2023, p. 140) กล่าวว่า การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากช่วยให้ครูสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลมีความสำคัญต่อการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของครูและบุคลากร การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ การใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีในการตัดสินใจ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล จากความหมายและความสำคัญของการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้วิจัยสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ ดังตาราง 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 3 สรุปความหมายและความสำคัญของการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
กระบวนการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม และระบบสารสนเทศในการนิเทศ การให้คำปรึกษา การติดตาม และการพัฒนาวิชาชีพ เพื่อยกระดับสมรรถนะของบุคลากรและคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัล	การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลมีความสำคัญต่อการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของครูและบุคลากร การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ การใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีในการตัดสินใจ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล	บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพของครู ผ่านกระบวนการนิเทศออนไลน์ การให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ การส่งเสริมให้ครูเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และการให้คำปรึกษาเชิงรุก เพื่อให้ครูสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะ	1. ท่านวางระบบการนิเทศชั้นเรียนในรูปแบบออนไลน์ เพื่อพัฒนาการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2. ท่านให้ข้อมูลป้อนกลับ แก่ครูอย่างสร้างสรรค์และสม่ำเสมอผ่านช่องทางดิจิทัล 3. ท่านคัดเลือกและแบ่งปันแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เช่น คอร์สออนไลน์, เว็บไซต์, สื่อมัลติมีเดีย ที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู 4. ท่านส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเองผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์อย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 3 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
			5. ท่านใช้ช่องทางการสื่อสารดิจิทัลเพื่อให้คำปรึกษาเชิงรุกแก่ครูในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 6. ท่านประเมินและวางแผนพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของครูแต่ละคนให้สามารถนำไปใช้ในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 7. ท่านริเริ่มให้มีการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นพื้นที่กลางสำหรับครูในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 3 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
			8. ท่านส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันของครูในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านช่องทางออนไลน์ 9. ท่านเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำเครื่องมือดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการนิเทศและพัฒนาครู 10. ท่านกำหนดเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพร่วมกับครูโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศออนไลน์เป็นฐาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล

3.1 ความหมายของการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความหมายของการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัลไว้ ดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2563) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการรวบรวม วิเคราะห์ และแปลความหมายของข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจ การพัฒนา และการปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2565, หน้า 78) กล่าวว่า การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนและหลักสูตรอย่างเป็นระบบโดยอาศัยเทคโนโลยีและเครื่องมือดิจิทัลในการประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อนำผลลัพธ์เหล่านั้นมาใช้ในการตัดสินใจปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล และการยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้ทันท่วงที โดยเปลี่ยนผ่านจากการประเมินเพื่อสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) มาเน้นหนักที่การประเมินเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา (Formative & Developmental Assessment)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2566) กล่าวว่า การใช้ข้อมูลดิจิทัลทางการศึกษาเป็นกระบวนการรวบรวม วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลจากระบบสารสนเทศเทคโนโลยีดิจิทัล และฐานข้อมูลทางการศึกษา เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ประสพชัย พสุนนท์ (2567, หน้า 142) กล่าวว่า เป็นแนวปฏิบัติในการนำข้อมูลเชิงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ได้จากแพลตฟอร์มการเรียนรู้และระบบสารสนเทศของสถานศึกษา มาทำการวิเคราะห์เชิงพยากรณ์และเชิงวินิจฉัยด้วยเครื่องมือดิจิทัล เพื่อทำความเข้าใจความก้าวหน้า ปัญหา และศักยภาพของผู้เรียน แล้วนำสารสนเทศเหล่านั้นมาออกแบบทางเลือกในการพัฒนาการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างและสมรรถนะเฉพาะบุคคล

UNESCO (2023) กล่าวว่า การประเมินและการใช้ข้อมูลในยุคดิจิทัล คือ การรวบรวม วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลจากเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การประเมินผล และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล หมายถึง กระบวนการรวบรวม วิเคราะห์ แปลผล และใช้ข้อมูลจากการประเมิน ระบบสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน และการยกระดับคุณภาพการศึกษาบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์

3.2 ความสำคัญของการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความหมายของการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัลไว้ ดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2565, หน้า 82 – 85) กล่าวว่า การลดความคลาดเคลื่อนและเพิ่มความเที่ยงตรงในการวัดผล: เครื่องมือดิจิทัลช่วยให้สามารถเก็บข้อมูลการเรียนรู้รอบด้านของสถาบันและตัวผู้เรียนได้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ช่วยลดความอคติและข้อผิดพลาดในการประเมินผลแบบเดิม การปรับปรุงการเรียนรู้แบบฉับพลัน (Immediate Feedback) ความสำคัญอย่างยิ่งของข้อมูลในยุคดิจิทัลคือความเร็วในการประมวลผล ทำให้ครูผู้สอนสามารถใช้ข้อมูลย้อนกลับไปปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การสอนได้ทันทีในขณะที่กระบวนการเรียนรู้กำลังดำเนินอยู่ ไม่ต้องรอจนสิ้นสุดภาคเรียน

ทิศนา แขมมณี (2565, หน้า 194) กล่าวว่า ในยุคที่เทคโนโลยีเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว การประเมินผลไม่ได้ทำเพื่อตัดสินได้ – ตก แต่มีความสำคัญในการเป็นเครื่องมือสะท้อนคิด (Reflective Tool) ให้แก่ผู้เรียน ข้อมูลดิจิทัลที่จัดเก็บอย่างต่อเนื่องช่วยให้ผู้เรียนรู้จุดเด่นและจุดบกพร่องของตนเองได้ในทันที เกิดการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self – Regulated Learning) ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการแสวงหาความรู้ตลอดชีวิต

กัลยา วานิชย์บัญชา (2566, หน้า 115) กล่าวว่า ความสำคัญของการใช้ข้อมูลยุคดิจิทัลในการศึกษา คือ การเปลี่ยนรูปจากข้อมูลดิบให้เป็นปัญญาประดิษฐ์เชิงทำนาย (Predictive Intelligence) ระบบประเมินสมัยใหม่สามารถระบุแนวโน้มความเสี่ยงในการหลุดออกจากระบบการศึกษาหรือทำนายผลสัมฤทธิ์ที่อาจต่ำกว่าเกณฑ์ของผู้เรียนได้ล่วงหน้า ทำให้สถานศึกษาสามารถเข้าช่วยเหลือและออกแบบกระบวนการเยียวยาทางการเรียนรู้ (Learning Remediation) ได้อย่างแม่นยำก่อนที่จะเกิดปัญหาจริง

ประกอบ กรณีกิจ (2567, หน้า 83) กล่าวว่า การประเมินโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มความเท่าเทียมในการพัฒนา เพราะระบบสามารถออกแบบเครื่องมือประเมินทางเลือกที่สอดคล้องกับพหุปัญญาและความถนัดเฉพาะบุคคล (Personalized Assessment) ช่วยให้ครูมองเห็นศักยภาพที่แท้จริงของเด็กแต่ละคนผ่านฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ ไม่ใช่การใช้ข้อสอบชุดเดียวเพื่อตัดสินคนทุกคน ซึ่งทำให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัลมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยช่วยให้ครูและผู้บริหารใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ติดตามพัฒนาการของผู้เรียน พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล

จากความหมายและความสำคัญของการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ ดังตาราง 4

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 4 สรุปความหมายและความสำคัญของการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
กระบวนการรวบรวม วิเคราะห์ แปลผล และใช้ข้อมูลจากการประเมิน ระบบสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน และการยกระดับคุณภาพการศึกษาบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์	การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัลมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยช่วยให้ครูและผู้บริหารใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ติดตามพัฒนาการของผู้เรียน พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล	บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลาย เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ทั้งการประเมินระหว่างเรียนเพื่อพัฒนาและการประเมินหลังสิ้นสุดการเรียนเพื่อตัดสินผล การสร้างวัฒนธรรมการใช้ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล ในการปรับปรุงการสอน เช่น การออกแบบกิจกรรมที่	1. ท่านส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูในการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลายเพื่อการวัดและประเมินผลผู้เรียน 2. ท่านวางระบบให้ครูสามารถรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านช่องทางดิจิทัลได้อย่างเป็นระบบ 3. ท่านสนับสนุนให้ครูใช้ข้อมูลจากการประเมินระหว่างเรียนแบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง 4. ท่านส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือดิจิทัลในการประเมินหลังสิ้นสุดการเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 4 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
		ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน การจัดกลุ่มเพื่อพัฒนาและการให้ข้อมูลป้อนกลับที่จำเพาะเจาะจงแก่นักเรียนรายบุคคล	5. ท่านพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลของผู้เรียนให้แก่ครู เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้จริง 6. ท่านสร้างวัฒนธรรมการนำข้อมูล ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้ในการประชุมเพื่อพัฒนาการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 7. ท่านส่งเสริมให้ครูตัดสินใจปรับปรุงการสอนโดยอ้างอิงข้อมูลรวบรวมได้ 8. ท่านแนะนำให้ครูนำข้อมูลของผู้เรียนมาใช้ออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 4 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
			9. ท่านสนับสนุนให้ครูใช้ข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนตามศักยภาพสำหรับจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม 10. ท่านส่งเสริมให้ครูใช้ข้อมูลผลการเรียนรู้เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับที่จำเพาะเจาะจงแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

4.1 ความหมายของการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลไว้ ดังนี้

สุเมธ งามกนก (2564) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล หมายถึง การปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหาร การจัดการเรียนรู้ และการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกสำคัญ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2566, หน้า 68) กล่าวว่า การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล หมายถึง การสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล

พิสุทธิ์ บัวเปรม (2568, หน้า 44) กล่าวว่า การส่งเสริมนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารหรือผู้นำทางวิชาการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูคิดสร้างสรรค์ ทดลองแนวปฏิบัติใหม่ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

UNESCO (2023, p. 163) กล่าวว่า การเปลี่ยนผ่านสู่การศึกษาดิจิทัล (Digital Transformation in Education) เป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม และการพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ ความเสมอภาค และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

Fullan (2025, p. 14) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคดิจิทัลเป็นกระบวนการที่ผู้นำสร้างวัฒนธรรมแห่งนวัตกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันและ ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ มากกว่าการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารหรือผู้นำทางวิชาการสนับสนุน ส่งเสริม และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์

การพัฒนาและประยุกต์ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีดิจิทัล และแนวปฏิบัติใหม่ในการบริหารและการจัดการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล

4.2 ความสำคัญของการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความสำคัญของการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลไว้ ดังนี้

สุเมธ งามกนก (2564, หน้า 98) กล่าวว่า การสร้างนวัตกรรมในการบริหารงานวิชาการช่วยให้ครูสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2566, หน้า 33) กล่าวว่า การส่งเสริมนวัตกรรมช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่ทันสมัย เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้พร้อมต่อการดำรงชีวิตในสังคมดิจิทัล

พิสุทธิ์ บัวเปรม (2568, หน้า 47) กล่าวว่า ผู้นำที่ส่งเสริมนวัตกรรมจะช่วยสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมการทดลองสิ่งใหม่ การทำงานร่วมกัน และการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา

UNESCO (2023, p. 25) ระบุว่า การส่งเสริมนวัตกรรมทำให้การศึกษามีความยืดหยุ่น ครอบคลุม และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในโลกดิจิทัล พร้อมทั้งสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

OECD (2023, p. 44) เห็นว่า นวัตกรรมช่วยให้สถานศึกษาสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี โดยสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัล การคิดวิเคราะห์ และการสร้างสรรค์ของผู้เรียน

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคม พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่ทันสมัย ส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรม การทำงานร่วมกัน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะดิจิทัล ความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ และทักษะการแก้ปัญหาที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

จากความหมายและความสำคัญของการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ ดังตาราง 5

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 5 สรุปความหมายและความสำคัญของการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
กระบวนการที่ผู้บริหารหรือผู้นำทางวิชาการสนับสนุน ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาและประยุกต์ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีดิจิทัล และแนวปฏิบัติใหม่ในการบริหารและการจัดการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล	การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคม พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่ทันสมัย ส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรม การทำงานร่วมกัน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะดิจิทัล ความคิด	บทบาทผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเริ่มจากการสื่อสาร วิสัยทัศน์ร่วม เพื่อให้บุคลากรเข้าใจเป้าหมายและทิศทางการเปลี่ยนแปลง ควบคู่กับการสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการทดลอง ซึ่งสนับสนุนให้ครูนำแนวทางการสอนหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้อย่างสร้างสรรค์โดยมองความผิดพลาดเป็นการเรียนรู้ ตลอดจนการ บริหารจัดการการเปลี่ยนแปลง อย่างเป็นระบบ	1. ท่านสื่อสารวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนอย่างชัดเจน 2. ท่านสร้างบรรยากาศการทำงานที่ปลอดภัย ให้ครูกล้าที่จะทดลองใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยไม่ต้องกังวลกับความผิดพลาด 3. ท่านส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำแนวทางการสอนหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 5 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
	สร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์และทักษะการแก้ปัญหาที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21	เพื่อลดแรงต้านและส่งเสริมให้บุคลากรสามารถปรับตัวยอมรับเทคโนโลยีใหม่ได้อย่างราบรื่น	4. ท่านส่งเสริมวัฒนธรรมที่มองความผิดพลาดจากการทดลองสิ่งใหม่ ๆ ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้และพัฒนา 5. ท่านประสานงานหรือเสนอแนะเพื่อจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับสนับสนุนการริเริ่มใช้นวัตกรรมของครู 6. ท่านส่งเสริมหรือจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการใช้นวัตกรรมให้แก่ครู 7. ท่านสื่อสารและรับฟังความคิดเห็นของครู เพื่อทำความเข้าใจและลดแรงต้านที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 5 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
			8. ท่านให้การสนับสนุนและช่วยเหลือครูอย่างใกล้ชิดในช่วงของการปรับตัวเพื่อยอมรับและใช้งานเทคโนโลยีใหม่ 9. ท่านยกย่องชมเชยหรือให้รางวัลแก่ครูที่ริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ 10. ท่านเป็นผู้นำในการทดลองและเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

5.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลไว้ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2566, หน้า 147) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง การออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล สื่อดิจิทัล และระบบสารสนเทศมาใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ การสื่อสาร การวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข (2564, หน้า 71) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล คือ การออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการสร้างองค์ความรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

วิจารณ์ พานิช (2563, หน้า 70) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเป็นการเปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้ถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ การคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

European Commission (2022, p. 36) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล คือ ความสามารถของครูในการเลือกใช้ และประเมินเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม เพื่อออกแบบการเรียนรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ การประเมินผล และการสนับสนุนผู้เรียนให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง กระบวนการออกแบบ วางแผน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล สื่อดิจิทัล และระบบสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน การเรียนรู้เชิงรุก การเรียนรู้เฉพาะบุคคล การวัดและประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

5.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลไว้ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิจารณ์ พานิช (2563, หน้า 56) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข (2564, หน้า 120) กล่าวว่า เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก การเรียนรู้แบบร่วมมือ และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2566, หน้า 116) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้เรียนและครู

OECD (2023, p. 21) กล่าวว่า เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีความยืดหยุ่น สามารถปรับให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน สนับสนุนการใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และส่งเสริมสมรรถนะที่จำเป็นในโลกดิจิทัล

European Commission (2022, p. 32) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ การประเมินผล การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสมรรถนะดิจิทัลของผู้เรียนสูงขึ้น

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต อีกทั้งยังเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ พัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูและผู้เรียน สนับสนุนการประเมินผลและการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับการดำรงชีวิต

จากความหมายและความสำคัญของการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ ดังตาราง 6

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 6 สรุปความหมายและความสำคัญของการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
กระบวนการออกแบบ วางแผน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล สื่อดิจิทัล และระบบสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน การเรียนรู้เชิงรุก การเรียนรู้เฉพาะบุคคล การวัดและประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีความสำคัญต่อกาพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต อีกทั้งยังเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ พัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูและผู้เรียน สนับสนุนการประเมินผลและการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับการดำรงชีวิต	บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการเป็นผู้นำและให้คำปรึกษาเชิงวิชาการแก่ครูในการออกแบบและจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวทางการสอนในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน หรือการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ	1. ท่านให้คำปรึกษาเชิงวิชาการแก่ครูในการออกแบบและจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล 2. ท่านส่งเสริมให้ครูประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวทางการสอนในยุคดิจิทัลเป็นฐานในการออกแบบกิจกรรม 3. ท่านแนะนำแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงรุก 4. ท่านส่งเสริมให้ครูออกแบบกิจกรรมที่นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 6 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
		สนับสนุนการสืบค้น การทำงานร่วมกัน และการสร้างปฏิสัมพันธ์ หัวใจสำคัญคือการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับและเปลี่ยนผ่านกระบวนการเรียนรู้ ไม่ใช่เป็นเพียงการแปลงสื่อการสอนแบบเดิมให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลเท่านั้น	5. ท่านให้คำปรึกษาแก่ครูในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้เทคโนโลยี 6. ท่านสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งมีเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญ 7. ท่านแนะนำให้ครูเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลที่สนับสนุนการสืบค้นข้อมูลและการทำงานร่วมกันของผู้เรียน 8. ท่านส่งเสริมให้ครูใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 6 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
			9. ท่านเน้นย้ำและให้คำแนะนำแก่ครูในการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับและเปลี่ยนผ่านกระบวนการเรียนรู้ มากกว่าการใช้ทดแทนสื่อแบบเดิม 10. ท่านส่งเสริมให้ครูมอบหมายงานที่ผู้เรียนต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อนำเสนอความรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6. การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

6.1 ความหมายของการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความหมายของการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2564, หน้า 45) กล่าวว่า การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการออกแบบ ผลิต ปรับปรุง และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุผลลัพธ์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข (2564, หน้า 21) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อดิจิทัลเป็นกระบวนการสร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานเทคโนโลยีดิจิทัลกับหลักการออกแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก การคิดวิเคราะห์ และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2566, หน้า 69) กล่าวว่า สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง สื่อ เครื่องมือ แพลตฟอร์ม และทรัพยากรดิจิทัลที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสื่อสาร การวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

European Commission (2022, p. 46) กล่าวว่า ครูควรมีสมรรถนะในการเลือก สร้าง ดัดแปลง และแบ่งปันทรัพยากรดิจิทัลอย่างเหมาะสม รวมทั้งคำนึงถึงคุณภาพ ความปลอดภัย ลิขสิทธิ์ และการเข้าถึงของผู้เรียน

UNESCO (2023, p. 80) กล่าวว่า การสร้างและใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้เป็นความสามารถของครูในการคัดเลือก ออกแบบ พัฒนา ปรับใช้ และประเมินทรัพยากรดิจิทัล (Digital Resources) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของผู้เรียน และการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัล

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการออกแบบ ผลิต คัดเลือก ปรับปรุง ประยุกต์ใช้ และประเมินสื่อหรือทรัพยากรดิจิทัล โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและหลักการออกแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของผู้เรียน การวัดและประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6.2 ความสำคัญของการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความสำคัญของการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

ถนอมพร เลาหจรัสแสง (2565, หน้า 92 – 95) กล่าวว่า การทลายข้อจำกัดด้านสิ่งคัดย่อและมโนทัศน์ที่ซับซ้อน สื่อดิจิทัลสมัยใหม่ เช่น แบบจำลอง 3 มิติ หรือสื่อความจริงเสมือน (VR) ช่วยแปลงเนื้อหาที่เป็นนามธรรม เข้าใจยาก หรือมีความอันตรายหากต้องปฏิบัติจริง ให้กลายเป็นรูปธรรมที่ผู้เรียนสามารถมองเห็น สัมผัส และมีปฏิสัมพันธ์ได้ ส่งผลให้เกิดความเข้าใจเชิงลึก (Deep Learning) การตอบสนองต่อจังหวะการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน (Self – Paced Learning): การสร้างสื่อในลักษณะ Content on Demand หรือ Micro – learning (บทเรียนขนาดสั้น) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อเพื่อทบทวนความรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ตามศักยภาพและความพร้อมของตนเองโดยไม่ขึ้นอยู่กับเวลาในห้องเรียน

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2566, หน้า 148) กล่าวว่า การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการออกแบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Design) มีความสำคัญอย่างยิ่งในการกระตุ้นสมองและรักษาความสนใจ (Attention Span) ของผู้เรียนยุคเนทีฟดิจิทัล (Digital Natives) สื่อที่มีพลวัตสูงและผสมผสานระบบเกม (Gamification) จะเปลี่ยนผู้เรียนจากฝ่ายรับสาร (Passive Learner) ให้กลายเป็นฝ่ายรุกในการสำรวจความรู้ (Active Explorer) ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการคงจำความรู้ได้ดียิ่งขึ้น

รัชนีกร หงส์พนัส (2567, หน้า 66) กล่าวว่า การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นบทบาทสำคัญของครูในยุคดิจิทัล เนื่องจากสื่อดิจิทัลช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีความหลากหลาย ทันสมัย และตอบสนองความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์

ปรัชญนันท์ นิลสุข (2568, หน้า 112) กล่าวว่า ในระยะยาวการพัฒนาสื่อดิจิทัลและคลังสื่อการเรียนรู้แบบเปิด (Open Educational Resources: OER) ของสถานศึกษา มีความสำคัญในการลดต้นทุนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์แบบเดิม และสร้างความคุ้มค่าในการบริหารจัดการหลักสูตร นอกจากนี้ การนำ AI เข้ามาช่วยสร้าง

และปรับแต่งสื่อ (Adaptive Media) ยังช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกวิทยาการได้อย่างรวดเร็วแบบเรียลไทม์

UNESCO (2023, หน้า 79) ระบุว่า เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยขยายโอกาสทางการศึกษา ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ความเท่าเทียม และการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล (Personalized Learning) อย่างไรก็ตาม การใช้เทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิผลจำเป็นต้องอาศัยครูที่สามารถออกแบบและพัฒนาสื่อดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยช่วยให้ครูออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก การเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สนับสนุนการพัฒนาทักษะดิจิทัล ทักษะการคิดขั้นสูง และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ทั้งยังสะท้อนถึงสมรรถนะดิจิทัลของครูในการเลือก ใช้ ผลิต และประเมินสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และบริบทของผู้เรียน

จากความหมายและความสำคัญของการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ ดังตาราง 7

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 7 สรุปความหมายและความสำคัญของการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
กระบวนการออกแบบ ผลิต คัดเลือก ปรับปรุง ประยุกต์ใช้ และประเมินสื่อหรือทรัพยากรดิจิทัล โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและหลักการออกแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของผู้เรียน การวัดและประเมินผล	การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยช่วยให้ครูออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก การเรียนรู้เฉพาะบุคคล และ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สนับสนุนการพัฒนาทักษะดิจิทัล ทักษะการคิดขั้นสูง และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ทั้งยัง	บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการเสริมสร้างศักยภาพครูและวางระบบสนับสนุนสำหรับกระบวนการสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลอย่างครบวงจร ซึ่งครอบคลุมถึงการให้ความรู้ด้าน หลักการออกแบบสื่อการสอน เพื่อให้สื่อมีความน่าสนใจ เหมาะสมกับผู้เรียน และส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมให้ครูมีทักษะทางเทคนิคในการใช้เครื่องมือและแอปพลิเคชันที่หลากหลายเพื่อผลิตสื่อ	1. ท่านวางระบบสนับสนุนและให้กำลังใจครูในกระบวนการสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง 2. ท่านส่งเสริมหรือประสานงานให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักการออกแบบสื่อการสอนดิจิทัล 3. ท่านส่งเสริมให้ครูมีทักษะทางเทคนิคในการใช้เครื่องมือและแอปพลิเคชันที่หลากหลายเพื่อผลิตสื่อดิจิทัล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตาราง 7 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
	สะท้อนถึงสมรรถนะดิจิทัลของครูในการเลือก ใช้ ผลิต และประเมินสื่อดิจิทัลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และบริบทของผู้เรียน	ในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างเกณฑ์ประเมินคุณภาพและส่งเสริมวัฒนธรรมการแบ่งปันสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพผ่านคลังสื่อกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้การสอนได้สะดวก	4. ท่านสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น วีดิทัศน์, อินโฟกราฟิก, พอดแคสต์ 5. ท่านริเริ่มให้มีการสร้างเกณฑ์กลางสำหรับประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 6. ท่านจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบหรือให้ข้อเสนอแนะต่อสื่อการเรียนรู้ที่ครูสร้างขึ้นก่อนนำไปเผยแพร่ในคลังสื่อกลาง 7. ท่านจัดทำและบริหารจัดการคลังสื่อกลางดิจิทัลเพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงและแบ่งปันสื่อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

ตาราง 7 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
			การสอนได้สะดวก 8. ท่านส่งเสริมวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพระหว่างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 9. ท่านให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และการใช้สื่ออย่างมีจรรยาบรรณในการพัฒนาสื่อดิจิทัล 10. ท่านให้คำแนะนำหรือประสานงานเพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงเครื่องมือ ซอฟต์แวร์ หรือทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการผลิตสื่อที่มีคุณภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

7.1 ความหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลไว้ ดังนี้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2564, หน้า 110) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบที่ครูดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นฐานในการตัดสินใจและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วัชรา เล่าเรียนดี (2565, หน้า 60) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ครูใช้ศึกษาปัญหา ทดลองนวัตกรรมและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล

พงษ์พัชรินทร์ พุธวัฒนะ (2564, หน้า 76) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องอาศัยการวิจัยเพื่อพัฒนาวิธีการสอน สื่อดิจิทัลและนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ข้อมูลจากผู้เรียนและเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองผู้เรียนยุคใหม่

ครรชิต พิมใจ และดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ (2567, หน้า 62) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเป็นกระบวนการศึกษาความต้องการ วิเคราะห์ข้อมูล และออกแบบแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพโดยบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

Creswell และ Creswell (2018, p. 64) กล่าวว่า การวิจัยทางการศึกษาเป็นกระบวนการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และตีความข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่หรือพัฒนาแนวปฏิบัติทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

UNESCO (2023, p. 41) กล่าวว่า การวิจัยด้านการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนานโยบาย การออกแบบการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เพื่อยกระดับคุณภาพ ความเสมอภาค และความยั่งยืนของการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบที่ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และบริบทของการจัดการเรียนรู้ โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นฐานในการออกแบบ พัฒนา ทดลอง และประเมินนวัตกรรม วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล อันจะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

7.2 ความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลไว้ ดังนี้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2564, หน้า 90) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบที่ครูดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นฐานในการตัดสินใจและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วัชรา เล่าเรียนดี (2565, หน้า 49) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ครูใช้ศึกษาปัญหา ทดลองนวัตกรรม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล

พงษ์พัชรินทร์ พุธวัฒนะ (2564, หน้า 52) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องอาศัยการวิจัยเพื่อพัฒนาวิธีการสอน สื่อดิจิทัลและนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ข้อมูลจากผู้เรียนและเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองผู้เรียนยุคใหม่

ครรชิต พิมใจ และดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ (2567, หน้า 46) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเป็นกระบวนการศึกษาความต้องการ วิเคราะห์ข้อมูล และออกแบบแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพโดยบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Creswell และ Creswell (2018, p. 71) กล่าวว่า การวิจัยทางการศึกษาเป็นกระบวนการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และตีความข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่หรือพัฒนาแนวปฏิบัติทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

UNESCO (2023, p. 47) กล่าวว่า การวิจัยด้านการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนานโยบาย การออกแบบการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เพื่อยกระดับคุณภาพ ความเสมอภาค และความยั่งยืนของการศึกษา

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวิจัยเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา เนื่องจากช่วยให้ครูสามารถศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ พัฒนานวัตกรรม สื่อ และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของยุคดิจิทัล ตลอดจนใช้ข้อมูลจากการวิจัยเพื่อประกอบการตัดสินใจในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การวิจัยยังส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม และการสร้างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

จากความหมายและความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ ตาราง 8

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 8 สรุปความหมายและความสำคัญของการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบที่ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และบริบทของการจัดการเรียนรู้ โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นฐานในการออกแบบ พัฒนา ทดลอง และประเมินนวัตกรรม วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของ	การวิจัยเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา เนื่องจากช่วยให้ครูสามารถศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ พัฒนานวัตกรรม สื่อ และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของยุคดิจิทัล ตลอดจนใช้ข้อมูลจากการวิจัยเพื่อประกอบการตัดสินใจในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การวิจัยยังส่งเสริมการพัฒนา	บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการสร้างวัฒนธรรมและเสริมสร้างศักยภาพครูในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ กระบวนการนี้ครอบคลุมตั้งแต่การสนับสนุนให้ครูตั้งคำถามวิจัยจากสภาพปัญหาจริงในชั้นเรียน การส่งเสริมการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ไปจนถึงการสร้าง	1. ท่านส่งเสริมวัฒนธรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาวิชาชีพครู 2. ท่านส่งเสริมหรือประสานงานให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ 3. ท่านสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์สภาพปัญหาจริงในชั้นเรียนเพื่อนำมาตั้งเป็นคำถามวิจัย 4. ท่านแนะนำการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อช่วยครูในการรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยในชั้นเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 8 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
ผู้เรียน และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล อันจะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง	สมรรถนะดิจิทัลของครู การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม และการสร้างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต	เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะของ ชุมชนนักปฏิบัติ เพื่อให้ครูได้นำเสนอผลการวิจัยและนำข้อค้นพบไปใช้ขยายผลในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระฯ ต่อไป	5. ท่านส่งเสริมให้ครูใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชัน ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยอย่างเป็นระบบและน่าเชื่อถือ 6. ท่านให้คำปรึกษาและเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ครูตลอดกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน 7. ท่านริเริ่มให้มีเวทีหรือพื้นที่ออนไลน์ในลักษณะของ ชุมชนนักปฏิบัติ สำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัย 8. ท่านจัดกิจกรรมให้ครูได้นำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียนและแลกเปลี่ยนข้อค้นพบซึ่งกันและกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 8 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
			9. ท่านส่งเสริมการนำข้อค้นพบจากงานวิจัยของครูมาขยายผลเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้ 10. ท่านให้การสนับสนุนและเสนอแนะต่อผู้บริหารเพื่อจัดสรรเวลาและทรัพยากรที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้

8.1 ความหมายของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความหมายของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564, หน้า 49) ได้ระบุถึงลักษณะของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาการว่า เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก มีลักษณะเป็นกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ โครงงาน หรือกิจกรรมชมรม / ชุมนุม ที่ช่วยทลายข้อจำกัดของเวลาเรียนในห้องเรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนรอบด้าน

ชาริณี ตรีวรัญญู (2565, หน้า 80) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ที่สถานศึกษาออกแบบและจัดขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อเชื่อมโยงและขยายผลจากเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระการเรียนรู้ปกติ โดยเป็นกิจกรรมที่อยู่นอกเหนือตารางเรียนหลัก แต่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร มุ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเข้าร่วมตามความถนัดและความสนใจ

ทิศนา แขมมณี (2566, หน้า 75) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อเสริมเติมเต็มการเรียนรู้ในห้องเรียนปกติ ช่วยให้ผู้เรียนได้นำแนวคิด ทฤษฎี หรือหลักการของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ผ่านสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริง เพื่อให้เกิดความรู้ที่ฝังแน่นและเกิดสมรรถนะที่ต้องการ

Marsh และ Kleitman (2021, p. 21) ได้ให้คำนิยามว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร (Co – curricular Activities) คือ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้นนอกห้องเรียนปกติ แต่มีโครงสร้างและเป้าหมายที่ออกแบบมาเพื่อเสริมสร้าง เสริมเติมเต็ม และประยุกต์ใช้เนื้อหาสาระจากหลักสูตรแกนกลาง (Academic Curriculum) โดยกิจกรรมเหล่านี้ช่วยเสริมบทเรียนทางทฤษฎีให้มีความเป็นรูปธรรมและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงมากขึ้น

UNESCO (2025, p. 56) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นแนวทางสำคัญในการเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับประสบการณ์จริงของผู้เรียนผ่านกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน วัฒนธรรม และการพัฒนาที่ยั่งยืน ทำให้การเรียนรู้มีความหมายและเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดขึ้นอย่างมีเป้าหมายนอกเหนือจากการเรียนการสอนตามตารางเรียนปกติ โดยมีเนื้อหาสาระเชื่อมโยงและเกื้อหนุนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนรู้ตามความถนัด สนใจ และลงมือปฏิบัติจริงในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

8.2 ความสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน (2565, หน้า 43) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะหลัก เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีม การสื่อสาร และการคิดสร้างสรรค์ผ่านการทำโครงงานหรือกิจกรรมจิตอาสาที่เชื่อมโยงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและอรรถประโยชน์ของวิชาที่เรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล (2567, หน้า 62) กล่าวว่า ในยุคที่เน้นหลักสูตรฐานสมรรถนะ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรถือเป็นแพลตฟอร์มสำคัญที่ช่วยเปลี่ยนผ่านจากการรู้เนื้อหาไปสู่การประยุกต์ใช้ความรู้กิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิดขั้นสูง การแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง และการกำกับตนเองในการเรียนรู้ (Self – regulated Learning) ซึ่งไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ในเวลาเรียนปกติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2568, หน้า 23) กล่าวว่าความสำคัญในแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระต่าง ๆ ช่วยลดความเครียดจากการเรียนภาคทฤษฎี เพิ่มความสุขในการเรียนรู้ (Joyful Learning) และช่วยให้ครูผู้สอนสามารถค้นพบแววความสามารถพิเศษ (Talent) ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพได้อย่างตรงจุด

Darling – Hammond (2023, p. 13) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะทางอารมณ์และสังคม (Social – Emotional Learning: SEL) ควบคู่ไปกับสติปัญญา กิจกรรมกลุ่มที่ต่อยอดจากบทเรียน เช่น การจำลอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เวทีสหประชาชาติในกลุ่มสาระสังคมศึกษา หรือค่ายวิทยาศาสตร์ ช่วยพัฒนาสมรรถนะการสื่อสาร การคิดแก้ปัญหา และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่การบรรยายในห้องเรียนให้ได้ยาก

Rothwell (2025, p. 8) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระต่าง ๆ ช่วยสะท้อนและทดสอบความสามารถของผู้เรียนในสถานการณ์จริง (Authentic Assessment) ช่วยให้ผู้เรียนค้นพบความถนัดเฉพาะทาง และสร้างแรงบันดาลใจในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างชัดเจนขึ้น

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้มีความสำคัญในการเป็นสะพานเชื่อมโยงความรู้ภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง ส่งเสริมสมรรถนะหลักและทักษะที่จำเป็นในอนาคต พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ร่วมกับการสร้างเสริมความสุขในการเรียนรู้ และเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายและความสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้วิจัยสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ ตาราง 9

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ตาราง 9 สรุปความหมายและความสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
กิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดขึ้นอย่างมีเป้าหมายนอกเหนือจากการเรียนการสอนตามตารางเรียนปกติ โดยมีเนื้อหาสาระเชื่อมโยงและเกื้อหนุนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนรู้ตามความถนัด สนใจ และลงมือปฏิบัติจริงในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้มีความสำคัญในการเป็นสะพานเชื่อมโยงความรู้ภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง ส่งเสริมสมรรถนะหลักและทักษะที่จำเป็นในอนาคต พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ร่วมกับการสร้างเสริมความสุขในการเรียนรู้ และเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ	บทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการริเริ่มและวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นฐาน เพื่อขยายขอบเขตการเรียนรู้ของผู้เรียนออกไปนอกห้องเรียน ซึ่งรวมถึงการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริม การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับโลกจริง เช่น การจัดค่ายเสมือนจริง หรือการทำโครงงานร่วมกับชุมชนและผู้เชี่ยวชาญภายนอกผ่านช่องทางออนไลน์ ตลอดจนการส่งเสริมให้นักเรียนใช้เครื่องมือ	1. ท่านริเริ่มและวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นฐานอย่างสม่ำเสมอ 2. ท่านส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับโลกแห่งความเป็นจริงภายนอก 3. ท่านสนับสนุนการจัดกิจกรรมในลักษณะค่ายเสมือนจริง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกันผ่านช่องทางออนไลน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ตาราง 9 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
		ดิจิทัลเพื่อสร้างสรรค์และนำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น พอดแคสต์ หรือแฟ้มสะสมงานดิจิทัล โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนา สมรรถนะแห่งอนาคต และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจความถนัดของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ	4. ท่านประสานงานและส่งเสริมให้เกิดโครงงานที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกับชุมชนหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกผ่านช่องทางออนไลน์ 5. ท่านส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง 6. ท่านสนับสนุนให้นักเรียนนำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลายและทันสมัย เช่น การจัดทำพอดแคสต์ (Podcast) 7. ท่านส่งเสริมให้นักเรียนสร้างแฟ้มสะสมงานดิจิทัล (Digital Portfolio) เพื่อรวบรวมและนำเสนอผลงาน / ความสามารถของตนเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 9 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
		4. ท่านเป็นผู้ริเริ่มในการประสานงานเบื้องต้นกับหน่วยงานภายนอก เพื่อแสวงหาความร่วมมือด้านทรัพยากรและความรู้สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตร	8. ท่านออกแบบหรือให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาสมรรถนะแห่งอนาคต 9. ท่านส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นหาและสำรวจความถนัดหรือความสนใจของตนเองผ่านสื่อดิจิทัล 10. ท่านเป็นผู้ริเริ่มในการประสานงานเบื้องต้นกับหน่วยงานภายนอก เพื่อแสวงหาความร่วมมือด้านทรัพยากรและความรู้สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

1. ความหมายของความต้องการจำเป็น

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้

ทรงสิริ วิชิรานนท์ และอรุณี อรุณเรือง (2559, หน้า 3) กล่าวไว้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง สภาพปัญหาที่ต้องการได้รับการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคล หน่วยงาน ซึ่งวัดได้จากการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น

จันทิมา จันทรประสาท (2560, หน้า 6) กล่าวไว้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน ทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะในการปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องได้รับการพัฒนาและแก้ไขปรับปรุง

เอกพจน์ สิงห์คำ (2560, หน้า 25) กล่าวไว้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งที่จำเป็นที่ต้องได้รับการตอบสนอง โดยเกิดจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพความเป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ว่าเกิดช่องว่างมากน้อยเพียงใดและมีความสำคัญมากน้อยเพียงใดที่จะต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขตามข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

บุญฤทธิ์ ตุ้มพงค์ (2561, หน้า 39) ได้กล่าวไว้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งที่จำเป็นที่ต้องได้รับการตอบสนองหรือก่อให้เกิดประโยชน์เมื่อได้รับการตอบสนอง โดยเกิดจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างสภาพความเป็นจริงกับสถาพที่พึงประสงค์ ว่าเกิดช่องว่างมากน้อยเพียงใดและมีความสำคัญมากน้อยเพียงใดที่จะได้รับการตอบสนอง

พิตรพิบูล มนทาน้อย (2566, หน้า 41) กล่าวไว้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งที่จำเป็นที่ต้องได้รับการตอบสนอง โดยเกิดจากการ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ ว่าเกิดช่องว่างมากน้อยเพียงใด

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งที่จำเป็นที่ต้องได้รับการตอบสนอง ซึ่งเกิดจากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ หรือสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ว่าเกิดช่องว่างมากน้อยเพียงใดและมีความสำคัญมากน้อยเพียงใดที่จะได้รับการตอบสนอง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามลำดับก่อนหลัง

2. ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

Needs Assessment มาจากคำว่า Needs (ความต้องการ) และ Assessment (การประเมิน) ราชบัณฑิตยสถาน (2555, หน้า 370) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดข้อมูลสารสนเทศ เพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะใดและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงเป็นอย่างไร เพื่อนำไปสู่การประมวล สังเคราะห์และประเมินว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางบวกและสร้างสรรค์ ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2551, หน้า 41) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบซึ่งใช้เพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง ส่วนใหญ่จะเน้นที่ความแตกต่างของผลลัพธ์ (Outcome gaps) จากนั้นมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความแตกต่างนั้น และเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข

กลอยใจ จันแหล้ (2558, หน้า 28) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริงที่สังเกตุได้ โดยมีเครื่องมือในการกำหนดและเกณฑ์การประเมิน แล้วนำผลที่ได้จัดเรียงลำดับความสำคัญเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไขขจัดปัญหา หรือสนองความต้องการของความแตกต่างสภาพที่คดหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริงนั้นต่อไป

กัลย์วิสาข์ ธาราวร (2558, หน้า 40) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น เนื่องจากในงานวิจัยนี้ยึดหลักการตามโมเดลความแตกต่าง เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับสภาพที่ควรจะเป็น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

พรพนา บัญฑิโต (2558, หน้า 41) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เป็นอยู่ของสภาพที่ควรจะเป็น แล้วจัดเรียงลำดับความสำคัญของความแตกต่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจวางแผนและเพื่อแก้ปัญหาได้ตรงตามสภาพความต้องการที่แท้จริง

สมภัสสร บัวรอด (2559, หน้า 28) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการที่จะระบุความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันกับสภาพที่ควรจะเป็น จากนั้นจึงทำการประเมินและจัดเรียงลำดับความสำคัญ เพื่อนำมาตัดสินใจในการวางแผนการดำเนินงานต่อไป

ณภาส์ณัฐ คงคารัตน์ (2560, หน้า 27) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการในการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็น หรือสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง แล้วจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมาวิเคราะห์ ประเมินผลของสิ่งที่เกิดขึ้นว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกหรือหาวิธีแก้ไขปัญหาได้ตรงกับสภาพหรือความต้องการที่แท้จริง

อัญชลี เรือนแก้ว (2560, หน้า 28) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ดำเนินการ เพื่อระบุช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ควรจะเป็น แล้วนำช่องว่างดังกล่าวมาจัดลำดับความสำคัญ แล้วเลือกความต้องการจำเป็นนำไปแก้ไขต่อไป

นาอีมะห์ บือราเฮง (2561, หน้า 36) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพตามความคาดหวัง ซึ่งวัดได้จากการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับสภาพที่ควรจะเป็น

วิชิต อิ่มอารมย์ (2561, หน้า 30) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง สภาพปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลหรือหน่วยงาน ซึ่งได้จากการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันกับสภาพที่ต้องการคาดหวังให้เป็น

มนตรี อินตา (2561, หน้า 6) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ช่วยในการจัดลำดับความสำคัญในความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่หรือสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน โดยข้อมูลที่ได้จากบุคคลสามารถนำมาสู่การตัดสินใจ วางแผน การกำหนด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แนวทางการพัฒนางานบริการในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวกหรือเชิงสร้างสรรค์

ซูไฮมนี สาและ (2562, หน้า 6) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดข้อมูล เพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะใดและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงเป็นอย่างไร เพื่อนำไปสู่การประมวลสังเคราะห์และประเมินว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจริงควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางบวกและสร้างสรรค์

ธัญชนก สีฟ้า (2562, หน้า 10) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการหาความแตกต่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นอยู่จริงและจัดลำดับความสำคัญเพื่อระบุความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2562, หน้า 62) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยการระบุสิ่งที่คาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นว่ามีลักษณะเช่นใด และทำการประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน ว่ามีลักษณะอย่างไร โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ว่าสมควรจะปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาในด้านใดบ้าง โดยการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นจะทำให้ได้ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงของผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นจะเป็นการเปลี่ยนแปลงในทางบวกและเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์

กิ่งแก้ว เกตุสม (2563, หน้า 35) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการในการประเมินความแตกต่างระหว่างสภาพจริงที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น แล้วนำความแตกต่างที่ได้จากการประเมินมาจัดลำดับความสำคัญเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนแก้ไขปัญหาและดำเนินการต่อไป

ศิริรัตน์ บุญเขียว (2563, หน้า 10) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่พึงประสงค์และสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น ในที่นี้ดำเนินการเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย โดยวิธี Priority Needs Index (PNI) เพื่อระบุความต้องการจำเป็น (Need Identification) โดยใช้ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็นหรือ Priority

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Needs Index: $PN_{Imodified}$ กำหนดค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ไว้ว่า รายการที่มีค่าอย่างน้อย 0.30 หรือร้อยละ 30 เป็นความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุดและมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนาก่อน

พิตรพิบูล มนทาน้อย (2566, หน้า 42 – 43) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการหาความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพปัจจุบันที่สังเกตได้กับสภาพที่พึงประสงค์ที่ควรจะเป็น แล้วนำผลของความแตกต่างนั้นมาจัดเรียงลำดับความสำคัญเพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกหรือหาวิธีแก้ไขปัญหาได้ตรงสภาพหรือความต้องการที่แท้จริง

วงศกร เพียรชนะ (2566, หน้า 84 – 85) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ระหว่างความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาตัดสินใจในการวางแผน รวมทั้งมีทิศทางการพัฒนางานที่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่เป้าหมายในเชิงบวกและสร้างสรรค์

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น หรือสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ว่าสมควรจะปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาในด้านใดบ้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกหรือหาวิธีแก้ไขปัญหาได้ตรงสภาพหรือความต้องการที่แท้จริง

3. จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้

ก่องเกียรติ รักษ์ธรรม (2555, หน้า 20) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาใช้วางแผนดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556, หน้า 32) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ ตรวจสอบความต้องการที่แท้จริงของหน่วยงาน องค์การ หรือบุคคลแล้วนำไปใช้เป็นข้อสนเทศในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร และบริหารจัดการหลักสูตรให้ได้ประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ศิริพร อาจปักษา (2557, หน้า 15) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ดาวเรือง เชี่ยงหลิว (2559, หน้า 29) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของหน่วยงานหรือบุคคลที่จำเป็นต้องได้รับ แก้ไขหรือพัฒนาจุดมุ่งหมายของการวิจัย การประเมินความต้องการจำเป็นจึงมีหลายประการเช่น การพัฒนาบุคคล การวางแผนการทำงานที่สนองความต้องการขององค์กร การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร การพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้าตามเป้าหมายที่กำหนดการปรับปรุงพัฒนา

จารินี อิ่มด้วง (2561, หน้า 104) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น มีจุดมุ่งหมายเพื่อการมุ่งหาข้อมูล เพื่อแสวงหาแนวทางอย่างมุ่งมั่นในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่ค้นพบ เพื่อวางแผนป้องกันการเกิดปัญหาในแบบนั้นที่เคยเกิดขึ้น ไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นรูปแบบใดก็ตาม ความมุ่งมั่นที่ต้องการประเมินความต้องการจำเป็นจะสามารถสร้างให้ผู้ทำการประเมินทราบแนวทางและวิธีการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สุวิมล ว่องวาณิช (2561, หน้า 42) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดมุ่งหมายเพื่อพยายามให้ได้ข้อมูลที่ช่วยเสริมการวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้การพัฒนา กิจกรรมหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นจริง

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดมุ่งหมายเพื่อการวางเป้าหมายและมุ่งค้นหาข้อมูล ข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลดียิ่งขึ้น

4. ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2550, หน้า 27) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น ประกอบด้วย 1) การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเป็นเครื่องบริหารที่มีประสิทธิภาพทำให้สามารถกำหนดแผนงานที่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานป้องกันการสูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์ 2) ผลจากการประเมินความต้องการจำเป็น สามารถสะท้อนภาพบริบทที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

นำไปสู่การวางแผน กำหนดแนวทางพัฒนาองค์กร กำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินงานให้ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นจริง และสนองความต้องการขององค์กร และ 3) การประเมินความต้องการจำเป็นช่วยกำหนดเป้าหมายขององค์กรจากความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายช่วยกระตุ้นให้เกิดผลกระทบต่อโครงการ ทำให้สามารถวัดการเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติงานในช่วงเวลานั้น ๆ

สุวิมล ว่องวาณิช (2558, หน้า 29) กล่าวไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสำคัญสำหรับการวางแผนแบบครบวงจรและเป็นกระบวนการที่สำคัญและมีประโยชน์ คือ ผลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นเป็นข้อมูลที่สะท้อนสภาพบริบทที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน ข้อมูลดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การวางแผน การกำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้น เพื่อสนองความต้องการขององค์กร ป้องกันการสูญเสียทรัพยากร และนำมาช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานให้มีความชัดเจน มั่นใจได้ว่าวัตถุประสงค์ดังกล่าวสอดคล้องกับความต้องการขององค์กรนั้นอย่างแท้จริง นอกจากนี้การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจะเป็นกระบวนการที่ช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด

พิตรพิบูล มนทาน้อย (2566, หน้า 43) กล่าวไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสำคัญสำหรับการวางแผนและเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาการบริหารขององค์กร เพราะผลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นเป็นข้อมูลที่สะท้อนสภาพปัจจุบันที่เป็นจริงและนำไปสู่การวางแผน เพื่อพัฒนาให้เกิดผลตามสภาพที่พึงประสงค์ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสำคัญต่อการกำหนดแผนงานและเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาการบริหารจัดการองค์การ เพราะผลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ว่ามีความสำคัญมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการวางแผนเพื่อพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

5. ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้

พุทธรักษา ก้อนแก้ว (2555, หน้า 65) กล่าวไว้ว่า ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นมีหลายประเภท ดังนั้นต้องเลือกประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นให้เหมาะสม โดยอาศัยวัตถุประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นเป็นตัวกำหนดในการเลือก

วันชาติ แก้วปาน (2557, หน้า 24) กล่าวไว้ว่า ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นสามารถแบ่งได้หลายระดับขึ้นอยู่กับบุคคล บทบาท องค์กร สถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย 1) ความต้องการที่เกิดขึ้นภายในบุคคล 2) ความต้องการที่เกิดขึ้นจากสังคมภายนอกหรือทางกายภาพเป็นตัวกำหนด และ 3) ความต้องการเฉพาะตำแหน่งหรือบทบาทหน้าที่ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องเกิดจากความต้องการภายในบุคคลได้

ผกาวันท์ ใคร่ครวญ (2558, หน้า 6) กล่าวไว้ว่า การเลือกประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นต้องเลือกให้เหมาะสม โดยอาศัยวัตถุประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นเป็นตัวกำหนดในการเลือก

ทรงสิริ วิชิรานนท์ (2559, หน้า 10) กล่าวไว้ว่า ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นมีหลายประเภท ดังนั้นต้องเลือกประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นให้เหมาะสม โดยอาศัยวัตถุประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็นนั้น ๆ เป็นตัวกำหนดในการเลือก

วิชุดา เนตรสูงเนิน (2561, หน้า 64) กล่าวไว้ว่า ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นมีหลายประเภท จำเป็นต้องอาศัยวัตถุประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นตัวกำหนดหรือเลือกว่าจะใช้ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นวิธีใดจึงจะเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีหลายประเภท ผู้ประเมินควรเลือกประเภทให้เหมาะสมโดยใช้วัตถุประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นเป็นตัวกำหนดในการเลือก เพื่อหาวิธีที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6. ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้

พุทธรักษา ก้อนแก้ว (2555, หน้า 38) กล่าวไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีขั้นตอนการดำเนินงานเริ่มจากการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือประเด็นที่สนใจสำหรับการพัฒนาขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็น เทคนิควิธีการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และในขั้นตอนสุดท้ายมีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหาต่อไป

ชลาไล ไชยชมภู (2557, หน้า 67) กล่าวไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ คือ การกำหนดจุดประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็น การกำหนดขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็น การกำหนด วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น การจัดเรียงลำดับความสำคัญต้องการจำเป็น การรายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น

วันชาติ แก้วปาน (2557, หน้า 28) กล่าวไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีขั้นตอนคล้ายคลึงกับการวิจัยทั่วไป โดยมีการศึกษาที่มาของปัญหาความจำเป็น จุดมุ่งหมาย รูปแบบของการวิจัย การได้มาของข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำข้อมูลที่ได้ไปกำหนดแนวทางการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา ซึ่งข้อมูลที่ได้เป็นผลมาจากการเรียงลำดับ ความต้องการจำเป็น เพื่อช่วยให้สามารถพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

จิรนันท์ นุ่นชูกัน (2557, หน้า 45) กล่าวไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้ กำหนดจุดมุ่งหมาย กำหนดองค์กรหรือบุคคลที่ต้องการระบุความต้องการจำเป็น กำหนดเนื้อหาสาระ กำหนดผู้ให้ข้อมูลและเครื่องมือประเมิน กำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดแนวทางเพื่อจัดความต้องการจำเป็นและแนวทางแก้ไขปัญหาต่อไป

ศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร (2558, หน้า 49) กล่าวไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นอยู่

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

2) การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Need Solution) โดยแต่ละขั้นตอนจะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นทุกกิจกรรม และ 3) การกำหนดแนวทางเพื่อพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Need Solution)

กลอยใจ จันแหล้ (2558, หน้า 37) กล่าวไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะก่อนการประเมิน เป็นขั้นตอนของการสำรวจเพื่อวางแผน ทำการประเมินความต้องการจำเป็น โดยรวบรวมสิ่งที่ตระหนักว่าเป็นปัญหาหรือความต้องการจำเป็นของการปฏิบัติตนในปัจจุบัน แล้วกำหนดขอบเขตหรือประเด็นที่สนใจที่จะพัฒนา กำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมิน รวมทั้งกำหนดข้อมูลที่มีอยู่และเป็นข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นที่มุ่งประเมินและทำการกำหนดข้อมูลที่รวบรวมแหล่งข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้

ระยะที่ 2 ระยะระหว่างประเมิน เป็นขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่กำหนด มีการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดความต้องการจำเป็น และการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 3 ระยะหลังการประเมิน เป็นขั้นตอนของการนำผลการประเมินในระยะที่ 2 ไปใช้ประโยชน์ โดยจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น กำหนดวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม สามารถปฏิบัติได้และนำเสนอผลการปฏิบัติงาน ทำการประเมินความต้องการจำเป็น และนำเสนอรายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็นแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็นเพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหาต่อไป

ณัฐธิดา ภูบุญเพชร (2562, หน้า 39) กล่าวไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีขั้นตอนการดำเนินเหมือนกับการวิจัยโดยทั่วไป กล่าวคือ มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย กรอบการวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น เทคนิค วิธีการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีวิเคราะห์ข้อมูลการจัดทำรายงานและผลการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น และที่สำคัญการประเมินความต้องการจำเป็นจะมีความสมบูรณ์ ถ้าในขั้นตอนสุดท้ายมีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น มีขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมายหรือบุคคลเกี่ยวข้อง กำหนดเนื้อหาสาระ กำหนดผู้ให้ข้อมูลและเครื่องมือประเมิน กำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดแนวทางเพื่อช่วยให้สามารถพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

7. การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้

ก่องเกียรติ รักษ์ธรรม (2555, หน้า 26 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2550, หน้า 264 – 277) กล่าวว่า การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น สำหรับรูปแบบการตอบที่เป็นทั้งการตอบสนองเดี่ยวและรูปแบบการตอบสนองคู่ โดยมีวิธีการ แนวคิดเบื้องหลังของแต่ละเทคนิควิธีการดำเนินการที่คล้ายคลึงกัน ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการสำคัญคือการให้คะแนนความสำคัญตามวิธีการที่กำหนด การเรียงลำดับความสำคัญ และการสรุปผลการจัดลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองเดี่ยว ข้อมูลแบบการตอบสนองเดี่ยว ได้แก่ ข้อมูลที่ผู้ตอบเลือกตอบข้อคำถามในแบบสอบถามเพียงส่วนเดียว โดยอาจถามว่าข้อความนี้ มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับใดหรือท่านมีความต้องการจำเป็นในด้านนี้มากน้อยเพียงใด เป็นการกำหนดความต้องการจำเป็นตามนิยามการแก้ปัญหา (Solution definition) ในกลุ่มเทคนิควิธีนี้ ผู้เขียนนำเสนอวิธีการจัดลำดับความสำคัญ จำนวน 3 วิธี ดังนี้

1.1 วิธีการจัดเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานสำหรับมาตรแบบกลุ่ม (Category scales) วิธีนี้นักวิจัยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างระบุน้ำหนักความสำคัญความต้องการจำเป็น ตามการรับรู้เป็นรายประเด็นตามมาตรประมาณค่าผู้ให้ข้อมูลจะให้น้ำหนักความสำคัญกับความต้องการจำเป็นประเด็นต่าง ๆ เท่ากันได้ หากเห็นว่าความต้องการจำเป็นเหล่านั้นมีระดับความสำคัญเท่ากัน จากนั้นทำการแจงนับความถี่ที่กระจายตามมาตรประมาณค่าของแต่ละรายการ แล้วหาค่ามัธยฐาน หรือฐานนิยม หรือค่าเฉลี่ย แต่ค่ามัธยฐานจะเป็นค่าสถิติที่เหมาะสมสาหรับข้อมูลที่อยู่ในมาตราจัดอันดับในการจัดลำดับความสำคัญต้องการจำเป็น สามารถเรียงค่าจากมากไปหาน้อยหรือจากน้อยไปหามาก ตามค่าสถิติที่ได้ในแต่ละข้อรายการ อยางไรก็ตามผลที่ได้จากการใช้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิธีนี้ในการจัดลำดับความสำคัญ มีความเป็นไปได้สูงที่ความต้องการจำเป็นทุกประเด็นมีค่าเท่ากัน ซึ่งทำให้ต้องมีการอภิปรายเสริมหรือหาข้อมูลอื่นเสริมความต้องการจำเป็นประเด็นใดมีความสำคัญมากที่สุด นับเป็นจุดอ่อนของวิธีนี้

1.2 วิธีการสร้างมาตรประมาณช่วงขนาด (Magnitude estimation scaling) การจัดความสำคัญต้องการจำเป็น สามารถกระทำได้โดยใช้วิธีการสร้างมาตรประมาณช่วงขนาด (Magnitude Estimation Scaling – MES) โดยเปรียบเทียบความสำคัญของความต้องการจำเป็น ซึ่งมีหลายด้านว่าด้านใดมีความสำคัญมากกว่า วิธีการสร้างมาตรประมาณช่วงขนาดจะมีการกำหนดความสำคัญของแต่ละข้อรายการด้วยคะแนนในเชิงเปรียบเทียบกับคะแนนความสำคัญของข้อรายการความต้องการจำเป็นที่ใช้เป็นฐาน การอ้างอิงซึ่งกำหนดโดยการประเมินความต้องการจำเป็น ถือว่าเป็นวิธีที่ลดจุดอ่อนของวิธีแรก

1.3 วิธีการกำหนดน้ำหนักคะแนนรายคู่ (Paired – weighing procedure) กระบวนการกำหนดน้ำหนักคะแนนรายคู่ (Paired – Weighing Procedure – PWP) เป็นวิธีการจัดลำดับความสำคัญด้วยการเปรียบเทียบความสำคัญของความต้องการจำเป็น ทุกประเด็น เป็นรายคู่ให้ครบทุกคู่ที่เป็นไปได้วิธีนี้จึงมีจุดเด่นกว่าสองวิธีแรก โดยปกติความต้องการจำเป็นที่ต้องการจัดลำดับความสำคัญไม่ควรเกิน 15 ข้อ หากเกิน 15 ข้อจะทำให้กลุ่มตัวอย่างสนับสนุนและไม่สามารถจำรายละเอียดของของรายการต่าง ๆ ได้ครบถ้วนสมบูรณ์

1.4 วิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญด้วยการ์ด (Card sort) การจัดเรียงลำดับความสำคัญด้วยการ์ดเป็นวิธีการที่ใช้การ์ดเป็นอุปกรณ์ ที่ทำให้ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นมีความสะดวกในการจัดลำดับความสำคัญของการต้องการจำเป็นมากขึ้น วิธีนี้มีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1.4.1 ผู้รับผิดชอบในการประเมินความต้องการจำเป็นเตรียมข้อความที่แสดงความต้องการจำเป็นทั้งหมดที่ต้องจัดลำดับโดยการพิมพ์ในกระดาษที่เป็นการ์ด จัดทำการ์ดเป็นชุดตามจำนวนคนที่ทำหน้าที่จัดลำดับความสำคัญ

1.4.2 มอบการ์ดให้กับกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่จัดเรียงลำดับความสำคัญ ชี้แจงให้แยกการ์ดออกเป็นกอง ๆ ตามกลุ่มของข้อความที่คิดว่ามีความสำคัญอยู่ในกองเดียวกันจะเป็นกี่กองก็ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.4.3 ระบุระดับความสำคัญการ์ดแต่ละใบแล้วมอบการ์ดคืน

1.4.4 ผู้รับผิดชอบในการประเมินความต้องการจำเป็นทำการแจกแจงความถี่ของคะแนนของการ์ดแต่ละใบ แล้วสรุปคะแนนเป็นภาพรวมเสนอเป็นผลการประเมินความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย

2. เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองคู่ รูปแบบของการให้ตอบข้อมูลแบบตอบสนองคู่ (Dual – response format) มักปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบในรูปมาตรประมาณค่า โดยให้ระบุข้อมูลทั้งสองชุด คือ ระดับของสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็น รูปแบบนี้สร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานฐานแนวคิดของการนิยามความต้องการจำเป็น ตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy model) วิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสามารถกระทำได้ดังต่อไปนี้ วิธีการที่ใช้หลักการประเมินความแตกต่างพบว่าเป็นที่นิยมใช้กันมาก เป็นวิธีที่มีรากฐานมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นที่ใช้โมเดลความแตกต่างซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลแบบการตอบสนองคู่จากมาตรวัดที่แสดงระดับความสำคัญ (Importance – I) ของข้อความนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “what should be” และมาตรวัดที่แสดงระดับที่ข้อรายการนั้นได้รับการตอบสนองหรือระดับสัมฤทธิ์ผล (Degree of success – D) ที่เป็นอยู่ในขณะนั้นเปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “what is” สูตรในการคำนวณระดับความต้องการจำเป็นจะมี 4 วิธี ดังนี้

2.1 วิธี Mean Difference Method (MDF) กำหนดโดยหาผลต่างของค่าเฉลี่ยของ I และค่าเฉลี่ยของ D บางคนเรียกวิธีนี้ว่า Rank Order of Difference Scores สูตร MDF = I – D

2.2 วิธี Priority Needs Index (PNI) เป็นวิธีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยใช้ค่าสถิติในรูปดัชนีที่สามารถบอกค่าต่ำสุดและสูงสุดได้ Lane, Crofton และ Hall 1983, (อ้างถึงใน Witkin, 1984) โดยสร้างดัชนีชื่อว่า (Priority Needs Index – PNI) ซึ่งดัดแปลงมาจากวิธีการเรียงตำแหน่งความความต้องการจำเป็น จากความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพปัจจุบัน (Mean difference) โดยการถ่วงน้ำหนักของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง I และ D ด้วยน้ำหนัก ความสำคัญ I สูตร PNI = (I – D) x I

2.3 วิธี Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิมของนงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช ซึ่งเป็นวิธีที่หาค่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผลต่างของสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น (I – D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายในเชิงการเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพปัจจุบันเป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่ควรจะเป็นของกลุ่ม สูตร $PNI_{modified} = (I - D) / D$

2.4 การวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix analysis) เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เน้นการเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนา โดยการแบ่งตารางออกเป็น 4 ช่องแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่ควรจะเป็น (หรือเรียกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็น) และสภาพปัจจุบัน จุดที่ใช้ในการแบ่งอาจเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนสูง – ต่ำที่กำหนด หรือเกณฑ์ที่ผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมที่จะเป็นจุดตัด (Cut – off score)

ฝายวารี ประภาสะวัต (2555, หน้า 48 – 49) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในขั้นตอนแรก คือขั้นระบุความต้องการจำเป็นและนำไปจัดลำดับความสำคัญ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นระบุความต้องการจำเป็นโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่เป็นรูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual – Response Format) ซึ่งมีคำถามที่ให้กลุ่มตัวอย่างระบุ 2 ส่วน คือ ระดับของการปฏิบัติที่ท่านได้ปฏิบัติและระดับการปฏิบัติที่ท่านควรจะปฏิบัติเมื่อได้ผลของความต้องการจำเป็นแล้วจึงนำมาจัดลำดับความสำคัญ

2. จัดลำดับความสำคัญด้วยวิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง เป็นวิธีสำหรับข้อมูลการตอบสนองคู่ ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ซึ่งเป็นสูตรที่ปรับปรุงโดยนางนงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช เป็นวิธีการหาค่าผลต่างของสภาพที่ควรจะเป็น (I) กับสภาพปัจจุบัน (D) แล้วหารด้วยค่าสภาพปัจจุบัน (D) เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่กว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ

ณัฐภัสสร ชื่นสุขสมหวัง (2557, หน้า 716) กล่าวว่า ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นมีขั้นตอนการดำเนินงานเหมือนกับการวิจัยโดยทั่วไป กล่าวคือ มีกำหนดจุดมุ่งหมาย กรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เทคนิควิธีการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำรายงานและผลการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและที่สำคัญการประเมินความต้องการจำเป็นจะมีความสมบูรณ์ถ้าในขั้นตอนสุดท้ายมีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ชลาไล ไชยชมภู (2557, หน้า 67) กล่าวว่า ขั้นตอนประเมินความต้องการจำเป็นประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญคือ การกำหนดจุดประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็น การกำหนดขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็น การกำหนดวิธีการประเมินความต้องการจำเป็นการจัดเรียงลำดับความสำคัญต้องการจำเป็น การรายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น

วันชาติ แก้วปาน (2557, หน้า 28) กล่าวว่า กระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นต้องอาศัยการจัดเรียงลำดับความสำคัญเร่งด่วน เพื่อนำไปวิเคราะห์หาสาเหตุและนำไปสู่การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา หาค่าของความต้องการจำเป็นของสภาพความเป็นจริงกับสภาพที่ต้องการพัฒนา มีความแตกต่างกันสูงเป็นไปได้ว่าควรได้รับการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงหรือการพัฒนาเป็นลำดับแรก นอกจากนี้ผลของการประเมินความต้องการจำเป็น ยังสามารถนำไปกำหนดเป็นฐานข้อมูลสำหรับบริหารจัดการในด้านที่เกี่ยวข้อง

บัญชา พิพัฒน์โสดา (2557, หน้า 53) กล่าวว่า การกำหนดนิยามความต้องการจำเป็นตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy Model) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Priority Needs Index แบบปรับปรุง และทำการจัดลำดับความต้องการจำเป็นและอธิบายสาเหตุของปัญหาโดยใช้แผนภูมิก้างปลาช่วยในการจัดกลุ่มของปัญหา

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นต้องอาศัยการจัดเรียงลำดับความสำคัญเพื่อการนำไปวิเคราะห์ถึงสาเหตุและนำไปสู่การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะระบุความต้องการจำเป็น โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่เป็นรูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual – Response Format) ให้กลุ่มตัวอย่างระบุ 2 ส่วน คือ ระดับสภาพปัจจุบันและระดับสภาพที่ควรจะเป็น แล้วนำความแตกต่างที่ได้จากการประเมินมาจัดลำดับความสำคัญด้วยวิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) ซึ่งเป็นวิธีการหาค่าผลต่างของสภาพที่ควรจะเป็น (I) กับสภาพปัจจุบัน (D) แล้วหารด้วยค่าสภาพปัจจุบัน (D) เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายในเชิงการเปรียบเทียบ

8. เครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็นเชิงสำรวจ

การใช้วิจัยสำรวจในการระบุความต้องการจำเป็นใช้เพื่อบรรยายลักษณะประชากรที่เป็นภาพรวมและอธิบายสาเหตุที่มีของความต้องการจำเป็น โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550, หน้า 145)

8.1 การใช้แบบสอบถาม การใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการประเมินความต้องการจำเป็นมีข้อตกลงสำคัญหลายประการ ประการแรก ผู้ตอบมีความสามารถในการอ่าน เข้าใจความหมายของข้อความหรือคำถามที่ถาม ประการที่สอง ผู้ตอบมีข้อมูลหรือมีความรู้พอจะตอบคำถามหรือให้ข้อมูลได้ และประการที่สาม ผู้ตอบมีความเต็มใจและตั้งใจที่จะตอบโดยให้ข้อมูลที่จริงอย่างซื่อสัตย์ (Wolf, 1998, อ้างถึงในสุวิมล ว่องวานิช, 2550, หน้า 145)

8.1.1 ลักษณะของแบบสอบถามประกอบไปด้วย

8.1.1.1 ข้อความหรือคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

8.1.1.2 มีการวางแผนการสร้างที่เหมาะสมทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์

8.1.1.3 สามารถดำเนินการเก็บข้อมูลได้ภายใต้เวลาและทรัพยากรที่เหมาะสม

8.1.2 ประเภทของแบบสอบถามธรรมชาติของข้อมูลที่ต้องการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม แบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น จึงมีการเรียกแบบสอบถามให้มีความเฉพาะเจาะจง 2 แบบ คือ

8.1.2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่เน้นการเก็บข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เช่น ข้อมูลภูมิหลังทั่วไป พฤติกรรมการปฏิบัติตน เป็นต้น

8.1.2.2 แบบวัดความคิดเห็น (Opinionnaire) เป็นเครื่องมือที่เน้นการเก็บข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น ความรู้สึก หรือทัศนคติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

8.1.3 ประเภทของคำถามสอบถาม

8.1.3.1 คำถามปลายปิด (Close – ended question) หรือคำถามแบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย ข้อความหรือคำถามและกลุ่มของคำตอบให้ผู้ตอบเลือกโดยจัดเรียงลำดับคำถามตามที่ผู้วิจัยต้องการทราบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

8.1.3.2 คำถามปลายเปิด (Open – ended Question) ประกอบด้วยคำถามที่ให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นของผู้ตอบ อาจมีความลึกซึ้งกว่าที่ผู้วิจัยคาดไว้ ลักษณะของข้อมูลที่ได้เป็นการแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นตามการรับรู้ของผู้ตอบที่สำรวจด้วยแบบสอบถามเป็นความต้องการจำเป็นระดับกลุ่มบุคคลหรือระดับองค์กร ผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้รับจะนำไปใช้ได้กับการพัฒนาการปฏิบัติงานขององค์กรมากกว่าการพัฒนารายบุคคล สิ่งที่จะต้องพิจารณาในการสร้างแบบสอบถาม คือ ชุดคำถามที่ได้ตระเตรียมไว้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษากับตัวอย่างประชากรที่เป็นตัวแทนของประชากร ซึ่งกำหนดรูปแบบการตอบได้ 2 แบบ ได้แก่

1) รูปแบบการตอบสนองเดี่ยว (Single – response Format) เป็นคำถามที่กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างระบุระดับปัญหา สภาพที่เป็นอยู่หรือระดับของสิ่งที่ต้องการอย่างใดอย่างหนึ่ง ปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อคำถามให้ตอบในรูปมาตรประมาณค่า โดยให้คำตอบเพียงชุดเดียวซึ่งคำตอบที่ได้ คือความต้องการจำเป็นแล้วนำมาจัดเรียงลำดับตามความสำคัญวิธีการจัด เรียงลำดับตามความสำคัญวิธีการจัดเรียงลำดับข้อมูลประเภทนี้รู้จักกันดีและนิยมใช้อย่างแพร่หลายในกลุ่มนักประเมินรู้จักกันโดยทั่วไปเพราะเป็นวิธีที่เข้าใจได้ง่าย มีความซับซ้อนน้อย เก็บข้อมูลได้ง่ายมีความสะดวกและรวดเร็วในการบริหารจัดการ แต่มีข้อจำกัดที่วิธีการดังกล่าวใช้กันค่อนข้างมากอาจทำให้ไม่ดึงดูดใจผู้ตอบแบบสอบถามได้ (Witkin, 1984, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2550, หน้า 146) สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ใช้รูปแบบการตอบสนองเดี่ยวเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือวัดความต้องการจำเป็น ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณารูปแบบเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความเหมาะสมของผู้ตอบแบบสอบถาม

2) รูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual – response Format) เป็นคำถามชุดเดียวกัน แต่ให้กลุ่มตัวอย่างระบุ 2 ส่วน คือ ระดับของการดำเนินงานในสภาพจริงและระดับสภาพที่พึงประสงค์ ปรากฏในแบบสอบถามมีข้อความให้ตอบในรูปมาตรประมาณค่า โดยให้ตอบข้อมูล 2 ชุด ซึ่งพัฒนามาจากชุดคำถามการตอบสนองเดี่ยว

8.2 การใช้วิธีการสัมภาษณ์ การเก็บข้อมูลแบบเผชิญหน้าระหว่างผู้ทำการประเมินความต้องการจำเป็นกับผู้ให้ข้อมูล สำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นระบบจะใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ ซึ่งการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการนั้น สามารถกระทำได้โดยใช้วิธีการ 3 ลักษณะ คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างระดับกลาง และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

8.3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสนทนากลุ่มเป็นวิธีการที่มีความน่าสนใจ มักใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ ข้อมูลที่ได้สามารถระบุความต้องการจำเป็นที่ได้จากบุคคลเป้าหมายทั้งกลุ่ม มีประโยชน์ในการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นเป็นความรู้สึกจากสภาพที่เป็นอยู่ได้อย่างเต็มที่ การมีปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มจะช่วยกระตุ้นและส่งเสริมความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสนทนาเพื่อระบุความต้องการจำเป็น วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นและการกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา

สรุปได้ว่า เครื่องมือการประเมินความต้องการจำเป็นเชิงสำรวจประกอบด้วย 3 วิธี ดังนี้ 1) การใช้แบบสอบถาม 2) การใช้วิธีการสัมภาษณ์ และ 3) การสนทนากลุ่ม ซึ่งการสร้างเครื่องมือจะต้องมีความชัดเจนในสิ่งมุ่งหวังเพื่อเชื่อมโยงมโนทัศน์ของสิ่งนั้นเป็นข้อมูลหลักฐานที่เป็นรูปธรรมต้องพิจารณาเครื่องมือ รูปแบบคำถามให้สอดคล้องกับคุณลักษณะและความเหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูล

แนวทางและการพัฒนาภาวะผู้นำ

1. ความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำ

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำไว้ดังนี้

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2561, หน้า 193) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำ คือ ผู้นำต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการขับเคลื่อนทางธุรกิจโดยไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการเปลี่ยนแปลงองค์การไปสู่สิ่งที่ดีกว่าเดิมต้องอาศัยเรื่องของการพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาผู้นำองค์การที่เป็นหัวใจสำคัญต่อการขับเคลื่อนองค์การไปสู่การบรรลุเป้าหมาย เพราะการพัฒนาภาวะผู้นำเป็นการมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถขององค์การต่อการบรรลุเป้าหมายผ่านผู้นำหรือผู้บริหารที่ทำงานภายในองค์การ ซึ่งในปัจจุบันองค์การอยู่ภายใต้การพัฒนาภาวะผู้นำยุค 6.0 ซึ่งเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำที่เชื่อมโยงและเกี่ยวข้องโดยตรงกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับองค์การ

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2564, หน้า 135) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำ คือ ความต้องการผู้นำโดยเฉพาะผู้นำที่ดีและมีคุณภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ไม่เคยลดน้อยลง มีแต่จะเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้จากทฤษฎีสู่แนวปฏิบัติที่ดี และกรณีศึกษากลายเป็นพันธกิจสำคัญประการหนึ่งขององค์การที่จำเป็นต้องทำให้ดีที่สุด เพราะการพัฒนาภาวะผู้นำก็คือ การเตรียมความพร้อมให้ผู้นำได้เจอกับสถานการณ์ ได้มีโอกาสจัดการกับสถานการณ์ก่อนเจอของจริง หรือได้ลองสวมบทบาทผู้นำที่ต้องจัดการกับปัญหาอุปสรรคและการเรียนรู้จากประสบการณ์และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหรือยังไม่เกิดขึ้นจริงเพื่อพัฒนาผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพ

Zenger, Ulrich and Smallwood (2000, p. 58) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาภาวะผู้นำมีความสำคัญ คือ การที่องค์การพยายามผลักดันเรื่องของการพัฒนาภาวะผู้นำเป็นเพราะองค์การเชื่อว่าตนควรทำบางอย่างเพื่อการพัฒนาผู้นำในองค์การของตน ซึ่งถือว่าเป็นความตั้งใจที่ดีและส่งผลต่อความพยายามในการขับเคลื่อนกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำที่หลากหลายอย่างไรก็ตามสิ่งที่ขาดหายไปจากการดำเนินการในส่วนนี้คือการระบุถึงผลลัพธ์ของธุรกิจที่ได้มา จากการพัฒนาภาวะผู้นำในประเด็นที่เฉพาะเจาะจงแต่ละเรื่อง ทำให้ความสามารถในการประเมินความมีประสิทธิผลของกิจกรรมหรือหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำจึงทำได้ยากซึ่งวิวัฒนาการของการพัฒนาภาวะผู้นำแต่ละช่วงก่อนยุค Leadership 6.0 มีรายละเอียดดังนี้

ภาวะผู้นำยุค 1.0 (Leadership Development 1.0) การพัฒนาภาวะผู้นำเริ่มต้นในช่วงทศวรรษที่ 1900s เมื่อโรงเรียนบริหารธุรกิจเริ่มต้นสอนวิชาการเกี่ยวกับภาวะผู้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความจำเป็นต่อการสร้างสมดุลระหว่างการปฏิบัติเกี่ยวกับพนักงานในองค์การกับการได้มาซึ่งผลลัพธ์ของการทำงานอย่างทันทีทันใด

ภาวะผู้นำยุค 2.0 (Leadership Development 2.0) ในยุคนี้การพัฒนาภาวะผู้นำเคลื่อนจากการพัฒนาด้านสติปัญญาของผู้นำไปสู่วิธีการที่มุ่งเน้นเรื่องทักษะและพฤติกรรมมากยิ่งขึ้นเพราะการสอนผู้นำเกี่ยวกับแนวคิดใหม่ไม่เพียงพออีกต่อไปแต่แนวคิดเหล่านี้ต้องสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

ภาวะผู้นำยุค 3.0 (Leadership Development 3.0) ยุคนี้เป็นยุคแห่งการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนหรือการอบรมพัฒนาผู้นำจากการบรรยายไปสู่วิธีการที่เชื่อมโยงการเรียนรู้มากขึ้น ตัวอย่างเช่น กรณีศึกษา การเรียนรู้ผ่านการทดลอง การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ สถานการณ์จำลอง การแสดงบทบาทสมมติ และการสนทนากลุ่มย่อยเพื่อการอภิปราย เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาวะผู้นำยุค 4.0 (Leadership Development 4.0) เป็นยุคที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเพื่อช่วยในการสอนทักษะและความรู้แก่ผู้นำ เช่น การสอนผ่านระบบ E – learning ซึ่งการนำเทคโนโลยีมาใช้ช่วยทำให้การพัฒนาภาวะผู้นำสามารถดำเนินการ ในวงกว้างมากขึ้นและทำให้ค่าใช้จ่ายลดลง นอกจากนี้ยังช่วยสนับสนุนวิธีการสอนแบบดั้งเดิมผ่านการสอนแบบบรรยายด้วย

ภาวะผู้นำยุค 5.0 (Leadership Development 5.0) ยุคนี้การพัฒนาภาวะผู้นำเปลี่ยนการควบคุมและความรับผิดชอบไปสู่ตัวบุคคลมากกว่าภาพรวมองค์การ กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำกลายเป็นเรื่องส่วนบุคคลมากยิ่งขึ้น เป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นความต้องการของแต่ละบุคคลมากขึ้นแทนที่จะให้ทุกคนเข้าร่วมอบรมเรื่องเดียวกันในห้องเรียนขนาดใหญ่เหมือนที่ผ่านมา วิวัฒนาการของการพัฒนาภาวะผู้นำที่ผ่านมาตั้งแต่ยุคเริ่มต้นจนถึงยุค 5.0 มุ่งเน้นในเรื่องวิธีการอบรมพัฒนาผู้นำที่เสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องทักษะและความสามารถของตัวบุคคลโดยเชื่อว่าเมื่อบุคคลได้รับการพัฒนาภาวะผู้นำอย่างเหมาะสม โอกาสที่องค์การธุรกิจจะประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายก็ยากมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามในความเป็นจริง การพัฒนาภาวะผู้นำที่ไม่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ผลลัพธ์ที่ต้องการของธุรกิจไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพของการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารและบุคลากรในองค์การได้ ด้วยเหตุนี้องค์การจึงเริ่มปรับเปลี่ยนการฝึกอบรมและพัฒนาภาวะผู้นำและเคลื่อนจากการพัฒนาภาวะผู้นำยุค 5.0 ไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำยุค 6.0 ในปัจจุบัน

Zenger and Folkman (2010, p. 45) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาภาวะผู้นำมีความสำคัญ คือ องค์ธุรกิจอยู่ภายใต้การพัฒนาภาวะผู้นำยุค 6.0 (Leadership Development 6.0) ซึ่งเป็นการการพัฒนาภาวะผู้นำที่มีความเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องโดยตรงกับผลลัพธ์และยุทธศาสตร์ที่สำคัญทางธุรกิจขององค์การ ความมีประสิทธิผลของความพยายามในการพัฒนาภาวะผู้นำถูกวัดจากผลกระทบที่มีต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับองค์การ ซึ่งการเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาภาวะผู้นำกับผลกระทบต่อผลลัพธ์ทางธุรกิจเป็นส่วนที่ขาดไปจากการพัฒนาภาวะผู้นำในช่วงที่ผ่านมา

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาภาวะผู้นำมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากความต้องการผู้นำที่ดีเพิ่มมากขึ้น กระบวนการพัฒนาผู้นำมุ่งเน้นวิธีการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้ทักษะในด้านต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำไว้ ดังนี้

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2561, หน้า 198 – 209) กล่าวไว้ว่า แนวทางการพัฒนาผู้นำและภาวะผู้นำโดยทั่วไป มี 3 วิธี 1) การฝึกอบรมที่เป็นทางการ 2) กิจกรรมการพัฒนา และ 3) กิจกรรมการพัฒนาตนเอง ซึ่งวิธีการพัฒนาและกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 9 วิธี ดังนี้

1. การสร้างความตระหนักรู้ต่อตนเอง (Self – Awareness) ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาภาวะผู้นำ เนื่องจากผู้นำไม่สามารถเป็นผู้นำที่ดีได้โดยปราศจากความตระหนักรู้ในตนเอง เพราะสิ่งที่ผู้นำต้องทำเพื่อเพิ่มความมีประสิทธิผลในการทำงาน คือ การตระหนักว่าอะไรที่จูงใจตน และสนับสนุนการตัดสินใจของตนให้ทำบางสิ่งบางอย่าง จุดเริ่มต้นของการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้นำมาจากการทำความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง เพราะถ้าผู้นำไม่เข้าใจตนเองก็ไม่สามารถจัดการกับตนเองได้อย่างเหมาะสมและเมื่อไม่สามารถจัดการกับตนเองได้อย่างเหมาะสม การที่ผู้นำจะเข้าใจบุคคลอื่นและสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันก็เป็นเรื่องยาก

2. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Learning from Experience) การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์เป็นแก่นสำคัญต่อการพัฒนาความเป็นผู้นำ เพราะบุคคลไม่ได้เรียนรู้การเป็นผู้นำจากการรู้ว่าบุคลิกภาพและค่านิยมของตนเองเพียงเท่านั้น แต่การก้าวเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยการฝึกฝนผ่านประสบการณ์จริงในสถานการณ์และบริบทที่แตกต่างกัน

3. การสอนงาน (Coaching) คือ กระบวนการจัดหาเครื่องมือความรู้และโอกาสให้แก่บุคลากรในองค์การต่อการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งรูปแบบการสอนงานโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การสอนงานแบบเป็นทางการ (Formal Coaching) และการสอนงานแบบไม่เป็นทางการ (Informal Coaching) โดยการสอนงานแบบไม่เป็นทางการนั้นเกิดขึ้นเมื่อผู้นำและครูช่วยในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตน ซึ่งการสอนงานอาจมีการแสดงบทบาทสมมติ และการใช้วีดีทัศน์มาประกอบการฝึกสอนในสถานการณ์การทำงานจริง

4. การเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) โดยบุคคลที่ทำหน้าที่พี่เลี้ยง คือ บุคคลที่มีประสบการณ์ในการทำงานหรือมีวัยวุฒิหรือความอาวุโสในการทำงานที่พร้อมช่วยขัดเกลาและจูงใจพนักงานใหม่ขององค์การ ซึ่งการพัฒนาผู้นำ และภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โดยวิธีการเป็นพี่เลี้ยงช่วยทำให้ประสบการณ์ของบุคคลที่มีศักยภาพในการเป็นผู้นำหรือถูกเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้นำองค์การต่อไปเพิ่มมากยิ่งขึ้น ผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและมุมมองที่หลากหลายของพี่เลี้ยง ซึ่งช่วยให้ลดเวลาในการลองผิดลองถูกในทำงานและช่วยเพิ่มโอกาสในการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพได้เป็นอย่างดี

5. การใช้ข้อมูลย้อนกลับอย่างเข้มข้น (Feedback Intensive Programs) วิธีการสำหรับการพัฒนาผู้นำในทุกระดับที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในปัจจุบัน คือ วิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างเข้มข้น เช่น การให้ข้อมูลย้อนกลับแบบ 360 องศา ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้นำ และระบุถึงการพัฒนาที่จำเป็นสำหรับผู้นำได้การประเมินผู้นำ โดยใช้วิธีการแบบ 360 องศา นั้นจะครอบคลุมผลการประเมินตนเองของผู้นำ รายงานโดยตรง และจากบุคคลที่อยู่รอบตัวของผู้นำ เช่น ผู้บังคับบัญชาโดยตรงเพื่อนร่วมงาน รวมถึง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคนอื่น ๆ

6. การศึกษาในห้องเรียน (Classroom Education) การศึกษาในห้องเรียนเป็นวิธีการที่มีประสิทธิผลสำหรับการนำเสนอข้อมูล และความรู้ต่อกลุ่มบุคคลเป็นอย่างมาก เป็นวิธีการพื้นฐานที่นิยมนำมาใช้สำหรับการพัฒนาผู้นำและภาวะผู้นำมากที่สุด และเป็นวิธีการส่งเสริมให้เกิดการสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับตนเองและการตระหนักรู้ในตนเองผ่านการประยุกต์หลักการทางภาวะผู้นำไปสู่การปฏิบัติจริง การศึกษาในห้องเรียนสามารถนำเอากรณีศึกษา การแสดงบทบาทสมมติ แบบฝึกหัด เกมส์และการสร้างสถานการณ์จำลองมาใช้ประกอบการเรียน เพื่อเพิ่มพูนการพัฒนาประสบการณ์ของบุคลากรและผู้นำ

7. กิจกรรมนอกสถานที่ (Outdoor Challenges) วิธีการที่ได้รับความนิยมเป็นอยางมากสำหรับการพัฒนาผู้นำและภาวะผู้นำ คือ การจัดกิจกรรมนอกสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางกายภาพเพื่อช่วยเพิ่มพูนทักษะด้านต่าง ๆ ของผู้นำโดยการร่วมทำกิจกรรมในรูปแบบกลุ่มในพื้นที่เปิดโล่งซึ่งกิจกรรมนอกสถานที่จะมีการเพิ่มความท้าทาย และความยากในการทำกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจและความไว้เนื้อเชื่อใจกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มที่ร่วมกันทำกิจกรรม

8. การหมุนเวียนงาน (Job Rotation) ซึ่งการหมุนเวียนงานจะช่วยให้พนักงานเกิดความกระตือรือร้นเนื่องจากได้มีโอกาสทำงานใหม่ ๆ ที่ต่างไปจากเดิม การหมุนเวียนงานจะช่วยเพิ่มทักษะ และความรู้เกี่ยวกับการบริหาร การทำงาน และธุรกิจในภาพกว้าง ยิ่งครูได้เข้าร่วมโปรแกรมการหมุนเวียนงานมากขึ้นโอกาสที่จะได้รับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความก้าวหน้าในการทำงานก็จะยิ่งเพิ่มขึ้น เนื่องจากครูได้เรียนรู้ทักษะในการทำงานที่หลากหลายและเข้าใจภาพรวมของการทำงานในองค์การมากยิ่งขึ้น

9. การเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ (Action Learning) เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ถูกนำมาใช้ที่ผสมผสานระหว่างการฝึกอบรมที่เป็นทางการ และการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยบุคคลหรือทีมได้รับมอบหมายให้ทำโครงการที่มีความซับซ้อนของปัญหา เพื่อนำไปสู่การหาแนวทางในการแก้ปัญหาเหล่านั้น ซึ่งโครงการที่มอบหมายให้ทำช่วยเสริมสร้างการพัฒนาทักษะทางด้านความคิด และทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น

พัชรา วาณิชวศิน (2560, หน้า 137 – 153) ได้กล่าวถึง การพัฒนาภาวะผู้นำที่ดีย่อมสนับสนุนการก้าวสู่การเป็นผู้นำที่ดี เพราะผู้นำจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อให้ได้ความรู้และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำอย่างแท้จริง ซึ่งวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำที่เป็นที่นิยมและได้รับการยอมรับมีอย่างมากมาย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การบรรยาย (Lecture) เป็นวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำที่มุ่งให้ความรู้ทางทฤษฎี หลักการ แนวคิด และแนวปฏิบัติที่ดีที่ผ่านการพิสูจน์มาแล้วโดยผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเรื่องที่บรรยายในลักษณะผู้สอนเป็นศูนย์กลาง โดยอาจไม่ได้มุ่งเน้นที่การเสริมสร้างทักษะของการเป็นผู้นำผ่านการลงมือปฏิบัติจริงมากนัก แต่มุ่งเน้นการพูด การเล่าเรื่องหรือการอธิบายให้ความรู้จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้นำ

2. การเรียนรู้แบบออนไลน์ (E – learning) เป็นวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และเข้าถึงองค์ความรู้ทางด้านวิชาการรวมทั้งข้อมูลที่ต้องการตามสไตล์การเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนจะได้เรียนเนื้อหา ซึ่งประโยชน์ของการเรียนรู้แบบออนไลน์นั้นมีมากมายรวมทั้งช่วยลดค่าใช้จ่าย เพิ่มความสะดวกสบาย และสามารถยืดหยุ่นได้

3. การเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา (Case Study) เป็นวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำโดยนำสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงหรือจำลองขึ้นมาเขียนเป็นกรณีศึกษาอาจใช้วีดีโอเทปหรือออดิโอเทปสร้างเหตุการณ์เหมือนจริง เพื่อใช้เป็นกรณีตัวอย่าง วิธีการนี้ทำให้ผู้นำได้ศึกษาข้อมูลที่เตรียมไว้ให้เพื่อตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลนั้น ๆ หากผู้นำได้พบเจอเหตุการณ์แบบนั้นจริงในหน่วยงานก็จะทราบสภาพแท้จริง สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้นในสถานการณ์นั้น ๆ และนำเสนอความคิดเป็นในการแก้ปัญหา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผ่านการอภิปรายกลุ่มด้วยการสรุปแนวคิด ทฤษฎีและหลักการเพื่อค้นหาคำตอบหรือเทคนิคที่เหมาะสมได้

4. การเรียนรู้ภาวะผู้นำผ่านสื่อต่าง ๆ (Media) เป็นการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือไม่ใช่สื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ในรูปแบบของหนังสือ บทความ หรือวีดีโอที่ได้รับความนิยมเพื่อเรียนรู้วิธีการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และวิธีการหลีกเลี่ยงการเป็นผู้นำที่ไม่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง แนวปฏิบัติที่ดีและไม่ดีจากผู้นำที่ประสบความสำเร็จและประสบความล้มเหลว ซึ่งสื่อต่าง ๆ เหล่านี้มีบทบาทอย่างมากใกระบวนการเรียนรู้ผ่านต้นแบบ และเป็นอีกหนึ่งวิธีที่ช่วยให้เห็นแบบอย่างผู้นำ เพื่อนำไปสู่การเลียนแบบสิ่งที่ดี ถึงแม้ว่าทักษะการเป็นผู้นำจะไม่ได้เกิดขึ้นจากสื่อต่าง ๆ โดยตรง แต่การอ่าน การได้ดูและการได้ซึมซับสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำอย่างน้อยก็ช่วยให้ผู้อ่านได้ทราบถึงแง่คิดมุมมองและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ของต้นแบบที่อาจนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงเมื่อเป็นผู้นำหรือช่วยเสริมความรู้ให้กับผู้นำได้วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำผ่านสื่อต่าง ๆ ถือเป็นการพัฒนาตัวเองในบทบาทผู้นำ โดยผู้นำเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง โดยเฉพาะในยุคที่มีสื่อต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำให้เลือกดูมากมายตามความสนใจของผู้นำ และผู้นำรุ่นใหม่ ๆ เองก็มีความสามารถในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองผ่านสื่อต่าง ๆ

5. การเพิ่มคุณค่าในงาน (Job Enrichment) เป็นวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำที่เป็นการเพิ่มคุณค่าในงาน ประกอบด้วยการขยายขอบเขตของงานและความรับผิดชอบ เพื่อสร้างความท้าทายในการทำงาน โดยสามารถจัดทำได้ 2 รูปแบบ คือ การเพิ่มคุณค่าในงานตามแนวนอน (Horizontal Job Enrichment) ซึ่งเป็นการขยายขอบเขตของงานให้กว้างขึ้น พร้อมความรับผิดชอบที่สูงขึ้นและเพิ่มคุณค่าในงานตามแนวตั้ง (Vertical Job Enrichment) ซึ่งเป็นการเพิ่มคุณค่าผ่านงานเฉพาะที่ต้องมีความเชี่ยวชาญพิเศษโดยมอบอำนาจให้จัดการอย่างเต็มที่ อาจเป็นการมอบหมายงานใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญด้านใหม่ ๆ หรือเพิ่มความรับผิดชอบในงานโดยให้อำนาจควบคุมงานอย่างเต็มที่

6. การขยายขอบเขตของงาน (Job Enlargement) เป็นวิธีช่วยพัฒนาภาวะผู้นำที่เป็นการเพิ่มปริมาณงานให้มากขึ้นด้วยระดับความรับผิดชอบเท่าเดิม รวมทั้งการขยายขอบเขตของงานนั้นเป็นการสร้างความหลากหลายในการทำงานให้กับคนทำงาน แต่นักวิจัยแนะนำให้ใช้การขยายขอบเขตของงานเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการโดยรวมทั้งหมด เพราะอันที่จริงแล้ววิธีนี้อาจไม่ได้มีผลทางบวกที่สำคัญหรือยั่งยืนต่อผลงาน

7. การร่วมทำงาน (Job Sharing) เป็นวิธีช่วยพัฒนาภาวะผู้นำที่เป็นการร่วมกันทำงานช่วยให้คนสองคนทำงานด้วยกันผ่านการแบ่งเวลาและความรับผิดชอบในงานเดียวกัน

8. การหมุนเวียนงาน (Job Rotation) เป็นวิธีช่วยพัฒนาผู้นำที่เปิดโอกาสให้ผู้นำได้หมุนเวียนเปลี่ยนการทำงานไปส่วนต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้งานใหม่ ๆ ที่ไม่เคยทำมาก่อนและได้มองเห็นการทำงานจากมุมมองแตกต่างในระยะเวลานานพอที่จะเรียนรู้งานนั้น ๆ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำและเพิ่มขีดความสามารถ

9. การติดตามการทำงานเพื่อเรียนรู้ (Job Shadowing) เป็นวิธีช่วยพัฒนาภาวะผู้นำโดยมอบหมายให้ผู้นำที่เข้ารับการพัฒนาได้ติดตาม สังเกต ถามคำถามเพื่อความกระจ่างเรียนรู้การทำงานของผู้นำที่เป็นแบบอย่างที่ดี และทำงานร่วมกับผู้นำตัวจริงอย่างใกล้ชิดจนได้เห็นถึงแนวทางการนำในสถานการณ์ต่าง ๆ การเลือกแม่แบบผู้นำที่ดีเป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับวิธีการติดตามการทำงาน เพื่อเรียนรู้เพราะการได้ติดตามและซึมซับความเป็นผู้นำที่ดีจากผู้นำที่ดีย่อมมีประสิทธิภาพมากกว่าการติดตามและจากแม่แบบที่ไม่ดีหรือไม่ได้มีแนวปฏิบัติที่ดีด้านการนำ

10. การมอบหมายงาน (Job Assignments) เป็นวิธีช่วยพัฒนาภาวะผู้นำโดยมอบหมายงานต่าง ๆ ที่ช่วยพัฒนาภาวะผู้นำ เช่น งานท้าทายความสามารถเพื่อให้ผู้นำมองธุรกิจได้กว้างและหลากหลายมุมขึ้น หรืองานมอบหมายเกี่ยวกับเนื้องานเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ในงานให้เกิดเร็วขึ้น

11. การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง (Action Learning) เป็นวิธีช่วยพัฒนาภาวะผู้นำที่เปิดโอกาสให้ผู้นำได้ทำงานจากปัญหาจริงในบริบทจริงกับคนที่รู้ประเด็นนั้นจริงพร้อมทีมทำงานในขณะเดียวกันก็เรียนรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำผ่านการสะท้อนความคิดของตัวเองและทีมงานเพื่อถ่ายโอนสิ่งที่ได้เรียนรู้ในขณะทำงานนั้น องค์ประกอบสำคัญของวิธีการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติก็คือ การกระทำ (Action) และการสะท้อนสิ่งที่เรียนรู้ (Reaction) วิธีนี้ถือว่าเป็นวิธีที่ช่วยพัฒนาผู้นำไปในตัวในระหว่างลงมือปฏิบัติเปิดโอกาสให้ผู้นำได้รับผิดชอบงานจริง ตัดสินว่าจะทำอย่างไรและเรียนรู้จากสิ่งที่ตัดสินใจทำลงไปเพราะสิ่งที่เรียนรู้จะช่วยให้ผู้นำตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้นในครั้งต่อ ๆ ไปถ้าต้องเจอสถานการณ์แบบนี้อีก โดยความสามารถในการเป็นผู้นำได้รับการพัฒนาดีที่สุดผ่านการเรียนรู้ตามลำดับจากงานจริง

12. กิจกรรมความท้าทายนอกสถานที่ (Outdoor Challenge) เป็นวิธีช่วยพัฒนาภาวะผู้นำผ่านการจัดกิจกรรมกลางแจ้งนอกสถานที่ทำงานในบริบทที่ยาก

จะคาดเดาหรือควบคุมได้เต็มที่เพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นผู้นำ จุดแข็งก็คือ การเน้นการลงมือปฏิบัติในบทบาทผู้นำ ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมจะมีความรู้สึกร่วมไปด้วยเพราะได้อยู่ในสถานที่จริง

13. การจำลองสถานการณ์ (Simulation) เป็นวิธีช่วยพัฒนาภาวะผู้นำผ่านการจำลองสถานการณ์ด้วยเป้าหมายที่ต้องบรรลุด้วยโครงสร้างเพียงเล็กน้อยและไม่มีใครมีอำนาจคอยบงการให้ทำอะไร ทั้งหมดขึ้นอยู่กับว่า ผู้นำจะทำอย่างไรในสถานการณ์จำลองนั้นเพื่อฝึกทักษะภาวะผู้นำและเรียนรู้ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าว่าต้องการให้เรียนรู้อะไร โดยลดความเสี่ยงต่ออันตรายหรือความเสียหายที่เกิดขึ้น และพยายามสร้างประสบการณ์ให้ใกล้เคียงของจริงเข้าไว้ ซึ่งผู้นำจะได้แสดงบทบาทผู้นำ ต้องใช้ภาวะผู้นำจริง ๆ พร้อมทราบผลการเรียนรู้ได้ทันทีเลยว่าอะไรที่ผู้นำทำได้ดีและอะไรที่ทำแล้วไม่ได้ผล

14. การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำด้วยการสร้างบทบาทให้กับผู้เรียนให้มีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว และมีอารมณ์ร่วมอย่างเต็มที่ การแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีพัฒนาผู้เรียนผ่านการแสดงบทบาทตามสถานการณ์ ความสำเร็จของวิธีนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียนในการเล่นบทบาทอย่างสมจริง การอัดวีดีโอสามารถช่วยทบทวนและประเมินผลการแสดงเพื่อปรับปรุงความมีประสิทธิภาพของการเป็นผู้นำได้

15. การฝึกอบรมพร้อมกับการปฏิบัติงาน (On – the – job –Training) ซึ่งเป็นวิธีพัฒนาภาวะผู้นำด้วยการลงมือปฏิบัติงานจริง เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในงานและเพิ่มพูนประสบการณ์การทำงาน โดยใช้สถานที่ทำงานจริงเป็นที่ฝึกอบรม วิธีนี้เหมาะสมที่จะใช้กับพนักงานที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ หรือมีการแต่งตั้งโยกย้ายให้มาดำรงตำแหน่งในหน้าที่งานใหม่ โดยผู้ฝึกอบรมจะเป็นคนคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด การฝึกอบรมวิธีนี้จะได้ผลต่อเมื่อได้ ผู้ฝึกสอนที่ดีมีความรอบรู้ในงานและมีเวลามากพอที่จะสอน

16. การสอนงาน (Coaching) เป็นวิธีช่วยพัฒนาภาวะผู้นำผ่านการกำหนดเป้าหมายการทำงานให้ผู้นำได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ช่วยแก้ปัญหาที่มีอยู่ ช่วยเปิดทัศนะของผู้นำและให้คำปรึกษาต่าง ๆ รวมทั้ง ช่วยพัฒนาสมรรถนะการทำงานให้ดียิ่งขึ้น เพื่อต่อยอดจุดแข็งและซ่อมแซมจุดอ่อนของผู้นำ โดยมีโค้ชเป็นผู้ชี้แนะแนวคิด แนวทาง และแนวปฏิบัติหลากหลายให้ผู้นำเลือกประยุกต์ใช้สิ่งที่ดีที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

17. การเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) เป็นวิธีช่วยพัฒนาภาวะผู้นำโดยการแต่งตั้งพี่เลี้ยงที่ประสบการณ์มากกว่าเข้ามาทำหน้าที่หลัก 3 ประการ คือ การสนับสนุนทางหน้าที่การงาน การสนับสนุนทางด้านจิตใจและการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้นำที่มีประสบการณ์น้อยกว่าโดยให้มาสังเกตและเรียนรู้จากผู้นำมืออาชีพที่มีประสบการณ์มาก

18. การสร้างเครือข่าย (Networking) เป็นวิธีช่วยพัฒนาภาวะผู้นำผ่านการเข้าสังคมทำความรู้จักกับผู้คนทั้งภายในและภายนอกองค์การ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมุมมองต่าง ๆ สร้างสายสัมพันธ์อันดีอย่างต่อเนื่อง สร้างพลังและแรงบันดาลใจในการเป็นผู้นำ เพื่อสร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้

19. การจัดโปรแกรมพัฒนาผู้นำที่ไม่มีประสบการณ์หรือมีประสบการณ์น้อยเพื่อเตรียมความพร้อมเป็นผู้นำ (Management Trainee) เป็นวิธีช่วยพัฒนาผู้นำรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพให้มีคุณภาพก่อนก้าวสู่การเป็นผู้นำให้กับองค์กรในอนาคต โดยหมุนเวียนให้ผู้นำรุ่นใหม่ไปทำงานในแต่ละแผนกตามที่องค์กรมอบหมายเพื่อให้เข้าใจลักษณะงานขององค์กรอย่างถ่องแท้เข้ารับการอบรมในหัวข้อหลากหลายที่เกี่ยวกับการทำงาน และเรียนรู้สายงานที่แตกต่างเพื่อค้นหาความถนัดในการทำงาน เพื่อจะได้ไปเป็นผู้นำอยู่ในสายงานที่เหมาะสมกับศักยภาพที่มี รวมทั้งโอกาสร่วมทำงานกับผู้นำที่มีประสบการณ์ในฐานะผู้นำคนหนึ่งในองค์กร

20. การจัดตั้งมหาวิทยาลัยบรรษัท (Corporate University) เป็นวิธีช่วยพัฒนาผู้นำตามความต้องการขององค์กรอย่างแท้จริง เพราะองค์กรเล็งเห็นถึงความสำคัญของการสร้างบุคลากรที่ต้องการขึ้นมาเองด้วยหลักสูตรที่ออกแบบมาเฉพาะเจาะจงในการผลิตคนที่มีคุณลักษณะตอบโจทย์ความต้องการขององค์กรในหลาย ๆ องค์กรชั้นนำยุคนี้ต่างก็มีการจัดตั้งสถานศึกษาของตัวเองเพื่อผลิตผู้นำหรือบุคลากรอื่น ๆ โดยอาจมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไปไม่ว่าจะเป็นสมาคม (Academy) สถาบัน (Institute) หรือศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) แต่ล้วนมีวัตถุประสงค์เดียวกันคือ เพิ่มศักยภาพให้คนทำงานของตัวเองด้วยหลักสูตรที่ออกแบบตรงตามความต้องการองค์กรเป็นหลัก

3. วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ

3.1 การพัฒนาบุคลากร

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้ ดังนี้

จารุเนตร เกื้อภักดิ์ (2559, หน้า 15) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การเพิ่มประสิทธิภาพด้านทักษะความชำนาญในการทำงาน ตลอดจนปรับเปลี่ยน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ทัศนคติของบุคลากรทุกระดับให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันการเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากร สามารถทำได้หลายวิธีเช่น การฝึกอบรม การปฐมนิเทศ ร่วมสัมมนาทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อให้บุคลากรนั้น ๆ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ ผูกพันกับองค์กรและมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

แก้วมณี ปัทมะ (2564, หน้า 28) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การปรับเปลี่ยนทัศนคติและเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญ โดยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีโอกาสได้พัฒนาตนเองด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรม สัมมนา การศึกษาดูงานและการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทั้งด้านความรู้ บุคลิกภาพและประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จและเป็นที่น่าพอใจขององค์กร

Pace, Smith and Mills (1991, pp. 10 – 11 อ้างถึงใน จารุเนตร เกื้อภักดิ์, 2559, หน้า 16) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การพัฒนาบุคลากรในองค์การเพื่อนำไปสู่คุณภาพที่ดีขึ้น ผลผลิตที่มากขึ้นและต้องเกิดความพึงพอใจกับผู้ปฏิบัติงาน และบุคคลต่าง ๆ ในองค์การ ซึ่งจะเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ตัวบุคคล โดยใช้วิธีบูรณาการผสมผสานบทบาทต่าง ๆ ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเอง การพัฒนาอาชีพและการพัฒนาองค์การ เพื่อให้สมาชิกในองค์การทำงานได้ตามเป้าหมายขององค์การ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาระบบ ให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีแนวคิดสมมติฐานในการพัฒนาบุคลากรไว้

Woolner (1992, p. 9) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การพัฒนาองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) แนวคิดนี้จะบูรณาการระหว่างการเรียนรู้และการทำงานเข้าด้วยกัน ซึ่งสามารถนำมารวมกันได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบใน 3 ส่วน คือ ในระดับบุคคล (Individual) ระดับกลุ่มหรือทีมผู้ปฏิบัติงาน (Work Groups of Team) และระดับโดยรวม (The System)

3.2 การพัฒนาบุคลากร

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, ออนไลน์) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร คือ คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา เพราะครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคลากรที่สำคัญที่ต้องรับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตรจัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การเรียนการสอนให้เด็กมีคุณภาพ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเร่งรัดการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

แก้วมณี ปัทมะ (2564, หน้า 28) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร คือ บุคลากรมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและสอดรับกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน ทั้งนี้บุคลากรที่เข้ารับการพัฒนาจะมีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำความรู้ที่ได้พัฒนาการปฏิบัติงานที่ตนเองรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้นส่งผลต่อการเพิ่มผลผลิตให้กับองค์กร

3.3 วิธีการพัฒนาผู้นำ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการพัฒนาผู้นำไว้ ดังนี้

ฐปนีย์ นารี (2561, หน้า 74) กล่าวไว้ว่า วิธีการพัฒนาผู้นำ หมายถึง การพัฒนาภาวะผู้นำครูให้เกิดการเรียนรู้ปรับเปลี่ยนเทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการทำงาน จนกระทั่งวสามารถพัฒนาเป็นผู้นำในทุก ๆ องค์ประกอบ ประกอบด้วย

1. การศึกษาดูงาน
2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
3. การฝึกฝนและศึกษาด้วยตนเอง

ธีรพจน์ แนบเนียน และสายทิตย์ ยะฟู (2565, หน้า 73 – 85) กล่าวไว้ว่า วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 10 วิธี ได้แก่

1. การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน
2. การเรียนรู้และพัฒนาด้วยตนเอง
3. การจัดโปรแกรมฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน
4. การเรียนรู้ผ่านสังคมเครือข่าย
5. การศึกษาดูงาน
6. ระบบพี่เลี้ยงและการสอนงาน
7. กรณีศึกษา
8. การจำลองสถานการณ์และบทบาทสมมุติ
9. การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์
10. การศึกษาและฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.4 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำไว้ ดังนี้

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2561, หน้า 223) กล่าวไว้ว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำโดยทั่วไปสามารถดำเนินการผ่าน 3 วิธีหลัก ได้แก่

1. การฝึกอบรม โดยการฝึกอบรมที่เป็นทางการมีกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนและดำเนินการโดยวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในประเด็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ฝึกอบรม ซึ่งอาจจัดได้ทั้งภายในหรือภายนอกองค์การ เช่น การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการจัดขึ้นภายในองค์การโดยการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้หรือการอบรมทางด้านการบริหารจัดการโดยมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

2. กิจกรรมการพัฒนา สำหรับกิจกรรมการพัฒนาส่วนใหญ่ถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจที่ได้รับมอบหมายในการทำงานหรือดำเนินการควบคู่กับการมอบหมายงานเหล่านั้น ตัวอย่างเช่น การสอนงานโดยหัวหน้างานหรือที่ปรึกษาจากภายนอก การเป็นพี่เลี้ยงโดยบุคคลภายในองค์การที่มีตำแหน่งในระดับที่สูงกว่าหรือการมอบหมายงานพิเศษที่เปิดโอกาสและท้าทายความสามารถเพื่อการเรียนรู้และทักษะใหม่ ๆ

3. กิจกรรมพัฒนาตนเอง ในส่วนของกิจกรรมพัฒนาตนเองเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการโดยตัวบุคคลผ่านการอ่านหนังสือ การชมวิดิทัศน์ การรับฟังข้อความจากช่องทางต่าง ๆ รวมถึงการใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองอีกด้วย ซึ่งความมีประสิทธิผลของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเหล่านี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมขององค์การที่รวมถึงการสนับสนุนจากผู้บริหาร การให้รางวัลรวมถึงค่านิยมและวัฒนธรรมองค์การที่สนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3.5 แนวทางการพัฒนาครู

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาครูไว้ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551ก, หน้า 128 – 131) กล่าวไว้ว่า แนวทางการพัฒนาครู เป็นการพัฒนาสมรรถนะครูประจำการต้องดำเนินการร่วมกันทุกภาคส่วน ดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูประจำการต้องดำเนินการดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.1 สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานที่กำหนด โดยใช้วิธีที่หลากหลาย เช่น การจัด อบรม สัมมนาโดยตรง จัดระบบเรียนรู้ทางไกล จัดการเรียนรู้แบบ E – learning ส่วนในท้องถิ่นทุรกันดารที่ขาดแคลนเทคโนโลยีสารสนเทศ อาจให้ครูพัฒนาสมรรถนะโดยเรียนรู้จากวีดิทัศน์ หรือชุดการสอน

1.2 การพัฒนาครูสมรรถนะประจำการ ต้องเป็นการพัฒนาภายในสถานศึกษากล่าวคือ สถานศึกษาควรเป็นผู้ดำเนินการว่าควรจัดหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะครูเรื่องใด โดยกำหนดการพัฒนาเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม และเน้นให้ครูนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนา มาใช้ในสถานการณ์จริงในชั้นเรียน ไม่ควรเป็นการพัฒนาภายนอกสถานศึกษาดังที่ปฏิบัติในอดีต ซึ่งทำให้ครูต้องละทิ้งห้องเรียนมาเข้าร่วมกิจกรรม แม้จะมีครูเข้าสอนแทน แต่ประสิทธิภาพก็ไม่เท่าเทียมกับครูที่สอนประจำ นอกจากนี้ความรู้ที่ได้รับจากการพัฒนาก็ไม่ตรงกับความต้องการของครู เพราะครูไม่สามารถนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนได้ และไม่เชื่อมโยงกับการเลื่อนวิทยฐานะ หรือการได้รับความดีความชอบ

1.3 การจัดหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะ ต้องวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของครูแต่ละคนเพื่อจำแนกประเภทของครูตามสมรรถนะที่เป็นจริง และเข้าสู่กระบวนการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นหรือสอดคล้องกับความต้องการของครู โดยไม่เป็นการบังคับ ทั้งนี้ในการพัฒนาอาจจะใช้ระบบ PDCA (Plan–Do–Check–Act) ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยควบคู่ไปกับการเรียนการสอน

1.4 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครู อาจใช้ระบบการสืบสอบแบบร่วมมือ ซึ่งเป็นระบบที่ได้ผล เพราะครูได้เรียนรู้ภาวะผู้นำและเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาชีพโดยได้เรียนรู้ประสบการณ์ที่มีความหมายต่อตนเอง นอกจากนี้วิธีการพัฒนาต้องมีความหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเน้นวิธีการพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – based development) เป็นสำคัญ ซึ่งอาจใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer group) หรือการวิจัยในชั้นเรียนนอกจากนี้ อาจจะให้ครูเข้ารับการอบรมหรือเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจัดขึ้นทั้งในและต่างประเทศ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายทางไกล เช่น การศึกษาผ่านวิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเลกทรอนิกส์ต่าง ๆ ได้แก่ เทป ซีดีรอม อินเทอร์เน็ต E – book E – leaning เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551ข, หน้า 47) กล่าวไว้ว่า แนวทางการพัฒนาครู ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาไว้ ดังนี้

1. สร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดให้มีเงินพัฒนาสำหรับครูในการพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบ

2. พัฒนาระบบประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูให้เชื่อมโยงกับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. พัฒนาครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้ทั่วถึงและต่อเนื่อง ต้องก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและความต้องการในการพัฒนาการศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552, หน้า 61 – 62) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ซึ่งในที่สุดจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาและใช้หลักสูตรแบบอิงมาตรฐานให้ประสบความสำเร็จสถานศึกษาจะต้องพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง เน้นการสร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดประเมินผล โดยมีมาตรฐานและตัวชี้วัดเป็นเป้าหมาย การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม รูปแบบการพัฒนาบุคลากรจะต้องใช้การนิเทศทั้งแบบกลุ่มและเป็นรายบุคคลโดยการสอนแนะ (Coaching) การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และจะต้องได้รับการประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสถานศึกษาควรกำหนดขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร ดังนี้

1. มอบหมายให้มีคณะทำงานด้านการพัฒนาบุคลากร ซึ่งต้องดำเนินงานและมีบทบาทในเรื่องนี้อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

2. ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรและวางแผนการพัฒนาบุคลากรให้เป็นรูปธรรม ทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว

3. ดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผน ซึ่งอาจดำเนินการได้ในหลายลักษณะเช่น การประชุมสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน โดยเฉพาะเน้นการพัฒนาครู ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ ครูจะต้องสามารถจัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร และการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะ ส่งผลต่อการนำหลักสูตรไปใช้บรรลุเป้าหมาย

4. ส่งเสริมสนับสนุน หรือจัดตั้งศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐาน เพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง

5. ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสเข้าอบรม แลกเปลี่ยนความรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหาร จะต้องเป็นที่ปรึกษาให้ครูในกรณีที่มีปัญหาทางวิชาการหรือบริหารจัดการ และควรจัดให้มีการประชุมเพื่อแก้ปัญหา ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแสวงหาวิธีการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

วศินี รุ่งเรือง (2562, หน้า 23) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาครูเป็นแนวทางการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะสูง ให้สามารถพัฒนาการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีทิศทางและเป้าหมายของการพัฒนาที่ชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการของครู โดยมีกิจกรรมการพัฒนาครูที่สำคัญ คือ การพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การพัฒนาครูด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การฝึกอบรม การสัมมนา การเรียนรู้ทางไกล การปฏิบัติงานในสภาพจริง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน การจัดการเรียนรู้เป็นชุดวิชา เป็นต้น รวมทั้งศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้ควรมีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอว่าครูได้นำความรู้ไปใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานให้สูงกว่าเดิมหรือไม่อย่างต่อเนื่องและจริงจัง

จากทัศนะข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาครู ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะของครู เช่น การจัดอบรม สัมมนา ระบบเรียนรู้ทางไกล และ E – learning การพัฒนาในสถานศึกษาแทนการอบรมนอกสถานที่ การจัดหลักสูตรพัฒนาครูที่ตรงกับความต้องการ 2) ด้านแนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาครู เช่น การสร้างแรงจูงใจให้ครูพัฒนาตนเอง การพัฒนาระบบประเมินสมรรถนะครู การพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – based development) 3) ด้านกระบวนการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา เช่น การจัดตั้งคณะทำงานด้านการพัฒนาบุคลากร การประเมินความต้องการในการพัฒนา การพัฒนาโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนความรู้การส่งเสริมให้มีศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร 4) ด้านการติดตามและประเมินผลการพัฒนาครู เช่น การนิเทศภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ การวัดผลการนำความรู้ไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน การประชุมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหาการใช้หลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

บริบทโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

การนำเสนอในตอนนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับบริบทโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จึงนำเสนอเนื้อหาประกอบด้วย ประวัติความเป็นมา วิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ / ยุทธศาสตร์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร, 2568, ออนไลน์) ตามลำดับดังนี้

1. ประวัติความเป็นมา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2553 สืบเนื่องจากที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 37 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และมาตรา 8 และมาตรา 33 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยคำแนะนำของสภาการศึกษา เมื่อคราวประชุมวันที่ 17 สิงหาคม 2553 ได้ประกาศเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 183 เขต

จังหวัดสกลนคร เป็นที่ตั้งเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด จำนวน 45 โรงเรียน โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 18 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 15 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ จำนวน 12 โรงเรียน ที่ตั้งสำนักงานตั้งอยู่ถนนไอทียู ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โทรศัพท์ 042 – 728118

2. วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครเป็นองค์กรหลักขับเคลื่อนคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาและน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. พันธกิจ

3.1 จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.2 พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

3.3 พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

3.4 สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

3.5 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ

3.6 จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.7 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาและจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0

4. เป้าประสงค์

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครมีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทยจึงกำหนดเป้าประสงค์ดังนี้

4.1 ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา มีคุณธรรมจริยธรรมมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี ปลอดสิ่งเสพติด สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

4.2 ครูมีหลักสูตรชั้นเรียนและออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนตรงตามศักยภาพของผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.3 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีคุณภาพและได้รับการพัฒนาศักยภาพตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

4.4 ครูมีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนการวิเคราะห์ วิจัยแก้ปัญหา มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีคุณธรรมจริยธรรมสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.5 สถานศึกษามีการทดสอบ การประเมิน การประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4.6 สถานศึกษามีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเพียงพอต่อการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาและจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

4.7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีประสิทธิภาพและเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขึ้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

4.8 สถานศึกษา ชุมชนมีการดำเนินงานตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.9 สถานศึกษา ชุมชนมีการสร้างขีดความสามารถในการค้าและการลงทุน

4.10 สถานศึกษา ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยว 3 ธรรม

5. กลยุทธ์ / ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ 1.3 การรักษาความมั่นคงภายใน และความสงบเรียบร้อยภายในตลอดจนการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ 2.5 การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในด้านการขนส่งด้านพลังงานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและการวิจัยและพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพศักยภาพคน

ยุทธศาสตร์ที่ 3.1 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3.2 การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ 3.3 การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสบนความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ยุทธศาสตร์ที่ 4.1 การสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 5.1 การจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 6.1 การปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐให้มีขนาดที่เหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ 6.4 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ยุทธศาสตร์ที่ 6.5 การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรมและเป็นสากล

จากการศึกษาบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร สรุปได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสกลนคร จำนวนโรงเรียน จำนวน 45 โรงเรียน ให้สามารถจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เพื่อบริการประชาชนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นคนเก่ง มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพตรงตามจุดเน้นและเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และความต้องการของชุมชนและของประชาชนจังหวัดสกลนคร บริหารจัดการในรูปแบบองค์คณะบุคคลบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ การพัฒนาทักษะดิจิทัล ทักษะการคัดกรองความรู้ องค์ความรู้ การใช้เทคโนโลยีผสมผสานกับคุณค่าของครูไปพร้อมกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและใช้ประโยชน์จากระบบการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีการเรียนรู้สมัยใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครจึงมีภารกิจหลักในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่ โดยมีวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาตามศาสตร์พระราชาและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีพันธกิจในการพัฒนาผู้เรียน ครู และบุคลากรให้มีความสามารถและคุณภาพ ตลอดจนสร้างโอกาสทางการศึกษาที่เสมอภาคและตอบสนองความต้องการของชุมชน มีเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาคือการให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งในด้านวิชาการและคุณธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขและสามารถแข่งขันในระดับสากล รวมถึงการสร้างโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่สำคัญประกอบด้วยการพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน การยกระดับคุณภาพการศึกษา และการสร้างสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาระบบการเรียนรู้ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับศตวรรษที่ 21

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

วรยุทธ วิลามาศ (2563, หน้า 88 – 93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี พบว่า 1) สภาพที่เป็นจริงในการเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่คาดหวังในการเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความต้องการจำเป็นในการเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี เรียงลำดับตามการจัดความต้องการจำเป็นมากที่สุด ได้แก่ (1) ด้านการป้องกันตนเองและผู้อื่น (2) ด้านการสื่อสารกับผู้อื่น (3) ด้านการเคารพตนเองและผู้อื่น ตามลำดับ

สุพิชญ์ชญา มีแก้ว, นเรศ ขันธะรี และจิณณวัตร ปะโคทัง (2564, หน้า 1952 – 1963) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) สภาพปัจจุบัน ปัญหาในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัลมีการสร้างเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แต่ยังขาดการนิเทศการสอนและการประเมินผลที่หลากหลายให้ก้าวทันยุคดิจิทัล 2) รูปแบบในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล พบว่ามี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาตนเอง ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล การนิเทศการสอนและประเมินผลและการสร้างเครือข่าย และเทคโนโลยีการสื่อสาร 3) ผลการทดลองรูปแบบได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล กลุ่มทดลองใช้มีความพึงพอใจในรูปแบบและคู่มือ 4) ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ พบว่านำไปใช้ได้โดยการใช้คู่มือการดำเนินการตามรูปแบบ

เทวฤทธิ์ ผลจันทร์ และพีระศักดิ์ วรฉัตร (2564, หน้า 120 – 132) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ ทักษะและบุคลิกภาพ ความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัด สพม. 27 โดยเรียงลำดับองค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ความรู้ ทักษะและบุคลิกภาพ ตามลำดับ 2) โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูสังกัด สพม. 27 มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย (2) เนื้อหา (3) วิธีดำเนินการ และ (4) การวัดและประเมินผล

เรวดี มนตรีพิลา และบุญชม ศรีสะอาด (2565, หน้า 99 – 112) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) ชุดฝึกอบรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 หน่วยการฝึกอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรม 21 ชั่วโมง ผลการประเมินความเหมาะสมของชุดฝึกฯ จำแนกตามรายองค์ประกอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.28) และผลการประเมินความเหมาะสมของชุดฝึกฯ จำแนกตามรายข้อโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.08) และ 2) ผลการประเมินจากการนำชุดฝึกอบรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ประกอบด้วย 1) ผลการประเมินระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู โดยการประเมินตนเอง ประเมิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โดยผู้บังคับบัญชา และประเมินโดยเพื่อนร่วมงาน ก่อนการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.52) และหลังการพัฒนาสูงขึ้นกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อชุดฝึกฯ จำแนกเป็นรายด้านโดยรวมระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.24) 3) ผลการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างการฝึกอบรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้เข้ารับการพัฒนา โดยรวมระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.40)

พิชญ์พิมล สุนทะวงศ์ (2565, หน้า 206 – 210) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความร่วมมือ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ส่วนความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล (2) ด้านการสื่อสาร (3) ด้านความรู้ดิจิทัล (4) ด้านความร่วมมือ 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีทั้งหมด 25 แนวทาง โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.98 และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.93

ชัชชญา พีระธรณิศร์ (2566, หน้า 1065 – 1067) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านความร่วมมือ ความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีค่าดัชนี ($PNI_{modified}$ = 0.258) 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งหมด 4 ด้าน มี 28 แนวทางพัฒนา คือ (1) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล มี 7 แนวทางพัฒนา (2) ด้านการรู้ดิจิทัล มี 7 แนวทางพัฒนา (3) ด้านการสื่อสาร มี 8 แนวทางพัฒนา (4) ด้านความร่วมมือ มี 6 แนวทางพัฒนา

โรจนศักดิ์ อินทนน (2566, หน้า 218) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารในยุคดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารในยุคดิจิทัล จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) ภาวะผู้นำของผู้บริหารในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนโดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .745 6) ภาวะผู้นำของผู้บริหารในยุคดิจิทัล จำนวน 2 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีมและความร่วมมือ และด้านความคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 61.90 7) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนเสนอแนะไว้ 2 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการทำงานเป็นทีมและความร่วมมือ และ (2) ด้านความคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Anderson (2000, pp. 154 – 156) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพของครู ผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาและศาสตราจารย์ที่เป็นผู้นำทางการศึกษา โดยมีพฤติกรรมดังนี้ 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียนและการสื่อสาร การจัดการหลักสูตรและการสอน 2) การควบคุมดูแลการนิเทศการสอน 3) การตรวจสอบ 4) ความก้าวหน้าของผู้เรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเพียง 1 มิติ คือ การตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน

Crowther et. al. (2002, p. 25) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในสถานการณ์ที่เป็นปัญหาหรือในโรงเรียนที่ประสบปัญหาวิกฤต โดยศึกษาเป็นเวลา 5 ปีในประเทศออสเตรเลียและสหรัฐอเมริกา พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6 ประการ เรียงลำดับตามความสำคัญน้อยไปหามาก ดังนี้ 1) การมีความเชื่อมั่นหรือมีเจตคติทางบวกเกี่ยวการมีหนทางที่ดีกว่าเสมอ 2) มุ่งมั่นอย่างจริงจังในการปฏิบัติการสอน การเรียนรู้ และการประเมิน 3) ส่งเสริมและสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูขึ้นในโรงเรียนบนรากฐานการจัดการเชิงระบบขององค์การที่ตายตัวไปสู่ระบบที่ยืดหยุ่น

Joseph (2013, p. 43) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลเกี่ยวกับการส่งเสริมการสอนและการเรียนรู้ การส่งเสริมการสอนและการเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยใช้มิติการมองของครูผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลมีลักษณะพิเศษ 2 อย่าง คือ การพูดคุยกับครูเพื่อส่งเสริมการมีปฏิกิริยาย้อนกลับและการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

Meredith (2014, p. 87) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพที่ควรถูกนำไปใช้ในกระบวนการดำเนินการพัฒนาผู้นำรุ่นใหม่ โดยพบว่า องค์ประกอบ 5 ประการของปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ที่มีผลต่อความผันแปรในพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงอย่างมาก และองค์ประกอบ 5 ประการเหล่านี้ คือ การมองโลกในแง่ดี การเป็นตัวของตัวเองอย่างแท้จริง การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การเป็นนักแก้ปัญหาและการแสดงความมั่นใจในตนเอง การเป็นนักสื่อสารและนักฟัง (Communicators and Listeners)

Cetin and Keser (2015, pp. 1027 – 1035) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทภาวะครูผู้นำที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงองค์กร พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าและมีวิธีจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในด้านการเรียนรู้ ส่วนด้านที่แสดงออกรองลงมา คือ การปลูกฝังวินัยในตนเอง และวิธีการให้รางวัลและการลงโทษ ส่วนด้านการพัฒนาอาชีพพบว่ามีวิธีการที่ใช้มากที่สุด คือ การอ่านจากหนังสือ และวารสาร รองลงมานั้นคือการแลกเปลี่ยนความคิดประสบการณ์ การเข้ารับการฝึกอบรม และการใช้สื่อ เทคโนโลยีตามลำดับ

Zhong (2017, pp. 68 – 70) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ตัวชี้วัดความเป็นผู้นำดิจิทัลในบริบทของการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์นั้นถูกระบุว่าเป็นวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีแบบบูรณาการและการสนับสนุนแผนเทคโนโลยีโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ตัวบ่งชี้ของการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลประกอบด้วยการมีอุปกรณ์ที่เพียงพอ การสร้างแบบจำลองทางเทคโนโลยี และการใช้เทคโนโลยี

ที่มีประสิทธิภาพ ในด้านของโอกาสในการเรียนรู้ทางดิจิทัลและชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางดิจิทัลเป็นตัวบ่งชี้ในการพัฒนาทางด้านวิชาชีพ ตัวชี้วัดของการปรับปรุงระบบประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขั้นสูงสุด การแข่งขันของบุคลากร และหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัลถูกระบุให้เป็นเพียงตัวกรองทางดิจิทัลเท่านั้น

Thannimalai and Raman (2018, pp. 177 – 187) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีของอาจารย์ใหญ่และการบูรณาเทคโนโลยีในห้องเรียนแห่งศตวรรษที่ 21 ของครู เพื่อระบุระดับความเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีในโรงเรียนและตรวจสอบระดับของโครงสร้างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีทั้ง 5 ประการ ได้แก่ การเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล พบว่า ระดับภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีและโครงสร้างทั้งห้าอยู่ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์ที่สำคัญระหว่างความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของอาจารย์ใหญ่กับการบูรณาการเทคโนโลยีของครู นอกจากนั้นรายวิชาการเตรียมหลักการควรเน้นความเป็นผู้นำบนพื้นฐานของเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการบูรณาการเทคโนโลยีในห้องเรียน

Okeke (2019, pp. 50 – 56) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของโรงเรียน: แนวคิดใหม่ พบว่า บทความทางวิชาการนี้กล่าวถึงคำจำกัดความต่าง ๆ ของการเป็นผู้นำเทคโนโลยีโดยนักวิชาการ ทฤษฎีความเป็นผู้นำ เช่น เส้นทางและภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลงถูกนำมาใช้เพื่อทำให้แนวคิดชัดเจนขึ้น ในขณะที่บทบาทของผู้นำด้านเทคโนโลยี ได้แก่ การแสดงวิสัยทัศน์ การวางแผน การพัฒนาพนักงาน การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน การประเมิน การวิจัย และทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล กล่าวโดยสรุปว่า ความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีเป็นส่วนสำคัญของบทบาทของครูในโรงเรียน ดังนั้นครูในโรงเรียนจึงควรพยายามเป็นผู้นำที่มุ่งเน้นเทคโนโลยี

Promsuwan et. al. (2019, p. 115) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ต้นแบบการพัฒนาผู้นำดิจิทัลสำหรับครูใหญ่โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) ปัจจัยความเป็นผู้นำดิจิทัล มีความเหมาะสมในบริบทของไทยและอันดับจากด้านบน คือ การเติบโตและการพัฒนา และโอกาสทางอาชีพ ($PNI_{modified}$ = 0.13) ตามด้วยพื้นที่การเรียนรู้ สิ่งแวดล้อม และปัจจัยการสื่อสาร ($PNI_{modified}$ = 0.03) 2) รูปแบบการพัฒนาผู้นำดิจิทัล ทั้ง 7 องค์ประกอบของความเป็นผู้นำดิจิทัลและ

3) ปัจจัยความสำเร็จของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางดิจิทัลสำหรับครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสมและเป็นไปได้

Ismail, Omar, & Raman (2021, pp. 878 – 885) ได้ทำการวิจัยเรื่อง อำนาจของผู้นำด้านเทคโนโลยีของครูในการส่งเสริมประสิทธิภาพตนเองของครูต่อการใช้ไอซีทีในประเทศมาเลเซีย เพื่อสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้อำนวยการโรงเรียนกับการรับรู้ความสามารถของตนเองของครูในโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากครูในประเทศมาเลเซีย จำนวน 376 คน ผลการทดสอบ t – test พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อเพศของครูในประเด็นของการปรับปรุงการรับรู้ความสามารถของตนเอง จากการทดสอบสหสัมพันธ์ พบว่า มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางระหว่างความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีและการรับรู้ความสามารถของตนเองของครู อย่างไรก็ตามพบว่าอิทธิพลของการเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยียังซึ่งมีอยู่ถึง 24% ที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองของครู ซึ่งสามารถมองได้สองมิติ คือ ความเป็นเลิศในการปฏิบัติวิชาชีพและการเป็นพลเมืองดิจิทัล กล่าวโดยสรุป ผู้อำนวยการโรงเรียนสามารถเสริมสร้างการฟื้นสมรรถภาพของตนเองของครูได้ หากพวกเขาสนับสนุนให้ครูใช้ ICT อย่างมีสติปัญญา และผู้อำนวยการโรงเรียนควรเป็นแบบอย่างให้กับครูและนักเรียนเพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนจะสามารถใช้ ICT ในการดำเนินการได้เสมอ

Karakose, Polat and Papadakis (2021, p. 35) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตรวจสอบมุมมองของครูเกี่ยวกับบทบาทความเป็นผู้นำดิจิทัลของครูใหญ่โรงเรียนและความสามารถด้านเทคโนโลยีในช่วงการระบาดของ COVID – 19 การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการโดยใช้วิธีการเชิงคุณภาพตามกรณีศึกษาและกลุ่มศึกษาประกอบด้วยครู 89 คน ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท นิยมใช้การสุ่มตัวอย่างความหลากหลายสูงสุด ซึ่งเป็นหนึ่งในวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลที่ได้จากการวิจัยได้ทำการวิเคราะห์ ในด้านเนื้อหา ประกอบด้วย 5 ข้อ ดังนี้ 1) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2) การสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล 3) การสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพโดยใช้เทคโนโลยี 4) การสนับสนุนวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล และ 5) ทักษะความเป็นผู้นำทางดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า ระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้อำนวยการโรงเรียนในช่วงการระบาดของ COVID – 19 นั้น ครูมองว่าเพียงพอ นอกจากนี้ยังสรุปได้ว่า

ผู้อำนวยการโรงเรียนสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลและการพัฒนาวิชาชีพที่ใช้เทคโนโลยีในโรงเรียน รวมทั้งมีส่วนในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลในโรงเรียน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ทักษะความเป็นผู้นำทางดิจิทัลของผู้อำนวยการโรงเรียนแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การใช้เทคโนโลยี ทักษะการจัดการ และทักษะส่วนบุคคล ดังนั้นผู้อำนวยการโรงเรียนต้องแสดงถึงความเป็นผู้นำทางดิจิทัลและสนับสนุนการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลภายในโรงเรียนอย่างจริงจัง

AlAjmi, M. K. (2022, pp. 85 – 88) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบของความเป็นผู้นำทางดิจิทัลต่อการบูรณาการเทคโนโลยีของครูในช่วงการระบาดใหญ่ของ COVID – 19 ในคูเวต เพื่อสำรวจผลกระทบของภาวะผู้นำทางดิจิทัลระหว่างครูในโรงเรียนต่อการบูรณาการเทคโนโลยีของครูในช่วงการระบาดใหญ่ของ COVID – 19 ในคูเวต โดยใช้แบบสำรวจสองแบบ ได้แก่ การประเมินความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีหลัก และแบบสำรวจการรวมเทคโนโลยีของครู กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 113 คน และครู จำนวน 404 คน จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐในประเทศคูเวต พบว่า ภาวะผู้นำทางดิจิทัลในหมู่ผู้บริหารโรงเรียนมีผลดีต่อการบูรณาการเทคโนโลยีของครูในช่วงการระบาดของโควิด – 19 และมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้กำหนดนโยบาย ผู้อำนวยการโรงเรียน และการวิจัยในอนาคตต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษา เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ซึ่งมีลำดับขั้นตอนที่สำคัญประกอบด้วย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ระยะที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ระยะที่ 3 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ในระยะนี้ผู้วิจัยศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,282 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 45 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 91 คนและครูผู้สอน จำนวน 2,146 คน จากทั้งหมด จำนวน 45 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร, 2567 หน้า 4)

ตาราง 10 จำนวนโรงเรียน จำแนกตามลักษณะโรงเรียนที่เปิดสอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2567)

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียนในสังกัด แยกตามขนาดของโรงเรียน
โรงเรียนขนาดกลาง	25
โรงเรียนขนาดใหญ่	11
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	9
รวมทั้งสิ้น	45

ตาราง 11 จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามประเภทโรงเรียนที่เปิดสอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 12 จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามประเภทโรงเรียนที่เปิดสอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ขนาดโรงเรียน	ประชากร		
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน	รวม
ขนาดกลาง	51	490	541
ขนาดใหญ่	40	584	624
ขนาดใหญ่พิเศษ	45	1,072	1,117
รวมทั้งสิ้น	136	2,146	2,282

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.1 กำหนดโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครทุกโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เมื่อศึกษาข้อมูลตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนมีจำนวนทั้งหมด จำนวน 45 โรงเรียน

1.1.1 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 25 โรงเรียน

1.1.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 11 โรงเรียน

1.1.3 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 9 โรงเรียน

1.2 ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ดังนั้นจะได้ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 45 คน ดังนี้

1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 25 คน

1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 11 คน

1.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 9 คน

1.3 ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนแต่ละขนาดแตกต่างกันและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

1.3.1 โรงเรียนขนาดกลางกำหนดสุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนละ 5 คน ใช้การสุ่มแบบง่ายโดยวิธีจับฉลากแบบใส่คืน ดังนั้นจะได้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 125 คน

1.3.2 โรงเรียนขนาดใหญ่กำหนดสุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนละ 5 คน ใช้การสุ่มแบบง่ายโดยวิธีการจับฉลากแบบใส่คืน ดังนั้นจะได้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 55 คน

1.3.2 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกำหนดสุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนละ 5 คน ใช้การสุ่มแบบง่ายโดยวิธีการจับฉลากแบบใส่คืน ดังนั้นจะได้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 45 คน

1.4 ผู้วิจัยจึงกำหนดครูในโรงเรียนแต่ละขนาดแตกต่างกันและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

1.4.1 โรงเรียนขนาดกลางกำหนดสุ่มครูผู้สอนโรงเรียนละ 1 คน ใช้สุ่มแบบง่ายโดยวิธีจับฉลากแบบใส่คืน ดังนั้นจะได้ครูผู้สอน จำนวน 25 คน

1.4.2 โรงเรียนขนาดใหญ่กำหนดสุ่มครูผู้สอนโรงเรียนละ 2 คน ใช้การสุ่มแบบง่ายโดยวิธีการจับฉลากแบบใส่คืน ดังนั้นจะได้ครูผู้สอนจำนวน 22 คน

1.4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกำหนดสุ่มครูผู้สอนโรงเรียนละ 2 คน ใช้การสุ่มแบบง่ายโดยวิธีการจับฉลากแบบใส่คืน ดังนั้นจะได้ครูผู้สอนจำนวน 18 คน

ดังนั้นจะได้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียน จำนวน 290 คน โดยสรุปในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 335 คน รายละเอียดการสุ่ม

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2567 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607 – 610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน จำแนกเป็นกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 45 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 225 คนและครูผู้สอน จำนวน 65 คน จากโรงเรียน จำนวน 45 โรงเรียน จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 49) โดยแบ่งเป็นขั้น ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นที่ 1 วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ผู้วิจัยจำแนกประชากรออกเป็น 3 กลุ่มตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน

ขั้นที่ 2 การกำหนดสัดส่วนและการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการดังนี้

กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนทั้ง จำนวน 45 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 45 คน

กลุ่มหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก กำหนดสัดส่วนโรงเรียนละ 5 คน รวมจำนวน 225 คน

กลุ่มครูผู้สอน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กำหนดสัดส่วนโดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร, 2567 หน้า 4) และ ดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 9 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 11 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน

โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 25 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน จำนวน 65 คน

ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 45 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 225 คน และครูผู้สอน จำนวน 65 คน ดังรายละเอียดที่แสดงในตาราง 12 – 14

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 12 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 25 โรงเรียน

รายชื่อโรงเรียนขนาดกลาง	ประชากร					กลุ่มตัวอย่าง				
	ผู้บริหารสถานศึกษา	รองผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหารสถานศึกษา	รองผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	ครูผู้สอน	รวม
1. คำเพิ่มพิทยา	1	1	8	26	36	1	–	5	1	7
2. หนองหลวงศึกษา	1	1	8	27	37	1	–	5	1	7
3. โพธิแสนวิทยา	1	1	8	24	34	1	–	5	1	7
4. ท่านผู้หญิงจันทิมา พึ่งบารมี	1	1	8	21	31	1	–	5	1	7
5. ท่าแร่ศึกษา	1	1	8	20	30	1	–	5	1	7
6. แวงพิทยาคม	1	1	8	22	32	1	–	5	1	7
7. ดงมะไฟวิทยา	1	1	8	18	28	1	–	5	1	7
8. กุดเรือคำพิทยาคาร	1	1	8	19	29	1	–	5	1	7
9. โคกสีวิทยาสรรค์	1	1	8	18	28	1	–	5	1	7
10. นิคมน้ำอูนเจริญวิทยา	1	1	8	16	26	1	–	5	1	7
11. ศึกษาประชาสามัคคี	1	1	8	12	22	1	–	5	1	7
12. บ้านบัวราษฎร์บำรุง	1	1	8	9	19	1	–	5	1	7
13. โพนพิทยาคม	1	1	8	8	18	1	–	5	1	7
14. หนองแวงวิทยา	1	1	8	7	17	1	–	5	1	7
15. ด่านม่วงคำพิทยาคม	1	1	8	9	19	1	–	5	1	7
16. บงเหนือวิทยาคม	1	1	8	7	17	1	–	5	1	7
17. เฉลิมพระเกียรติฯ	1	2	8	5	16	1	–	5	1	7

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 12 (ต่อ)

รายชื่อโรงเรียนขนาดกลาง	ประชากร					กลุ่มตัวอย่าง				
	ผู้บริหารสถานศึกษา	รองผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหารสถานศึกษา	รองผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	ครูผู้สอน	รวม
18. ภูริทัตต์วิทยา	1	1	8	4	14	1	–	5	1	7
19. ท่าสงครามวิทยา	1	1	8	4	14	1	–	5	1	7
20. ช้างมิ่งพิทยานุกูล	1	1	8	3	13	1	–	5	1	7
21. บะฮีวิทยาคม	1	1	8	3	13	1	–	5	1	7
22. วาริชวิทยา	1	1	8	2	12	1	–	5	1	7
23. ลำปลาหางวิทยา	1	1	8	2	12	1	–	5	1	7
24. พระเทพญาณวิศิษฏ์โพธิ์ชัยทองวิทย์	1	1	8	2	12	1	–	5	1	7
25. เทพสวัสดิ์วิทยา	1	1	8	2	12	1	–	5	1	7
รวมทั้งสิ้น	25	26	200	58	189	25	–	125	25	175

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 13 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 11 โรงเรียน

รายชื่อโรงเรียนขนาดใหญ่	ประชากร					กลุ่มตัวอย่าง				
	ผู้บริหารสถานศึกษา	รองผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้ากลุ่มสาระฯ	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหารสถานศึกษา	รองผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้ากลุ่มสาระฯ	ครูผู้สอน	รวม
1. กุสุมาลย์วิทยาคม	1	3	8	64	76	1	–	5	2	8
2. ร่มเกล้า	1	3	8	58	70	1	–	5	2	8
3. มัธยมวาริชภูมิ	1	3	8	56	68	1	–	5	2	8
4. กุดบากพัฒนาศึกษา	1	3	8	57	69	1	–	5	2	8
5. พรรณาวุฒาจารย์	1	3	8	50	62	1	–	5	2	8
6. คำตากล้าราชฯ	1	3	8	48	60	1	–	5	2	8
7. โพนงามศึกษา	1	3	8	44	56	1	–	5	2	8
8. ส่องดาววิทยาคม	1	2	8	26	37	1	–	5	2	8
9. เต่างอยพันศึกษา	1	2	8	36	47	1	–	5	2	8
10. ธรรมบวรวิทยา	1	2	8	31	42	1	–	5	2	8
11. เจริญศิลป์ศึกษา	1	2	8	26	37	1	–	5	2	8
รวมทั้งสิ้น	11	29	88	496	624	11	–	55	22	88

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 14 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 9 โรงเรียน

รายชื่อโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	ประชากร					กลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหารสถานศึกษา	รองผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหารสถานศึกษา	รองผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	ครูผู้สอน	รวม
1. สกลราชวิทยานุกูล	1	4	8	169	182	1		5	2	8
2. ธาตุนายรายณ์วิทยา	1	4	8	139	152	1		5	2	8
3. มัธยมวานรนิวาส	1	4	8	127	140	1		5	2	8
4. เตรียมอุดมศึกษาฯ	1	4	8	119	132	1		5	2	8
5. สว่างแดนดิน	1	4	8	112	125	1		5	2	8
6. อากาศอำนวยศึกษา	1	4	8	90	103	1		5	2	8
7. สกลนครพัฒนศึกษา	1	4	8	83	96	1		5	2	8
8. บ้านม่วงพิทยาคม	1	4	8	81	94	1		5	2	8
9. พังโคนวิทยาคม	1	4	8	80	93	1		5	2	8
รวมทั้งสิ้น	9	36	72	1,000	1,117	9		45	18	72

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ชุด สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาใหม่ จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ

ในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแนวตรวจสอบรายการ (Check List) มีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ มี 3 ตัวแปร แบ่งเป็นดังนี้

1.1 สถานภาพการดำรงตำแหน่ง

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.1.2 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

1.1.3 ครูผู้สอน

1.2 ขนาดของโรงเรียน

1.2.1 โรงเรียนขนาดกลาง

1.2.2 โรงเรียนขนาดใหญ่

1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

1.3.1 น้อยกว่า 10 ปี

1.3.2 ระหว่าง 10 – 20 ปี

1.3.3 มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 8 ด้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จาก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วย

1. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

2. การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

3. การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล

4. การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

6. การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้

สำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของเรนซิสไลเคอร์ท (Rensis Likert Method) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 48) มีความหมายและค่าน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดการวัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาตามข้อ 1 ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมขอบข่ายการดำเนินงานเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร แล้วกำหนดคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของเรนซิสไลเคอร์ท (Rensis Likert Method)

3.2.3 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.2.4 ปรับปรุงแก้ไขร่างแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.2.5 นำร่างแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องทั้งความเที่ยงตรงด้านโครงสร้าง (Construct Validity) และด้านเนื้อหา (Content Validity) ด้านรูปแบบของแบบสอบถาม (Format) ด้านการใช้ภาษา (Wording) และด้านอื่น ๆ ของข้อคำถามแต่ละข้อที่เห็นสมควรให้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ และหาดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การได้มาของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

3.2.5.1 อาจารย์ที่สอนในระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน ได้แก่

1) รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2) ดร.วีระวัฒน์ คำแสนพันธ์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.2.5.2 ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ได้แก่

1) ดร.ปราโมท พระหันธงไชย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโพธิแสนวิทยา

3.2.5.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1 คน

1) นายนราธิป พนันชัย ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนพังโคนวิทยาคม

3.2.5.4 ครูผู้สอน จำนวน 1 คน

1) นายพณัชกร โคตรบรม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล

3.2.6 นำแบบสอบถามมาประเมินวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.50 ขึ้นไปถือว่าใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.2.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try – out) กับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 70 คน

3.2.8 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ไปคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ตามวิธีการของเพียร์สัน โดยตัดข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (α – Correlation) ต่ำกว่า 0.23 ออกไป นำคำถามที่ใช้ได้ มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's α – Coefficient) (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2550, หน้า 314) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร แยกเป็นรายด้าน

3.2.9 นำร่างแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง

3.2.10 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยบันทึกคำร้องเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้แบบสอบถามทั้งที่เป็นเอกสารและแบบสอบถามออนไลน์ โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษาให้ทราบและขอรับแบบสอบถามคืนหลังจากตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ซึ่งหากข้อมูลไม่ครบถ้วนผู้วิจัยจะใช้วิธีเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองและส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วจึงนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. ผู้วิจัยทำการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน

5.1.1 ร้อยละ (Percentage)

5.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

5.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดการวัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับน้อย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

5.2.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการกับประเด็นหลักของเนื้อหา (IOC)

5.2.2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson)

5.2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5.3.1 สมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3.2 สมมติฐานข้อ 2

5.3.2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย กรณี 2 กลุ่ม ได้แก่ สถานภาพการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนใช้การทดสอบค่าทีแบบ 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (t – test แบบ Independent Samples)

5.3.2.2 กรณี 3 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน ใช้การทดสอบเอฟ (F – test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ (Scheffé–Method) วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ตามความเหมาะสม

5.3.3 สมมติฐานข้อ 3 ใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Needs Index; PNI_modified)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระยะที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ในระยะนี้ผู้วิจัยศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยวิเคราะห์ค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558, หน้า 279) ซึ่งเป็นการหาผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$PNI_{modified} = (I - D) / D$$

เมื่อ $PNI_{modified}$ หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I หมายถึง ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

D หมายถึง ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

นำผลที่ได้จากการคำนวณค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ของแต่ละข้อรายการ โดยข้อที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ มาก แสดงว่ามีความต้องการเป็นระดับสูง มากกว่าข้อที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ น้อย ซึ่งข้อที่มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง จะต้องให้ความสำคัญและต้องได้รับการแก้ไขก่อน ตามลำดับซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบตอบสนองรายคู่ (Dual response)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. จัดลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ระยะที่ 3 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในทุกด้าน นำมาสร้างเครื่องมือในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาแนวทางการพัฒนา จำนวน 10 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1.1 อาจารย์ระดับอุดมศึกษา จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

1.1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2 ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ดร.ประจักร์ เข็มใคร ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

1.2.2 ดร.ภิญโญ ทองเหลา ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

1.2.3 ดร.ปราโมท พระหันธงไชย ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโพธิแสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.3 รองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 1 คน ประกอบด้วย

1.3.1 ดร.ฐปนีย์ นารี รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

1.4 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1.4.1 นางอรวรรณ นาเหล็ก ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา

1.4.2 นายปิยะพงษ์ ธรรมรักษ์ ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล

1.4.3 นางสาวอมรรัตน์ พจนา ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา

1.5 ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 1 คน ประกอบด้วย

1.5.1 นางชุติมา รายณะสุข ครูชำนาญการพิเศษ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผู้วิจัยได้นำภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ยกร่างแนวทางเป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและเหมาะสม เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน ต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความมุ่งหมาย 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 2) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ระยะที่ 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ระยะที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\overline{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$PNI_{modified}$	แทน	ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index)
I	แทน	สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
D	แทน	สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม ศึกษาสกลนคร ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จากแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับกลับคืนมา จำนนวน 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามจำนวนทั้งหมดที่ส่งไป ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แสดง สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม เป็นความถี่และค่าร้อยละ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตาราง 15

ตาราง 15 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
1. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	45	13.43
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	225	67.16
ครูผู้สอน	65	19.41
รวม	335	100.00
2. ขนาดของโรงเรียน		
โรงเรียนขนาดกลาง	171	51.04
โรงเรียนขนาดใหญ่	89	26.56
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	75	22.40
รวม	335	100.00
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	56	16.71
ระหว่าง 10 – 20 ปี	213	63.59
มากกว่า 20 ปี	66	19.70
รวม	335	100.00

จากตาราง 15 แสดงผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 335 คนพบว่า เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.43 เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 225 คน คิดเป็นร้อยละ 67.16 เป็นครูผู้สอน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 19.41 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 51.04 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 26.56 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 22.40 มีประสบการณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 16.71 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 10 – 20 ปี จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 63.59 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 19.70

2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เป็นการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยการสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงดังตาราง 16 – 24

ตาราง 16 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	3.81	.53	มาก	4.52	.44	มากที่สุด
2. การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	3.81	.55	มาก	4.52	.46	มากที่สุด
3. การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล	3.83	.56	มาก	4.52	.47	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 16 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล	**3.84**	.56	**มาก**	**4.53**	.46	มากที่สุด
5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	**3.85**	.54	**มาก**	**4.52**	.46	มากที่สุด
6. การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	3.83	.55	มาก	4.52	.47	มากที่สุด
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	3.82	.56	มาก	4.52	.48	มากที่สุด
8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.84	.55	มาก	4.51	.47	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	3.83	.55	มาก	4.52	.46	มากที่สุด

จากตาราง 16 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบหลักอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}$ = 3.85) ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X}$ =3.84) ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X}$ =3.84) ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.83) ด้านการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล ($\bar{X}$ = 3.83) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ($\bar{X}$ = 3.82) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ($\bar{X}$ = 3.81) และด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}$ = 3.81) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบหลัก อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.52) ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.52) ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.52) ด้านการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.52) ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.52) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.52) และด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.51) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 17 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล						
1.1 ด้านการส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ วางแผนและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการกับเทคโนโลยีบนแพลตฟอร์มออนไลน์	3.83	.75	มาก	4.57	.60	มากที่สุด
1.2 ด้านการริเริ่มให้มีการจัดทำคลังสื่อดิจิทัลและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.78	.68	มาก	4.52	.60	มากที่สุด
1.3 ด้านการวางระบบบริหารจัดการคลังสื่อดิจิทัลให้ครูสามารถเข้าถึง ค้นหา และนำไปใช้ประกอบการสอนได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว	3.70	.78	มาก	4.46	.65	มากที่สุด
1.4 ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือดิจิทัลในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	3.81	.75	มาก	4.52	.62	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 17 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (ต่อ)						
1.5 ด้านการนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ได้จากระบบดิจิทัลมาใช้ในการประชุมเพื่อทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกับครู	3.86	.72	มาก	4.51	.63	มากที่สุด
1.6 ด้านการให้คำแนะนำแก่ครูในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือ	3.78	.74	มาก	4.52	.66	มากที่สุด
1.7 ด้านการกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูงในยุคดิจิทัล	3.84	.77	มาก	4.50	.63	มากที่สุด
1.8 ด้านการสนับสนุนให้ครูประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.84	.75	มาก	4.53	.62	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 17 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (ต่อ)						
1.9 ด้านการสื่อสารและสร้างความเข้าใจกับครูเกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับกระบวนการจัดการหลักสูตรในทุกขั้นตอน	3.88	.75	มาก	4.59	.62	มากที่สุด
1.10 ด้านการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.85	.77	มาก	4.55	.60	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	3.81	0.53	มาก	4.52	0.44	มากที่สุด

จากตาราง 17 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการสื่อสารและสร้างความเข้าใจกับครูเกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับกระบวนการจัดการหลักสูตรในทุกขั้นตอน ($\bar{X}$ = 3.88) ด้านการนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ได้จากระบบดิจิทัลมาใช้ในการประชุมเพื่อทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกับครู ($\bar{X}$ = 3.86) ด้านการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.85) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการสื่อสารและสร้างความเข้าใจกับครูเกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับกระบวนการจัดการหลักสูตรในทุกขั้นตอน ($\bar{X}$ = 4.59) ด้านการส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ วางแผนและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการกับเทคโนโลยีบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ($\bar{X}$ = 4.57) ด้านการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.55) ตามลำดับ

ตาราง 18 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	**สภาพปัจจุบัน**			**สภาพที่พึงประสงค์**		
	$\bar{X}$	**S.D.**	**แปลผล**	**$\bar{X}$**	**S.D.**	**แปลผล**
2. การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล						
2.1 ด้านการวางระบบการนิเทศชั้นเรียนในรูปแบบออนไลน์เพื่อพัฒนาการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.78	.76	มาก	4.52	.63	มากที่สุด
2.2 ด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับ แก่ครูอย่างสร้างสรรค์และสม่ำเสมอผ่านช่องทางดิจิทัล	3.83	.72	มาก	4.54	.62	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 18 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2. การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (ต่อ)						
2.3 ด้านการคัดเลือกและแบ่งปันแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เช่น คอร์สออนไลน์ เว็บไซต์ สื่อมัลติมีเดีย ที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู	3.83	.74	มาก	4.55	.62	มากที่สุด
2.4 ด้านการส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเองผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์อย่างต่อเนื่อง	3.81	.79	มาก	4.52	.65	มากที่สุด
2.5 ด้านการใช้ช่องทางการสื่อสารดิจิทัลเพื่อให้คำปรึกษาเชิงรุกแก่ครูในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.81	.75	มาก	4.46	.67	มากที่สุด
2.6 ด้านการประเมินและวางแผนพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของครูแต่ละคนให้สามารถนำไปใช้ในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.75	.74	มาก	4.47	.64	มากที่สุด
2.7 ด้านการริเริ่มให้มีการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นพื้นที่กลางสำหรับครูในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์	3.79	.77	มาก	4.53	.61	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 18 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2. การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (ต่อ)						
2.8 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันของครูในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านช่องทางออนไลน์	3.82	.74	มาก	4.52	.61	มากที่สุด
2.9 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำเครื่องมือดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการนิเทศและพัฒนาครู	3.85	.74	มาก	4.56	.63	มากที่สุด
2.10 ด้านการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพร่วมกับครู โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศออนไลน์เป็นฐาน	3.83	.74	มาก	4.53	.61	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	3.81	0.55	มาก	4.52	0.46	มากที่สุด

จากตาราง 18 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำเครื่องมือดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการนิเทศและพัฒนาครู ($\bar{X}$ = 3.85) ด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ครูอย่างสร้างสรรค์และสม่ำเสมอผ่านช่องทาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ดิจิทัล ($\bar{X}$ = 3.83) ด้านการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพร่วมกับครู โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศออนไลน์เป็นฐาน ($\bar{X}$ = 3.83) ด้านการคัดเลือกและแบ่งปันแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เช่น คอร์สออนไลน์ เว็บไซต์ สื่อมัลติมีเดีย ที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู ($\bar{X}$ = 3.83) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำเครื่องมือดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการนิเทศและพัฒนาครู ($\bar{X}$ = 4.56) ด้านการคัดเลือกและแบ่งปันแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เช่น คอร์สออนไลน์ เว็บไซต์ สื่อมัลติมีเดียที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู ($\bar{X}$ = 4.55) ด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับ แก่ครูอย่างสร้างสรรค์และสม่ำเสมอผ่านช่องทางดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.54) ตามลำดับ

ตาราง 19 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	**สภาพปัจจุบัน**			**สภาพที่พึงประสงค์**		
	$\bar{X}$	**S.D.**	**แปลผล**	**$\bar{X}$**	**S.D.**	**แปลผล**
3. การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล						
3.1 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูในการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลายเพื่อการวัดและประเมินผลผู้เรียน	3.92	.76	มาก	4.58	.65	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 19 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล (ต่อ)						
3.2 ด้านการวางระบบให้ครูสามารถรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านช่องทางดิจิทัลได้อย่างเป็นระบบ	3.82	.71	มาก	4.50	.64	มากที่สุด
3.3 ด้านการสนับสนุนให้ครูใช้ข้อมูลจากการประเมินระหว่างเรียน แบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.84	.76	มาก	4.55	.60	มากที่สุด
3.4 ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือดิจิทัลในการประเมินหลังสิ้นสุดการเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียนรู้	3.84	.77	มาก	4.50	.64	มากที่สุด
3.5 ด้านการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลของผู้เรียนให้แก่ครู เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้จริง	3.83	.79	มาก	4.52	.66	มากที่สุด
3.6 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการนำข้อมูล ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้ในการประชุมเพื่อพัฒนาการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.79	.76	มาก	4.49	.71	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 19 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล (ต่อ)						
3.7 ด้านการส่งเสริมให้ครูตัดสินใจปรับปรุงการสอนโดยอ้างอิงข้อมูลรวบรวมได้	3.78	.74	มาก	4.53	.63	มากที่สุด
3.8 ด้านการแนะนำให้ครูนำข้อมูลของผู้เรียนมาใช้ออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.84	.74	มาก	4.53	.63	มากที่สุด
3.9 ด้านการสนับสนุนให้ครูใช้ข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนตามศักยภาพสำหรับจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม	3.83	.75	มาก	4.52	.65	มากที่สุด
3.10 ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้ข้อมูลผลการเรียนรู้เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับที่จำเพาะเจาะจงแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล	3.86	.73	มาก	4.53	.60	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	3.83	0.56	มาก	4.52	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 19 พบว่าสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ศักยภาพครูในการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลายเพื่อการวัดและประเมินผลผู้เรียน ($\bar{X}$ = 3.92) ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้ข้อมูลผลการเรียนรู้เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับที่จำเพาะเจาะจงแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}$ = 3.86) ด้านการแนะนำให้ครูนำข้อมูลของผู้เรียนมาใช้ออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X}$ = 3.84) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครู ในการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลายเพื่อการวัดและประเมินผลผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.58) ด้านการสนับสนุนให้ครูใช้ข้อมูลจากการประเมินระหว่างเรียน แบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.55) ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้ข้อมูลผลการเรียนรู้เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับที่จำเพาะเจาะจงแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}$ = 4.53) ตามลำดับ

ตาราง 20 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล						
4.1 ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนอย่างชัดเจน	3.86	.73	มาก	4.56	.63	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 20 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล (ต่อ)						
4.2 ด้านการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ปลอดภัย ให้ครูกล้าที่จะทดลองใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยไม่ต้องกังวลกับความผิดพลาด	3.85	.73	มาก	4.53	.63	มากที่สุด
4.3 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำแนวทางการสอนหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์	3.90	.78	มาก	4.57	.62	มากที่สุด
4.4 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมที่มองความผิดพลาดจากการทดลองสิ่งใหม่ ๆ ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้และพัฒนา	3.82	.75	มาก	4.52	.64	มากที่สุด
4.5 ด้านการประสานงานหรือเสนอแนะเพื่อจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับสนับสนุนการริเริ่มใช้นวัตกรรมของครู	3.81	.74	มาก	4.52	.64	มากที่สุด
4.6 ด้านการส่งเสริมหรือจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการใช้นวัตกรรมให้แก่ครู	3.87	.71	มาก	4.54	.64	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 20 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล (ต่อ)						
4.7 ด้านการสื่อสารและรับฟังความคิดเห็นของครู เพื่อทำความเข้าใจและลดแรงต้านที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง	3.81	.74	มาก	4.53	.61	มากที่สุด
4.8 ด้านการให้การสนับสนุนและช่วยเหลือครูอย่างใกล้ชิดในช่วงของการปรับตัวเพื่อยอมรับและใช้งานเทคโนโลยีใหม่	3.84	.76	มาก	4.51	.65	มากที่สุด
4.9 ด้านการยกย่องชมเชยหรือให้รางวัลแก่ครูที่ริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ	3.87	.71	มาก	4.55	.63	มากที่สุด
4.10 ด้านการเป็นผู้นำในการทดลองและเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.85	.75	มาก	4.54	.59	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	3.84	0.56	มาก	4.52	0.46	มากที่สุด

จากตาราง 20 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล โดยภาพรวม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำแนวทางการสอนหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 3.90) ด้านการยกย่องชมเชยหรือให้รางวัลแก่ครูที่ริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ($\bar{X}$ = 3.87) ด้านการส่งเสริมหรือจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการใช้นวัตกรรมให้แก่ครู ($\bar{X}$ = 3.87) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำแนวทางการสอนหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 4.57) ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ($\bar{X}$ = 4.56) ด้านการยกย่องชมเชยหรือให้รางวัลแก่ครูที่ริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ($\bar{X}$ = 4.55) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 21 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล						
5.1 ด้านการให้คำปรึกษาเชิงวิชาการแก่ครูในการออกแบบและจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล	3.90	.73	มาก	4.56	.61	มากที่สุด
5.2 ด้านการส่งเสริมให้ครูประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวทางการสอนในยุคดิจิทัลเป็นฐานในการออกแบบกิจกรรม	3.90	.70	มาก	4.58	.59	มากที่สุด
5.3 ด้านการแนะนำแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงรุก	3.81	.73	มาก	4.52	.61	มากที่สุด
5.4 ด้านการส่งเสริมให้ครูออกแบบกิจกรรมที่นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	3.80	.70	มาก	4.50	.62	มากที่สุด
5.5 ด้านการให้คำปรึกษาแก่ครูในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้เทคโนโลยี	3.84	.73	มาก	4.50	.60	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 21 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (ต่อ)						
5.6 ด้านการสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งมีเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญ	3.82	.70	มาก	4.54	.64	มากที่สุด
5.7 ด้านการแนะนำให้ครูเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลที่สนับสนุนการสืบค้นข้อมูลและการทำงานร่วมกันของผู้เรียน	3.87	.69	มาก	4.51	.64	มากที่สุด
5.8 ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน	3.84	.74	มาก	4.50	.65	มากที่สุด
5.9 ด้านการเน้นย้ำและให้คำแนะนำแก่ครูในการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับและเปลี่ยนผ่านกระบวนการเรียนรู้มากกว่าการใช้ทดแทนสื่อแบบเดิม	3.87	.75	มาก	4.56	.60	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 21 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (ต่อ)						
5.10 ด้านการส่งเสริมให้ครูมอบหมายงานที่ผู้เรียนต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อนำเสนอความรู้	3.89	.74	มาก	4.52	.64	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	3.85	0.54	มาก	4.52	0.46	มากที่สุด

จากตาราง 21 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการส่งเสริมให้ครูประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวทางการสอนในยุคดิจิทัลเป็นฐานในการออกแบบกิจกรรม ($\bar{X}$ = 3.90) ด้านการให้คำปรึกษาเชิงวิชาการแก่ครูในการออกแบบและจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}$ = 3.90) ด้านการส่งเสริมให้ครูมอบหมายงานที่ผู้เรียนต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อนำเสนอความรู้ ($\bar{X}$ = 3.89) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการส่งเสริมให้ครูประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวทางการสอนในยุคดิจิทัลเป็นฐานในการออกแบบกิจกรรม ($\bar{X}$ = 4.58) ด้านการเน้นย้ำและให้คำแนะนำแก่ครูในการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับและเปลี่ยนผ่านกระบวนการเรียนรู้ มากกว่าการใช้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ทดแทนสื่อแบบเดิม ($\bar{X}$ = 4.56) ด้านการให้คำปรึกษาเชิงวิชาการแก่ครูในการออกแบบและจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.56) ตามลำดับ

ตาราง 22 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้						
6.1 ด้านการวางระบบสนับสนุนและให้กำลังใจครูในกระบวนการสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง	3.86	.72	มาก	4.55	.61	มากที่สุด
6.2 ด้านการส่งเสริมหรือประสานงานให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักการออกแบบสื่อการสอนดิจิทัล	3.83	.74	มาก	4.51	.62	มากที่สุด
6.3 ด้านการส่งเสริมให้ครูมีทักษะทางเทคนิคในการใช้เครื่องมือและแอปพลิเคชันที่หลากหลายเพื่อผลิตสื่อดิจิทัล	3.85	.73	มาก	4.54	.60	มากที่สุด
6.4 ด้านการสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น วิดิทัศน์, อินโฟกราฟิก, พอดแคสต์	3.82	.72	มาก	4.49	.64	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 22 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)						
6.5 ด้านการริเริ่มให้มีการสร้างเกณฑ์กลางสำหรับประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลของกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.82	.72	มาก	4.51	.64	มากที่สุด
6.6 ด้านการจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบหรือให้ข้อเสนอแนะต่อสื่อการเรียนรู้ที่ครูสร้างขึ้นก่อนนำไปเผยแพร่ในคลังสื่อกลาง	3.84	.72	มาก	4.56	.62	มากที่สุด
6.7 ด้านการจัดทำและบริหารจัดการคลังสื่อกลางดิจิทัลเพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงและแบ่งปันสื่อการสอนได้สะดวก	3.77	.77	มาก	4.47	.65	มากที่สุด
6.8 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพระหว่างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.85	.69	มาก	4.57	.63	มากที่สุด
6.9 ด้านการให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และการใช้สื่ออย่างมีจรรยาบรรณในการพัฒนาสื่อดิจิทัล	3.86	.74	มาก	4.50	.65	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 22 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)						
6.10 ด้านการให้คำแนะนำหรือประสานงานเพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงเครื่องมือซอฟต์แวร์ หรือทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการผลิตสื่อที่มีคุณภาพ	3.81	.70	มาก	4.55	.63	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	3.83	0.55	มาก	4.52	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 22 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการวางระบบสนับสนุนและให้กำลังใจครูในกระบวนการสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.86) ด้านการให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และการใช้สื่ออย่างมีจรรยาบรรณในการพัฒนาสื่อดิจิทัล ($\bar{X}$ = 3.86) ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพระหว่างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.85) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และแบ่งปันสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพระหว่างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.57) ด้านการจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบหรือให้ข้อเสนอแนะต่อสื่อการเรียนรู้ที่ครูสร้างขึ้นก่อนนำไปเผยแพร่ในคลังสื่อกลาง ($\bar{X}$ = 4.56) ด้านการวางระบบสนับสนุนและให้กำลังใจครูในกระบวนการสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.55) ตามลำดับ

ตาราง 23 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล						
7.1 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาวิชาชีพครู	3.91	.74	มาก	4.53	.62	มากที่สุด
7.2 ด้านการส่งเสริมหรือประสานงานให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ	3.83	.71	มาก	4.54	.62	มากที่สุด
7.3 ด้านการสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์สภาพปัญหาจริงในชั้นเรียนเพื่อนำมาตั้งเป็นคำถามวิจัย	3.90	.69	มาก	4.60	.60	มากที่สุด
7.4 ด้านการแนะนำการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อช่วยครูในการรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยในชั้นเรียน	3.81	.72	มาก	4.50	.64	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 23 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (ต่อ)						
7.5 ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยอย่างเป็นระบบและน่าเชื่อถือ	3.81	.71	มาก	4.51	.64	มากที่สุด
7.6 ด้านการให้คำปรึกษาและเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ครูตลอดกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.78	.76	มาก	4.49	.65	มากที่สุด
7.7 ด้านการริเริ่มให้มีเวทีหรือพื้นที่ออนไลน์ในลักษณะของชุมชนนักปฏิบัติ สำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัย	3.75	.72	มาก	4.50	.66	มากที่สุด
7.8 ด้านการจัดกิจกรรมให้ครูได้นำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียนและแลกเปลี่ยนข้อค้นพบซึ่งกันและกัน	3.79	.74	มาก	4.49	.68	มากที่สุด
7.9 ด้านการส่งเสริมการนำข้อค้นพบจากงานวิจัยของครูมาขยายผลเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.82	.74	มาก	4.55	.61	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 23 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (ต่อ)						
7.10 ด้านการให้การสนับสนุนและเสนอแนะต่อผู้บริหารเพื่อจัดสรรเวลาและทรัพยากรที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู	3.81	.74	มาก	4.52	.61	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	3.82	0.56	มาก	4.52	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 23 พบว่าสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาวิชาชีพครู ($\bar{X}$ = 3.91) ด้านการสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์สภาพปัญหาจริงในชั้นเรียนเพื่อนำมาตั้งเป็นคำถามวิจัย ($\bar{X}$ = 3.90) ด้านการส่งเสริมหรือประสานงานให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ ($\bar{X}$ = 3.83) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์สภาพปัญหาจริงในชั้นเรียนเพื่อนำมาตั้งเป็นคำถามวิจัย ($\bar{X}$ = 4.60) ด้านการส่งเสริมการนำข้อค้นพบจากงานวิจัยของครูมาขยายผลเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของทั้งกลุ่มสาระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.55) ด้านการส่งเสริมหรือประสานงานให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ ($\bar{X}$ = 4.54) ตามลำดับ

ตาราง 24 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้						
8.1 ด้านการริเริ่มและวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นฐานอย่างสม่ำเสมอ	3.85	.73	มาก	4.55	.63	มากที่สุด
8.2 ด้านการส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับโลกแห่งความเป็นจริงภายนอก	3.88	.69	มาก	4.53	.63	มากที่สุด
8.3 ด้านการสนับสนุนการจัดกิจกรรมในลักษณะค่ายเสมือนจริง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกันผ่านช่องทางออนไลน์	3.83	.72	มาก	4.52	.61	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 24 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ต่อ)						
8.4 ด้านการประสานงานและส่งเสริมให้เกิดโครงงานที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกับชุมชนหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกผ่านช่องทางออนไลน์	3.73	.70	มาก	4.46	.66	มากที่สุด
8.5 ด้านการส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง	3.82	.72	มาก	4.53	.65	มากที่สุด
8.6 ด้านการสนับสนุนให้นักเรียนนำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลายและทันสมัย เช่น การจัดทำพอดแคสต์	3.83	.73	มาก	4.55	.62	มากที่สุด
8.7 ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนสร้างแฟ้มสะสมงานดิจิทัล เพื่อรวบรวมและนำเสนอผลงาน / ความสามารถของตนเอง	3.93	.73	มาก	4.54	.66	มากที่สุด
8.8 ด้านการออกแบบหรือให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาสมรรถนะแห่งอนาคต	3.83	.75	มาก	4.49	.63	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 24 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ต่อ)						
8.9 ด้านการส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นหาและสำรวจความถนัดหรือความสนใจของตนเองผ่านสื่อดิจิทัล	3.89	.73	มาก	4.59	.67	มากที่สุด
8.10 ด้านการเป็นผู้ริเริ่มในการประสานงานเบื้องต้นกับหน่วยงานภายนอก เพื่อแสวงหาความร่วมมือด้านทรัพยากรและความรู้สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.88	.71	มาก	4.53	.62	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	3.84	0.55	มาก	4.51	0.47	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 24 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนสร้างแฟ้มสะสมงานดิจิทัล เพื่อรวบรวมและนำเสนอผลงาน/ความสามารถของตนเอง ($\bar{X}$ = 3.93) ด้านการส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นหาและสำรวจความถนัดหรือความสนใจของตนเองผ่านสื่อดิจิทัล ($\bar{X}$ = 3.89) ด้านการส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับโลกแห่งความเป็นจริงภายนอก ($\bar{X}$ = 3.88) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ด้านการสนับสนุนให้นักเรียนนำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลายและทันสมัย เช่น การจัดทำพอดแคสต์ ($\bar{X}$ = 4.55) ด้านการริเริ่มและวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นฐานอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 4.55) ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนสร้างแฟ้มสะสมงานดิจิทัลเพื่อรวบรวมและนำเสนอผลงาน / ความสามารถของตนเอง ($\bar{X}$ = 4.54) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยมีรายละเอียด ดังตาราง 25 – 33

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 25 ผลการจัดลำดับประเมินความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	3.81	0.53	มาก	4.52	0.44	มากที่สุด	0.186	1
2. การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	3.81	0.55	มาก	4.52	0.46	มากที่สุด	0.186	1
3. การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล	3.83	0.56	มาก	4.52	0.47	มากที่สุด	0.179	5
4. การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล	3.84	0.56	มาก	4.53	0.46	มากที่สุด	0.177	6
5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	3.85	0.54	มาก	4.52	0.46	มากที่สุด	0.175	7
6. การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	3.83	0.55	มาก	4.52	0.47	มากที่สุด	0.181	4
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	3.82	0.56	มาก	4.52	0.48	มากที่สุด	**0.183**	3

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 25 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.84	0.55	มาก	4.51	0.47	มากที่สุด	0.174	8
รวมค่าเฉลี่ยทั้งหมด	**3.83**	**0.55**	**มาก**	**4.52**	**0.46**	**มากที่สุด**	**0.180**	

จากตาราง 25 พบว่า ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยสภาพปัจจุบันจะเป็นภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.83, S.D. = 0.55) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.46) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับของความสำคัญต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) พบว่าโดยภาพรวมของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีค่าเท่ากับ 0.180 หากพิจารณาในรายละเอียด จะพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตามลำดับดังนี้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ($PNI_{modified}$ = 0.186) ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ($PNI_{modified}$ = 0.186) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ($PNI_{modified}$ = 0.183) ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified}$ = 0.181) ด้านการประเมินและการใช้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล ($PNI_{modified}$ = 0.179) ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ($PNI_{modified}$ = 0.177) ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($PNI_{modified}$ = 0.175) และด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($PNI_{modified}$ = 0.174)

ตาราง 26 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	**ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)**	**ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)**	**PNI**	**ลำดับ**
1. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล				
1.1 ด้านการส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ วางแผนและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการกับเทคโนโลยีบนแพลตฟอร์มออนไลน์	3.83	4.57	0.194	4
1.2 ด้านการริเริ่มให้มีการจัดทำคลังสื่อดิจิทัลและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.78	4.52	0.197	3
1.3 ด้านการวางระบบบริหารจัดการคลังสื่อดิจิทัลให้ครูสามารถเข้าถึง ค้นหาและนำไปใช้ประกอบการสอนได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว	3.70	4.46	0.204	1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 26 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
1. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล				
1.4 ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือดิจิทัลในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	3.81	4.52	0.184	5
1.5 ด้านการนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ได้จากระบบดิจิทัลมาใช้ในการประชุมเพื่อทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกับครู	3.86	4.51	0.169	10
1.6 ด้านการให้คำแนะนำแก่ครูในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือ	3.78	4.52	0.197	2
1.7 ด้านการกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูงในยุคดิจิทัล	3.84	4.50	0.170	9
1.8 ด้านการสนับสนุนให้ครูประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.84	4.53	0.182	7

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 26 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
1. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล				
1.9 ด้านการสื่อสารและสร้างความเข้าใจกับครูเกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับกระบวนการจัดการหลักสูตรในทุกขั้นตอน	3.88	4.59	0.180	8
1.10 ด้านการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.85	4.55	0.182	6

จากตาราง 26 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย มีรายละเอียดดังนี้ ด้านการวางระบบบริหารจัดการคลังสื่อดิจิทัลให้ครูสามารถเข้าถึง ค้นหา และนำไปใช้ประกอบการสอนได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.204 ด้านการให้คำแนะนำแก่ครูในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.197 ด้านการริเริ่มให้มีการจัดทำคลังสื่อดิจิทัลและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.197 ด้านการส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ วางแผนและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการกับเทคโนโลยีบนแพลตฟอร์มออนไลน์ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.194 ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือดิจิทัลในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อย่างเป็นระบบ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.184 ด้านการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.182 ด้านการสนับสนุนให้ครูประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคล $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.182 ด้านการสื่อสารและสร้างความเข้าใจกับครูเกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับกระบวนการจัดการหลักสูตรในทุกขั้นตอน $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.180 ด้านการกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูงในยุคดิจิทัล $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.170 และด้านการนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ได้จากระบบดิจิทัลมาใช้ในการประชุมเพื่อทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกับครู $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.169

ตาราง 27 ผลการจัดลำดับการประเมินความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	**ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)**	**ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)**	**PNI**	**ลำดับ**
2. การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล				
2.1 ด้านการวางระบบการนิเทศชั้นเรียนในรูปแบบออนไลน์ เพื่อพัฒนาการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.78	4.52	0.195	2
2.2 ด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับ แก่ครูอย่างสร้างสรรค์และสม่ำเสมอผ่านช่องทางดิจิทัล	3.83	4.54	0.184	7

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 27 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
2. การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล				
2.3 ด้านการคัดเลือกและแบ่งปันแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เช่น คอร์สออนไลน์, เว็บไซต์, สื่อมัลติมีเดีย ที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู	3.83	4.55	0.186	4
2.4 ด้านการส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเองผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์อย่างต่อเนื่อง	3.81	4.52	0.185	5
2.5 ด้านการใช้ช่องทางการสื่อสารดิจิทัลเพื่อให้คำปรึกษาเชิงรุกแก่ครูในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.81	4.46	0.169	10
2.6 ด้านการประเมินและวางแผนพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของครูแต่ละคนให้สามารถนำไปใช้ในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.75	4.47	0.192	3
2.7 ด้านการริเริ่มให้มีการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นพื้นที่กลางสำหรับครูในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์	3.79	4.53	0.196	1
2.8 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันของครูในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผ่านช่องทางออนไลน์	3.82	4.52	0.183	8

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 27 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
2. การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล				
2.9 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำเครื่องมือดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการนิเทศและพัฒนาครู	3.85	4.56	0.185	6
2.10 ด้านการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพร่วมกับครู โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศออนไลน์เป็นฐาน	3.83	4.53	0.183	9

จากตาราง 27 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย มีรายละเอียดดังนี้

ด้านการริเริ่มให้มีการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นพื้นที่กลางสำหรับครูในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.196 ด้านการด้านการวางระบบการนิเทศชั้นเรียนในรูปแบบออนไลน์ เพื่อพัฒนาการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.195 ด้านการประเมินและวางแผนพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของครูแต่ละคนให้สามารถนำไปใช้ในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.192 ด้านการคัดเลือกและแบ่งปันแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เช่น คอร์สออนไลน์, เว็บไซต์, สื่อมัลติมีเดีย ที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.186 ด้านการส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเองผ่านแพลตฟอร์ม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การเรียนรู้ออนไลน์อย่างต่อเนื่อง $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.185 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำเครื่องมือดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการนิเทศและพัฒนาครู $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.185 ด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับ แก่ครูอย่างสร้างสรรค์และสม่ำเสมอผ่านช่องทางดิจิทัล $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.184 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันของครูในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผ่านช่องทางออนไลน์ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.183 ด้านการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพร่วมกับครู โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศออนไลน์เป็นฐาน $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.183 และด้านการใช้ช่องทางการสื่อสารดิจิทัลเพื่อให้คำปรึกษาเชิงรุกแก่ครูในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.169

ตาราง 28 ผลการจัดลำดับการประเมินความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	**ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)**	**ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)**	**PNI**	**ลำดับ**
3. การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล				
3.1 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูในการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลายเพื่อการวัดและประเมินผลผู้เรียน	3.92	4.58	0.168	10
3.2 ด้านการวางระบบให้ครูสามารถรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านช่องทางดิจิทัลได้อย่างเป็นระบบ	3.82	4.50	0.177	7

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 28 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
3. การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล				
3.3 ด้านการสนับสนุนให้ครูใช้ข้อมูลจากการประเมินระหว่างเรียน แบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.84	4.55	0.185	2
3.4 ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือดิจิทัลในการประเมินหลังสิ้นสุดการเรียนเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้	3.84	4.50	0.173	9
3.5 ด้านการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลของผู้เรียนให้แก่ครู เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้จริง	3.83	4.52	0.180	5
3.6 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการนำข้อมูล ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้ในการประชุมเพื่อพัฒนาการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.79	4.49	0.182	3
3.7 ด้านการส่งเสริมให้ครูตัดสินใจปรับปรุงการสอนโดยอ้างอิงข้อมูลรวบรวมได้	3.78	4.53	0.198	1
3.8 ด้านการแนะนำให้ครูนำข้อมูลของผู้เรียนมาใช้ออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.84	4.53	0.178	6

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 28 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
3. การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล				
3.9 ด้านการสนับสนุนให้ครูใช้ข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนตามศักยภาพสำหรับจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม	3.83	4.52	0.180	4
3.10 ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้ข้อมูลผลการเรียนรู้เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับที่จำเพาะเจาะจงแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล	3.86	4.53	0.173	8

จากตาราง 28 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย มีรายละเอียดดังนี้ ด้านการส่งเสริมให้ครูตัดสินใจปรับปรุงการสอนโดยอ้างอิงข้อมูลรวบรวมได้ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.198 ด้านการสนับสนุนให้ครูใช้ข้อมูลจากการประเมินระหว่างเรียน แบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.185 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการนำข้อมูล ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้ในการประชุมเพื่อพัฒนาการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.182 ด้านการสนับสนุนให้ครูใช้ข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนตามศักยภาพสำหรับจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.180 ด้านการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลของผู้เรียนให้แก่ครู เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้จริง $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.180 ด้านการแนะนำให้ครูนำข้อมูลของผู้เรียนมาใช้ออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล $PNI_{modified}$

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เท่ากับ 0.178 ด้านการวางระบบให้ครูสามารถรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านช่องทางดิจิทัลได้อย่างเป็นระบบ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.177 ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้ข้อมูลผลการเรียนรู้เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับที่จำเพาะเจาะจงแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.173 ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือดิจิทัลในการประเมินหลังสิ้นสุดการเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.173 และด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูในการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลายเพื่อการวัดและประเมินผลผู้เรียน $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.168

ตาราง 29 ผลการจัดลำดับการประเมินความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	**ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)**	**ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)**	**PNI**	**ลำดับ**
4. การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล				
4.1 ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนอย่างชัดเจน	3.86	4.56	0.183	4
4.2 ด้านการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ปลอดภัย ให้ครูกล้าที่จะทดลองใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยไม่ต้องกังวลกับความผิดพลาด	3.85	4.53	0.176	6

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 29 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
4. การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล				
4.3 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำแนวทางการสอนหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์	3.90	4.57	0.169	10
4.4 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมที่มองความผิดพลาดจากการทดลองสิ่งใหม่ ๆ ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้และพัฒนา	3.82	4.52	0.183	3
4.5 ด้านการประสานงานหรือเสนอแนะเพื่อจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับสนับสนุนการริเริ่มใช้นวัตกรรมของครู	3.81	4.52	0.186	2
4.6 ด้านการส่งเสริมหรือจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการใช้นวัตกรรมให้แก่ครู	3.87	4.54	0.171	9
4.7 ด้านการสื่อสารและรับฟังความคิดเห็นของครู เพื่อทำความเข้าใจและลดแรงต้านที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง	3.81	4.53	0.188	1
4.8 ด้านการให้การสนับสนุนและช่วยเหลือครูอย่างใกล้ชิดในช่วงของการปรับตัวเพื่อยอมรับและใช้งานเทคโนโลยีใหม่	3.84	4.51	0.175	7
4.9 ด้านการยกย่องชมเชยหรือให้รางวัลแก่ครูที่ริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ	3.87	4.55	0.175	8

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 29 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
4. การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล				
4.10 ด้านการเป็นผู้นำในการทดลองและเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.85	4.54	0.178	5

จากตาราง 29 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย มีรายละเอียดดังนี้

ด้านการสื่อสารและรับฟังความคิดเห็นของครู เพื่อทำความเข้าใจและลดแรงต้านที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.188 ด้านการประสานงานหรือเสนอแนะเพื่อจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับสนับสนุนการริเริ่มใช้นวัตกรรมของครู $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.186 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมที่มองความผิดพลาดจากการทดลองสิ่งใหม่ ๆ ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้และพัฒนา $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.183 ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนอย่างชัดเจน $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.183 ด้านการเป็นผู้นำในการทดลองและเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.178 ด้านการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ปลอดภัย ให้ครูกล้าที่จะทดลองใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยไม่ต้องกังวลกับความผิดพลาด $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.176 ด้านการให้การสนับสนุนและช่วยเหลือครูอย่างใกล้ชิดในช่วงของการปรับตัว

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เพื่อยอมรับและใช้งานเทคโนโลยีใหม่ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.175 ด้านการยกย่องชมเชยหรือให้รางวัลแก่ครูที่ริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.175 ด้านการส่งเสริมหรือจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการใช้นวัตกรรมให้แก่ครู $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.171 และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำแนวทางการสอนหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.169

ตาราง 30 ผลการจัดลำดับการประเมินความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล				
5.1 ด้านการให้คำปรึกษาเชิงวิชาการแก่ครูในการออกแบบและจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล	3.90	4.56	0.170	8
5.2 ด้านการส่งเสริมให้ครูประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวทางการสอนในยุคดิจิทัลเป็นฐานในการออกแบบกิจกรรม	3.90	4.58	0.175	5
5.3 ด้านการแนะนำแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงรุก	3.81	4.52	0.183	3

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 30 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล				
5.4 ด้านการส่งเสริมให้ครูออกแบบกิจกรรมที่นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	3.80	4.50	0.185	2
5.5 ด้านการให้คำปรึกษาแก่ครูในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้เทคโนโลยี	3.84	4.50	0.171	7
5.6 ด้านการสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งมีเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญ	3.82	4.54	0.187	1
5.7 ด้านการแนะนำให้ครูเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลที่สนับสนุนการสืบค้นข้อมูลและการทำงานร่วมกันของผู้เรียน	3.87	4.51	0.165	9
5.8 ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน	3.84	4.50	0.174	6
5.9 ด้านการเน้นย้ำและให้คำแนะนำแก่ครูในการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับและเปลี่ยนผ่านกระบวนการเรียนรู้ มากกว่าการใช้ทดแทนสื่อแบบเดิม	3.87	4.56	0.179	4
5.10 ด้านการส่งเสริมให้ครูมอบหมายงานที่ผู้เรียนต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อนำเสนอความรู้	3.89	4.52	0.160	10

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

จากตาราง 30 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย มีรายละเอียดดังนี้ ด้านการสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งมีเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.187 ด้านการส่งเสริมให้ครูออกแบบกิจกรรมที่นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.185 ด้านการแนะนำแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงรุก $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.183 ด้านการเน้นย้ำและให้คำแนะนำแก่ครูในการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับและเปลี่ยนผ่านกระบวนการเรียนรู้ มากกว่าการใช้ทดแทนสื่อแบบเดิม $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.179 ด้านการส่งเสริมให้ครูประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวทางการสอนในยุคดิจิทัลเป็นฐานในการออกแบบกิจกรรม $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.175 ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.174 ด้านการให้คำปรึกษาแก่ครูในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้เทคโนโลยี $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.174 ด้านการให้คำปรึกษาเชิงวิชาการแก่ครูในการออกแบบและจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.170 ด้านการแนะนำให้ครูเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลที่สนับสนุนการสืบค้นข้อมูลและการทำงานร่วมกันของผู้เรียน $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.165 และด้านการส่งเสริมให้ครูมอบหมายงานที่ผู้เรียนต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อนำเสนอความรู้ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.160

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 31 ผลการจัดลำดับการประเมินความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
6. การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้				
6.1 ด้านการวางระบบสนับสนุนและให้กำลังใจครูในกระบวนการสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง	3.86	4.55	0.178	6
6.2 ด้านการส่งเสริมหรือประสานงานให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักการออกแบบสื่อการสอนดิจิทัล	3.83	4.51	0.177	8
6.3 ด้านการส่งเสริมให้ครูมีทักษะทางเทคนิคในการใช้เครื่องมือและแอปพลิเคชันที่หลากหลายเพื่อผลิตสื่อดิจิทัล	3.85	4.54	0.178	7
6.4 ด้านการสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น วิดิทัศน์, อินโฟกราฟิก, พอดแคสต์	3.82	4.49	0.174	9
6.5 ด้านการริเริ่มให้มีการสร้างเกณฑ์กลางสำหรับประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลของกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.82	4.51	0.179	5

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 31 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
6. การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้				
6.6 ด้านการจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบหรือให้ข้อเสนอแนะต่อสื่อการเรียนรู้ที่ครูสร้างขึ้นก่อนนำไปเผยแพร่ในคลังสื่อกลาง	3.84	4.56	0.185	4
6.7 ด้านการจัดทำและบริหารจัดการคลังสื่อกลางดิจิทัลเพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงและแบ่งปันสื่อการสอนได้สะดวก	3.77	4.47	0.187	2
6.8 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพระหว่างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.85	4.57	0.187	3
6.9 ด้านการให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และการใช้สื่ออย่างมีจรรยาบรรณในการพัฒนาสื่อดิจิทัล	3.86	4.50	0.168	10
6.10 ด้านการให้คำแนะนำหรือประสานงานเพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงเครื่องมือ ซอฟต์แวร์ หรือทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการผลิตสื่อที่มีคุณภาพ	3.81	4.55	0.193	1

จากตาราง 31 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย มีรายละเอียดดังนี้ ด้านการให้คำแนะนำหรือประสานงานเพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงเครื่องมือ ซอฟต์แวร์ หรือทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการผลิตสื่อที่มีคุณภาพ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.193 ด้านการจัดทำและบริหารจัดการคลังสื่อกลางดิจิทัลเพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงและแบ่งปันสื่อการสอนได้สะดวก $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.187 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพระหว่างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.187 ด้านการจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบหรือให้ข้อเสนอแนะต่อสื่อการเรียนรู้ที่ครูสร้างขึ้นก่อนนำไปเผยแพร่ในคลังสื่อกลาง $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.185 ด้านการริเริ่มให้มีการสร้างเกณฑ์กลางสำหรับประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลของกลุ่มสาระการเรียนรู้ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.179 ด้านการวางระบบสนับสนุนและให้กำลังใจครูในกระบวนการสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.178 ด้านการส่งเสริมให้ครูมีทักษะทางเทคนิคในการใช้เครื่องมือและแอปพลิเคชันที่หลากหลายเพื่อผลิตสื่อดิจิทัล $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.178 ด้านการส่งเสริมหรือประสานงานให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักการออกแบบสื่อการสอนดิจิทัล $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.177 ด้านการสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น วิดิทัศน์, อินโฟกราฟิก, พอดแคสต์ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.174 และด้านการให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และการใช้สื่ออย่างมีจรรยาบรรณในการพัฒนาสื่อดิจิทัล $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.168

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 32 ผลการจัดลำดับการประเมินความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล				
7.1 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาวิชาชีพครู	3.91	4.53	0.158	10
7.2 ด้านการส่งเสริมหรือประสานงานให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ	3.83	4.54	0.184	5
7.3 ด้านการสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์สภาพปัญหาจริงในชั้นเรียนเพื่อนำมาตั้งเป็นคำถามวิจัย	3.90	4.60	0.179	9
7.4 ด้านการแนะนำการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อช่วยครูในการรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยในชั้นเรียน	3.81	4.50	0.180	8
7.5 ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชัน ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยอย่างเป็นระบบและน่าเชื่อถือ	3.81	4.51	0.183	6

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 32 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล				
7.6 ด้านการให้คำปรึกษาและเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ครูตลอดกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.78	4.49	0.186	4
7.7 ด้านการริเริ่มให้มีเวทีหรือพื้นที่ออนไลน์ในลักษณะของ ชุมชนนักปฏิบัติสำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัย	3.75	4.50	0.202	1
7.8 ด้านการจัดกิจกรรมให้ครูได้นำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียนและแลกเปลี่ยนข้อค้นพบซึ่งกันและกัน	3.79	4.49	0.183	7
7.9 ด้านการส่งเสริมการนำข้อค้นพบจากงานวิจัยของครูมาขยายผลเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.82	4.55	0.191	2
7.10 ด้านการให้การสนับสนุนและเสนอแนะต่อผู้บริหารเพื่อจัดสรรเวลาและทรัพยากรที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู	3.81	4.52	0.187	3

จากตาราง 32 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย มีรายละเอียดดังนี้ ด้านการริเริ่มให้มีเวทีหรือพื้นที่ออนไลน์ในลักษณะของชุมชนนักปฏิบัติสำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัย $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.202 ด้านการส่งเสริมการนำข้อค้นพบจากงานวิจัยของครูมาขยายผลเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.191 ด้านการให้การสนับสนุนและเสนอแนะต่อผู้บริหารเพื่อจัดสรรเวลาและทรัพยากรที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.187 ด้านการให้คำปรึกษาและเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ครูตลอดกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.186 ด้านการส่งเสริมหรือประสานงานให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.184 ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชัน ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยอย่างเป็นระบบและน่าเชื่อถือ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.183 ด้านการจัดกิจกรรมให้ครูได้นำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียนและแลกเปลี่ยนข้อค้นพบซึ่งกันและกัน $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.183 ด้านการแนะนำการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อช่วยครูในการรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยในชั้นเรียน $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.180 ด้านการสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์สภาพปัญหาจริงในชั้นเรียนเพื่อนำมาตั้งเป็นคำถามวิจัย $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.179 และด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาวิชาชีพครู $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.158

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 33 ผลการจัดลำดับการประเมินความต้องการจำเป็นในการภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้				
8.1 ด้านการริเริ่มและวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นฐานอย่างสม่ำเสมอ	3.85	4.55	0.179	5
8.2 ด้านการส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับโลกแห่งความเป็นจริงภายนอก	3.88	4.53	0.167	7
8.3 ด้านการสนับสนุนการจัดกิจกรรมในลักษณะค่ายเสมือนจริง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกันผ่านช่องทางออนไลน์	3.83	4.52	0.180	4
8.4 ด้านการประสานงานและส่งเสริมให้เกิดโครงงานที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกับชุมชนหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกผ่านช่องทางออนไลน์	3.73	4.46	0.193	1
8.5 ด้านการส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง	3.82	4.53	0.184	3

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 33 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้				
8.6 ด้านการสนับสนุนให้นักเรียนนำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลายและทันสมัย เช่น การจัดทำพอดแคสต์	3.83	4.55	0.187	2
8.7 ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนสร้างแฟ้มสะสมงานดิจิทัล เพื่อรวบรวมและนำเสนอผลงาน / ความสามารถของตนเอง	3.93	4.54	0.155	10
8.8 ด้านการออกแบบหรือให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาสมรรถนะแห่งอนาคต	3.83	4.49	0.171	6
8.9 ด้านการส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นหาและสำรวจความถนัดหรือความสนใจของตนเองผ่านสื่อดิจิทัล	3.89	4.49	0.155	9
8.10 ด้านการเป็นผู้ริเริ่มในการประสานงานเบื้องต้นกับหน่วยงานภายนอกเพื่อแสวงหาความร่วมมือด้านทรัพยากรและความรู้สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.88	4.53	0.166	8

จากตาราง 33 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย มีรายละเอียดดังนี้ ด้านการประสานงานและส่งเสริมให้เกิดโครงงานที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกับชุมชนหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกผ่านช่องทางออนไลน์ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.193 ด้านการสนับสนุนให้นักเรียนนำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลายและทันสมัย เช่น การจัดทำพอดแคสต์ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.187ด้านการส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.184 ด้านการสนับสนุนการจัดกิจกรรมในลักษณะค่ายเสมือนจริง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกันผ่านช่องทางออนไลน์ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.180 ด้านการริเริ่มและวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นฐานอย่างสม่ำเสมอ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.179 ด้านการออกแบบหรือให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาสมรรถนะแห่งอนาคต $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.171 ด้านการส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับโลกแห่งความเป็นจริงภายนอก $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.167 ด้านการเป็นผู้ริเริ่มในการประสานงานเบื้องต้นกับหน่วยงานภายนอก เพื่อแสวงหาความร่วมมือด้านทรัพยากรและความรู้สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตร $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.166 ด้านการส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นหาและสำรวจความถนัดหรือความสนใจของตนเองผ่านสื่อดิจิทัล $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.155 และด้านการส่งเสริมให้นักเรียนสร้างแฟ้มสะสมงานดิจิทัลเพื่อรวบรวมและนำเสนอผลงาน / ความสามารถของตนเอง $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.155

ระยะที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

การศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผลการวิจัยสรุปเป็นตาราง ดังตาราง 34 – 42

ตาราง 34 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในภาพรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	PNI	ลำดับ	ด้านที่นำไปพัฒนา
1. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	0.186	1	ควรพัฒนา
2. การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	0.186	2	ควรพัฒนา
3. การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล	0.179	5	ควรพัฒนา
4. การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล	0.177	6	ควรพัฒนา
5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	0.175	7	ควรพัฒนา
6. การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	0.181	4	ควรพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 34 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	PNI	ลำดับ	ด้านที่นำไปพัฒนา
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	0.183	3	ควรพัฒนา
8. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้	0.174	8	ควรพัฒนา

จากตาราง 34 ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เมื่อจัดลำดับความสำคัญ โดยใช้เกณฑ์ของค่า PNI ตามลำดับอันดับแรก พบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 2) ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 4) ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ 5) การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล 6) ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล 7) ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และ 8) ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นประเด็นที่ควรหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวไปหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยนำเสนอแนวทางต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาเชิงเนื้อหา หลังจากนั้น นำแบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ไปเก็บข้อมูลเพื่อยืนยันแนวทางจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ประกอบด้วยอาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 3 คน และครูผู้สอน จำนวน 1 คน

จากการใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถที่จะสรุปแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ดังนี้

1. แนวทางในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

ดังคำสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

"...โรงเรียนต้องสนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบคลังสื่อและนวัตกรรมดิจิทัล เพื่อลดภาระครูในการสร้างสื่อใหม่ซ้ำซ้อน และต้องส่งเสริมการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นบนแพลตฟอร์มดิจิทัล ซึ่งจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา..."

(ปราโมท พระหันธงไชย, สัมภาษณ์ 18 ธันวาคม 2568)

"...ผมมองว่าหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องเป็นผู้นำในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นบนแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อรองรับความแตกต่างของเด็กแต่ละคน และสิ่งสำคัญ คือ การใช้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการพัฒนาหลักสูตร ต้องดูข้อมูลจริงว่าเด็กขาดทักษะใด แล้วนำมาเติมเต็มสิ่งนั้นลงในหลักสูตร ไม่ใช่สอนตามความเคยชิน..."

(ภิญโญ ทองเหลา, สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2568)

"...ในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา เรามีสื่อการสอนที่เป็นทักษะปฏิบัติเยอะมาก ดังนั้น การพัฒนาระบบคลังสื่อและนวัตกรรมดิจิทัล จึงจำเป็นมากสำหรับการแชร์คลิปสอนเทคนิคต่าง ๆ และควรมีการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่หลักสูตรดิจิทัล เช่น กีฬาพื้นบ้านสกลนคร เพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้กับผู้เรียน..."

(อรวรรณ นาเหล็ก, สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...การบริหารวิชาการที่มีคุณภาพ ต้องอาศัยการบริหารจัดการหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้ครูช่วยกันสะท้อนผลการใช้หลักสูตร และนำการใช้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการพัฒนาหลักสูตร มาเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการปรับปรุงคุณภาพผู้เรียน..."

(ฐปนีย์ นารี, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...สังคมศึกษาต้องทันสมัย แนวทางพัฒนาคือการนำการใช้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการพัฒนาหลักสูตร มาวิเคราะห์ว่าผู้เรียน สนใจประเด็นสังคมเรื่องใด และต้องเน้น การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่หลักสูตรดิจิทัล เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้รากเหง้าของตนเองผ่านสื่อสมัยใหม่ และควรใช้กระบวนการ PLC ในการระดมสมองเพื่อปรับปรุงหลักสูตร..."

(ปิยะพงษ์ ธรรมรักษ์, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...ศิลปะต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องสนับสนุน การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นบนแพลตฟอร์มดิจิทัลให้เด็กส่งงานได้หลากหลายรูปแบบ และควรนำการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่หลักสูตรดิจิทัลมาใช้ เช่น การออกแบบลายผ้าย้อมครามผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อเพิ่มมูลค่า..."

(อมรรัตน์ พจนา, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...ครูผู้สอนต้องการการสนับสนุนที่ชัดเจน โดยเฉพาะ การพัฒนาระบบคลังสื่อและนวัตกรรมดิจิทัล ที่ทำให้เราเข้าถึงสื่อดี ๆ ได้ง่าย และต้องการเวทีการบริหารจัดการหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้ครูผู้น้อยได้เรียนรู้เทคนิคการบริหารหลักสูตรจากครูรุ่นพี่..."

(ชุติมา รายณะสุข, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม

"...ในบริบทของโรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล และโรงเรียนในพื้นที่เรามีต้นทุนทางวัฒนธรรมสูง แนวทางพัฒนาจึงควรเน้นการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่หลักสูตรดิจิทัล ทำเรื่องยากให้ง่ายด้วยสื่อดิจิทัล และต้องมี การพัฒนาระบบคลังสื่อและนวัตกรรมดิจิทัล กลางที่รวบรวมสื่อดี ๆ เหล่านี้ไว้ ให้ครูทุกท่านสามารถดึงไปใช้ได้..."

(ประจักร์ เข็มใคร, สัมภาษณ์ 25 ธันวาคม 2568)

"...การบริหารหลักสูตรในยุคนี้ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบคลังสื่อและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อการเข้าถึงและแบ่งปัน เพราะครูต้องการแหล่งทรัพยากรที่ตรวจสอบคุณภาพแล้วและเข้าถึงได้ง่าย นอกจากนี้ต้องเน้นการใช้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการพัฒนาหลักสูตร โดยนำผลสัมฤทธิ์มาวิเคราะห์หาจุดอ่อนของหลักสูตรอย่างเป็นระบบ..."

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2569)

"...แนวทางที่สำคัญคือการปรับรูปแบบการเรียนรู้ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นบนแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ผู้เรียนเข้าถึงได้ทุกที่ และควรใช้กระบวนการ การบริหารจัดการหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนวิธีการนำหลักสูตรไปใช้แก้ปัญหาผู้เรียนร่วม..."

(สายันต์ บุญใบ, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2569)

2. แนวทางในการพัฒนาด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

ดังคำสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

"...การนิเทศแนวใหม่ต้องเน้นความเป็นเพื่อนร่วมวิชาชีพ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรใช้ กระบวนการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital Coaching & Mentoring) ในการให้คำปรึกษาครูอย่างสม่ำเสมอ และควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันผ่าน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเสมือนจริง (Virtual PLC) เพื่อให้เกิดการต่อยอดองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ในโรงเรียน..."

(ปราโมท พระหันธงไชย, สัมภาษณ์ 18 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...การพัฒนาครูต้องเริ่มจากข้อมูล ผมเสนอให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ นำ แผนพัฒนาตนเองรายบุคคลด้วยระบบดิจิทัล มาใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์ความต้องการและวางแผนพัฒนาบุคลากร และต้องขับเคลื่อนการทำงานเป็นทีมผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเสมือนจริง (Virtual PLC) เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในกลุ่มสาระวิชา..."

(ภิญโญ ทองเหลา, สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2568)

"...สำหรับครูสุขศึกษาและพลศึกษา การดูตัวอย่างการสอนและการสาธิตทักษะสำคัญมาก ควรมีการนำระบบนิเทศการสอนออนไลน์แบบกัลยาณมิตร มาใช้โดยให้ครูส่งคลิปการสอนมาให้เพื่อนครูหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ช่วยดู และสนับสนุน การส่งเสริมการพัฒนาตนเองผ่านไมโครเลิร์นนิง เช่น การดูคลิปเทคนิคกีฬาต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการสอนได้อย่างอิสระ..."

(อรวรรณ นาเหล็ก, สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2568)

"...ดิฉันมองว่าการนิเทศยุคใหม่ต้องอาศัยข้อมูลและการสะท้อนคิด แนวทางที่ควรทำคือ ระบบนิเทศการสอนออนไลน์แบบกัลยาณมิตร ควบคู่กับการใช้แผนพัฒนาตนเองรายบุคคลด้วยระบบดิจิทัล เพื่อให้การพัฒนาครูมีความต่อเนื่องสอดคล้องกับเกณฑ์ ว.PA และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องทำหน้าที่ให้คำปรึกษาด้วย กระบวการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital Coaching & Mentoring) อย่างใกล้ชิด..."

(ฐปนีย์ นารี, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...สังคมศึกษาต้องทันเหตุการณ์เสมอ ครูจึงต้องการการส่งเสริมการพัฒนาตนเองผ่านไมโครเลิร์นนิง เพื่ออัพเดตข่าวสารและเครื่องมือทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้ทันเด็ก และเมื่อครูมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรใช้กระบวนการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital Coaching & Mentoring) เพื่อให้คำแนะนำได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงที..."

(ปิยะพงษ์ ธรรมรักษ์, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...งานศิลปะต้องการพื้นที่แสดงผลงานและแรงบันดาลใจ การจัดตั้ง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเสมือนจริง (Virtual PLC) จะช่วยให้ครูศิลปะได้แลกเปลี่ยนไอเดียกันได้ตลอดเวลา และควรนำกระบวนการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital Coaching & Mentoring) มาใช้ในการวิพากษ์และพัฒนาเทคนิคการสอนร่วมกันเพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์..."

(อมรรัตน์ พจนา, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...ในฐานะครูผู้สอน สิ่งที่เราต้องการคือการนิเทศที่ไม่กดดัน ระบบนิเทศการสอนออนไลน์แบบกัลยาณมิตร ช่วยให้เรารู้สึกสบายใจขึ้น และการมีแผนพัฒนาตนเองรายบุคคลด้วยระบบดิจิทัล ทำให้เราเห็นเป้าหมายในการพัฒนาตนเองชัดเจน โดยมีหัวหน้าคอยสนับสนุนรับฟังปัญหาผ่านกระบวนการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital Coaching & Mentoring)..."

(ชุติมา รายณะสุข, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...บริบทของโรงเรียนมัธยมในปัจจุบัน การนิเทศให้ทั่วถึงทำได้ยาก ระบบนิเทศการสอนออนไลน์แบบกัลยาณมิตร จึงเป็นทางออกที่ดีที่สุด ควบคู่ไปกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเสมือนจริง (Virtual PLC) ที่เปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกันโดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่ ทำให้เกิดความร่วมมืออย่างแท้จริง..."

(ประจักร์ เข็มใคร, สัมภาษณ์ 25 ธันวาคม 2568)

"...การนิเทศในยุคดิจิทัลต้องเปลี่ยนจากการจับผิดมาเป็นการส่งเสริม โดยนำระบบนิเทศการสอนออนไลน์แบบกัลยาณมิตรมาใช้เพื่อลดความกดดันของครู นอกจากนี้ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรผลักดันให้มีการทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคลด้วยระบบดิจิทัล เพื่อดูว่าครูขาดทักษะใด แล้วเติมเต็มด้วยการส่งเสริมการพัฒนาตนเองผ่านไมโครเลิร์นนิง ซึ่งจะช่วยให้ครูพัฒนาได้ตรงจุดและรวดเร็ว ไม่กระทบเวลาสอน..."

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2569)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องสร้างพื้นที่กลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเสมือนจริง (Virtual PLC) ที่ครูสามารถเข้าถึงและพูดคุยกันได้ตลอดเวลา และควรใช้กระบวนการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลเข้ามาช่วยแก้ปัญหาหน้างาน พร้อมทั้งสนับสนุนการส่งเสริมการพัฒนาตนเองผ่านไมโครเลิร์นนิง เพื่อให้ครูได้อัพเดตความรู้ใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง..."

(สายันต์ บุญใบ, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2569)

3. แนวทางในการพัฒนาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

ดังคำสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

"...ครูมักจะมองว่างานวิจัยเป็นภาระ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จึงต้องปรับเปลี่ยนมุมมองนี้โดยใช้การสร้างเครือข่ายชุมชนนักวิจัยทางวิชาชีพเสมือนจริงเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ครูที่เชี่ยวชาญกว่ามาช่วยประคับประคองครูรุ่นใหม่ พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลและออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ มาช่วยให้การทำวิจัยสนุกและง่ายขึ้น ท้ายที่สุดต้องส่งเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจผ่าน การจัดตั้งคลังผลงานวิจัยดิจิทัลและเวทีนำเสนอผลงานวิชาการออนไลน์ระดับเขตพื้นที่..."

(ปราโมท พระหันธงไชย, สัมภาษณ์ 18 ธันวาคม 2568)

"...ในมุมมองของการบริหารจัดการ การวิจัยที่ดีต้องมาจากข้อมูลที่แท้จริง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรส่งเสริมการนำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการกำหนดโจทย์วิจัยเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนเชิงลึก ไม่ใช่ตั้งโจทย์ตามความรู้สึก และควรสร้างพื้นที่ทำงานร่วมกันผ่าน การพัฒนาระบบนิเวศการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนบนแพลตฟอร์มคลาวด์ โดยมีการสร้างเครือข่ายชุมชนนักวิจัยทางวิชาชีพเสมือนจริงเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คอยเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาตลอดกระบวนการวิจัย..."

(ภิญโญ ทองเหลา, สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...สำหรับวิชาปฏิบัติอย่างสุขศึกษาและพลศึกษา การวิจัยมักจะเป็นเรื่องของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือพัฒนาทักษะ การมีการสร้างเครือข่ายชุมชนนักวิจัยทางวิชาชีพเสมือนจริงเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จะช่วยให้เราได้แชร์รูปแบบการแก้ปัญหากับโรงเรียนอื่นได้ และการสนับสนุนให้ครูนำการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลและออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้มาใช้ จะช่วยให้การเก็บข้อมูลทางสถิติด้านสมรรถภาพทางกายของนักเรียนทำได้รวดเร็วและแม่นยำขึ้น..."

(อรวรรณ นาเหล็ก, สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2568)

"...การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรสนับสนุน การพัฒนาระบบนิเวศการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนบนแพลตฟอร์มคลาวด์ ที่เชื่อมโยงตั้งแต่การเก็บข้อมูลไปจนถึงการรายงานผล และต้องฝึกให้ครูรู้จักการนำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการกำหนดโจทย์วิจัยเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนเชิงลึก เพื่อให้เห็นแนวโน้มปัญหาของผู้เรียน ยิ่งไปกว่านั้นควรผลักดันการจัดตั้งคลังผลงานวิจัยดิจิทัลและเวทีนำเสนอผลงานวิชาการออนไลน์ระดับเขตพื้นที่ เพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงและต่อยอดนวัตกรรม..."

(ฐปนีย์ นารี, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...ครูสังคมยุคใหม่ต้องเผชิญกับพฤติกรรมผู้เรียนที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว การทำวิจัยจึงต้องรวดเร็วทันสถานการณ์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรชี้แนะ การนำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการกำหนดโจทย์วิจัยเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนเชิงลึก และใช้ การพัฒนาระบบนิเวศการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนบนแพลตฟอร์มคลาวด์ ในการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายชุมชนนักวิจัยทางวิชาชีพเสมือนจริงเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาสังคมในโรงเรียนร่วมกัน..."

(ปิยะพงษ์ ธรรมรักษ์, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...การวิจัยในกลุ่มสาระศิลปะเน้นที่การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรสนับสนุนให้ครูทดลอง การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลและออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ ด้านศิลปะ และเพื่อเป็นการเผยแพร่สุนทรียภาพทางศิลปะ ควรมีการผลักดัน การจัดตั้งคลังผลงานวิจัยดิจิทัลและเวทีนำเสนอผลงานวิชาการออนไลน์ระดับเขตพื้นที่ ในรูปแบบของนิทรรศการผลงานวิจัยออนไลน์ (Virtual Exhibition) เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่น..."

(อมรรัตน์ พจนา, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...ในฐานะครูผู้สอน การทำวิจัยสักเรื่องต้องใช้เวลามาก ถ้าหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถจัดเตรียม การพัฒนาระบบนิเวศการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนบนแพลตฟอร์มคลาวด์ ที่มีเทมเพลตหรือเครื่องมือพร้อมใช้งานจะช่วยได้มาก และหากมีการแนะนำเทคนิค การนำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการกำหนดโจทย์วิจัยเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนเชิงลึก จะทำให้เราเห็นภาพรวมของเด็กทั้งชั้นได้ชัดเจนขึ้น ไม่ต้องเริ่มคลำหาปัญหาจากศูนย์..."

(ชุติมา รายณะสุข, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...บริบทของการทำงานวิจัยในโรงเรียน สิ่งที่ครูต้องการมากที่สุดคือเครื่องมือทุ่นแรง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องจัดอบรมหรือแนะนำการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลและออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ครูไม่กลัวการทำวิจัย และเมื่อครูทำวิจัยเสร็จแล้ว ต้องมีพื้นที่ให้เขาได้แสดงออกผ่านการจัดตั้งคลังผลงานวิจัยดิจิทัลและเวทีนำเสนอผลงานวิชาการออนไลน์ระดับเขตพื้นที่ ซึ่งจะเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและกระตุ้นให้เกิดวัฒนธรรมการวิจัยที่ยั่งยืน..."

(ประจักร์ เข็มใคร, สัมภาษณ์ 25 ธันวาคม 2568)

"...การวิจัยในชั้นเรียนยุคใหม่ต้องก้าวข้ามการทำเอกสารกระดาษ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องเป็นผู้นำในการขับเคลื่อน การพัฒนาระบบนิเวศการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนบนแพลตฟอร์มคลาวด์ เพื่อให้ครูสามารถทำงานวิจัยร่วมกันได้แบบเรียลไทม์ และที่สำคัญคือการส่งเสริม การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลและออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยลดภาระงานวิจัยของครูลงได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อย่างมหาศาล นอกจากนี้ควรเริ่ม การนำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการกำหนดโจทย์วิจัยเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนเชิงลึก ทำให้งานวิจัยตอบโจทย์ปัญหาของผู้เรียนได้อย่างแม่นยำ...”

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2569)

“...ปัญหาของการทำวิจัยคือครูมักจะทำอย่างโดดเดี่ยว ดังนั้นการสนับสนุนให้เกิดการสร้างเครือข่ายชุมชนนักวิจัยทางวิชาชีพเสมือนจริงเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Virtual Professional Research Community) จึงจำเป็นมาก เพื่อให้ครูมีพื้นที่ปรึกษาหารือกัน นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาระบบนิเวศการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนบนแพลตฟอร์มคลาวด์ รองรับการทำงาน และที่ขาดไม่ได้คือการเผยแพร่ผลงานโดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรผลักดัน การจัดตั้งคลังผลงานวิจัยดิจิทัลและเวทีนำเสนอผลงานวิชาการออนไลน์ระดับเขตพื้นที่ เพื่อให้ผลงานของครูได้รับการยอมรับและเป็นประโยชน์ต่อวงกว้าง...”

(สายันต์ บุญใบ, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2569)

4. แนวทางในการพัฒนาด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

ดังคำสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

“...สื่อที่ดีต้องทำให้เด็กเข้าใจรากเหง้าของตนเอง ผมเสนอให้มีการสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลฐานสมรรถนะที่บูรณาการอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับ การส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เสมือนจริงและอินเทอร์แอกทีฟเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เชิงลึก เพื่อให้เด็กสนุกกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชุมชนและในระดับบริหาร ต้องไม่ลืม การสร้างระบบประกันคุณภาพและกลั่นกรองสื่อดิจิทัลผ่านกระบวนการประเมินโดยเพื่อนร่วมวิชาชีพ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาเชิงวัฒนธรรมก่อนนำไปใช้จริง...”

(ปราโมท พระหันธงไชย, สัมภาษณ์ 18 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...สื่อการเรียนรู้ยุคดิจิทัลต้องก้าวข้ามการเป็นแค่ไฟล์เอกสาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องเป็นผู้นำในการขับเคลื่อน การส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เสมือนจริงและอินเทอร์แอกทีฟเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เชิงลึก เช่น การใช้ AR หรือ VR ในการจำลองสถานการณ์การเรียนรู้ และต้องติดอาวุธให้ครูด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นมากในการทำงานของครูยุคปัจจุบัน..."

(ภิญโญ ทองเหลา, สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2568)

"...สำหรับกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา สื่อภาพเคลื่อนไหวมีความสำคัญมาก ควรเน้นการส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เสมือนจริงและอินเทอร์แอกทีฟเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เชิงลึก เช่น คลิปวิเคราะห์ท่าทางกีฬาแบบ 3 มิติ และนำการสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลฐานสมรรถนะที่บูรณาการอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างกีฬาพื้นบ้านมาทำเป็นสื่อที่น่าสนใจ ทว่าการสอนท่าทางที่ผิดอาจเกิดอันตรายกับกล้ามเนื้อเด็ก จึงต้องมี การสร้างระบบประกันคุณภาพและกลั่นกรองสื่อดิจิทัลผ่านกระบวนการประเมินโดยเพื่อนร่วมวิชาชีพอย่างเคร่งครัด..."

(อรวรรณ นาเหล็ก, สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2568)

"...ในฐานะผู้นำทางวิชาการ การบริหารจัดการสื่อเป็นเรื่องสำคัญต้องสนับสนุน การพัฒนาระบบนิเวศแพลตฟอร์มคลังสื่อดิจิทัลแบบแบ่งปันทรัพยากรระดับองค์กร ให้ใช้งานได้จริง และส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงจริยธรรม สิ่งสำคัญที่สุดคือต้องสร้างวัฒนธรรม การสร้างระบบประกันคุณภาพและกลั่นกรองสื่อดิจิทัลผ่านกระบวนการประเมินโดยเพื่อนร่วมวิชาชีพ เพื่อคัดกรองสื่อที่ไม่ได้มาตรฐานออกไปจากระบบ..."

(ฐปนีย์ นารี, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...สังคมศึกษาต้องพาผู้เรียนไปเห็นโลกกว้าง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรสนับสนุน การส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เสมือนจริงและอินเทอร์แอกทีฟเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เชิงลึก เช่น การทัศนศึกษาเสมือนจริง และสอดแทรกการสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลฐานสมรรถนะที่บูรณาการอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้าไปเพื่อให้เด็กเข้าใจชุมชนตนเองอย่างลึกซึ้ง พร้อมทั้งแชร์นวัตกรรมเหล่านี้ผ่าน การพัฒนาระบบนิเวศแพลตฟอร์มคลังสื่อดิจิทัลแบบแบ่งปันทรัพยากรระดับองค์กรให้ครูท่านอื่นสามารถเข้าถึงได้..."

(ปิยะพงษ์ ธรรมรักษ์, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...ศิลปะในยุคดิจิทัลไร้ขีดจำกัด การส่งเสริม การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้จะช่วยให้ครูและนักเรียนสร้างสรรค์ผลงานได้แปลกใหม่ และเมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลฐานสมรรถนะที่บูรณาการอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การออกแบบลายผ้าพื้นเมืองด้วยโปรแกรม AI จะเป็นการยกระดับคุณค่าของสื่อการเรียนรู้ได้อย่างยอดเยี่ยม..."

(อมรรัตน์ พจนา, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...ครูผู้สอนต้องการเครื่องมือที่ช่วยประหยัดเวลา การฝึกอบรมเรื่อง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ จึงตรงจุดที่สุด และหากโรงเรียนมี การพัฒนาระบบนิเวศแพลตฟอร์มคลังสื่อดิจิทัลแบบแบ่งปันทรัพยากรระดับองค์กร ที่โหลดสื่อพร้อมใช้ได้เลยจะยิ่งดีมาก แต่สื่อเหล่านั้นต้องผ่าน การสร้างระบบประกันคุณภาพและกลั่นกรองสื่อดิจิทัลผ่านกระบวนการประเมินโดยเพื่อนร่วมวิชาชีพมาแล้ว เพื่อให้ครูมั่นใจว่านำไปสอนเด็กแล้วเนื้อหาจะถูกต้องสมบูรณ์..."

(ชุติมา รายณะสุข, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...เราต้องดึงจุดแข็งของบริบทจังหวัดสกลนครมาใช้ โดยเน้นการสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลฐานสมรรถนะที่บูรณาการอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น เรื่องผ้าย้อมคาม หรือปราสาทขอม ให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล และนำไปจัดเก็บในการพัฒนาระบบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

นิเวศแพลตฟอร์มคลังสื่อดิจิทัลแบบแบ่งปันทรัพยากรระดับองค์กร เพื่อแชร์ให้โรงเรียนอื่นนำไปใช้ แต่ก่อนจะนำขึ้น ระบบต้องมีการสร้างระบบประกันคุณภาพและกลั่นกรองสื่อดิจิทัลผ่านกระบวนการประเมินโดยเพื่อนร่วมวิชาชีพเสียก่อน เพื่อมาตรฐานทางวิชาการ...”

(ประจักร์ เข็มใคร, สัมภาษณ์ 25 ธันวาคม 2568)

“...ในยุคนี้การผลิตสื่อต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ เพื่อลดภาระงานครู พร้อมทั้งผลักดันการพัฒนาระบบนิเวศแพลตฟอร์มคลังสื่อดิจิทัลแบบแบ่งปันทรัพยากรระดับองค์กรที่ครูสามารถนำสื่อไปปรับใช้ได้ทันที อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ขาดไม่ได้คือ การสร้างระบบประกันคุณภาพและกลั่นกรองสื่อดิจิทัลผ่านกระบวนการประเมินโดยเพื่อนร่วมวิชาชีพเพื่อให้มั่นใจว่าสื่อที่แชร์มีความถูกต้องและเหมาะสมกับผู้เรียน...”

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2569)

“...ความท้าทายคือการดึงดูดความสนใจของเด็กยุคใหม่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องกระตุ้นการส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เสมือนจริงและอินเทอร์แอกทีฟเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เชิงลึก ให้เด็กได้โต้ตอบกับเนื้อหาและต้องมีการพัฒนาระบบนิเวศแพลตฟอร์มคลังสื่อดิจิทัลแบบแบ่งปันทรัพยากรระดับองค์กร เป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้ ควรแนะนำ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ครูสร้างสื่อที่ซับซ้อนได้ง่ายขึ้น...”

(สายันต์ บุญใบ, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2569)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5. แนวทางในการพัฒนาด้านการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล

ดังคำสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

"...เครื่องมือดิจิทัลในปัจจุบันช่วยในเรื่องการประเมินผลได้มาก การผลักดัน การพัฒนาระบบคลังข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนแบบรวมศูนย์ เพื่อการประเมินผลแบบเรียลไทม์ จะช่วยลดภาระงานเอกสารของครูได้มหาศาล แต่ครูจำนวนไม่น้อยยังตีความข้อมูลเชิงสถิติไม่คล่อง จึงต้องจัดอบรม การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลดิจิทัลเพื่อการพัฒนาผู้เรียนเพิ่มเติม และเมื่อได้ข้อสรุปจากข้อมูลแล้ว ต้องนำไปสู่การประยุกต์ใช้ระบบให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงสะท้อนคิดแบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนรายบุคคล เพื่อให้นักเรียนทราบจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงของตนเอง..."

(ปราโมท พระหันธงไชย, สัมภาษณ์ 18 ธันวาคม 2568)

"...ผู้บริหารระดับกลางอย่างหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องมีวิสัยทัศน์เรื่องการบริหารข้อมูล ควรสนับสนุน การนำข้อมูลสารสนเทศเชิงลึกมาใช้ออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการสอนซ่อมเสริม ข้อมูลคะแนนสอบต้องนำมาจัดกลุ่มเด็กเก่ง เด็กปานกลาง และเด็กอ่อน เพื่อจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับศักยภาพ สิ่งนี้จะเกิดขึ้นได้ต้องมี การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลดิจิทัลเพื่อการพัฒนาผู้เรียน อย่างจริงจัง และต้องสร้างการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ใช้ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ ให้การใช้ข้อมูลเป็นส่วนหนึ่งของวิถีการทำงานของครูทุกคน..."

(ภิญโญ ทองเหลา, สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2568)

"...ในวิชาสุขศึกษา เราต้องเก็บข้อมูลด้านสมรรถภาพทางกายของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา การมีการพัฒนาระบบคลังข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนแบบรวมศูนย์ เพื่อการประเมินผลแบบเรียลไทม์ จะช่วยให้ครูบันทึกและเรียกดูข้อมูลนักเรียนได้จากขอบสนามเลย และสามารถใช้การนำข้อมูลสารสนเทศเชิงลึกมาใช้ออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการสอนซ่อมเสริม เช่น นักเรียนคนไหนทักษะกล้ามเนื้อยังไม่ผ่านเกณฑ์ก็จัดโปรแกรมฝึกเฉพาะกลุ่มให้ พร้อมทั้งใช้การประยุกต์ใช้ระบบให้ข้อมูลป้อนกลับ

เชิงสะท้อนคิดแบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนรายบุคคล แจ้งให้นักเรียนทราบว่าต้องไปฝึกซ้อมเพิ่มเติมในจุดใด...”

(อรวรรณ นาเหล็ก, สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2568)

“...ดิฉันให้ความสำคัญกับการนำผลสัมฤทธิ์มาวิเคราะห์ร่วมกันในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ใช้ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ จึงเป็นเรื่องเร่งด่วน ซึ่งต้องอาศัยฐานข้อมูลที่แม่นยำจาก การพัฒนาระบบคลังข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนแบบรวมศูนย์ เพื่อการประเมินผลแบบเรียลไทม์ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องคอยเป็นพี่เลี้ยงในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลดิจิทัลเพื่อการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ครูเกิดความมั่นใจในการนำข้อมูลมาใช้เป็นฐานในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง...”

(ฐปนีย์ นารี, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

“...กลุ่มสาระสังคมศึกษาฯ มักประเมินผลผ่านการเขียนวิเคราะห์หรือการทำโครงงาน ข้อมูลเหล่านี้มีคุณค่ามาก หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ใช้ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ ให้นำผลงานของนักเรียนมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การนำข้อมูลสารสนเทศเชิงลึกมาใช้ออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการสอนซ่อมเสริม และต้องให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ระบบให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงสะท้อนคิดแบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนรายบุคคล เพื่อให้เด็กได้เห็นพัฒนาการทางความคิดของตนเองอย่างต่อเนื่อง...”

(ปิยะพงษ์ ธรรมรักษ์, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

“...การประเมินผลในรายวิชาศิลปะเป็นเรื่องของการวัดพัฒนาการทักษะเชิงประจักษ์ ถ้าหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ช่วยสนับสนุนการนำข้อมูลสารสนเทศเชิงลึกมาใช้ออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการสอนซ่อมเสริม จะทำให้ครูออกแบบโจทย์ที่ท้าทายเด็กแต่ละกลุ่มได้ตรงจุดมากขึ้น แต่การจะทำเช่นนี้ได้ ครูต้องมีทักษะในการจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบเสียก่อน ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลดิจิทัลเพื่อการพัฒนาผู้เรียน จึงเป็นสิ่งที่ต้องรีบส่งเสริมให้ครูศิลปะในยุคปัจจุบัน...”

(อมรรัตน์ พจนา, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...ในมุมมองของครูผู้สอน บางครั้งเรามุ่งเน้นที่การสอนจนลืมนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ภาพรวมมาตรวจสอบ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ใช้ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ จะช่วยเตือนให้เรากลับมาพิจารณาข้อมูลจริงก่อนวางแผนการสอนเสมอ และทำให้เราสามารถดำเนินการ การนำข้อมูลสารสนเทศเชิงลึกมาใช้ออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการสอนซ่อมเสริมได้ตรงกับปัญหาของนักเรียนในแต่ละห้องเรียนมากขึ้น ช่วยประหยัดเวลาและไม่ต้องเสียเวลาสอนปูพื้นฐานใหม่ทั้งหมด..."

(ชุติมา รายณะสุข, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...บริบทของโรงเรียนในพื้นที่สกลนคร มีนักเรียนที่ครอบครัวไม่พร้อมอยู่พอสมควร การจัดทำการพัฒนาระบบคลังข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนแบบรวมศูนย์ เพื่อการประเมินผลแบบเรียลไทม์ จะช่วยให้เราติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงได้ทันท่วงที หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องเป็นแกนนำในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ใช้ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ ชวนครูนำคะแนนมาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อหาทางออก และเน้นการประยุกต์ใช้ระบบให้ข้อมูลป้อนกลับ เชิงสะท้อนคิดแบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนรายบุคคล เพื่อสะท้อนผลให้เด็กเกิดการพัฒนาตนเองอย่างถูกต้องและไม่รู้สึกว่าถูกทอดทิ้ง..."

(ประจักร์ เข็มใคร, สัมภาษณ์ 25 ธันวาคม 2568)

"...การประเมินผลในปัจจุบันเรามีข้อมูลเยอะมากแต่กระจัดกระจาย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องเริ่มจากการวางระบบ การพัฒนาระบบคลังข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนแบบรวมศูนย์ เพื่อการประเมินผลแบบเรียลไทม์ เพื่อให้ครูทุกคนเห็นข้อมูลชุดเดียวกัน และที่สำคัญคือต้องปรับวิธีคิด โดยสร้างการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ใช้ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ ให้ครูคุ้นเคยกับการนำข้อมูลมาพูดคุยกันในวงประชุมวิชาการ นอกจากนี้ต้องเน้นการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลดิจิทัลเพื่อการพัฒนาผู้เรียน เพราะหากมีระบบที่ดีแต่ครูวิเคราะห์ข้อมูลไม่เป็น ข้อมูลเหล่านั้นก็จะไม่เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน..."

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2569)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...การวัดผลต้องไม่ใช่แค่การตัดเกรดแล้วจบไป แต่ต้องนำข้อมูลมาใช้ต่อ ผมมองว่า การพัฒนาระบบคลังข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนแบบรวมศูนย์ เพื่อการประเมินผลแบบเรียลไทม์ เป็นพื้นฐานที่ทุกโรงเรียนต้องมี จากนั้นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรส่งเสริม การนำข้อมูลสารสนเทศเชิงลึกมาใช้ออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการสอนซ่อมเสริม เพื่อช่วยเหลือเด็กที่เรียนตามไม่ทันอย่างเป็นระบบ และใช้การประยุกต์ใช้ระบบให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงสะท้อนคิดแบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนรายบุคคล เพื่อแจ้งผลการเรียนรู้และแนวทางแก้ไขให้เด็กและผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ..."

(สายันต์ บุญใบ, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2569)

6. แนวทางในการพัฒนาด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

ดังคำสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

"...เมื่อโลกเปลี่ยน การศึกษาต้องเปลี่ยน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องขับเคลื่อนทีมด้วยการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมกรอบความคิดแบบเติบโต ให้ครูเชื่อมั่นว่าตนเองพัฒนาได้ และใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อลดแรงต้านและสร้างความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลง ดึงครูที่อาจจะต่อต้านเทคโนโลยีให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการระดมสมอง ทำให้เขารู้สึกถึงความเป็นเจ้าของนวัตกรรมร่วมกัน แทนที่จะเป็นการสั่งการจากเบื้องบนเพียงอย่างเดียว..."

(ภิญโญ ทองเหลา, สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2568)

"...ผู้นำทางวิชาการต้องเป็นมากกว่าผู้ควบคุม แต่ต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยเฉพาะในเรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรและระบบสนับสนุนเพื่อเร่งรัดการสร้างสรรค์นวัตกรรม ต้องช่วยขจัดอุปสรรคในการทำงานของครู นอกจากนี้การกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมจะสำเร็จได้ต้องพึ่งพา การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมกรอบความคิดแบบเติบโต และเมื่อครูทำสำเร็จแม้เพียงก้าวเล็ก ๆ ต้องใช้การสร้างระบบยกย่องเชิดชูเกียรติและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัลเชิงประจักษ์ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้เขาอยากทำต่อไป..."

(ปราโมท พระหันธงไชย, สัมภาษณ์ 18 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...สำหรับครูสุขศึกษา การเปลี่ยนมาใช้นวัตกรรมดิจิทัลถือเป็นเรื่องท้าทายมาก หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องช่วยประสานงานในด้านการบริหารจัดการทรัพยากรและระบบสนับสนุนเพื่อเร่งรัดการสร้างสรรค์นวัตกรรม เช่น การจัดหาแอปพลิเคชันสำหรับวิเคราะห์การเคลื่อนไหว และควรนำการใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อลดแรงต้านและสร้างความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลง มาปรับจูนความเข้าใจของคนในทีม ท้ายที่สุดต้องมีการสร้างระบบยกย่องเชิดชูเกียรติและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัลเชิงประจักษ์ เมื่อครูสามารถนำนวัตกรรมนั้นไปช่วยพัฒนานักเรียนได้จริง..."

(อรวรรณ นาเหล็ก, สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2568)

"...ดิฉันมองว่าการเปลี่ยนแปลงมักมาพร้อมกับความเครียด หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อลดแรงต้านและสร้างความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลง เข้าไปรับฟังความกังวลของครูผู้สอนอย่างแท้จริง พร้อมทั้งแสดงให้เห็นทิศทางที่ชัดเจนผ่าน การสื่อสารวิสัยทัศน์เชิงรุกและการเป็นผู้นำต้นแบบในการปรับตัวทางเทคโนโลยี และสิ่งที่จะขาดไม่ได้คือ การสร้างระบบยกย่องเชิดชูเกียรติและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัลเชิงประจักษ์ เพื่อให้ครูรู้สึกว่าความเหน็ดเหนื่อยจากการทำสิ่งใหม่นั้นมีคนมองเห็นและให้คุณค่า ..."

(ฐปนีย์ นารี, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...บริบทของการสอนสังคมศึกษาต้องการความยืดหยุ่นสูง การจะให้ครูสร้างนวัตกรรมได้ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องเน้นการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมกรอบความคิดแบบเติบโต ให้พื้นที่ครูได้ทดลองวิธีสอนใหม่ ๆ โดยไม่กดดันเรื่องผลสัมฤทธิ์ในช่วงแรก และต้องมีการทำงานเชิงรุกผ่านการสื่อสารวิสัยทัศน์เชิงรุกและการเป็นผู้นำต้นแบบในการปรับตัวทางเทคโนโลยี เพื่อแสดงจุดยืนที่ชัดเจนว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ของเราจะก้าวไปในทิศทางใด..."

(ปิยะพงษ์ ธรรมรักษ์, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"... งานศิลปะต้องการอิสระทางความคิด หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องกระตุ้นให้ครูเกิดแรงบันดาลใจ ด้วยการสื่อสารวิสัยทัศน์เชิงรุกและการเป็นผู้นำต้นแบบในการปรับตัวทางเทคโนโลยี เพื่อเปิดโลกทัศน์ใหม่ ๆ และต้องช่วยผลักดันการบริหารจัดการทรัพยากรและระบบสนับสนุนเพื่อเร่งรัดการสร้างสรรค์นวัตกรรม ให้ครูมีเครื่องมือดิจิทัลที่ทันสมัยไว้ใช้งาน พร้อมกับการมี การสร้างระบบยกย่องเชิดชูเกียรติและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัลเชิงประจักษ์ โดยอาจนำผลงานของครูไปเผยแพร่ในนิทรรศการระดับเขตพื้นที่..."

(อมรรัตน์ พจนา, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...ในมุมของครูผู้ปฏิบัติงาน บางครั้งเราอยากสร้างนวัตกรรมแต่ติดขัดเรื่องเครื่องมือ หากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และผู้บริหารเข้ามาดูแล เรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรและระบบสนับสนุนเพื่อเร่งรัดการสร้างสรรค์นวัตกรรมจะทำให้ครูทำงานง่ายขึ้นมาก และในยามที่มีนโยบายใหม่ ๆ เข้ามา การใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อลดแรงต้านและสร้างความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลง เพื่อพูดคุยและปรับความเข้าใจ จะช่วยลดความเครียดและทำให้เพื่อนครูพร้อมที่จะร่วมมือเปลี่ยนแปลงไปพร้อม ๆ กัน..."

(ชุติมา รายณะสุข, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...ในมุมมองของการบริหาร โรงเรียนในสกลนครมีบริบทความพร้อมที่หลากหลาย การริเริ่มสิ่งใหม่จึงต้องมี การบริหารจัดการทรัพยากรและระบบสนับสนุนเพื่อเร่งรัดการสร้างสรรค์นวัตกรรมเข้ามาช่วย เช่น การจัดหาซอฟต์แวร์หรืองบประมาณสนับสนุน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เองก็ต้องแสดงบทบาท การสื่อสารวิสัยทัศน์เชิงรุกและการเป็นผู้นำต้นแบบในการปรับตัวทางเทคโนโลยี ทำให้ดูเป็นตัวอย่างและคอยประคับประคองผ่าน การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมกรอบความคิดแบบเติบโต..."

(ประจักร์ เข็มใคร, สัมภาษณ์ 25 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...อุปสรรคสำคัญของการสร้างนวัตกรรมคือความกลัว หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องเริ่มจากการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมกรอบความคิดแบบเติบโต ทำให้ครูรู้สึกว่าความผิดพลาดจากการทดลองสิ่งใหม่คือการเรียนรู้ ไม่ใช่ความล้มเหลวที่ต้องถูกตำหนิ ควบคู่ไปกับการสื่อสารวิสัยทัศน์เชิงรุกและการเป็นผู้นำต้นแบบในการปรับตัวทางเทคโนโลยี เพื่อให้เห็นเป้าหมายร่วมกัน และเมื่อเกิดปัญหา ควรนำการใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อลดแรงต้านและสร้างความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลง มาใช้รับฟังปัญหาของครูอย่างเข้าอกเข้าใจ จะช่วยลดแรงต้านได้มาก..."

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2569)

"...การจะให้ครูเปลี่ยนวิธีสอนแบบเดิมมาใช้นวัตกรรมดิจิทัล ต้องอาศัยการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมกรอบความคิดแบบเติบโต เป็นพื้นฐานสำคัญ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรใช้การใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบ เพื่อลดแรงต้านและสร้างความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลง ให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบการแก้ปัญหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้เอง และเพื่อรักษาระดับความมุ่งมั่นให้ยั่งยืน ต้องมีการสร้างระบบยกย่องเชิดชูเกียรติและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัลเชิงประจักษ์ ไม่ว่าจะเป็นคำชมเชยในที่ประชุม หรือการเสนอชื่อรับรางวัลระดับเขตพื้นที่..."

(สายันต์ บุญใบ, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2569)

7. แนวทางในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ดังคำสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

"...ครูต้องเปลี่ยนบทบาทมาเป็นโค้ช แนวทางที่ผมมองว่าเวิร์ก คือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผสมผสานที่ยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน ให้เด็กรู้สึกว่าเรียนที่ไหนก็ได้ และควรส่งเสริมการประยุกต์ใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อขยายพื้นที่การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ เพื่อให้ครูมีเวลาเดินดูและช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาในห้องเรียนได้ทั่วถึงขึ้น..."

(ปราโมท พระหันธงไชย, สัมภาษณ์ 18 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

"...หัวใจของการเรียนรู้ยุคใหม่คือการทำงานเป็นทีม หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องกระตุ้นให้ครูจัดการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบร่วมมือผ่านแพลตฟอร์มการศึกษา ให้เด็กได้ทำโปรเจกต์กลุ่มผ่านระบบออนไลน์ และใช้โอกาสนี้ใน การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และสมรรถนะผู้เรียน เพื่อฝึกให้เด็กตั้งคำถามและค้นหาคำตอบด้วยตัวเอง..."

(ภิญโญ ทองเหลา, สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2568)

"...สำหรับวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา การให้เด็กดูคลิปสาธิตทักษะกีฬาจากบ้านตามหลักการ การประยุกต์ใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อขยายพื้นที่การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ จะทำให้เรามีเวลาในสนามฝึกซ้อมมากขึ้น และเมื่อเด็กต้องสืบค้นข้อมูลด้านสุขภาพจากอินเทอร์เน็ต ครูต้องคอยย้ำเรื่องการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเสริมสร้างความฉลาดทางดิจิทัล เพื่อไม่ให้เขาไปเชื่อข้อมูลสุขภาพที่ผิด ๆ หรืออันตราย..."

(อรวรรณ นาเหล็ก, สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2568)

"...หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องพาครูทำความเข้าใจว่าเทคโนโลยีเป็นแค่เครื่องมือ แต่กระบวนการสอนสำคัญกว่า ดิฉันเสนอให้เริ่มที่การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบร่วมมือผ่านแพลตฟอร์มการศึกษา เพื่อให้เด็กสนุกกับการเรียน ควบคู่ไปกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผสมผสานที่ยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อรักษาระดับความสนใจของเด็กกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนไปพร้อม ๆ กัน..."

(ฐปนีย์ นารี, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...วิชาสังคมต้องการการถกเถียงและวิพากษ์สังคม การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบร่วมมือผ่านแพลตฟอร์มการศึกษา เช่น การให้เด็กตั้งกระทู้แสดงความคิดเห็น จะช่วยเปิดมุมมองใหม่ ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และสมรรถนะผู้เรียนที่ทำให้เด็กวิเคราะห์เหตุการณ์บ้านเมืองได้อย่างมีเหตุผล..."

(ปิยะพงษ์ ธรรมรักษ์, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

"...งานศิลปะคือการสื่อสาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรผลักดันให้ครูใช้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบร่วมมือผ่านแพลตฟอร์มการศึกษา เพื่อให้เด็กสร้างผลงานศิลปะดิจิทัลร่วมกัน และดึงเอาการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และสมรรถนะผู้เรียน มาใช้ต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ให้ทะลุกรอบเดิม ๆ ..."

(อมรรัตน์ พจนา, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...ในมุมของคนเป็นครู การดูแลเด็กทั้งห้องที่มีความชอบต่างกันเป็นเรื่องเหนื่อยมาก ถ้าเรามีแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผสมผสานที่ยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน และนำการประยุกต์ใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อขยายพื้นที่การเรียนรู้เชิงปฏิบัติมาใช้ จะช่วยจัดสรรเวลาสอนได้ดีขึ้นและที่สำคัญในยุคที่เด็กติดมือถือครูต้องคอยสอดส่องดูแล การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเสริมสร้างความฉลาดทางดิจิทัล เพื่อปกป้องนักเรียนจากการกลั่นแกล้งในห้องเรียนด้วย..."

(ชุติมา รายณะสุข, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...บริบทของโรงเรียนในพื้นที่สกลนคร เราพบว่าเด็กมีความพร้อมต่างกัน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผสมผสานที่ยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน มาใช้จึงแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำได้ดีมาก โดยครูอาจใช้การประยุกต์ใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อขยายพื้นที่การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ มาช่วยลดเวลาสอนเนื้อหา แต่สิ่งหนึ่งที่ต้องระวังในการให้เด็กอยู่กับหน้าจอนาน ๆ คือครูต้องคอยสอดแทรก เรื่องการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเสริมสร้างความฉลาดทางดิจิทัล เข้าไปในแผนการสอนด้วยเสมอ..."

(ประจักร์ เข็มใคร, สัมภาษณ์ 25 ธันวาคม 2568)

"...การสอนแบบเดิมที่ครูยืนบรรยายหน้าชั้น มันใช้ไม่ได้แล้วกับเด็กยุคนี้ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องนำร่องในเรื่องการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบร่วมมือผ่านแพลตฟอร์มการศึกษา ดึงเด็กเข้ามามีส่วนร่วมในบทเรียนให้มากที่สุด แต่ในขณะเดียวกันเด็กแต่ละคนรับรู้ไม่เท่ากัน จึงต้องมีการจัดประสบการณ์การ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เรียนรู้แบบผสมผสานที่ยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียนเข้ามาช่วยด้วย และที่ทิ้งไม่ได้เลยคือเรื่องภูมิคุ้มกันไซเบอร์ เราต้องเน้น การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเสริมสร้างความฉลาดทางดิจิทัล ให้เด็กใช้สื่อเป็นและรู้เท่าทันภัยออนไลน์...”

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2569)

“...ถ้าจะให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องสนับสนุนการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบร่วมมือผ่านแพลตฟอร์มการศึกษา และลองเปลี่ยนมุมมองมาใช้การประยุกต์ใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เพื่อขยายพื้นที่การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ คือ ให้เด็กไปศึกษาเนื้อหาจากคลิปที่บ้าน แล้วเอาเวลาในห้องมาลงมือทำจริงหรือทำโครงงาน ซึ่งกระบวนการพวกนี้จะไปตอบโจทย์เรื่องการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และสมรรถนะผู้เรียนได้ดีกว่าการท่องจำ...”

(สายันต์ บุญใบ, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2569)

8. แนวทางในการพัฒนาด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้

ดังคำสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

“...การจัดกิจกรรมชุมนุมในปัจจุบันต้องก้าวข้ามข้อจำกัดเดิม ๆ การมี การออกแบบกิจกรรมชุมนุมหรือชมรมออนไลน์ที่บูรณาการทักษะอาชีพและสมรรถนะแห่งอนาคต จะช่วยให้เด็กค้นพบตัวเองได้เร็วขึ้น และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องเป็นตัวเชื่อมประสานในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เพื่อดึงวิทยากรหรือเครื่องมือจากภายนอกมาช่วยสนับสนุนกิจกรรม นอกจากนี้ควรนำการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงอัตลักษณ์ท้องถิ่นและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัล มาเป็นธีมหลักในการจัดค่ายวิชาการด้วย...”

(ปราโมท พระหันธงไชย, สัมภาษณ์ 18 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...สิ่งที่เด็กได้จากกิจกรรมเสริมหลักสูตรคือ Soft Skills ดังนั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องวางระบบการส่งเสริมการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานดิจิทัล เพื่อสะท้อนสมรรถนะและความถนัดของผู้เรียน ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน และควรสนับสนุน การสร้างสรรค์พื้นที่แสดงออกและนำเสนอผลงานผ่านแพลตฟอร์ม มัลติมีเดีย เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากผลิตผลงานดี ๆ ออกมาโชว์เพื่อน ๆ และ ผู้ปกครอง..."

(ภิญโญ ทองเหลา, สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2568)

"...ดิฉันให้ความสำคัญกับการเก็บร่องรอยการเรียนรู้ หัวหน้ากลุ่ม สาระการเรียนรู้ ควรผลักดันการส่งเสริมการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานดิจิทัลเพื่อสะท้อน สมรรถนะและความถนัดของผู้เรียน อย่างจริงจัง และเพื่อไม่ให้เป็นภาระของครูมากเกินไป เราควรมีการ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหาแหล่งเรียนรู้ ดิจิทัล เช่น การทำ MOU กับมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานในจังหวัด เพื่อสนับสนุนเครื่องมือ และวิทยากรในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร..."

(ฐปนีย์ นารี, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

"...ในบริบทของกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา กิจกรรม เสริมหลักสูตรส่วนใหญ่คือการฝึกซ้อมกีฬาและชมรมต่าง ๆ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมาช่วยเก็บสถิติและทำการส่งเสริมการจัดทำแฟ้มสะสม ผลงานดิจิทัลเพื่อสะท้อนสมรรถนะและความถนัดของผู้เรียน ให้นักกีฬาโรงเรียนไว้ใช้ยื่น โควตาเรียนต่อได้ และควรเน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เพื่อจัดหาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เช่น การดึงเครือข่ายสมาคมกีฬาหรือโค้ชมืออาชีพ มาให้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาผ่านระบบออนไลน์ให้นักเรียน..."

(อรวรรณ นาเหล็ก, สัมภาษณ์ 22 ธันวาคม 2568)

"...กิจกรรมเสริมของสังคมศึกษาเน้นการสร้างความตระหนัก รู้ต่อสังคม การใช้ การสร้างสรรค์พื้นที่แสดงออกและนำเสนอผลงานผ่านแพลตฟอร์ม มัลติมีเดีย เช่น การจัดเวทีเสวนาปัญหาวัยรุ่นผ่าน Live Streaming หรือ Podcast จะดึงดูด เด็กได้ดีมาก และควรขับเคลื่อนผ่าน การออกแบบกิจกรรมชุมนุมหรือชมรมออนไลน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่บูรณาการทักษะอาชีพและสมรรถนะแห่งอนาคต เพื่อให้เด็กได้ฝึกทักษะการเป็นผู้นำและการสื่อสารบนโลกออนไลน์อย่างสร้างสรรค์...”

(ปิยะพงษ์ ธรรมรักษ์, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

“...งานศิลปะต้องการนิทรรศการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรสนับสนุนเวทีการสร้างสรรค์พื้นที่แสดงออกและนำเสนอผลงานผ่านแพลตฟอร์มมัลติมีเดีย เช่น Virtual Art Gallery และให้เด็ก ๆ นำแนวคิด การจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงอัตลักษณ์ท้องถิ่นและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัล มาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะพื้นถิ่นในรูปแบบดิจิทัลอาร์ต...”

(อมรรัตน์ พจนา, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

“...มุมมองของครูผู้จัดกิจกรรม บางครั้งเราคิดไอเดียไม่ออกหรือขาดงบประมาณ การที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ช่วยไปสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล จะช่วยปลดล็อกข้อจำกัดตรงนี้ได้เยอะมาก ทำให้เราสามารถจัดการออกแบบกิจกรรมชุมนุมหรือชมรมออนไลน์ที่บูรณาการทักษะอาชีพและสมรรถนะแห่งอนาคต ได้สนุกและหลากหลายขึ้น ส่งผลให้เด็กมีผลงานไปทำ การส่งเสริมการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานดิจิทัลเพื่อสะท้อนสมรรถนะและความถนัดของผู้เรียน ได้อย่างภาคภูมิใจ...”

(ชุติมา รายณะสุข, สัมภาษณ์ 23 ธันวาคม 2568)

“...การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต้องมีความยืดหยุ่นสูง ผมมองว่าการสร้างสรรค์พื้นที่แสดงออกและนำเสนอผลงานผ่านแพลตฟอร์มมัลติมีเดีย เป็นเวทีที่เปิดกว้างให้เด็กยุคนี้ได้โชว์ของ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรกระตุ้นให้มีการออกแบบกิจกรรมชุมนุมหรือชมรมออนไลน์ที่บูรณาการทักษะอาชีพและสมรรถนะแห่งอนาคต เพื่อฝึกทักษะการทำงานเป็นทีมผ่านออนไลน์ ส่วนอีกประเด็นคือการจัดกิจกรรมต้องมี การจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงอัตลักษณ์ท้องถิ่นและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัลเข้าไปเป็นแกนกลาง เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีควบคู่ไปกับบริบทชุมชน...”

(ประจักร์ เข็มใคร, สัมภาษณ์ 25 ธันวาคม 2568)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...กิจกรรมเสริมหลักสูตรยุคนี้ต้องไม่ใช่แค่การจัดบอร์ดนิทรรศการแล้วจบไป หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องผลักดันการส่งเสริมการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานดิจิทัลเพื่อสะท้อนสมรรถนะและความถนัดของผู้เรียน ให้เด็กเก็บผลงาน อีกเรื่องที่น่าสนใจคือควรมีการออกแบบกิจกรรมชุมนุมหรือชมรมออนไลน์ที่บูรณาการทักษะอาชีพและสมรรถนะแห่งอนาคต เพื่อให้เด็กต่างห้องได้มาร่วมกันทำโปรเจกต์ และที่สำคัญต้องไม่ลืมรากเหง้า โดยสอดแทรก การจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงอัตลักษณ์ท้องถิ่นและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัล เพื่อให้เด็กสกลนครรู้จักใช้สื่อดิจิทัลนำเสนอของดีในบ้านเกิดอย่างสร้างสรรค์...."

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2569)

"...ถ้าเราอยากให้เด็กแสดงศักยภาพ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องกล้าที่จะใช้ การสร้างสรรค์พื้นที่แสดงออกและนำเสนอผลงานผ่านแพลตฟอร์มมัลติมีเดีย อย่างการสนับสนุนให้เด็กทำพอดแคสต์ (Podcast) หรือช่อง YouTube ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานดิจิทัลเพื่อสะท้อนสมรรถนะและความถนัดของผู้เรียน ซึ่งมันตอบโจทย์การศึกษาต่อในระบบ TCAS ของเด็กมัธยมปลายได้ตรงจุดที่สุด..."

(สายันต์ บุญใบ, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2569)

ผู้วิจัยสรุปการสังเคราะห์แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ดังตาราง 35 – 42

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 35 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

แนวทางในการพัฒนา	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ครูผู้ทรงคุณวุฒิ	ครูชำนาญการพิเศษ	ครูชำนาญการ	ครูผู้ช่วย	ครูอัตราจ้าง	ศึกษานิเทศก์	ศึกษาธิการจังหวัด	ผู้ปกครอง	ผู้ทรงคุณวุฒิ	เฉลี่ย	ร้อยละ	ลำดับที่
1. การพัฒนาระบบคลังสื่อและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อการเข้าถึงและแบ่งปัน	✓		✓		✓		✓			✓	5	50.00	✓
2. การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นบนแพลตฟอร์มดิจิทัล		✓		✓	✓				✓		4	40.00	✓
3. การใช้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการพัฒนาหลักสูตร	✓			✓		✓		✓			4	40.00	✓
4. การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่หลักสูตรดิจิทัล			✓				✓	✓	✓		4	40.00	✓
5. การบริหารจัดการหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ		✓				✓		✓		✓	4	40.00	✓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 35 พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 1) การพัฒนาระบบคลังสื่อและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อการเข้าถึงและแบ่งปัน 2) การออกแบบ

หน่วยการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นบนแพลตฟอร์มดิจิทัล 3) การใช้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการพัฒนาหลักสูตร 4) การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่หลักสูตรดิจิทัล และ 5) การบริหารจัดการหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ตาราง 36 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

แนวทางในการพัฒนา	ธนโชติ บุญใช้	กิ่งใจใน ตันยันยง	ยศภูมิ ยมจรัญ	บดินทอด กิ่งใจใน	ชยงธนหัวรพ หมาเปรา	ศุภ ศุภโชค	เมธินทน ทนธรรม	คณิตวิทย์ ธรรมวิทย์	ตอนรัยหน พงษ์	ใช้ระหยบร บาดชุ้น	เฉลย	ร้อยละ	เหตุผลรอง
1. การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเสมือนจริง (Virtual PLC)		✓	✓	✓	✓				✓		5	50.00	✓
2. การใช้ระบบนิเทศการสอนออนไลน์แบบกัลยาณมิตร	✓		✓			✓	✓			✓	5	50.00	✓
3. การจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคลด้วยระบบดิจิทัล	✓			✓		✓				✓	4	40.00	✓
4. กระบวนการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล		✓			✓	✓		✓	✓	✓	6	60.00	✓
5. การส่งเสริมการพัฒนาตนเองผ่านไมโครเลิร์นนิง (Micro – learning)	✓	✓					✓	✓			4	40.00	✓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 36 พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วย 1) กระบวนการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล 2) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเสมือนจริง (Virtual PLC) 2) การใช้ระบบนิเทศการสอนออนไลน์แบบกัลยาณมิตร 3) การจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคลด้วยระบบดิจิทัล และ 3) การส่งเสริมการพัฒนาตนเองผ่านไมโครเลิร์นนิง (Micro – learning)

ตาราง 37 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

แนวทางในการพัฒนา	ธเศ้าะบเา บาฏ	ฏิ่ใ้ใ้ เศฏ้ม	ธเศฏ้ใ ธเ้จ้ะรา	เมหเาอก ใ้ใ้ใ้ฏ	ปาใ้ใ้ พรหันธงใชย	ฐ้เห ฏิฏ้ฏ้	บฏ้หเบห หเะรอรอห	ใ้ฮ้ะพฏ ฏรรหเรรฏ ฏ้ฏพ	เหอฮ ห้ฏ้ฐ้หเ	ฏ้ะฮ้ะฏ้ฏ ใ้ฏ้ฏ้	เฐ้ฏ้ใ่	ฐ้ฮ้อ้ะ	เหฏ้ฏพ้ธเศ
1. การพัฒนาระบบนิเวศการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนบนแพลตฟอร์มคลาวด์	✓	✓		✓		✓		✓		✓	6	60.00	✓
2. การนำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการกำหนดโจทย์วิจัยเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนเชิงลึก	✓		✓		✓		✓		✓		5	50.00	✓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 37 (ต่อ)

แนวทางในการพัฒนา	ชัยวัฒน์ ภาระโยธา	ณัฐพล ตันติเมง	ประจักษ์ เชื้อมณี	ศิริญญา ทองเหลา	ปรวัฒน์ พระหันธงไชย	ศุภฤทัย ฉันทะ	ธวรรธน์ ชนสิทธิ์	ปิยะพงษ์ ศิลพิชิต	พงศ์พร ชนธีรัตมะ	ณัฐพล งามธนะชัย	เฉลี่ย	ร้อยละ	ลำดับความสำคัญ
3. การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลและออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้	✓			✓		✓		✓		✓	5	50.00	✓
4. การสร้างเครือข่ายชุมชนนักวิจัยทางวิชาชีพเสมือนจริงเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้		✓		✓	✓		✓	✓			5	50.00	✓
5. การจัดตั้งคลังผลงานวิจัยดิจิทัลและเวทีนำเสนอผลงานวิชาการออนไลน์ระดับเขตพื้นที่		✓	✓		✓	✓			✓		5	50.00	✓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 37 พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 1) การพัฒนาระบบนิเวศการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนบนแพลตฟอร์มคลาวด์ 2) การนำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการกำหนดโจทย์วิจัยเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนเชิงลึก 3) การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อการวิเคราะห์

ข้อมูลและออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ 4) การสร้างเครือข่ายชุมชนนักวิจัยทางวิชาชีพเสมือนจริงเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 5) การจัดตั้งคลังผลงานวิจัยดิจิทัลและเวทีนำเสนอผลงานวิชาการออนไลน์ระดับเขตพื้นที่

ตาราง 38 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

แนวทางในการพัฒนา	ใช้อย่างเหมาะสม	ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์	ใช้ประโยชน์ร่วมกัน	ปฏิบัติตามข้อกำหนด	ปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	ยึดหลักคุณธรรม	ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง	ใช้ความรู้ความสามารถ	ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง	ส่งเสริมการเรียนรู้	เฉลี่ย	ร้อยละ	เกณฑ์ประเมิน
1. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้	✓	✓		✓		✓			✓	✓	6	60.00	✓
2. การพัฒนาระบบนิเวศแพลตฟอร์มคลังสื่อดิจิทัลแบบแบ่งปันทรัพยากรระดับองค์กร	✓	✓	✓			✓		✓		✓	6	60.00	✓
3. การสร้างระบบประกันคุณภาพและกลั่นกรองสื่อดิจิทัลผ่านกระบวนการประเมินโดยเพื่อนร่วมวิชาชีพ	✓		✓		✓	✓	✓			✓	6	60.00	✓

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ตาราง 38 (ต่อ)

แนวทางในการพัฒนา	ธนัฐวรรณ์ ยอดใจ	สาธิตพัฒ ปุญโญ	ประจักร์ เข็มใคร	เลหเหลา ทองเหลา	ปิยะพงษ์ ทพระห้นงใชย	ชูศรี ศรีมาลี	บัณฑิตา ศรีสวัสดิ์	ศิริพร ศรีมาลี	ศิริลักษณ์ บาลชู้	ศิริพร พลหา	ผู้เชี่ยวชาญ	ร้อยละ	ผลการพิจารณา
4. การส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เสมือนจริงและอินเทอร์แอกทีฟเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เชิงลึก		✓		✓	✓		✓	✓			5	50.00	✓
5. การสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลฐานสมรรถนะที่บูรณาการอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น			✓		✓		✓	✓	✓		5	50.00	✓

จากตาราง 38 พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ 2) การพัฒนาระบบนิเวศแพลตฟอร์มคลังสื่อดิจิทัลแบบแบ่งปันทรัพยากรระดับองค์กร 3) การสร้างระบบประกันคุณภาพและกลั่นกรองสื่อดิจิทัลผ่านกระบวนการประเมินโดยเพื่อนร่วมวิชาชีพ 4) การส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เสมือนจริงและอินเทอร์แอกทีฟเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เชิงลึก และ 5) การสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลฐานสมรรถนะที่บูรณาการอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 39 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล

แนวทางในการพัฒนา	ไชยา เกตุจะบก	ภัทรินี ศรีนิล	ประจักษ์ เข็มใคร	ศุภิญญา ทองเหลา	ปรมาภรณ์ ชมพูนุท	ชนาธิป ศิริมาศ	เมธีเทพ พนธรรม	ศุภรรณ์ ศรีพงษ์	เทพฑิพย์ พลรัมย์	ณัฐวรรธน์ เกตุชู้	เบ็ญจพร	ร้อยละ	ผลการพิจารณา
1. การพัฒนาระบบคลังข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนแบบรวมศูนย์เพื่อการประเมินผลแบบเรียลไทม์	✓	✓	✓	✓	✓	✓					6	60.00	✓
2. การสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ใช้ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ	✓	✓	✓		✓		✓		✓		6	60.00	✓
3. การนำข้อมูลสารสนเทศเชิงลึกมาใช้ออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการสอนซ่อมเสริม		✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	6	60.00	✓
4. การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลดิจิทัลเพื่อการพัฒนาผู้เรียน	✓			✓	✓	✓			✓		5	50.00	✓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 39 (ต่อ)

แนวทางในการพัฒนา	ธนวรรณ ภาคใจ	กฤติกา ตันติมงคล	ปรเมศวร์ เชื้อวิเศษ	เมธาพร ทองเหลือง	อรนุช ศิริพันธ์	ชยพล พรหมนันธชัย	ธนวรรณ หนูหนัก	ปิยะพงศ์ ศรีรักษ์	ณัฐพร พลายชุม	ณัฐวรรณ์ เกษตรา	เฉลิมเดช	ร้อยละ	เหมาะสม
5. การประยุกต์ใช้ระบบให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงสะท้อนคิดแบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนรายบุคคล		✓	✓		✓		✓	✓			5	50.00	✓

จากตาราง 39 พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 1) การพัฒนาระบบคลังข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนแบบรวมศูนย์เพื่อการประเมินผลแบบเรียลไทม์ 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ใช้ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ 3) การนำข้อมูลสารสนเทศเชิงลึกมาใช้ออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการสอนซ่อมเสริม 4) การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลดิจิทัลเพื่อการพัฒนาผู้เรียนและ 5) การประยุกต์ใช้ระบบให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงสะท้อนคิดแบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนรายบุคคล

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ตาราง 40 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

แนวทางในการพัฒนา	ธนวัฒน์	กฤษณ์	ศุภวัฒน์	นพพงษ์	ชัยพร	ศุภชัย	ธนวรรธน์	ศุภมิตร	นพดล	ณัฐวรรธน์	รวม	ร้อยละ	เห็นพ้อง
1. การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมกรอบความคิดแบบเติบโต	✓	✓	✓	✓	✓			✓			6	60.00	✓
2. การใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อลดแรงต้านและสร้างความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลง	✓	✓		✓		✓	✓			✓	6	60.00	✓
3. การสื่อสารวิสัยทัศน์เชิงรุกและการเป็นผู้นำต้นแบบในการปรับตัวทางเทคโนโลยี	✓		✓			✓		✓	✓		5	50.00	✓
4. การบริหารจัดการทรัพยากรและระบบสนับสนุนเพื่อเร่งรัดการสร้างสรรค์นวัตกรรม			✓		✓		✓		✓	✓	5	50.00	✓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 40 (ต่อ)

แนวทางในการพัฒนา	ด้านการส่งเสริมนวัตกรรม	ด้านการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล	ด้านการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมกรอบความคิดแบบเติบโต	ด้านการใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อลดแรงต้านและสร้างความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลง	ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์เชิงรุกและการเป็นผู้นำต้นแบบในการปรับตัวทางเทคโนโลยี	ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรและระบบสนับสนุนเพื่อเร่งรัดการสร้างสรรค์นวัตกรรม	ด้านการสร้างระบบยกย่องเชิดชูเกียรติและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัลเชิงประจักษ์	ค่าเฉลี่ย	ค่าร้อยละ	ผลการพิจารณา
5. การสร้างระบบยกย่องเชิดชูเกียรติและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัลเชิงประจักษ์		✓		✓	✓	✓		✓		5	50.00	✓

จากตาราง 40 พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 1) การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมกรอบความคิดแบบเติบโต 2) การใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อลดแรงต้านและสร้างความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลง 3) การสื่อสารวิสัยทัศน์เชิงรุกและการเป็นผู้นำต้นแบบในการปรับตัวทางเทคโนโลยี 4) การบริหารจัดการทรัพยากรและระบบสนับสนุนเพื่อเร่งรัดการสร้างสรรค์นวัตกรรม และ 5) การสร้างระบบยกย่องเชิดชูเกียรติและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัลเชิงประจักษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตาราง 41 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

แนวทางในการพัฒนา	รศ.ไพรวัลย์ วรรณโย	ผศ.ดร.ปิยนันท์ ศรีนิลพงศ์	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ ปัทมาวิชัย	ผศ.ดร.ณัฐพล ทองเหลือง	ผศ.ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง	รศ.ดร.พระมหาสมบัติ ธมฺมทีโป	ผศ.ดร.ณัฐพล ชมพูนิช	ผศ.ดร.ศุภชัย ยิ่งยง	ผศ.ดร.ศุภชัย ยิ่งยง	ผศ.ดร.ณัฐพล ชมพูนิช	รวมที่เห็นด้วย	ร้อยละ	ผลการพิจารณา
1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบร่วมมือผ่านแพลตฟอร์มการศึกษา	✓	✓		✓		✓		✓	✓		6	60.00	✓
2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผสมผสานที่ยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน	✓		✓		✓	✓				✓	5	50.00	✓
3. การประยุกต์ใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อขยายพื้นที่การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ		✓	✓		✓		✓			✓	5	50.00	✓
4. การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และสมรรถนะผู้เรียน		✓		✓				✓	✓		4	40.00	✓
5. การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเสริมสร้างความฉลาดทางดิจิทัล	✓		✓				✓			✓	4	40.00	✓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 41 พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วย 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบร่วมมือผ่านแพลตฟอร์มการศึกษา 2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผสมผสานที่ยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน 3) การประยุกต์ใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อขยายพื้นที่การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ 4) การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และสมรรถนะผู้เรียน และ 5) การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเสริมสร้างความฉลาดทางดิจิทัล

ตาราง 42 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้

แนวทางในการพัฒนา	รศ.ไพบูลย์ บุญใช้	ผศ.ดร.ศุภชัย ศุภมั่งคง	รศ.ดร.ปรีชา ใฝ่มีชัย	ผศ.ดร.ปรีชา ทองเหลือง	ผศ.ดร.ปรีชา พรหมนิธิ	รศ.ดร.ชาย ณ ภูเขียว	ผศ.ดร.ชาญชัย หนูเหมือน	ผศ.ดร.ชาญวิทย์ ศิลปพิทักษ์	ผศ.ดร.พิชิต ชาญชัยยุทธ	ผศ.ดร.ชาติชาย ณ ลำปาง	เฉลี่ย	ร้อยละ	ลำดับ
1. การส่งเสริมการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานดิจิทัลเพื่อสะท้อนสมรรถนะและความถนัดของผู้เรียน	✓	✓		✓		✓	✓			✓	6	60.00	✓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 42 (ต่อ)

แนวทางในการพัฒนา	ธนาคารไทย	กรุงไทย เทคโนโลยี	ประชาชาติธุรกิจ	บลูเทคโนโลยี	หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	ยูบีซี ดิจิทัล	เมืองไทย ประกันภัย	คมชัดลึก ธรรมดา	เทเวศ พลัสธุรกิจ	ผู้จัดการออนไลน์	เฉลี่ย	ร้อยละ	เกณฑ์ประเมิน
2. การสร้างสรรค์พื้นที่แสดงออกและนำเสนอผลงานผ่านแพลตฟอร์มมัลติมีเดีย		✓	✓	✓				✓	✓		5	50.00	✓
3. การออกแบบกิจกรรมชุมนุมหรือชมรมออนไลน์ที่บูรณาการทักษะอาชีพและสมรรถนะแห่งอนาคต	✓		✓		✓			✓		✓	5	50.00	✓
4. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล					✓	✓	✓			✓	4	40.00	✓
5. การจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงอัตลักษณ์ท้องถิ่นและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัล	✓		✓		✓				✓		4	40.00	✓

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

จากตาราง 42 พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานดิจิทัลเพื่อสะท้อนสมรรถนะและความถนัดของผู้เรียน 2) การสร้างสรรค์พื้นที่แสดงออกและนำเสนอผลงานผ่านแพลตฟอร์มมัลติมีเดีย 3) การออกแบบกิจกรรมชุมนุมหรือชมรมออนไลน์ที่บูรณาการทักษะอาชีพและสมรรถนะแห่งอนาคต 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล และ 5) การจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงอัตลักษณ์ท้องถิ่นและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 จะนำเสนอเป็นบทสรุปและอภิปรายผลในบทที่ 5 ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย โดยผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 335 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100 ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร สรุปผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

1.1 สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2) ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล 3) ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 4) ด้านการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล 5) ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 7) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และ 8) ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล 2) ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 3) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 4) ด้านการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล 5) ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 7) ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และ 8) ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามลำดับ

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

2.1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวม เมื่อพิจารณาองค์ประกอบหลักทั้ง 8 องค์ประกอบ พบว่า ภาพรวม $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.180 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.186 การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.186 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.183 การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.181 การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.179 การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.177 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.175 และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.174 ตามลำดับ

3. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
โดยมี 8 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

3.1.1 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรพัฒนาระบบคลังสื่อและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อการเข้าถึงและแบ่งปันทรัพยากรร่วมกัน

3.1.2 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรส่งเสริมการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นบนแพลตฟอร์มดิจิทัล

3.1.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรใช้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อนำมาวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตร

3.1.4 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรสนับสนุนการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่หลักสูตรดิจิทัล

3.1.5 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรบริหารจัดการหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมผ่านกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

3.2 ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

3.2.1 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรนำกระบวนการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลมาใช้

3.2.2 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเสมือนจริง (Virtual PLC)

3.2.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรใช้ระบบนิเทศการสอนออนไลน์แบบกัลยาณมิตร

3.2.4 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคลด้วยระบบดิจิทัล

3.2.5 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรส่งเสริมการพัฒนาตนเองผ่านไมโครเลิร์นนิง (Micro – learning)

3.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.3.1 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรพัฒนาระบบนิเวศการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนบนแพลตฟอร์มคลาวด์

3.3.2 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรนำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการกำหนดโจทย์วิจัยเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนเชิงลึก

3.3.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลและออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้

3.3.4 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรสร้างเครือข่ายชุมชนนักวิจัยทางวิชาชีพเสมือนจริงเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.3.5 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรจัดตั้งคลังผลงานวิจัยดิจิทัลและเวทีนำเสนอผลงานวิชาการออนไลน์ระดับเขตพื้นที่

3.4 ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

3.4.1 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้

3.4.2 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรพัฒนาระบบนิเวศแพลตฟอร์มคลังสื่อดิจิทัลแบบแบ่งปันทรัพยากรระดับองค์กร

3.4.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรสร้างระบบประกันคุณภาพและกลั่นกรองสื่อดิจิทัลผ่านกระบวนการประเมินโดยเพื่อนร่วมวิชาชีพ

3.4.4 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เสมือนจริงและอินเทอร์แอกทีฟเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เชิงลึก

3.4.5 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลฐานสมรรถนะที่บูรณาการอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.5 ด้านการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

3.5.1 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรพัฒนาระบบคลังข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนแบบรวมศูนย์เพื่อการประเมินผลแบบเรียลไทม์

3.5.2 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ใช้ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.5.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรนำข้อมูลสารสนเทศเชิงลึกมาใช้ออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการสอนซ่อมเสริม

3.5.4 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลดิจิทัลเพื่อการพัฒนาผู้เรียน

3.5.5 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรประยุกต์ใช้ระบบให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงสะท้อนคิดแบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนรายบุคคล

3.6 ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

3.6.1 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมกรอบความคิดแบบเติบโต

3.6.2 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อลดแรงต้านและสร้างความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลง

3.6.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรสื่อสารวิสัยทัศน์เชิงรุกและการเป็นผู้นำต้นแบบในการปรับตัวทางเทคโนโลยี

3.6.4 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรบริหารจัดการทรัพยากรและระบบสนับสนุนเพื่อเร่งรัดการสร้างสรรค์นวัตกรรม

3.6.5 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรสร้างระบบยกย่องเชิดชูเกียรติและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัลเชิงประจักษ์

3.7 ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

3.7.1 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบร่วมมือผ่านแพลตฟอร์มการศึกษา

3.7.2 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผสมผสานที่ยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน

3.7.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรประยุกต์ใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อขยายพื้นที่การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

3.7.4 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และสมรรถนะผู้เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.7.5 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเสริมสร้างความฉลาดทางดิจิทัล

3.8 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

3.8.1 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรส่งเสริมการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานดิจิทัลเพื่อสะท้อนสมรรถนะและความถนัดของผู้เรียน

3.8.2 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรสร้างสรรค์พื้นที่แสดงออกและนำเสนอผลงานผ่านแพลตฟอร์มมัลติมีเดีย

3.8.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรออกแบบกิจกรรมชุมนุมหรือชมรมออนไลน์ที่บูรณาการทักษะอาชีพและสมรรถนะแห่งอนาคต

3.8.4 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล

3.8.5 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงอัตลักษณ์ท้องถิ่นและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัล

อภิปรายผล

ในการวิจัย เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

1.1 สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษามีความจำเป็นต้องตื่นตัวและปรับรูปแบบการทำงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสร้างสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งบริบทของการศึกษาระดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มัธยมศึกษาจะมีการนำข้อมูลและนวัตกรรมมาใช้ประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเข้มข้น การมุ่งเน้นปฏิบัติภาระงานเหล่านี้อย่างต่อเนื่องจึงส่งผลให้สภาพปัจจุบันของการแสดงออกถึงภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพิชญ์ชญา มีแก้ว, นเรศ ขันธะรี และจิณณวัตร ปะโคทัง (2564, หน้า 1952 – 1963) ที่พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัลมีการสร้างเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ พิชญ์พิมล สุนทะวงศ์ (2565, หน้า 206 – 210) ที่ศึกษาบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม และพบว่าสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครูมีการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ที่ให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยี สอดคล้องกับ โรจนศักดิ์ อินทนน (2566, หน้า 218) ซึ่งศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร และพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารในยุคดิจิทัลโดยรวม อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า บริบทของการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบันมีความตื่นตัวและคาดหวังสูงต่อการพลิกโฉมการเรียนรู้ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จึงถูกคาดหวังให้เป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงที่มีศักยภาพในการขับเคลื่อนนวัตกรรมและเทคโนโลยีได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนครูในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน และการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลอย่างปลอดภัย ความมุ่งหวังที่จะยกระดับคุณภาพการสอนและเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้ก้าวทันพลวัตของโลกยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดนี้ จึงสะท้อนให้เห็นถึงสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมที่อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในบริบทของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ดังเช่นงานวิจัยของ พิชญ์พิมล สุนทะวงศ์ (2565, หน้า 206 – 210) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทวฤทธิ์ ผลจันทร์ และพีระศักดิ์ วรฉัตร

(2564, หน้า 120 – 132) ที่พบว่า ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ในด้านความรู้และทักษะมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวดี มนตรีพิลา และบุญชม ศรีสะอาด (2565, หน้า 99 – 112) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงระดับความคาดหวังและความต้องการในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่อยู่ในระดับมาก เพื่อนำไปสู่การยกระดับความสามารถในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยภาพรวม $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.180 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากมากไปน้อยได้ดังนี้การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ด้านการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้ก็อาจจะเป็นเพราะว่า ในบริบทของการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษายุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทอย่างพลิกโฉม หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ซึ่งเป็นผู้นำระดับปฏิบัติการที่ใกล้ชิดกับครูผู้สอนมากที่สุด ต้องเผชิญกับความคาดหวังที่สูงขึ้นในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ โดยความต้องการจำเป็นที่ปรากฏขึ้นนั้น มีจุดเริ่มต้นมาจากแกนกลางของการจัดการศึกษา นั่นคือการปรับโครงสร้างและการบริหารจัดการหลักสูตรให้บูรณาการเข้ากับเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเป็นรูปธรรม เมื่อหลักสูตรซึ่งเป็นเสมือนเข็มทิศมีการเปลี่ยนแปลง ย่อมส่งผลให้ครูผู้สอนเกิดความวิตกกังวลและต้องการการสนับสนุนอย่างใกล้ชิด จึงเกิดความต้องการจำเป็นอย่างยิ่งที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จะต้องปรับบทบาทไปสู่การเป็นผู้ชี้แนะ และจัดระบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรออนไลน์ หรือการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเสมือนจริง เพื่อประคับประคองเพื่อนครูในระยะเปลี่ยนผ่าน เมื่อโครงสร้างหลักสูตรและระบบการนิเทศมีความพร้อม การนำไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนได้ก่อให้เกิดความท้าทายใหม่ที่เกี่ยวเนื่องกัน กล่าวคือ ครูผู้สอนต้องเผชิญกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เปลี่ยนไป จึงมีความจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้เครื่องมือดิจิทัลเข้ามาช่วยรวบรวมและวิเคราะห์ปัญหาควบคู่ไปกับความต้องการเข้าถึงทรัพยากรและคลังสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีคุณภาพ เพื่อนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการสอนและลดความซ้ำซ้อนในการผลิตสื่อ การขับเคลื่อนกระบวนการเหล่านี้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลเชิงสารสนเทศที่แม่นยำและเป็นปัจจุบันเพื่อใช้ในการประเมินและออกแบบการสอนซ่อมเสริมเฉพาะบุคคล ซึ่งกระบวนการนำข้อมูลมาใช้ขับเคลื่อนองค์กรจะเกิดขึ้นได้อย่างยั่งยืน ก็ต่อเมื่อหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มีสมรรถนะในการส่งเสริมนวัตกรรมและสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีความปลอดภัยทางจิตวิทยา เอื้อให้ครูกล้าคิด กล้าทดลองวิธีการสอนใหม่ ๆ โดยมองความผิดพลาดเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ซึ่งกลไกการบริหารจัดการ การนิเทศ การวิจัย และการใช้ข้อมูลทั้งหมดนี้ ล้วนเป็นฟันเฟืองที่บูรณาการเข้าด้วยกันเพื่อเป้าหมายปลายทางเดียว คือการยกระดับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ช่วยพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนมัธยมศึกษาให้พร้อมรับมือกับโลกอาชีพในอนาคตได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับการวิจัยของ เกตุสุดา กิ้งการจร (2560, หน้า 80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ผลการศึกษาพบว่าด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ดังที่ เทวฤทธิ์ ผลจันทร์ และพีระศักดิ์ วรฉัตร (2564, หน้า 120 – 132) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยเฉพาะด้านความรู้และทักษะเป็นลำดับแรก ซึ่งเป็นสมรรถนะพื้นฐานสำคัญสำหรับการรับมือกับความเปลี่ยนแปลง ตลอดจนสอดรับกับผลการวิจัยของ พิชญ์พิมล สุนทะวงศ์ (2565, หน้า 206 – 210) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งผลการประเมินความต้องการจำเป็นระบุชัดเจนว่า

บุคลากรมีความต้องการพัฒนาด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล การสื่อสาร และความรู้ทางดิจิทัลเป็นลำดับต้น ๆ ตามลำดับ สิ่งเหล่านี้ตอกย้ำให้เห็นว่า ท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องได้รับความรู้ การสนับสนุนทักษะดิจิทัล และการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ เพื่อขับเคลื่อนระบบวิชาการของสถานศึกษาให้ก้าวหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีแนวทางในการพัฒนาตามลำดับความต้องการจำเป็น ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล จากการศึกษาแนวทางพัฒนา พบว่า หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบคลังสื่อและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อการเข้าถึงและแบ่งปัน เป็นอันดับแรก ในยุคดิจิทัลครูผู้สอนมีความต้องการแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและสามารถเข้าถึงได้ง่ายเพื่อลดความซ้ำซ้อนและลดภาระในการสร้างสื่อใหม่ ควบคู่ไปกับความจำเป็นในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นบนแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อรองรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล ให้สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา การนำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ มาใช้เป็นฐานในการพัฒนาหลักสูตรถือเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน สามารถนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาวิเคราะห์หาจุดอ่อนหรือทักษะที่ผู้เรียนยังขาดหายไปได้อย่างแม่นยำและเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลให้การปรับปรุงหลักสูตรตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ไม่ใช่การจัดการเรียนการสอนตามความเคยชิน อีกทั้งในบริบทของสถานศึกษาในจังหวัดสกลนครซึ่งมีต้นทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่โดดเด่น เช่น การย้อมคราม หรือกีฬาพื้นบ้าน การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่หลักสูตรดิจิทัลจึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยสร้างอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รากเหง้าของตนเองผ่านสื่อที่ทันสมัย อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนแนวทางทั้งหมดนี้จะประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จำเป็นต้องใช้กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเป็นเวทีให้ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคการนำหลักสูตรไปใช้ สะท้อนปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอน และร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาของผู้เรียนร่วมกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.2 ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล จากการศึกษาแนวทางพัฒนา พบว่า หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการนิเทศจากการตรวจสอบจับผิดมาเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อนร่วมวิชาชีพ โดยให้ความสำคัญกับการนำกระบวนการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล มาใช้ควบคู่กับการใช้ระบบนิเทศการสอนออนไลน์แบบกัลยาณมิตร บริบทของการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบันมีข้อจำกัดด้านเวลา ภาระงาน และการนิเทศให้ทั่วถึงทำได้ยาก การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการนิเทศออนไลน์ เช่น การส่งคลิปการสอนให้เพื่อนครูหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ช่วยสะท้อนผล จะช่วยลดความกดดันและความวิตกกังวลของครูผู้สอน ทำให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สามารถให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนหน้างานได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงทีการขับเคลื่อนการทำงานเป็นทีมควรดำเนินการผ่านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเสมือนจริงเพื่อสร้างพื้นที่กลางให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผล และวิพากษ์เทคนิคการสอนร่วมกันโดยก้าวข้ามข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะในกลุ่มวิชาทักษะปฏิบัติและวิชาที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ เช่น สุขศึกษา พลศึกษา หรือศิลปะ ที่ต้องการพื้นที่แลกเปลี่ยนแรงบันดาลใจและตัวอย่างการสอนอยู่เสมอ ในมิติของการพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคล หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรนำข้อมูลมาเป็นฐานในการจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคลด้วยระบบดิจิทัล เพื่อวิเคราะห์ความต้องการและวางเป้าหมายการพัฒนาครูให้ตรงจุดและสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะ (ว.PA) พร้อมทั้งผลักดันการส่งเสริมการพัฒนาตนเองผ่านไมโครเลิร์นนิง (Micro – learning) เพื่อให้ครูสามารถอัพเดตความรู้ ข่าวสาร หรือเทคนิคใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเองอย่างอิสระและรวดเร็ว โดยไม่ส่งผลกระทบต่อเวลาในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

3.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล จากการศึกษาแนวทางพัฒนา พบว่า หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องเป็นผู้นำในการเปลี่ยนผ่านกระบวนทัศน์การทำวิจัยในชั้นเรียนให้ก้าวข้ามข้อจำกัดของการทำงานแบบโดดเดี่ยวและลดภาระงานเอกสารที่ซ้ำซ้อน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาระบบนิเวศการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนบนแพลตฟอร์มคลาวด์เพื่อเชื่อมโยงกระบวนการทำงานวิจัยตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูลไปจนถึงการรายงานผลให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ การขับเคลื่อนงานวิจัยให้สามารถตอบสนองต่อพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจำเป็นต้องนำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้เป็นฐานในการ

วิเคราะห์และกำหนดโจทย์วิจัยเชิงลึก ซึ่งจะช่วยลดการตั้งคำถามวิจัยจากความรู้สึกและสะท้อนแนวโน้มปัญหาของผู้เรียนได้อย่างแม่นยำ การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ามาช่วยทุ่นแรงครูผู้สอนถือเป็นสิ่งสำคัญ การให้คำแนะนำหรือจัดอบรมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและออกแบบนวัตกรรม จะส่งผลให้ครูสามารถลดระยะเวลาการทำงานและเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยได้อย่างมหาศาล การสร้างวัฒนธรรมการวิจัยที่ยั่งยืนยังต้องอาศัยการจัดตั้งเครือข่ายชุมชนนักวิจัยทางวิชาชีพเสมือนจริงเพื่อเป็นพื้นที่ปลอดภัยในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้คำปรึกษา และประคับประคองการทำงานวิจัยร่วมกันระหว่างครูผู้เชี่ยวชาญและครูรุ่นใหม่ ท้ายที่สุดเพื่อสร้างขวัญกำลังใจและต่อยอดองค์ความรู้ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรเป็นแกนนำในการจัดตั้งคลังผลงานวิจัยดิจิทัลพร้อมทั้งสนับสนุนเวทีนำเสนอผลงานวิชาการออนไลน์ระดับเขตพื้นที่ เพื่อให้ข้อค้นพบและนวัตกรรมของครูได้รับการเผยแพร่ ยอมรับ และนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้างอย่างเป็นรูปธรรม

3.4 ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ จากการศึกษาแนวทางพัฒนา พบว่า หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องเป็นผู้นำในการยกระดับกระบวนการผลิตสื่อการสอนให้มีความทันสมัยและตอบสนองต่อผู้เรียนยุคใหม่ โดยส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ลดภาระงาน และประหยัดเวลาในการสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ที่มีความซับซ้อนให้ง่ายขึ้น การดึงดูดความสนใจของผู้เรียนสามารถทำได้ผ่านการส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เสมือนจริงและอินเทอร์แอกทีฟเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เชิงลึก เช่น การจำลองสถานการณ์ การใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง (AR/VR) หรือการทัศนศึกษาเสมือนจริง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้โต้ตอบกับเนื้อหาอย่างเป็นรูปธรรม การเชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับบริบทของพื้นที่จังหวัดสกลนครมีความสำคัญอย่างยิ่ง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลฐานสมรรถนะที่บูรณาการอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การออกแบบลายผ้าย้อมคราม กีฬาพื้นบ้าน หรือประวัติศาสตร์ชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าของรากเหง้าทางวัฒนธรรมตนเองผ่านรูปแบบสื่อที่ทันสมัย การบริหารจัดการสื่อที่ผลิตขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยการพัฒนาระบบนิเวศแพลตฟอร์มคลังสื่อดิจิทัลแบบแบ่งปันทรัพยากรระดับองค์กร เพื่อเป็นศูนย์กลางให้ครูสามารถเข้าถึงและนำสื่อไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ก่อนการนำสื่อเข้าสู่ระบบคลังส่วนกลาง สิ่งที่ขาดไม่ได้คือการสร้างระบบประกันคุณภาพ

และกลั่นกรองสื่อดิจิทัลผ่านกระบวนการประเมินโดยเพื่อนร่วมวิชาชีพ (Peer Review) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความปลอดภัย และความเหมาะสมตามมาตรฐานทางวิชาการ กระบวนการนี้จะสร้างความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอนในการนำสื่อไปใช้อย่างมีคุณภาพและสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างแท้จริง

3.5 ด้านการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล จากการศึกษาแนวทางพัฒนา พบว่า หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบคลังข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนแบบรวมศูนย์เพื่อการประเมินผลแบบเรียลไทม์ เพื่อช่วยลดภาระงานเอกสารและทำให้ครูสามารถติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน รวมถึงเข้าช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงได้อย่างทันท่วงที การมีฐานข้อมูลที่แม่นยำนำไปสู่ความจำเป็นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ใช้ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ เพื่อกระตุ้นให้ครูผู้สอนกลับมาพิจารณาข้อมูลจริงของผลสัมฤทธิ์ก่อนวางแผนการจัดการเรียนรู้เสมอ การขับเคลื่อนกระบวนการดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต้องอาศัยการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลดิจิทัลเพื่อการพัฒนาผู้เรียน เนื่องจากครูจำนวนมากยังต้องการการชี้แนะทักษะการตีความข้อมูลเชิงสถิติอย่างถูกต้อง เมื่อครูมีความมั่นใจในการจัดการข้อมูล ย่อมส่งผลโดยตรงต่อการนำข้อมูลสารสนเทศเชิงลึกมาใช้ออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการสอนซ่อมเสริม ทำให้สามารถจัดกลุ่มผู้เรียนตามศักยภาพและมอบหมายโจทย์ที่ท้าทายได้ตรงจุดโดยไม่ต้องเสียเวลาสอนปูพื้นฐานใหม่ทั้งหมด กระบวนการประเมินผลจะสมบูรณ์ได้อย่างแท้จริงต้องมีการประยุกต์ใช้ระบบให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงสะท้อนคิดแบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนรายบุคคล เพื่อสะท้อนจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงให้ผู้เรียนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเองอย่างยั่งยืน

3.6 ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล จากการศึกษาแนวทางพัฒนา พบว่า อุปสรรคสำคัญของการสร้างสรรค์นวัตกรรม คือ ความกลัวและความวิตกกังวลของบุคลากร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จึงต้องให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมกรอบความคิดแบบเติบโตเป็นพื้นฐานแรก เพื่อให้ครูผู้สอนรู้สึกปลอดภัยที่จะสะท้อนความคิดกล้าทดลองใช้วิธีการสอนหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยมองความผิดพลาดเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเป็นความล้มเหลวที่ต้องถูกตำหนิ การขับเคลื่อนการ

เปลี่ยนแปลงนี้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องแสดงบทบาทผ่านการสื่อสารวิสัยทัศน์เชิงรุกและการเป็นผู้นำต้นแบบในการปรับตัวทางเทคโนโลยี เพื่อกำหนดเป้าหมายร่วมกันให้ชัดเจนและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เพื่อนร่วมงาน ในระยะเปลี่ยนผ่านที่มักเกิดความเครียดหรือแรงต้าน การนำการใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อลดแรงต้านและสร้างความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลงมาประยุกต์ใช้ในการรับฟังปัญหาอย่างเข้าอกเข้าใจ จะช่วยเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมสมองและออกแบบทางออกร่วมกัน ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของนวัตกรรมและลดแรงต้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสนับสนุนเชิงระบบเป็นอีกกลไกที่ขาดไม่ได้ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องช่วยอำนวยความสะดวกในด้านการบริหารจัดการทรัพยากรและระบบสนับสนุนเพื่อเร่งรัดการสร้างสรรค์นวัตกรรม ไม่ว่าจะเป็นการจัดหาซอฟต์แวร์ เครื่องมือดิจิทัล หรืองบประมาณ เพื่อช่วยขจัดอุปสรรคหน้างานให้ครูสามารถทำงานได้ราบรื่นยิ่งขึ้น ท้ายที่สุดเพื่อเป็นการรักษาความมุ่งมั่นและแรงจูงใจให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน สถานศึกษาและกลุ่มสาระการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการสร้างระบบยกย่องเชิดชูเกียรติและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัลเชิงประจักษ์ เพื่อให้ครูผู้ทุ่มเทสร้างสรรค์ผลงานได้รับการยอมรับ เกิดความภาคภูมิใจในวิชาชีพ และพร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญในการขยายผลนวัตกรรมสู่เพื่อนร่วมงานต่อไป

3.7 ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จากการศึกษาแนวทางพัฒนา พบว่า หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องเป็นผู้นำในการเปลี่ยนผ่านกระบวนทัศน์จากการสอนแบบบรรยายหน้าชั้นเรียน ไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบร่วมมือผ่านแพลตฟอร์มการศึกษา เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในบทเรียนอย่างเต็มศักยภาพ การตระหนักถึงความพร้อมและรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียนนำไปสู่ความจำเป็นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผสมผสานที่ยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้ตามจังหวะเวลาของตนเอง การบริหารจัดการเวลาในชั้นเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดสามารถทำได้ผ่านการประยุกต์ใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อขยายพื้นที่การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาล่วงหน้าจากสื่อดิจิทัลที่บ้าน และใช้เวลาในห้องเรียนสำหรับการลงมือปฏิบัติหรือทำโครงงานร่วมกัน ซึ่งการปรับเปลี่ยนนี้จะช่วยให้ครูเปลี่ยนบทบาทเป็นโค้ชที่มีเวลาเดินดูแลและให้คำปรึกษาผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง กระบวนการเรียนรู้ทั้งหมดต้องมุ่งเป้าไปที่การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และสมรรถนะผู้เรียน

โดยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักตั้งคำถาม แสวงหาคำตอบ และวิพากษ์ข้อมูลอย่างมีเหตุผลมากกว่าการท่องจำเนื้อหา ท้ายที่สุด ท่ามกลางการเปิดรับข้อมูลข่าวสารบนโลกออนไลน์อย่างมหาศาล หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญสูงสุดกับการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเสริมสร้างความฉลาดทางดิจิทัล เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางไซเบอร์ให้ผู้เรียนรู้เท่าทันภัยคุกคาม ป้องกันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ และสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ได้อย่างสร้างสรรค์

3.8 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ จากการศึกษาแนวทางพัฒนา พบว่า หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ก้าวข้ามขีดจำกัดของรูปแบบเดิม โดยมุ่งเน้นการออกแบบกิจกรรมชุมนุมหรือชมรมออนไลน์ที่บูรณาการทักษะอาชีพและสมรรถนะแห่งอนาคต เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนต่างห้องเรียนได้ทำงานร่วมกัน ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม และค้นพบความถนัดของตนเองอย่างอิสระ การขับเคลื่อนกิจกรรมให้มีความหลากหลายและลดข้อจำกัดด้านงบประมาณของสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล ไม่ว่าจะเป็นการทำบันทึกข้อตกลง (MOU) กับมหาวิทยาลัย หรือการเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางและโค้ชมืออาชีพมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ผ่านระบบออนไลน์ แก่นสำคัญของการจัดกิจกรรมในบริบทจังหวัดสกลนครควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงอัตลักษณ์ท้องถิ่นและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัล เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของรากเหง้าทางวัฒนธรรมพร้อมกับรู้จักใช้สื่อออนไลน์นำเสนอเรื่องราวของชุมชนตนเองอย่างสร้างสรรค์ เมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรสนับสนุนการสร้างสรรค์พื้นที่แสดงออกและนำเสนอผลงานผ่านแพลตฟอร์มมัลติมีเดีย เช่น การจัดทำพอดแคสต์ (Podcast) ช่องยูทูบ (YouTube) หรือนิทรรศการศิลปะเสมือนจริง (Virtual Art Gallery) เพื่อเป็นเวทีให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพและสร้างความภาคภูมิใจให้เป็นที่ประจักษ์แก่เพื่อนนักเรียนและผู้ปกครอง ผลผลิตจากกระบวนการทั้งหมดนี้จะถูกรวบรวมผ่านการส่งเสริมการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานดิจิทัลเพื่อสะท้อนสมรรถนะและความถนัดของผู้เรียน (e – Portfolio) ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนนำผลงานไปใช้ต่อยอดในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาผ่านระบบ TCAS หรือการยื่นโควตาความสามารถพิเศษทางกีฬาและวิชาการได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยวัฒน์ คำโคตร และอมรทิพย์ เจริญผล (2565, หน้า 97) ที่ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ

ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยงานวิจัยดังกล่าวได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกในด้านอุปกรณ์ต่าง ๆ และสนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรมสัมมนา เพื่อนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานวิชาการ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดรับกับผลการประเมินในงานวิจัยครั้งนี้ ที่สะท้อนให้เห็นว่าหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีความต้องการจำเป็นในการได้รับการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและสภาพแวดล้อมดิจิทัล เพื่อนำมาบูรณาการในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังมีความสอดคล้องอย่างยิ่งกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ สุดเต้ (2563, หน้า 70) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการ รองลงมาคือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และด้านการนิเทศ ซึ่งทักษะด้านการบริหารจัดการในยุคดิจิทัลเป็นทักษะพื้นฐานและเป็นความต้องการจำเป็นอันดับต้น ๆ ของผู้นำทางวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นระดับผู้บริหารสถานศึกษาหรือระดับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการวางแผนงานวิชาการให้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลง การขับเคลื่อนกลไกดังกล่าวจะบรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมได้ย่อมต้องอาศัยการกำหนดทิศทางและสมรรถนะของผู้นำที่ชัดเจน ซึ่งประเด็นนี้ได้รับการยืนยันและขยายความให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นจากงานวิจัยของ พิชญ์พิมล สุนทะวงศ์ (2565, หน้า 206 – 210) ที่ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยชี้ให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาที่สำคัญต้องครอบคลุมถึงการสร้างวิสัยทัศน์ดิจิทัล การสื่อสาร และความร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับ ชัชชญา พีระธรณิศร์ (2566) ที่ระบุว่าการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลนั้น องค์กรต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) ควบคู่ไปกับการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้นำสามารถถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างไร้รอยต่อเมื่อพิจารณาในบริบทเชิงพื้นที่ที่ทำการศึกษางานวิจัยของโรจนศักดิ์ อินทนน

(2566, หน้า 218) ซึ่งศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้ตอกย้ำให้เห็นถึงมิติของการนำไปปฏิบัติจริงว่า ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลที่จะส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนได้อย่างแท้จริงนั้น จำเป็นต้องอาศัยแนวทางการพัฒนาด้านการทำงานเป็นทีมและความร่วมมือ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม ข้อมูลเชิงประจักษ์นี้สะท้อนให้เห็นว่า หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ไม่อาจขับเคลื่อนงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จได้เพียงลำพัง แต่ต้องอาศัยพลังของเครือข่ายและการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ร่วมกับเพื่อนครู ทั้งนี้ สุพิชญ์ชญา มีแก้ว, นเรศ ขันธะรี และจิณณวัตร ปะโคทัง (2564, หน้า 1952 – 1963) ที่ได้พัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยระบุถึงองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล การนิเทศการสอน หรือการสร้างเครือข่ายและเทคโนโลยีการสื่อสาร จากข้อสนับสนุนของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สะท้อนให้เห็นชัดเจนว่า แนวทางการพัฒนาทั้ง 8 ด้านที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้น มีความสมบูรณ์และตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นอย่างแท้จริง โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและยกระดับสมรรถนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอนำเสนอแนวปฏิบัติ ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ในด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะองค์ประกอบย่อย ด้านการวางระบบบริหารจัดการคลังสื่อดิจิทัลให้ครูสามารถเข้าถึง ค้นหา และนำไปใช้ประกอบการสอนได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญในการนำมาเป็นแนวทางพัฒนาเป็นอันดับแรก เนื่องจาก การมีระบบคลังสื่อและนวัตกรรมดิจิทัลที่เป็นศูนย์กลาง จะช่วยให้ครูสามารถเข้าถึงและแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะช่วยลดความซ้ำซ้อนและลดภาระในการผลิตสื่อใหม่ ส่งผลให้การบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อนำไปใช้จัดการเรียนการสอนตอบสนองต่อผู้เรียนในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ในด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะองค์ประกอบย่อย ด้านการริเริ่มให้มีการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นพื้นที่กลางสำหรับครูในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญในการนำมาพัฒนาเป็นอันดับแรก เนื่องจาก การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเสมือนจริง (Virtual PLC) จะเปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเทคนิคการสอน และให้คำปรึกษาเชิงรุกร่วมกันโดยก้าวข้ามข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ ซึ่งแนวทางนี้จะช่วยลดความกดดันจากรูปแบบการนิเทศแบบเดิม สร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม และทำให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนได้อย่างทันท่วงที

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะองค์ประกอบย่อย ด้านการริเริ่มให้มีเวทีหรือพื้นที่ออนไลน์ในลักษณะของชุมชนนักปฏิบัติสำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญในการนำมาพัฒนาเป็นอันดับแรก เนื่องจาก การสร้างเครือข่ายชุมชนนักวิจัยทางวิชาชีพเสมือนจริง จะเป็นพื้นที่ปลอดภัยให้ครูได้ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนข้อค้นพบ และเป็นพี่เลี้ยงประคับประคองการทำวิจัยร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ครูก้าวข้ามข้อจำกัดของการทำงานวิจัยแบบโดดเดี่ยว ลดความวิตกกังวล และกระตุ้นให้เกิดวัฒนธรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ในด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะองค์ประกอบย่อย ด้านการให้คำแนะนำหรือประสานงานเพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงเครื่องมือ ซอฟต์แวร์ หรือทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการผลิตสื่อที่มีคุณภาพ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญในการนำมาพัฒนาเป็นอันดับแรก เนื่องจาก การสนับสนุนทรัพยากรและเครื่องมือที่ทันสมัย เช่น การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและลดระยะเวลาในการสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอนได้อย่างมหาศาล ทั้งนี้ ควรดำเนินการควบคู่กับการพัฒนาระบบนิเวศแพลตฟอร์มคลังสื่อดิจิทัลแบบแบ่งปันทรัพยากรระดับองค์กร เพื่อให้ครูสามารถเข้าถึง นำไปใช้ และแลกเปลี่ยนสื่อที่มีคุณภาพร่วมกันได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

1.5 จากผลการวิจัยพบว่า ในด้านการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะองค์ประกอบย่อย ด้านการส่งเสริมให้ครูตัดสินใจปรับปรุง

การสอนโดยอ้างอิงข้อมูลรวบรวมได้ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญในการนำมาพัฒนาเป็นอันดับแรก เนื่องจากการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ใช้ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ ควบคู่ไปกับการเร่งพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลดิจิทัล จะช่วยให้ครูผู้สอนมีความมั่นใจและลดความผิดพลาดในการตีความข้อมูลเชิงสถิติ ทำให้ครูสามารถนำข้อมูลสารสนเทศเชิงลึกเหล่านั้นมาใช้ออกแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และจัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรมสอนซ่อมเสริมได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.6 จากผลการวิจัยพบว่า ในด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะองค์ประกอบย่อย ด้านการสื่อสารและรับฟังความคิดเห็นของครู เพื่อทำความเข้าใจและลดแรงต้านที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญในการนำมาพัฒนาเป็นอันดับแรก เนื่องจาก การนำกระบวนการคิดเชิงออกแบบ มาใช้เพื่อรับฟังปัญหาอย่างเข้าอกเข้าใจ ควบคู่ไปกับการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางจิตวิทยา จะช่วยให้ครูรู้สึกปลอดภัยที่จะสะท้อนความกังวลใจออกมา ทำให้ลดแรงต้านและเปลี่ยนมุมมองให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบทางออกร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลให้การปรับตัวรับนวัตกรรมใหม่ ๆ เกิดขึ้นด้วยความเต็มใจและยั่งยืน

1.7 จากผลการวิจัยพบว่า ในด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะองค์ประกอบย่อยด้านการสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งมีเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญในการนำมาพัฒนาเป็นอันดับแรก เนื่องจาก การนำปัญหามาเป็นฐานในการเรียนรู้จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบร่วมมือผ่านแพลตฟอร์มการศึกษา (Active Learning) ซึ่งสอดคล้องกับการประยุกต์ใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาล่วงหน้าและใช้เวลาในชั้นเรียนเพื่อลงมือปฏิบัติและแก้ปัญหาร่วมกัน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์และสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างเป็นรูปธรรม

1.8 จากผลการวิจัยพบว่า ในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะองค์ประกอบย่อย ด้านการประสานงานและส่งเสริมให้เกิดโครงงานที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกับชุมชนหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกผ่านช่องทางออนไลน์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญในการนำมาพัฒนาเป็นอันดับแรก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เนื่องจาก การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหาแหล่งเรียนรู้และวิทยากรออนไลน์ จะช่วยทลายข้อจำกัดด้านทรัพยากรของสถานศึกษา ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสทำโครงงานหรือกิจกรรมชุมนุมที่บูรณาการทักษะอาชีพร่วมกับผู้เชี่ยวชาญตัวจริงได้โดยตรง นอกจากนี้ การนำเสนอโครงงานที่เกิดจากความร่วมมือดังกล่าวผ่านแพลตฟอร์มมัลติมีเดีย ยังสามารถนำไปต่อยอดเป็นการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานดิจิทัล (e – Portfolio) ที่สะท้อนสมรรถนะและความถนัดของผู้เรียน เพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอนำเสนอแนวปฏิบัติ ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนตามสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลให้เกิดขึ้นในตัวหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนตามสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากทุกด้าน ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน

2.3 ควรมีการวิจัยและพัฒนา หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อนำแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ค้นพบจากการวิจัยในครั้งนี้ ไปทดลองใช้จริงในสถานศึกษา เพื่อประเมินประสิทธิผลของแนวทางและนำไปปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

กนกวรรณ ปาระคะ. (2566). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *การพัฒนาบุคลากร.* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2562). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2560 – 2579 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562).* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กลอยใจ จันแหล้. (2558). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

ก่องเกียรติ รักษ์ธรรม. (2555). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของอาจารย์มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

กัญญารัตน์ แรกรุ่น. (2562). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

กัณญารัตน์ แรกรุ่น, วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ และวีระวัฒน์ อุทัยรัตน์. (2562). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา*, 30(2): 54 – 69.

กันต์กมล วราสุนันท์. (2562). *การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุตรดิตถ์.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2566). *การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูงเพื่อการตัดสินใจและการประยุกต์ใช้ทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: สามลดา.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กัลย์วิสาข์ ธาราวร. (2558). การประเมินความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 12*(2), 370 – 384.

กาญจนา ศิลา. (2562). การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 21*(4), 1 – 12.

กิ่งกาญจน์ สุขสำราญ. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.

กิ่งแก้ว เกตุสม. (2563). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย.* กรุงเทพฯ: อัลฟ่ามิเล็นเนียม.

กิตติชัย สุธาสิโนบล. (2562). หลักสูตรและการเรียนรู้แบบดิจิทัล. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,* 20(1), 200 – 209.

กุลกาญจน์ สุวรรณรักษ์. (2566). *การพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพออนไลน์เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูที่ส่งเสริมความสามารถการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนประถมศึกษา.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

แก้วมณี ปัทมะ (2564). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์.* วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ข้าวทิพย์ ทีสุกะ. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ครรชิต พิมใจ และดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ. (2567). ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงในยุคดิจิทัล. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 52*(4).

จงดี เพชรสังคูณ. (2567). แนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล. *วารสารมณีเชษฐา รามวชิรมณี, 7*(6), 1408 – 1418. เข้าถึงได้จาก https://so07.tcithaijo.org/index.php/JMCR/article/view/6109.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จรูญ บุญธรรม, สุเทพ ตระหง่าน, และ คณิต สุขรัตน์. (2567). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วารสารมณีเชษฐารามวัดจอมมณี, 7*(4), 92 – 113. เข้าถึงได้จาก https://so07.tcithaijo.org/index.php/JMCR/article/view/5100/3498.

จันทิมา จันทรประสาท (2560). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูโรงเรียนในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จารินี อิ่มด้วง. (2561). *การประเมินความต้องการจำเป็นและการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

จารุเนตร เกื้อภักดิ์. (2559). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.* วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จิรนันท์ นุ่นชูคัน. (2557). *ความต้องการที่จำเป็นของครูตามด้านการเรียนรู้ของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐมฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จิรัฐิ อธิสุข. (2561). การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมทักษะแห่งอนาคตในนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. *วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษา, 12*(2), 45 – 60.

เจริญ ภูวิจิตร์. (2564). *การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล.* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2566). *การออกแบบการเรียนรู้ดิจิทัล: วิธีวิทยาและแพลตฟอร์ม.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉัตรชัย จันทา. (2563). *การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ชญาดา ฝ่ายไทย. (2568). กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการดิจิทัลของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์, 12*(1), 70 – 85.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ชลนิชา ศิลาพงษ์. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ชลาไล ไชยชมภู. (2557). *การประเมินความต้องการจำเป็นในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ชัชชญา พีระธรณิศร์. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 8(2), 1061 – 1072.

ชัยยนต์ เพาพาน. (2562). องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 21(3), 328 – 338.

_____. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู: บทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 24(1), 172 – 185.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2556). *สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ.* กรุงเทพฯ: วีพริ้นท์ (1991).

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2561). *ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารองค์การ: แนวคิด ทฤษฎีและกรณีศึกษา.* กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

ชัษษพณชิ์ จันวงค์เดือน และวริญรดา บรรหาร. (2565). หลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรฐานสมรรถนะ. *วารสารครุทรรศน์ (ออนไลน์), 2*(2), 89 – 102.

ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2560). *ภาวะผู้นำทางการศึกษา: ทฤษฎีและปฏิบัติ.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

ชานนท์ คำปิวทา. (2565). *รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา.* วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ชาริณี ตรีวรัญญู. (2565). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน.* สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ไชยา ภาวะบุตร. (2565). *หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สกลนคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมศักดิ์การพิมพ์ กรุ๊ป.

ไชยา ภาวะบุตร. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ.* สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

_____. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ Academic leadership.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สกลนคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมศักดิ์การพิมพ์ กรุ๊ป.

ซูไฮมนี สาและ. (2562). *การประเมินความต้องการจำเป็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน.* วิทยานิพนธ์ รป.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ฐปนีย์ นารี. (2561). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ณภาส์ณัฐ คงคารัตน์. (2560). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดทดสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษระดับบัณฑิตศึกษา.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณัฐธิดา ภูบุญเพชร. (2562). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้.* นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ณัฐพล วรรณศรี. (2564). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ณัฐภัสสร ชื่นสุขสมหวัง. (2557). การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัย. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 9(1), 713 – 729.

ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงโต. (2564). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ถนอมพร เลาหจรัสแสง. (2565). *พลิกโฉมการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล: แนวคิดและการประยุกต์ใช้.* เชียงใหม่: ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ดวงใจ สุขพันธุ์ถาวร. (2568). *การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในเครือโรงเรียนมารีวิทย์.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ดาวเรือง เชี่ยงหลิว. (2559). *การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ทรงสิริ วิชิรานนท์. (2559). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (Unpublished Master's thesis).* วิทยานิพนธ์ บธ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ทรงสิริ วิชิรานนท์ และอรุณี อรุณเรือง. (2559). การประเมินความต้องการจำเป็นในการเป็นมหาวิทยาลัยดิจิทัลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. *วารสารครุพิบูล, 6*(2), 262 – 272.

ทองเสถียรกิจ และคณะ (2567) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับการจัดการสารสนเทศของสถานศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ปัญญพัฒน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2*(1), 21 – 44. เข้าถึงได้จาก https://doi.org/10.14456/jedusrru.2024.2

ทิศนา แขมมณี. (2565). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 26). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2566). *รูปแบบและกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในยุคเปลี่ยนผ่าน.* โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทวฤทธิ์ ผลจันทร์ และพีระศักดิ์ วรฉัตร. (2564). โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. *Journal of Modern Learning Development, 6*(2), 120 – 132.

ธวัชชัย ไพใหล. (2555). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับนักวิชาการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ธัญชนก สีฟ้า. (2562). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ธีรพจน์ แนบเนียน และสายทิตย์ ยะฟู. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ, 6*(2), 156 – 163.

ธีระ รุญเจริญ. (2563). *ความเป็นครูมืออาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

ธีระนันต์ โมธรรม. (2564). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

นาอีมะห์ บือราเฮง. (2561). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดยะลา*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

นิภาวรรณ เดชบุญ (2567). สมรรถนะการนิเทศของศึกษานิเทศก์. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา, 11*(3), 7 – 16.

บัญชา พิพัฒน์โสดา. (2557). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

บัญชาลักษณ์ ลือสวัสดิ์. (2566). *รูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาด้านสมรรถนะดิจิทัล วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาครัฐ สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร.* ดุษฎีนิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.

บุญฤทธิ์ ตุ้มพงค์. (2561). *การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ปนัดดา ศิริพัฒนกุล. (2566). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษายุคดิจิทัลของโรงเรียนมัธยมศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 51*(3), 1 – 13.

ปรัชญานันท์ นิลสุข. (2564). เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารเทคโนโลยีครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 1*(1), 1 – 15.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกอบ กรณีกิจ. (2567). *นวัตกรรมการประเมินการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประพิณญา ทิพย์แสง. (2568). ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูโรงเรียนโสตศึกษา ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. *วารสารครุศาสตร์ปัญญา, 4*(5), 50 – 68.

ประสพชัย พสุนนท์. (2567). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปุณยนุช ทองศรี, จิตณรงค์ เอี่ยมสำอางค์, และสุนิสา ละวรรณวงษ์. (2567). การนิเทศการศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารกาญจนาภิเษกวิทยาลัย, 13*(2), 45 – 60.

ปิ่นมุก เสนาดิสัย. (2567). *การวิจัยและพัฒนากระบวนการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับประถมศึกษา: พหุกรณีศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.

ปิยณัฐ วงศ์เครือศร. (2562). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้ครูในการจัดการเรียนรู้ยุคไทยแลนด์ 4.0 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ปิยะพร บุญใบ. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ผกาวันท์ ใคร่ครวญ. (2558). *การประเมินความต้องการจำเป็นต่อโครงการของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเมืองพัทยา*. วิทยานิพนธ์ รป.ม. กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ฝายวารี ประภาสะวัต. (2555). *การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาความสามารถผู้ดูแลเด็กด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พงษ์พัชรินทร์ พุธวัฒนะ. (2564). การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในยุคดิจิทัล. *วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้และเทคโนโลยี, 1*(2). 1 – 10.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

พรพนา บัญฑิโต. (2558). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จังหวัดอ่างทอง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

พัชรา วาณิชวศิน. (2560). *การพัฒนาภาวะผู้นำ: จากทฤษฎีสู่แนวปฏิบัติที่ดีและกรณีศึกษา Leadership development: theories, best practices and case study*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

พัชรินทร์ ศิริสุข และ ศรีสกุล เจริญศรี. (2568). การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มมูลค่าของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *Ratchaphruek Journal, 23*(1), 18 – 34.

พิชญ์พิมล สุนทะวงศ์. (2565). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

พิตรพิบูล มนทาน้อย. (2566). *ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พิมพันธ์ เดชะคุปต์, และพเยาว์ ยินดีสุข. (2564). *การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน. (2565). *การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสมรรถนะหนุนการศึกษาไทย 4.0*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิสุทธิ์ บัวเปรม (2568) การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นนวัตกรในยุคดิจิทัล. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.), 7*(2), 598 – 615.

พุทธรักษา ก้อนแก้ว. (2555). *การประเมินความต้องการจำเป็นของครูในการใช้วินัยเชิงบวกกับเด็กอนุบาล*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพลินพัตน์ เทียนศิริ. (2559). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงระบบของนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทย.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มนตรี อินตา. (2562). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานบริการแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเชียงใหม่.* เข้าถึงได้จาก http://cmruir.cmru.ac.th 123456789/1939, 15 พฤษภาคม 2568.

มนสิช เกษมสุข. (2567). การประเมินผลการเรียนรู้ที่ใช้กลยุทธ์การเรียนรู้เชิงออกแบบ. *วารสารการศึกษานานาชาติ, 17*(2), 169 – 171.

มลฤดี เพ็งสง่า. (2566). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ. 7*(3), 915 – 392.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2562). *การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคต.* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

_____. (2564). *การศึกษาในศตวรรษที่ 21 และยุคดิจิทัล.* สืบค้นจาก https://www.stou.ac.th/School/online/

มัตติกา ผาลี. (2566). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูยุคดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตรับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.* ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

มารุต พัฒผล. (2567). *การออกแบบนวัตกรรมหลักสูตร.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ (ฉบับราชบัณฑิตยสถาน).* กรุงเทพมหานคร: สำนักราชบัณฑิตยสภา.

รัชนีกร หงส์พนัส. (2567). *การนิเทศการศึกษาและการพัฒนาครูในยุค Post – Digital.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รุ่ง แก้วแดง. (2559). *ครูกับการสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการ.* สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2568, จาก http://www.roong.in.th/academic-leadership/

รุจาภรณ์ ลักษณะดี. (2565). *ภาวะผู้นำการดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เรวดี มนตรีพิลา. (2563). *การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ กศ.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เรวดี มนตรีพิลา และบุญชม ศรีสะอาด. (2565). การพัฒนาชุดฝึกอบรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 10*(1), 99 – 112.

โรจนศักดิ์ อินทนน. (2566). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วงศกร เพียรชนะ. (2566). *ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุควิถีใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วชิรพงศ์ พูลเกษร. (2565). *แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วณิชชา สีหาวงษ์ และคณะ (2568) การบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนยุคดิจิทัล. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.), 7*(3), 664 – 676. สืบค้น จาก https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JAPDEAT/article/view/279145

วนิดา ภูชำนิ. (2564). *การพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: กรณีโรงเรียนบ้านนาตาลคำข่า.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วรยุทธ วิลามาศ. (2563). *ความต้องการจำเป็นในการเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สระบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วศินี รุ่งเรือง. (2562). *รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ เชิงวิชาชีพที่ส่งเสริมศิลปะการสอนของครู.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วัชรา เล่าเรียนดี. (2565). *ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ชเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ: แนวคิดทฤษฎีสู่การปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 13).* นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วันชาติ แก้วปาน. (2557). *การประเมินความต้องการจำเป็นของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยา อำเภอชุมพวง กลุ่มจังหวัดนครราชสีมา.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิจารณ์ พานิช. (2563). *การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างไร.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2562). การพัฒนาทักษะการคิดเชิงออกแบบในห้องเรียน. *วารสารการศึกษาสำหรับผู้เรียน, 10*(3), 15 – 16.

_____. (2567). *การออกแบบการเรียนรู้เชิงรุกบนฐานสมรรถนะ.* ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.

วิชิต อิ่มอารมย์. (2561). *การศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนวิชากีฬาศึกษา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์.* นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิชุดา เนตรสูงเนิน. (2561). *การประเมินความต้องการจำเป็นด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา.* ปริญญานิพนธ์ ค.ม. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

วิเชียร กันหาจันทร์. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

วิภา ทองหง่ำ. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู: ปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ. *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,* 49(2), 1 – 18.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2561). *ผู้บริหารโรงเรียน: สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิผล.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธิ์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วีรวัฒน์ การุณวงษ์. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วีระเทพ พัดพรม. (2569). ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูยุคดิจิทัลภายใต้บริบทการศึกษาไทย. *วารสารศึกษาศาสตร์อนาคต*, *14*(1), 35 – 50.

ศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร. (2558). *การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการชั้นเรียนของครู.* วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ศศิวิมล ม่วงกล่ำ. (2562). *การวิเคราะห์องค์ประกอบด้านความสามารถทางดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2561). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางดิจิทัลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2563). *ทฤษฎีการประเมิน* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2565). *ทฤษฎีการประเมิน* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์. (2564). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* ดุษฎีนิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ศิริพร อาจปักษา. (2557). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศิริรัตน์ บุญเขียว. (2563). *ความต้องการจำเป็นในการใช้ดิจิทัลของนักเรียนเตรียมทหาร.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.

ศิวนาถ ไชยมาศ. (2558). *รูปแบบการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจในภาวะผู้นำทางวิชาการของครู.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สมจิตร เจริญกร. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในองค์กร.* *Journal of Roi Kaensarn Academic. 3*(2), 1 – 16.

สมพงษ์ วิเศษจันทร์. (2566). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สมภัสสร บัวรอด (2559). *การพัฒนาคุณลักษณะใฝ่รู้ของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาและเทคโนโลยีผู้สื่อข่าวกีฬา.* ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

สมศักดิ์ ยางเบือก. (2566). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สรัญญู ภาพสิงห์. (2566). *การบริหารการนิเทศการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์วิถีใหม่.* พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. (2568). *ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา.* เข้าถึงได้จาก https://www.sesaosakon.go.th/web2024/information_edu2568/. 3 มีนาคม 2568.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2562ก). *รายงานผลการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล.* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2562ข). *การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเพื่อรองรับศตวรรษที่ 21.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

_____. (2563ก). *แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล.* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2563ข). *แนวทางการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และเทคโนโลยีดิจิทัล.* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สู่การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21.* โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2561). *ทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ เพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล.* เข้าถึงได้จาก https://bit.ly/3RHEe3y. 23 มีนาคม 2568.

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ. (2562). *รายงานผลการดำเนินนโยบายการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562.* กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551ก). *แนวทางการดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนาการส่งเสริมนวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.* เอกสารประกอบการประชุมสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินงาน โครงการวิจัยและพัฒนาการส่งเสริมนวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้.

_____. (2562ข). *แนวปฏิบัติของการสร้างและส่งเสริมการรู้ ดิจิทัลสำหรับครู.* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

_____. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

_____. (2561). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

_____. (2562). *รายงานการศึกษา เรื่อง แนวปฏิบัติของการสร้างและส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครู.* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

_____. (2562). *รายงานสภาวการณ์การศึกษา.* กรุงเทพฯ: พริ้นเทอรี่.

_____. (2564). *แนวทางการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ฐาน สมรรถนะตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.

_____. (2566). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. (2565). *ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (National Digital Learning Platform – NDLP) เพื่ออนาคตการศึกษาไทย*. เข้าถึงได้จาก https://www.depa.or.th/storage/app/media/documents/NDLP.pdf

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2564). *นวัตกรรมการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สุกัญญา แช่มช้อย. (2562). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกานดา จงเสริมตระกูล. (2562). *รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ส่วนบุคคลที่ใช้การชี้แนะทางปัญญาเพื่อส่งเสริมกรอบความคิดแบบเติบโตในการพัฒนาความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชาติ พันธ์ก้อม. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2564). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 13(2), 169 – 182.

สุนทร โคตรบรรเทา. (2561). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

สุนทร โสภาคะยัง (2556). *การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเหล่าสร้างถ่อ อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุพิชญ์ชญา มีแก้ว, นเรศ ขันธะรี และจิณณวัตร ปะโคทัง. (2564). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 9(5): 1952 – 1963.

สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2563). องค์ประกอบของระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในสถานศึกษา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 17*(2), 45 – 60.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส.

_____. (2551). *การวิจัยและพัฒนาระบบประเมินภายในของสถานศึกษา.* กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.

_____. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2561). *การประชุมทางวิชาการของคุรุสภาประจำปี 2561: ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พลังขับเคลื่อนคุณภาการศึกษาไทย.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุเมธ งามกนก (2564). การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)*, 3(1), 59 – 68.

เสาวลักษณ์ พันธบุตร. (2560). อยู่อย่างคนร่วมสมัยในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม, 5*(2), 163 – 167.

อรรถพล ประเสริฐสังข์. (2566). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อภิสิทธิ์ คุณวรปัญญา และอภิชา พรหมแสง. (2567). ทักษะการรู้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการปฏิบัติ งานของบุคลากรทางการศึกษาในสังคมแห่งการ*เรียนรู้. Journal of Educational Technology and Communications Faculty of Education Mahasarakham University (JETC), 7*(23), 23 – 35.

อัญชลี เรือนแก้ว. (2560). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อิสระ ชอนบุรี. (2563). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. *วารสารวิจัยพุทธศาสตร์, 3*(1), 23 – 25.

เอกพจน์ สิงห์คำ. (2560). *การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Afsaneh, Nahavandi. (2023).*The art and science of leadership*. (2nd ed). Upper Saddle River, NJ: Prentice – Hell.

Ahmed, M. S. (2022). *Digital learning skills and 21st century skills among secondary school teachers during the Covid–19 pandemic*. Dissertation. Egypt: Cairo University,

Al – Awidi, H. M., & Aldhafeeri, F. M. (2017). Teachers' readiness to implement digital curriculum in Kuwaiti schools. *Journal of Information Technology Education: Research, 16*(1), 105 – 126.

Alajmi, M. K. (2022). The impact of digital leadership on teachers' technology integration during the COVID–19 pandemic in Kuwait. *International Journal of Educational Research,* 109, 101928.

Alharbi M. A., Rasmaa A. Alharhti, & Rania M. El – Eraky. (2023). Requirements of Employing Digital Skills Based on the Professional Standards for Teachers in the Kingdom of Saudi Arabia from the Point of View of General Education Teachers in Bisha City. *Information Sciences Letters, 12*(4), 2375 – 2394.

Ally, M. (2019). *Competency profile of the digital and online teacher in future education*. International Review of Research in Open and Distributed Learning, 20(2). Retrieved November 2, 2024, from https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1214343.pdf

Alruthaya, A., Nguyen, T.–T., & Lokuge, S. (2021). *The application of digital technology and the learning characteristics of Generation Z in higher education.*

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Anderson, C. J. (2000). *Assessing Reading*. Cambridge: Cambridge University Press.

Anderson, C. A., & Dill, K. E. (2016). Video game play and its impact on the development of creativity. *Journal of Educational Psychology, 108*(3), 371 – 386.

Anderson, T., & Dron, J. (2011). Three generations of distance education pedagogy. *International Review of Research in Open and Distance Learning, 12*(3), 80 – 97.

Asprey, E. J. (2019). An investigation into the use of collaborative online documents to promote critical reflection in trainee teachers (Doctoral dissertation, Bath Spa University).

Bank, A. (2017). *Leadership in the digital age*. Retrieved from http://farrukhiqbal.iba.edu.pk/pdfs/BankAlfalahLeadershipintheDigitalAge.pdf. March 15th, 2025.

Baran, E., & AlZoubi, D. (2020). Affordances, challenges, and impact of mobile learning in K–12 education. *Computers & Education, 151*, 103832.

Bates, T. (2019). *Teaching in a Digital Age: Guidelines for Designing Teaching and Learning*. Vancouver, Canada: Tony Bates Associates Ltd. Retrieved from https://opentextbc.ca/teachinginadigitalage/.

Becker, H. J. (2001). *How are teachers using computers in instruction? Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association*, Seattle, WA. https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED468740.pdf.

Bennis, W., & Townsend, R. (2008). *Reinvention leadership: Strategies to empower the organization*. New York: William Morrow.

Blase, J., & Blase, J. (1998). *Handbook of instructional leadership: How really good principals promote teaching and learning*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

Brugliera, P. (2024). The Effectiveness of Digital Learning Platforms in Enhancing Student Engagement and Academic Performance. *Journal of Education, Humanities, and Social Research.*

Byrd, N. (2017). *Technology – Based Professional Development for Teaching and Learning in K – 12 Classrooms* (Doctoral dissertation, Walden University). Retrieved from https://scholarworks.waldenu.edu/dissertations/4047.

Campbell, J. P. (2021). Leadership: Some new perspectives. In B. M. Staw (Ed.), *Research in organizational behavior*, *2,* 28 – 43.

Carretero, S., Vuorikari, R., & Punie, Y. (2017). *DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with Eight Proficiency Levels and Examples of Use*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Çetin, M., & Keser, S. (2015). The Teacher Leader in Context of Shared Leadership in Public Schools. *American Journal of Educational Research*, *3*(8), 1027 – 1035.

Chai, C. S., Koh, J. H. L., & Tsai, C. C. (2016). Facilitating preservice teachers' development of technological, pedagogical, and content knowledge (TPACK). *Educational Technology & Society, 19*(3), 112 – 120.

Chai, C. S., Tan, C. M., Deng, F., & Koh, J. H. L. (2017). Examining pre – service teachers' design beliefs and practices in a learning by design project. *Computers & Education, 111,* 114 – 130.

Chell, J. (2001). *Introducing Principal to the Role of Instructional Leadership: A Summary of Master's Project*. New York: McGraw – Hill.

Cheung, R., Reinhardt, T., Stone, E., & Little, J. W. (2018). Defining teacher leadership: A framework. *Phi Delta Kappan*, *100*(3), 38 – 44.

Chusinkunawut, S., et al. (2021). The impact of design – based learning on scientific reasoning skills in high school students. *Journal of Science Education and Technology*, *31*(3), 1123 – 1135.

Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (5th ed.). Sage.

Crowther, F., Kaager, S. S., Ferguson, M., & Hann, L. (2002). *Developing Teacher Leaders: How Teacher Leadership Enhances School Success*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

Daft, R.L. (2008). *The Leadership Experience*. (4th Ed.), Thomson Corporation, Stamford.

Darling – Hammond, L. (2023). *Evaluating the whole child: How co–curricular programs support social – emotional and academic growth*. Learning Policy Institute.

Diz – Otero, M., Portela – Pino, I., Domínguez – Lloria, S., & Pino–Juste, M. (2023). Digital competence in secondary education teachers during the COVID–19–derived pandemic: *Comparative analysis. Education & Training, 65*(2), 181 – 192.

Ertmer, P. A., Ottenbreit–Leftwich, A. T., & Tondeur, J. (2015). *Teacher beliefs and uses of technology to support 21st century teaching and learning*. In H. F. O'Neil, R. S. Perez, & S. De La Teja (Eds.), *Teaching and Measuring Cognitive Readiness*. 261 – 282.

European Commission. (2022). *European Framework for the Digital Competence of Educators (DigCompEdu)*.

European Education and Culture Executive Agency. (2023). *Structural indicators for monitoring education and training systems in Europe 2023 Digital competence at school*. Eurydice report.

Fanreza, R. (2018). *The quality of teacher in digital era. In Proceedings of the 5th International Conference on Community Development (AMCA 2018).* N.P.: Atlantis. Retrieved from https://www.atlantispress.com/proceedings/amca–18/25901809 November 2nd, 2024.

Ferguson, R., & Clow, D. (2017). *Where is the evidence? A call to action for learning analytics*. In *Proceedings of the 7th International Learning Analytics & Knowledge Conference (LAK'17)*. ACM. Retrieved from: https://doi.org/10.1145/3027385.3027396.

Fullan, M., & Langworthy, M. (2014). *A rich seam: How new pedagogies find deep learning.* Pearson. Retrieved from: https://www.michaelfullan.ca/wpcontent/uploads/2014/01/3897. Rich_Seam_web.pdf.

Fullan, M., & Langworthy, M. (2020). *Leading in a Culture of Change* (2nd ed.). Jossey – Bass.

Fuller, K. A., Karunaratne, N. S., and Naidu, S. (2018). Development of a self–report instrument for measuring in – class student engagement reveals that pretending to engage is a significant unrecognized problem. *PLoS ONE*, 13(10), Article e0205828. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0205828.

Garrison, D. R. (2017). *E–Learning in the 21st Century: A Framework for Research and Practice* (3rd ed.). New York: Routledge.

Gorton, A. R. (1983). School leadership and administration: Important concepts, case studies, and simulations. Dubuque, Iowa: Wm. C. Brown.

Grewal, T. K. (2023). *Elementary School Teachers' Pedagogical Digital Competency and Self–Efficacy During the Covid–19 Pandemic: A Multiple Case Study* (Doctoral dissertation, Liberty University). Retrieved from https://digitalcommons.liberty.edu/doctoral/4545.

Hafeez, M., Naureen, S., & Sultan, S. (2022). Quality Indicators and Models for Online Learning Quality Assurance in Higher Education. *Electronic Journal of E – Learning, 20*(4), 374 – 385.

Hallinger, P., & Heck, R. H. (1996). Reassessing the principal's role in school effectiveness: A review of empirical research, 1980 – 1995. *Educational Administration Quarterly, 32*(1), 5 – 44.

Hew, K. F., & Brush, T. (2007). Integrating technology into K – 12 teaching and learning: Current knowledge gaps and recommendations for future research. *Educational Technology Research & Development, 55*(3), 223 – 252. https://link.springer.com/article/10.1007/s11423–006–9022–5.

Hew, K. F., Lan, M., Tang, Y., Jia, C., & Lo, C. K. (2019). Where is the "theory" within the field of educational technology research? British. *Journal of Educational Technology, 50*(3), 956 – 971.

Hsu, Y.-S. (2018). The role of teachers in facilitating collaborative learning through digital tools. *Journal of Educational Technology, 29*(4), 215 – 229.

Ibrahim, M. A. (2020). *Requirements, challenges, and necessary technological skills for basic education teachers to transition to digital learning*. Egypt: Al – Azhar University.

International Association for K-12 Online Learning. (2011). *National Standards for Quality Online Courses (Version 2)*. Vienna, VA: iNACOL. (ERIC Document Reproduction Service No. ED537339).

International Society for Technology in Education. (2016). *Redefining learning in a Technology – driven world: A report on the 2016 ISTE Standards for Students*. Washington, DC: ISTE. (ISTE Standards).

Ismail, S. N., Omar, M. N., & Raman, A. (2021). The Authority of Principals' Technology Leadership in Empowering Teachers' Self-Efficacy towards ICT Use. *International Journal of Evaluation and Research in Education*, *10*(3), 878 – 885.

ISTE. (2021). *ISTE Standards for Educators: ISTE Standards for Teachers.* International Society for Technology in Education. https://www.iste.org/standards/istestandards-for-teachers.

International Telecommunication Union (ITU). (2021). *E-learning in Thailand: Mapping The digital divide* (Asia-Pacific, ITU). Bangkok: ITU.

Ivancevich, J. M., Konopaske, R., Matteson, M. T. (2008). *Organizational Behavior and Management*. (8th Ed.), McGraw-Hill/Irwin, New York.

Janse van Vuuren, C., Muller, A., & Strydom, F. (2023). Flexible curriculum design for quantitative skills development: Building on the insights gained during COVID-19. *Perspectives in Education, 41*(1), 137 – 154.

Januszewski, A., & Molenda, M. (Eds.). (2008). *Educational technology: A definition with commentary*. New York, NY: Lawrence Erlbaum Associates.

Jeffcoat, J. L. (2023). *Digital Literacy Integrated Into Academic Content Through the Collaboration of a Librarian and a Core Content Teacher* (Doctoral dissertation, University of South Carolina).

Jonassen, D. H. (2017). *Learning to Solve Problems with Technology: A Constructivist Perspective*. Merrill/Prentice Hall.

Jonker, H., März, V., & Voogt, J. (2020). Curriculum flexibility in a blended curriculum. *Australasian Journal of Educational Technology, 36*(1), 68 – 84.

Joseph, C. (2013). Integrating School Leadership Knowledge and Practice Using Multimedia Technology: Linking National Standard, Assessment, and Professional Development. *Journal of Personnel Evaluation in Education*, *16*(1), 43.

Kaewpho, P., & Julsuwan, S. (2025). A study on the elements and indicators of academic management models in the digital era to improve the academic achievement of secondary schools under the Office of the Basic Education Commission. *Journal of Education and Learning, 14*(3), 180 – 188.

Karakose, T., Polat, H., & Papadakis, S. (2021). Examining teachers' perspectives on school principals' digital leadership roles and technology capabilities during the COVID-19 pandemic. *Sustainability*, *13*(23), 134 – 148.

Khlaisang, J., & Yoshida, M. (2022). Empowering global citizens with digital literacy: Modeling the factor structure. *International Journal of Instruction, 15*(4), 577 – 594.

Koehler, M. J., & Mishra, P. (2009). Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge. *Teachers College Record, 111*(6), 1017 – 1054.

Korona, L. M. (2023). *Integrating media literacy across the content areas: A case study of high school teachers. Reading Research Quarterly*. Advance online publication.

Labbas, R., & El Shaban, A. (2013). Teacher development in the digital age. *Teaching English with Technology, 13*(3), 53 – 64.

LEAD Research Series. (2015). *Beyond easy answers: New leadership practice for the digital age.* Berlin: Mercator Capacity Building Center for Leadership and Advocacy.

Leithwood, K., Jantzi, D., & Steinbach, R. (1999). *Changing leadership for changing times.* Buckingham: Open University Press.

Lindell, T. (2022). *Teachers' challenges and school digitalization: Exploring how teachers learn about technology integration to meet local teaching needs* (Doctoral dissertation, KTH Royal Institute of Technology, Sweden). Retrieved from http://kth.divaportal.org/smash/get/diva2:1690709/FULLTEXT01.pdf.

Mahaffey, F. D. (2023). *The use of Collabrify Roadmaps digital curricula for face-to face and remote instruction* (Doctoral dissertation). University of North Texas.

Marsh, H. W., & Kleitman, S. (2021). School-subsidized co-curricular activities: The interplay between academic curriculum and experiential learning. *Educational Researcher, 50*(2), 98 – 112.

Mat Daud, K. A., Khidzir, N. Z., Hidayat, I. K., & Ismail, M. E. (2024). *Empowering art and design education via a flexible curriculum.* In International Conference on Art, Design, Education and Cultural Studies (ICADECS) (pp. 1 – 5).

Mbangula, D. K. (2023). Principals' leadership and technology integration on secondary schools' management in Khomas Region, Namibia. *Journal of Management Policy and Practice, 24*(3), 53 – 58.

McKnight, K., O'Malley, K., Ruzic, R., Horsley, M. K., Franey, J. J., & Bassett, K. (2016). Teaching in a digital age: How educators use technology to improve student learning. *Journal of Research on Technology in Education, 48*(3), 194 – 211.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Melania, Melania & Yulianah, Yulianah. (2024). Talent Management In Education: Developing Teacher Competence In The Digital Era. *Research and Development Journal of Education. 10*. 1346.

Meredith, C. L. (2014). The Relationship of Emotional Intelligence and Transformational Leadership. *Behavior in non–profit Executive leaders, Dissertation Abstracts International*, *68*(11), 87.

Ministry of Education [MoE], Singapore. (2019). *Future – ready Learning Framework*. Singapore: Ministry of Education.

Mishra, P., & Koehler, M. J. (2006). Technological pedagogical content knowledge: A framework for teacher knowledge. *Teachers College Record,* 108(6), 1017 – 1054.

Moore, M. G. (Ed.). (2013). *Handbook of distance education (3rd ed.).* New York, NY: Routledge.

Mthanti, B. J., & Msiza, P. (2023). *The roles of the school principals in the professional development of teachers for 21st century education*. Cogent Education, 10(2), 2267934. https://doi.org/10.1080/2331186X.2023.2267934.

Nadifa, Milatun & Mustiningsih, Mustiningsih & Sumarsono, Raden. (2024). *Determinant Factors Influencing Teacher Performance in the Digital Era*. IJECA (International Journal of Education and Curriculum Application).

National Institute of Development Administration (NIDA). (2024). *โครงการวิจัยเรื่อง "การคาดการณ์อนาคตการศึกษาทางเลือก" (Foresight for Alternative Education)* (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ: กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา.

Noonan, A. (2018). *Middle School Teachers' Technology Integration* (Doctoral dissertation, Walden University). Retrieved from https://scholarworks.waldenu.edu/dissertations/5916.

OECD. (2019). *OECD Future of Education and Skills 2030: OECD Learning Compass 2030*. Paris: OECD Publishing. https://www.oecd.org/education/2030–project/teaching–and–learning/learning/learning–compass–2030/

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

_____. (2020). *Digital strategies in education across OECD countries*. Paris: OECD Publishing.

_____. (2024). *Curriculum Flexibility and Autonomy: Promoting a Thriving Learning Environment*, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/eccbbac2-en.

_____. (2025). *Preparing teachers for digital education: Developing digital competencies.* OECD Publishing.

Okeke, N. L. (2019). School technology leadership: A new concept. International *Journal of Innovative Development and Policy Studies*, *7*(2), 50 – 56.

Ottenbreit-Leftwich, A. T., Liao, J. Y., Sadik, O., & Ertmer, P. A. (2018). Evolution of teachers' technology integration knowledge, beliefs, and practices: How can we support beginning teachers use of technology?. *Journal of Research on Technology in Education, 50*(4), 282 – 304.

Pelgrum, W. J. (2001). Obstacles to the integration of ICT in education: Results from a worldwide educational assessment. *Computers & Education, 37*(2), 163 – 178.

Perkey, S.C., and Smith, M.S. (1993). *Effective Schools: A Review, Elementary School Journal.* New York: AMACOM.

Philuek, W., & Samngamjan, N. (2024). A study on factors and development of prediction system by using machine learning for learning analytics in computer programming of junior high-school students. *Social Sciences Research and Academic Journal, 19*(2), 43 – 58.

PISA Thailand. (2025). *กรอบการประเมินการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล*. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.).

Poirier, D. O. (2009). *The influence of instructional leadership on student achievement: A study of urban middle schools*. Doctoral dissertation, University of Pennsylvania.

Poirier, D. O. (2009). *The influence of instructional leadership on student achievement: A study of urban middle schools*. Doctoral dissertation, University of Pennsylvania.

Prachagool, V., Nuangchalerm, P., & Yawongsa, P. (2022). Digital literacy of preservice teachers in the period time of COVID-19 pandemic. *Journal of Educational Issues, 8*(2), 347 – 358.

Promsuwan, P., Wichitputchraporn, W., Niyamabha, A., Prachongchit, S., Sakulthanasakdi Moore, K., & Koedsuwan, S. (2019). A Model of Digital Leadership Development for Principals of Small Size Schools under the Office of the Basic Education Commission. *Asian Political Science Review*, *3*(2), 115 – 124.

Rahmawati, S., Abdullah, A. G., & Widiaty, I. (2024). Teachers' digital literacy overview in secondary school. *International Journal of Evaluation and Research in Education, 13*(1), 597 – 606.

Reddy, P., Chaudhary, K., & Hussein, S. (2023). *A digital literacy model to narrow the digital literacy skills gap. Heliyon, 9*(4), e14878.

Redecker, C., & Punie, Y. (2017). *European framework for the digital competence of educators: DigCompEdu*, (Y.Punie,edito) Publications Office.

Reeves, D. (2020). *Achieving equity and excellence: The role of educational leadership in a digital world*. Solution Tree Press.

Richey, R. C., & Klein, J. D. (2014). *Design and development research: Methods, strategies, and issues*. New York, NY: Routledge.

Robbins, S.P. (2005). *Essentials of Organizational Behavior*. (8th Ed.), Prentice Hall, Upper Saddle River.

Robinson, K. (2015). *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*. Viking.

Robinson, V. M. J., Lloyd, C. A., & Rowe, K. J. (2008). The impact of leadership on student outcomes: An analysis of the differential effects of leadership types. *Educational Administration Quarterly, 44*(5), 635 – 674.

Romero, C., & Ventura, S. (2024). *Educational data mining and learning analytics: An updated survey.*

Rothwell, A. (2025). *Employability and the co-curriculum: Transforming academic knowledge into professional competency.* Routledge.

Ruggiero, D., & Mong, C. J. (2015). The teacher technology integration experience: Practice and reflection in the classroom. *Journal of Information Technology Education: Research, 14,* 161 – 178.

Sharma, M. (2017). Teacher in a digital era. *Global Journal of Computer Science and Technology, 17*(3), 10 – 14.

Sheppard, B. (1996). Exploring the transformational nature of instructional leadership. *Alberta Journal of Educational Research*, *42*(4), 325 – 344.

Sheninger, E. (2019). *Digital leadership: Changing paradigms for changing times (2nd ed.).* Corwin Press.

Siemens, G. (2014). Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age. International *Journal of Instructional Technology and Distance Learning, 1*(3), 1 – 10.

Simsek, M., & Yazici, N. (2021). Examining the digital learning material preparation competencies of pre-service mathematics teachers. *Participatory Educational Research, 8*(3), 323 – 343.

Sinha, S., & Hanuscin, D. L. (2017). Development of teacher leadership identity: A multiple case study. *Teaching and Teacher Education*, *63,* 356 – 371.

Smylie, M. A., & Eckert, J. (2018). Beyond superheroes and advocacy: The pathway of teacher leadership development. *Educational Management Administration & Leadership*, *46*(4), 556 – 577.

Sousa, V. F., Alexandre, I., Ferreira Mello, R., Pontual Falcão, T., Vesin, B., & Gašević, D. (2021). *Applications of learning analytics in high schools: A systematic literature review. Frontiers in Artificial Intelligence, 4,* Article 747876.

Spector, J. M. (2015). *Foundations of educational technology: Integrative approaches and interdisciplinary perspectives* (2nd ed.). New York, NY: Routledge.

Taylor, C., Kyllonen, P., Quilter, S., & Chernikova, D. (2022). *Digital-first learning and assessment systems for the 21st century*. *Frontiers in Education, 7*, Article 857604.

Thannimalai, R., & Raman, A. (2018). Principals 'technology leadership and teachers' technology integration in the 21st century classroom. *International Journal of Civil Engineering and Technology*, *9*(2), 177 – 187.

Thompson, S.-A. R. (2017). *Digital learning in K12: Putting teacher professional identity on the line (Doctoral dissertation*, University of Southern California). ProQuest Dissertations & Theses Global.

Tondeur, J., van Braak, J., Ertmer, P. A., & Ottenbreit – Leftwich, A. (2017). Understanding the relationship between teachers' pedagogical beliefs and technology use in education: A systematic review of qualitative evidence. *Educational Technology Research and Development, 65*(3), 555 – 575.

Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st Century Skills: Learning for Life in Our Times*. San Francisco, CA: Jossey – Bass.

U.S. Department of Education, Office of Educational Technology. (2017). *Reimagining the role of technology in education: 2017 National Education Technology Plan update*. Washington, D.C.

UNESCO. (2017). *Leveraging information and communication technology to achieve Education 2030: Report of the UNESCO 2017 International Forum on ICT and Education 2030 (Qingdao, PRC, 10 – 11 July 2017)*. Paris: UNESCO.

_____. (2018). *A Global Framework of Reference on Digital Literacy Skills for Indicator.* Retrieved from. http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/ip51-global-frameworkreference-digital-literacy-skills-2018-en.pdf

_____. (2019a). Digital literacy in education: A UNESCO concept paper. Paris: UNESCO.

_____. (2019b). *ICT in Education: Policy, Tools, and Practice*. Paris: UNESCO.

_____. (2020). *Education in a Post – COVID World: Nine Ideas for Public Action.* Paris: UNESCO.

_____. (2021). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. Paris: UNESCO. Retrieved from

UNESCO. (2022). *Global Standards for Media and Information Literacy Curricula Development Guidelines*. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

_____. (2023). *Technology in education: A tool on whose terms? (Global Education Monitoring Report*. Paris: UNESCO.

_____. (2023). *ICT Competency Framework for Teachers (Version 3).* UNESCO.

Van Laar, E., Van Deursen, A. J., Van Dijk, J. A., & De Haan, J. (2017). The relation between 21st-century skills and digital skills: A systematic literature review. *Computers in Human Behavior, 72,* 577 – 588.

Voogt, J., & Roblin, N. P. (2012). A comparative analysis of international frameworks for 21st century competences: Implications for national curriculum policies. *Journal of Curriculum Studies, 44*(3), 299 – 321.

Waters, T., Marzano, R. J., & McNulty, B. (2003). *Balanced leadership: What 30 years of research tells us about the effect of leadership on student achievement.* Aurora, CO: Mid – continent Research for Education and Learning (McREL).

Wijanarko, Heru. (2024). *The Paradigm of Merdeka Belajar and The Teachers' Digital Competence in era 4.0*. International Journal Multidisciplinary (IJMI). 1. 8 – 14. 10.61796/ijmi.v1i2.49.

Wildy & Dimmock. (2000). Instructional Leadership in Primary and Secondary Schools in Western Australia. *Journal of Educational Administration*, *31*(2), 42 – 61.

Woolner, P. (1992). The purposes and stages of the learning organization. *Dissertation Abstracts International*, *9*(23), 41–45.

World Bank. (2018). *World development report 2018: Learning to realize education's promise.* World Bank.

Wright, A. C., Carley, C., Alarakyia – Jivani, R., & Nizamuddin, S. (2023). Features of high-quality online courses in higher education: A scoping review. *Online Learning, 27*(1), 46 – 70.

Yang, Y. F., & Kwok, L. (2017). A study of how learners' motivation and self–regulated learning influence their e – portfolio achievement. *Online Learning, 21*(4), 206 – 221.

Yap, S. M., Khalid, F., Wong, A. C. Q., & Ismail, S. S. (2022). *Learning analytics in education, advantages and issues: A systematic literature review. Creative Education.*

Zenger Folkman. (2010). Pioneers in Leadership Development. Retrieved from https://zengerfolkman.com/. March 15th, 2025.

Zenger, J., Ulrich, D., & Smallwood, N. (2000). *Results Based Leadership. Boston*, MA: Harvard Business School Press.

Zhao, Y., & Frank, K. A. (2003). Factors affecting technology uses in schools: An ecological perspective. *American Educational Research Journal, 40*(4), 807 – 840.

Zhao, Y., & Watterston, J. (2021). The changes we need: Education post COVID–19. *Journal of Educational Change, 22*(1), 3 – 12.

Zhong, L. (2017). Indicators of digital leadership in the context of K–12 education. *Journal of Educational Technology Development and Exchange (JETDE), 10*(1), 3.

Zhou, J. (2023). *At the Crossroad of Technology Integration: How Collaborative Teaching Preparation Facilitates Chinese Language Educators to Develop* (Doctoral dissertation, University of Wisconsin – Madison).

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ และรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ
ในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ	อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ดร.วีระวัฒน์ คำแสนพันธ์	อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. ดร.ปราโมท พระหันธงไชย	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโพธิแสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร
4. นายนราธิป พนันชัย	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาฯ ครูชำนาญการ โรงเรียนพังโคนวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร
5. นายพณัชกร โคตรบรม	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะเพื่อหาแนวทางการพัฒนา

เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร	ประธานหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ	อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. ดร.ประจักร์ เข็มใคร	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร
4. ดร.ภิญโญ ทองเหลา	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร
5. ดร.ปราโมท พระหันธงไชย	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโพธิแสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร
6. ดร.ฐปนีย์ นารี	รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

7. นางอรวรรณ นาเหล็ก	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาฯ โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร
8. นายปิยะพงษ์ ธรรมรักษ์	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร
9. นางสาวอมรรัตน์ พจนา	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร
10. นางชุติมา รายณะสุข	ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.วีรวัฒน์ คำแสนพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ปราโมทย์ พระหันธงไชย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายพณัชกร โคตรบรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐
ผู้ประสานงาน นายก โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายนราธิป พนันชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพโหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๔๙๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบึงโขงหลงวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๔๙๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบึงกาฬ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๔๙๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบุ่งคล้านคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๔๙๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยองพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๔๙๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีวิไลวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๔๙๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนปากคาดวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๔๙๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีสำราญวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๘๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๘๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๘๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ประจักร์ เข็มใคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๘๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ภิญโญ ทองเหลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๘๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ปราโมท พระหันธงไชย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๘๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ฐปนีย์ นารี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๘๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางอรวรรณ นาเหล็ก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๘๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายปิยะพงษ์ ธรรมรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๘๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวอมรรัตน์ พจนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๘๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางชุติมา รายณะสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๗๔๒๑๒๒๙๒๑๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บดินทร์ นารถโคษา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๗๖๓ ๓๒๔๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รหัส :

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้เพื่อสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จะไม่มีผลต่อผู้ตอบแบบสอบถาม แต่จะใช้เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษาและศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ต่อไป

3. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จสิ้นแล้วขอความกรุณาส่งคืนตามที่อยู่ซองเปล่าติดแสตมป์จ่าหน้าของส่งถึงผู้วิจัย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1
ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เห็นว่าตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง

☐ ผู้บริหารสถานศึกษา

☐ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

☐ ครูผู้สอน

2. ขนาดของโรงเรียน

☐ โรงเรียนขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 – 719 คน)

☐ โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720 – 1,679 คน)

☐ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,680 ขึ้นไป)

3. ประสบการณ์การทำงาน (กรณีครูผู้สอน นับตั้งแต่วันที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเป็นครูผู้ช่วยจนถึงปัจจุบัน กรณีผู้บริหารสถานศึกษานับตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาราชการแทนจนถึงปัจจุบัน)

☐ น้อยกว่า 10 ปี

☐ ระหว่าง 10 – 20 ปี

☐ มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 2

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

คำชี้แจง ให้ท่านอ่านแบบสอบถามแต่ละข้อให้ชัดเจน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็น ที่ตรงกับความจริง เพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย ตามเกณฑ์ดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
00	ท่านให้คำปรึกษาและส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระฯ ใช้เครื่องมือดิจิทัลได้อย่างสร้างสรรค์	✓				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำอธิบาย

ข้อ 00 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น 5 แสดงว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ท่านให้คำปรึกษาและส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระฯ ใช้เครื่องมือดิจิทัลได้อย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล											
1	ท่านส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้วางแผนและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการกับเทคโนโลยีบนแพลตฟอร์มออนไลน์										
2	ท่านริเริ่มให้มีการจัดทำคลังสื่อดิจิทัลและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้										
3	ท่านวางระบบบริหารจัดการคลังสื่อดิจิทัลให้ครูสามารถเข้าถึง ค้นหา และนำไปใช้ประกอบการสอนได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว										
4	ท่านส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือดิจิทัลในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ										
5	ท่านนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ได้จากระบบดิจิทัลมาใช้ในการประชุมเพื่อทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกับครู										
6	ท่านให้คำแนะนำแก่ครูในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือ										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7	ท่านกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูงในยุคดิจิทัล										
8	ท่านสนับสนุนให้ครูประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคล										
9	ท่านสื่อสารและสร้างความเข้าใจกับครูเกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับกระบวนการจัดการหลักสูตรในทุกขั้นตอน										
10	ท่านติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง										
ด้านที่ 2 การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล											
1	ท่านวางระบบการนิเทศชั้นเรียนในรูปแบบออนไลน์ เพื่อพัฒนาการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้										
2	ท่านให้ข้อมูลป้อนกลับ แก่ครูอย่างสร้างสรรค์และสม่ำเสมอผ่านช่องทางดิจิทัล										
3	ท่านคัดเลือกและแบ่งปันแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เช่น คอร์สออนไลน์, เว็บไซต์, สื่อมัลติมีเดียที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู										
4	ท่านส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเองผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์อย่างต่อเนื่อง										
5	ท่านใช้ช่องทางการสื่อสารดิจิทัลเพื่อให้คำปรึกษาเชิงรุกแก่ครูในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6	ท่านประเมินและวางแผนพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของครูแต่ละคนให้สามารถนำไปใช้ในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ										
7	ท่านริเริ่มให้มีการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นพื้นที่กลางสำหรับครูในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์										
8	ท่านส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันของครูในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านช่องทางออนไลน์										
9	ท่านเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำเครื่องมือดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการนิเทศและพัฒนาครู										
10	ท่านกำหนดเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพร่วมกับครู โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศออนไลน์เป็นฐาน										
ด้านที่ 3 การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล											
1	ท่านส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูในการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลายเพื่อการวัดและประเมินผลผู้เรียน										
2	ท่านวางระบบให้ครูสามารถรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านช่องทางดิจิทัลได้อย่างเป็นระบบ										
3	ท่านสนับสนุนให้ครูใช้ข้อมูลจากการประเมินระหว่างเรียน แบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง										
4	ท่านส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือดิจิทัลในการประเมินหลังสิ้นสุดการเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียนรู้										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5	ท่านพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลของผู้เรียนให้แก่ครู เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้จริง										
6	ท่านสร้างวัฒนธรรมการนำข้อมูล ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้ในการประชุมเพื่อพัฒนาการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้										
7	ท่านส่งเสริมให้ครูตัดสินใจปรับปรุงการสอนโดยอ้างอิงข้อมูลรวบรวมได้										
8	ท่านแนะนำให้ครูนำข้อมูลของผู้เรียนมาใช้ออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล										
9	ท่านสนับสนุนให้ครูใช้ข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนตามศักยภาพสำหรับจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม										
10	ท่านส่งเสริมให้ครูใช้ข้อมูลผลการเรียนรู้เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับที่จำเพาะเจาะจงแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล										
ด้านที่ 4 การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล											
1	ท่านสื่อสารวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนอย่างชัดเจน										
2	ท่านสร้างบรรยากาศการทำงานที่ปลอดภัยให้ครูกล้าที่จะทดลองใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยไม่ต้องกังวลกับความผิดพลาด										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3	ท่านส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำแนวทางการสอนหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์										
4	ท่านส่งเสริมวัฒนธรรมที่มองความผิดพลาดจากการทดลองสิ่งใหม่ ๆ ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้และพัฒนา										
5	ท่านประสานงานหรือเสนอแนะเพื่อจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับสนับสนุนการริเริ่มใช้นวัตกรรมของครู										
6	ท่านส่งเสริมหรือจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการใช้นวัตกรรมให้แก่ครู										
7	ท่านสื่อสารและรับฟังความคิดเห็นของครูเพื่อทำความเข้าใจและลดแรงต้านที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง										
8	ท่านให้การสนับสนุนและช่วยเหลือครูอย่างใกล้ชิดในช่วงของการปรับตัวเพื่อยอมรับและใช้งานเทคโนโลยีใหม่										
9	ท่านยกย่องชมเชยหรือให้รางวัลแก่ครูที่ริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ										
10	ท่านเป็นผู้นำในการทดลองและเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้										
ด้านที่ 5 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล											
1	ท่านให้คำปรึกษาเชิงวิชาการแก่ครูในการออกแบบและจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2	ท่านส่งเสริมให้ครูประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวทางการสอนในยุคดิจิทัลเป็นฐานในการออกแบบกิจกรรม										
3	ท่านแนะนำแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงรุก										
4	ท่านส่งเสริมให้ครูออกแบบกิจกรรมที่นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง										
5	ท่านให้คำปรึกษาแก่ครูในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้เทคโนโลยี										
6	ท่านสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งมีเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญ										
7	ท่านแนะนำให้ครูเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลที่สนับสนุนการสืบค้นข้อมูลและการทำงานร่วมกันของผู้เรียน										
8	ท่านส่งเสริมให้ครูใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียน										
9	ท่านเน้นย้ำและให้คำแนะนำแก่ครูในการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับและเปลี่ยนผ่านกระบวนการเรียนรู้ มากกว่าการใช้ทดแทนสื่อแบบเดิม										
10	ท่านส่งเสริมให้ครูมอบหมายงานที่ผู้เรียนต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อนำเสนอความรู้										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านที่ 6 การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้											
1	ท่านวางระบบสนับสนุนและให้กำลังใจครูในกระบวนการสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง										
2	ท่านส่งเสริมหรือประสานงานให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักการออกแบบสื่อการสอนดิจิทัล										
3	ท่านส่งเสริมให้ครูมีทักษะทางเทคนิคในการใช้เครื่องมือและแอปพลิเคชันที่หลากหลายเพื่อผลิตสื่อดิจิทัล										
4	ท่านสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น วีดิทัศน์, อินโฟกราฟิก, พอดแคสต์										
5	ท่านริเริ่มให้มีการสร้างเกณฑ์กลางสำหรับประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลของกลุ่มสาระการเรียนรู้										
6	ท่านจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบหรือให้ข้อเสนอแนะต่อสื่อการเรียนรู้ที่ครูสร้างขึ้นก่อนนำไปเผยแพร่ในคลังสื่อกลาง										
7	ท่านจัดทำและบริหารจัดการคลังสื่อกลางดิจิทัลเพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงและแบ่งปันสื่อการสอนได้สะดวก										
8	ท่านส่งเสริมวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพระหว่างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้										
9	ท่านให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และการใช้สื่ออย่างมีจรรยาบรรณในการพัฒนาสื่อดิจิทัล										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10	ท่านให้คำแนะนำหรือประสานงานเพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงเครื่องมือ ซอฟต์แวร์หรือทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการผลิตสื่อที่มีคุณภาพ										
ด้านที่ 7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล											
1	ท่านส่งเสริมวัฒนธรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาวิชาชีพครู										
2	ท่านส่งเสริมหรือประสานงานให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ										
3	ท่านสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์สภาพปัญหาจริงในชั้นเรียนเพื่อนำมาตั้งเป็นคำถามวิจัย										
4	ท่านแนะนำการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อช่วยครูในการรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยในชั้นเรียน										
5	ท่านส่งเสริมให้ครูใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยอย่างเป็นระบบและน่าเชื่อถือ										
6	ท่านให้คำปรึกษาและเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ครูตลอดกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน										
7	ท่านริเริ่มให้มีเวทีหรือพื้นที่ออนไลน์ในลักษณะของ ชุมชนนักปฏิบัติ สำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัย										
8	ท่านจัดกิจกรรมให้ครูได้นำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียนและแลกเปลี่ยนข้อค้นพบซึ่งกันและกัน										
9	ท่านส่งเสริมการนำข้อค้นพบจากงานวิจัยของครูมาขยายผลเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10	ท่านให้การสนับสนุนและเสนอแนะต่อผู้บริหารเพื่อจัดสรรเวลาและทรัพยากรที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู										
ด้านที่ 8 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้											
1	ท่านริเริ่มและวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นฐานอย่างสม่ำเสมอ										
2	ท่านส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับโลกแห่งความเป็นจริงภายนอก										
3	ท่านสนับสนุนการจัดกิจกรรมในลักษณะค่ายเสมือนจริง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกันผ่านช่องทางออนไลน์										
4	ท่านประสานงานและส่งเสริมให้เกิดโครงงานที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกับชุมชนหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกผ่านช่องทางออนไลน์										
5	ท่านส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง										
6	ท่านสนับสนุนให้นักเรียนนำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลายและทันสมัย เช่น การจัดทำพอดแคสต์ (Podcast)										
7	ท่านส่งเสริมให้นักเรียนสร้างแฟ้มสะสมงานดิจิทัล (Digital Portfolio) เพื่อรวบรวมและนำเสนอผลงาน/ความสามารถของตนเอง										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8	ท่านออกแบบหรือให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาสมรรถนะแห่งอนาคต										
9	ท่านส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นหาและสำรวจความถนัดหรือความสนใจของตนเองผ่านสื่อดิจิทัล										
10	ท่านเป็นผู้ริเริ่มในการประสานงานเบื้องต้นกับหน่วยงานภายนอก เพื่อแสวงหาความร่วมมือด้านทรัพยากรและความรู้สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตร										

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นอย่างสูง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ง

ค่าคุณภาพเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ ประเมินแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
ด้านที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล จำนวน 10 ข้อ									
1	ท่านส่งเสริมให้ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ วางแผนและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการกับเทคโนโลยีบนแพลตฟอร์มออนไลน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	ท่านริเริ่มให้มีการจัดทำคลังสื่อดิจิทัลและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	ท่านวางระบบบริหารจัดการคลังสื่อดิจิทัลให้ครูสามารถเข้าถึง ค้นหา และนำไปใช้ประกอบการสอนได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	ท่านส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือดิจิทัลในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
5	ท่านนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ได้จากระบบดิจิทัลมาใช้ในการประชุมเพื่อทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกับครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	ท่านให้คำแนะนำแก่ครูในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	ท่านกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูงในยุคดิจิทัล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	ท่านสนับสนุนให้ครูประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	ท่านสื่อสารและสร้างความเข้าใจกับครูเกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับกระบวนการจัดการหลักสูตรในทุกขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
10	ท่านติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านที่ 2 การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล									
11	ท่านวางระบบการนิเทศชั้นเรียนในรูปแบบออนไลน์ เพื่อพัฒนาการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	ท่านให้ข้อมูลป้อนกลับ แก่ครูอย่างสร้างสรรค์และสม่ำเสมอผ่านช่องทางดิจิทัล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	ท่านคัดเลือกและแบ่งปันแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เช่น คอร์สออนไลน์, เว็บไซต์, สื่อมัลติมีเดีย ที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	ท่านส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเองผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
15	ท่านใช้ช่องทางการสื่อสารดิจิทัลเพื่อให้คำปรึกษาเชิงรุกแก่ครูในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	ท่านประเมินและวางแผนพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของครูแต่ละคนให้สามารถนำไปใช้ในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	ท่านริเริ่มให้มีการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นพื้นที่กลางสำหรับครูในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	ท่านส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันของครูในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผ่านช่องทางออนไลน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
19	ท่านเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำเครื่องมือดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการนิเทศและพัฒนาครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	ท่านกำหนดเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพร่วมกับครูโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศออนไลน์เป็นฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านที่ 3 การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล									
21	ท่านส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูในการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่หลากหลายเพื่อการวัดและประเมินผลผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	ท่านวางระบบให้ครูสามารถรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านช่องทางดิจิทัลได้อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	ท่านสนับสนุนให้ครูใช้ข้อมูลจากการประเมินระหว่างเรียนแบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
24	ท่านส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือดิจิทัลในการประเมินหลังสิ้นสุดการเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
25	ท่านพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลของผู้เรียนให้แก่ครู เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	ท่านสร้างวัฒนธรรมการนำข้อมูล ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาใช้ในการประชุมเพื่อพัฒนาการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	ท่านส่งเสริมให้ครูตัดสินใจปรับปรุงการสอนโดยอ้างอิงข้อมูลรวบรวมได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	ท่านแนะนำให้ครูนำข้อมูลของผู้เรียนมาใช้ออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	ท่านสนับสนุนให้ครูใช้ข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนตามศักยภาพสำหรับจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
30	ท่านส่งเสริมให้ครูใช้ข้อมูลผลการเรียนรู้เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับที่จำเพาะเจาะจงแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านที่ 4 การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล									
31	ท่านสื่อสารวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
32	ท่านสร้างบรรยากาศการทำงานที่ปลอดภัย ให้ครูกล้าที่จะทดลองใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยไม่ต้องกังวลกับความผิดพลาด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33	ท่านส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำแนวทางการสอนหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34	ท่านส่งเสริมวัฒนธรรมที่มองความผิดพลาดจากการทดลองสิ่งใหม่ ๆ ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้และพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
35	ท่านประสานงานหรือเสนอแนะเพื่อจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับสนับสนุนการริเริ่มใช้นวัตกรรมของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36	ท่านส่งเสริมหรือจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการใช้นวัตกรรมให้แก่ครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
37	ท่านสื่อสารและรับฟังความคิดเห็นของครู เพื่อทำความเข้าใจและลดแรงต้านที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38	ท่านให้การสนับสนุนและช่วยเหลือครูอย่างใกล้ชิดในช่วงของการปรับตัวเพื่อยอมรับและใช้งานเทคโนโลยีใหม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
39	ท่านยกย่องชมเชยหรือให้รางวัลแก่ครูที่ริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
40	ท่านเป็นผู้นำในการทดลองและเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
ด้านที่ 5 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล									
41	ท่านให้คำปรึกษาเชิงวิชาการแก่ครูในการออกแบบและจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
42	ท่านส่งเสริมให้ครูประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวทางการสอนในยุคดิจิทัลเป็นฐานในการออกแบบกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
43	ท่านแนะนำแนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
44	ท่านส่งเสริมให้ครูออกแบบกิจกรรมที่นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
45	ท่านให้คำปรึกษาแก่ครูในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้เทคโนโลยี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
46	ท่านสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานซึ่งมีเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
47	ท่านแนะนำให้ครูเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลที่สนับสนุนการสืบค้นข้อมูลและการทำงานร่วมกันของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
48	ท่านส่งเสริมให้ครูใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
49	ท่านเน้นย้ำและให้คำแนะนำแก่ครูในการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับและเปลี่ยนผ่านกระบวนการเรียนรู้ มากกว่าการใช้ทดแทนสื่อแบบเดิม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
50	ท่านส่งเสริมให้ครูมอบหมายงานที่ผู้เรียนต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อนำเสนอความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านที่ 6 การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้									
51	ท่านวางระบบสนับสนุนและให้กำลังใจครูในกระบวนการสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
52	ท่านส่งเสริมหรือประสานงานให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักการออกแบบสื่อการสอนดิจิทัล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
53	ท่านส่งเสริมให้ครูมีทักษะทางเทคนิคในการใช้เครื่องมือและแอปพลิเคชันที่หลากหลายเพื่อผลิตสื่อดิจิทัล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
54	ท่านสนับสนุนให้ครูสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น วีดิทัศน์, อินโฟกราฟิก, พอดแคสต์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
55	ท่านริเริ่มให้มีการสร้างเกณฑ์กลางสำหรับประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลของกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
56	ท่านจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบหรือให้ข้อเสนอแนะต่อสื่อการเรียนรู้ที่ครูสร้างขึ้นก่อนนำไปเผยแพร่ในคลังสื่อกลาง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
57	ท่านจัดทำและบริหารจัดการคลังสื่อกลางดิจิทัลเพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงและแบ่งปันสื่อการสอนได้สะดวก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
58	ท่านส่งเสริมวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพระหว่างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
59	ท่านให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และการใช้สื่ออย่างมีจรรยาบรรณในการพัฒนาสื่อดิจิทัล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
60	ท่านให้คำแนะนำหรือประสานงานเพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงเครื่องมือ ซอฟต์แวร์หรือทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการผลิตสื่อที่มีคุณภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านที่ 7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล									
61	ท่านส่งเสริมวัฒนธรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาวิชาชีพครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
62	ท่านส่งเสริมหรือประสานงานให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
63	ท่านสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์สภาพปัญหาจริงในชั้นเรียนเพื่อนำมาตั้งเป็นคำถามวิจัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
64	ท่านแนะนำการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อช่วยครูในการรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
65	ท่านส่งเสริมให้ครูใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชัน ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยอย่างเป็นระบบและน่าเชื่อถือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
66	ท่านให้คำปรึกษาและเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ครูตลอดกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
67	ท่านริเริ่มให้มีเวทีหรือพื้นที่ออนไลน์ในลักษณะของชุมชนนักปฏิบัติ สำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
68	ท่านจัดกิจกรรมให้ครูได้นำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียนและแลกเปลี่ยนข้อค้นพบซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
69	ท่านส่งเสริมการนำข้อค้นพบจากงานวิจัยของครูมาขยายผลเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
70	ท่านให้การสนับสนุนและเสนอแนะต่อผู้บริหารเพื่อจัดสรรเวลาและทรัพยากรที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านที่ 8 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้									
71	ท่านริเริ่มและวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นฐานอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
72	ท่านส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับโลกแห่งความเป็นจริงภายนอก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
73	ท่านสนับสนุนการจัดกิจกรรมในลักษณะค่ายเสมือนจริง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกันผ่านช่องทางออนไลน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
74	ท่านประสานงานและส่งเสริมให้เกิดโครงงานที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกับชุมชนหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกผ่านช่องทางออนไลน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
75	ท่านส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
76	ท่านสนับสนุนให้นักเรียนนำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลายและทันสมัย เช่น การจัดทำพอดแคสต์ (Podcast)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
77	ท่านส่งเสริมให้นักเรียนสร้างแฟ้มสะสมงานดิจิทัล (Digital Portfolio) เพื่อรวบรวมและนำเสนอผลงาน / ความสามารถของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
78	ท่านออกแบบหรือให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาสมรรถนะแห่งอนาคต	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
79	ท่านส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นหาและสำรวจความถนัดหรือความสนใจของตนเองผ่านสื่อดิจิทัล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
80	ท่านเป็นผู้ริเริ่มในการประสานงานเบื้องต้นกับหน่วยงานภายนอก เพื่อแสวงหาความร่วมมือด้านทรัพยากรและความรู้สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 44 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึ่งประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	
		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .784 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .801 ค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .335 – .622 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .350 – .610	1	.622	.475
	2	.471	.610
	3	.580	.369
	4	.212	.453
	5	.496	.509
	6	.379	.350
	7	.475	.443
	8	.335	.430
	9	.454	.536
	10	.505	.587
2. ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .806 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .809 ค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .768 – .960 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .257 – . 551	11	.835	.529
	12	.816	.540
	13	.868	.551
	14	.768	.257
	15	.860	.539
	16	.889	.521
	17	.840	.546
	18	.921	.514
	19	.872	.479
	20	.960	.417

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 44 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	
		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
3. ด้านการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .815 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .747 ค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .395 – .600 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .283 – .616	21	.600	.351
	22	.546	.346
	23	.530	.283
	24	.504	.602
	25	.487	.463
	26	.470	.318
	27	.477	.359
	28	.453	.385
	29	.483	.403
	30	.395	.616
4. ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .835 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .814 ค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .436 – .672 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ระหว่าง .448 – .557	31	.472	.508
	32	.576	.463
	33	.453	.448
	34	.476	.516
	35	.560	.495
	36	.672	.469
	37	.568	.557
	38	.591	.486
	39	.453	.494
	40	.436	.497

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 44 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	
		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
5. ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .834 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .808 ค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .369 – .601 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .314 – .580	41	.526	.567
	42	.548	.367
	43	.397	.580
	44	.492	.427
	45	.598	.517
	46	.585	.516
	47	.369	.314
	48	.601	.549
	49	.485	.497
	50	.640	.517
6. ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .814 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .808 ค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .306 – .678 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ระหว่าง .342 – .598	51	.488	.598
	52	.409	.451
	53	.306	.440
	54	.506	.342
	55	.476	.514
	56	.468	.484
	57	.565	.539
	58	.678	.472
	59	.543	.555
	60	.496	.450

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 44 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	
		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .830 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .746 ค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .374 – .697 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .245 – .595	61	.636	.444
	62	.469	.500
	63	.374	.390
	64	.430	.595
	65	.487	.297
	66	.551	.302
	67	.697	.245
	68	.405	.401
	69	.524	.456
	70	.597	.497
8. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .826 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .830 ค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .368 – .664 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .351 – .584	71	.518	.517
	72	.570	.522
	73	.570	.584
	74	.469	.546
	75	.368	.534
	76	.581	.351
	77	.471	.520
	78	.448	.522
	79	.453	.577
	80	.664	.493

ค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบันของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล เท่ากับ .971 และค่าความเชื่อมั่นสภาพที่พึงประสงค์ของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล เท่ากับ .968

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 44 พบว่า ค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบันของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล เท่ากับ .971 และค่าความเชื่อมั่นสภาพที่พึงประสงค์ของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล เท่ากับ .968 และค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .306 – .960 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .245 – .616 เมื่อพิจารณารายด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .784 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .801 ค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .335 – .622 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .350 – .610

2. ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .806 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .809 ค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .768 – .960 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .257 – . 551

3. ด้านการประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .815 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .747 ค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .395 – .600 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .283 – .616

4. ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .835 และค่าความเชื่อมั่นขอแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .814 ค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .436 – .672 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ระหว่าง .448 – .557

5. ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .834 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .808 ค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .369 – .601 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .314 – .580

6. ด้านการสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .814 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .808 ค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .306 – .678 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ระหว่าง .342 – .598

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .830 และค่าความเชื่อมั่นขอแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .746 ค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .374 – .697 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .245 – .595

8. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .826 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .830 ค่าอำนาจจำแนกสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .368 – .664 และค่าอำนาจจำแนกสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .351 – .584

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างการวิเคราะห์ผล
ด้วยโปรแกรมการวิเคราะห์สำเร็จรูปมาลงในตาราง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน

Frequencies

[DataSet1]

Statistics

		Position	size	exp
N	Valid	335	335	335
	Missing	0	0	0

Frequency Table

Position

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ครูผู้สอน	65	19.4	19.4	19.4
	ผู้บริหารสถานศึกษา	45	13.4	13.4	32.8
	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	225	67.2	67.2	100.0
	Total	335	100.0	100.0	

size

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	โรงเรียนขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 - 719 คน)	171	51.0	51.0	51.0
	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,680 ขึ้นไป)	75	22.4	22.4	73.4
	โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720 - 1,679 คน)	89	26.6	26.6	100.0
	Total	335	100.0	100.0	

exp

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	น้อยกว่า 10 ปี	56	16.7	16.7	16.7
	มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	66	19.7	19.7	36.4
	ระหว่าง 10 - 20 ปี	213	63.6	63.6	100.0
	Total	335	100.0	100.0	

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

Descriptives - สภาพปัจจุบันด้านที่ 1

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Cur1	335	3.83	.750
Cur2	335	3.78	.688
Cur3	335	3.70	.786
Cur4	335	3.81	.757
Cur5	335	3.86	.720
Cur6	335	3.78	.747
Cur7	335	3.84	.779
Cur8	335	3.84	.750
Cur9	335	3.88	.751
Cur10	335	3.85	.772
Valid N (listwise)	335		

```
COMPUTE MEAN=MEAN(Cur1,Cur2,Cur3,Cur4,Cur5,Cur6,Cur7,Cur8,Cur9,Cur10).
EXECUTE.
DESCRIPTIVES VARIABLES=MEAN
  /STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX.
```

Descriptives - รวมสภาพปัจจุบัน ด้านที่ 1

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
MEAN	335	2.00	5.00	3.8158	.53842
Valid N (listwise)	335				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Descriptives - ด้านที่ 1 สภาพพึงประสงค์

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Des1	335	4.57	.600
Des2	335	4.52	.603
Des3	335	4.46	.655
Des4	335	4.52	.623
Des5	335	4.51	.633
Des6	335	4.52	.660
Des7	335	4.50	.638
Des8	335	4.53	.627
Des9	335	4.59	.622
Des10	335	4.55	.607
Valid N (listwise)	335		

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=MEAN_D1
  /STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX.
```

Descriptives - รวมสภาพที่พึงประสงค์ ด้านที่ 1

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
MEAN_D1	335	2.70	5.00	4.5266	.44713
Valid N (listwise)	335				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Descriptives - ด้านที่ 2 สภาพปัจจุบัน

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Cur11	335	3.78	.768
Cur12	335	3.83	.727
Cur13	335	3.83	.748
Cur14	335	3.81	.791
Cur15	335	3.81	.753
Cur16	335	3.75	.745
Cur17	335	3.79	.770
Cur18	335	3.82	.745
Cur19	335	3.85	.741
Cur20	335	3.83	.742
Valid N (listwise)	335		

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=MEAN_C2
  /STATISTICS=MEAN STDDEV.
```

Descriptives - รวมสภาพปัจจุบัน ด้านที่ 2

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
MEAN_C2	335	3.8101	.55620
Valid N (listwise)	335		

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Descriptives - ด้านที่ 2 สภาพพึงประสงค์

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Des11	335	4.52	.632
Des12	335	4.54	.627
Des13	335	4.55	.626
Des14	335	4.52	.656
Des15	335	4.46	.673
Des16	335	4.47	.641
Des17	335	4.53	.618
Des18	335	4.52	.618
Des19	335	4.56	.635
Des20	335	4.53	.613
Valid N (listwise)	335		

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=MEAN_D2
  /STATISTICS=MEAN STDDEV.
```

Descriptives - รวมสภาพพึงประสงค์ ด้านที่ 2

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
MEAN_D2	335	4.5200	.46673
Valid N (listwise)	335		

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Descriptives - ด้านที่ 3 สภาพปัจจุบัน

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Cur21	335	3.92	.765
Cur22	335	3.82	.711
Cur23	335	3.84	.761
Cur24	335	3.84	.772
Cur25	335	3.83	.792
Cur26	335	3.79	.760
Cur27	335	3.78	.748
Cur28	335	3.84	.749
Cur29	335	3.83	.753
Cur30	335	3.86	.733
Valid N (listwise)	335		

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=MEAN_C3
  /STATISTICS=MEAN STDDEV.
```

Descriptives - รวมสภาพปัจจุบัน ด้านที่ 3

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
MEAN_C3	335	3.8355	.56956
Valid N (listwise)	335		

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Descriptives - ด้านที่ 3 สภาพพึงประสงค์

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Des21	335	4.58	.652
Des22	335	4.50	.642
Des23	335	4.55	.602
Des24	335	4.50	.647
Des25	335	4.52	.669
Des26	335	4.49	.713
Des27	335	4.53	.632
Des28	335	4.53	.637
Des29	335	4.52	.651
Des30	335	4.53	.603
Valid N (listwise)	335		

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=MEAN_D3
  /STATISTICS=MEAN STDDEV.
```

Descriptives - รวมสภาพพึงประสงค์ ด้านที่ 3

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
MEAN_D3	335	4.5248	.47122
Valid N (listwise)	335		

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Descriptives - ด้านที่ 4 สภาพปัจจุบัน

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Cur31	335	3.86	.736
Cur32	335	3.85	.737
Cur33	335	3.90	.783
Cur34	335	3.82	.750
Cur35	335	3.81	.747
Cur36	335	3.87	.715
Cur37	335	3.81	.749
Cur38	335	3.84	.761
Cur39	335	3.87	.714
Cur40	335	3.85	.754
Valid N (listwise)	335		

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=MEAN_C4
  /STATISTICS=MEAN STDDEV.
```

Descriptives - รวมสภาพปัจจุบัน ด้านที่ 4

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
MEAN_C4	335	3.8481	.56879
Valid N (listwise)	335		

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Descriptives - ด้านที่ 4 สภาพพึงประสงค์

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Des31	335	4.56	.634
Des32	335	4.53	.637
Des33	335	4.57	.624
Des34	335	4.52	.647
Des35	335	4.52	.647
Des36	335	4.54	.646
Des37	335	4.53	.618
Des38	335	4.51	.656
Des39	335	4.55	.636
Des40	335	4.54	.597
Valid N (listwise)	335		

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=MEAN_D4
  /STATISTICS=MEAN STDDEV.
```

Descriptives

Descriptives - รวมสภาพพึงประสงค์ ด้านที่ 4

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
MEAN_D4	335	4.5370	.46106
Valid N (listwise)	335		

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Descriptives - ด้านที่ 5 สภาพปัจจุบัน

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Cur41	335	3.90	.737
Cur42	335	3.90	.706
Cur43	335	3.81	.731
Cur44	335	3.80	.704
Cur45	335	3.84	.733
Cur46	335	3.82	.703
Cur47	335	3.87	.695
Cur48	335	3.84	.746
Cur49	335	3.87	.752
Cur50	335	3.89	.742
Valid N (listwise)	335		

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=MEAN_C5
  /STATISTICS=MEAN STDDEV.
```

Descriptives - รวมสภาพปัจจุบัน ด้านที่ 5

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
MEAN_C5	335	3.8534	.54863
Valid N (listwise)	335		

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Descriptives - ด้านที่ 5 สภาพพึงประสงค์

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Des41	335	4.56	.611
Des42	335	4.58	.593
Des43	335	4.52	.618
Des44	335	4.50	.623
Des45	335	4.50	.609
Des46	335	4.54	.641
Des47	335	4.51	.642
Des48	335	4.50	.651
Des49	335	4.56	.601
Des50	335	4.52	.642
Valid N (listwise)	335		

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=MEAN_D5
  /STATISTICS=MEAN STDDEV.
```

Descriptives - รวมสภาพพึงประสงค์ ด้านที่ 5

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
MEAN_D5	335	4.5290	.46154
Valid N (listwise)	335		

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Descriptives - ด้านที่ 6 สภาพปัจจุบัน

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Cur51	335	3.86	.723
Cur52	335	3.83	.741
Cur53	335	3.85	.731
Cur54	335	3.82	.723
Cur55	335	3.82	.728
Cur56	335	3.84	.723
Cur57	335	3.77	.770
Cur58	335	3.85	.695
Cur59	335	3.86	.748
Cur60	335	3.81	.709
Valid N (listwise)	335		

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=MEAN_C6
  /STATISTICS=MEAN STDDEV.
```

Descriptives - รวมสภาพปัจจุบัน ด้านที่ 6

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
MEAN_C6	335	3.8307	.55282
Valid N (listwise)	335		

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Descriptives - ด้านที่ 6 สภาพที่พึงประสงค์

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Des51	335	4.55	.616
Des52	335	4.51	.628
Des53	335	4.54	.603
Des54	335	4.49	.647
Des55	335	4.51	.647
Des56	335	4.56	.626
Des57	335	4.47	.655
Des58	335	4.57	.634
Des59	335	4.50	.651
Des60	335	4.55	.631
Valid N (listwise)	335		

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=MEAN_D6
  /STATISTICS=MEAN STDDEV.
```

Descriptives - รวมสภาพที่พึงประสงค์ ด้านที่ 6

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
MEAN_D6	335	4.5242	.47775
Valid N (listwise)	335		

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Descriptives - ด้านที่ 7 สภาพปัจจุบัน

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Cur61	335	3.91	.742
Cur62	335	3.83	.711
Cur63	335	3.90	.698
Cur64	335	3.81	.728
Cur65	335	3.81	.710
Cur66	335	3.78	.760
Cur67	335	3.75	.725
Cur68	335	3.79	.745
Cur69	335	3.82	.742
Cur70	335	3.81	.747
Valid N (listwise)	335		

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=MEAN_C7
  /STATISTICS=MEAN STDDEV.
```

Descriptives - รวมสภาพปัจจุบัน ด้านที่ 7

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
MEAN_C7	335	3.8209	.56302
Valid N (listwise)	335		

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Descriptives - ด้านที่ 7 สภาพพึงประสงค์

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Des61	335	4.53	.628
Des62	335	4.54	.627
Des63	335	4.60	.601
Des64	335	4.50	.647
Des65	335	4.51	.642
Des66	335	4.49	.651
Des67	335	4.50	.661
Des68	335	4.49	.683
Des69	335	4.55	.616
Des70	335	4.52	.618
Valid N (listwise)	335		

Descriptives

DESCRIPTIVES - รวมสภาพพึงประสงค์ ด้านที่ 7

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
MEAN_D7	335	4.5221	.48293
Valid N (listwise)	335		

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Descriptives - ด้านที่ 8 สภาพปัจจุบัน

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Cur71	335	3.85	.734
Cur72	335	3.88	.699
Cur73	335	3.83	.729
Cur74	335	3.73	.704
Cur75	335	3.82	.724
Cur76	335	3.83	.735
Cur77	335	3.93	.736
Cur78	335	3.83	.752
Cur79	335	3.89	.733
Cur80	335	3.88	.716
Valid N (listwise)	335		

DESCRIPTIVES - รวมสภาพปัจจุบัน ด้านที่ 8

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
MEAN_C8	335	3.8478	.55596
Valid N (listwise)	335		

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Descriptives - ด้านที่ 8 สภาพพึงประสงค์

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Des71	335	4.55	.636
Des72	335	4.53	.637
Des73	335	4.52	.613
Des74	335	4.46	.668
Des75	335	4.53	.651
Des76	335	4.55	.621
Des77	335	4.54	.660
Des78	335	4.49	.633
Des79	335	4.49	.674
Des80	335	4.53	.627
Valid N (listwise)	335		

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=MEAN_D8
  /STATISTICS=MEAN STDDEV.
```

Descriptives - รวมสภาพพึงประสงค์ ด้านที่ 8

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
MEAN_D8	335	4.5182	.47964
Valid N (listwise)	335		

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ฉ

แบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษสกลนคร

****

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ .....

สถานที่สัมภาษณ์ .....

---

1. ท่านมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษสกลนคร ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษสกลนคร ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ท่านมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษสกลนคร การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษสกลนคร การสร้างและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิตอลในการจัดการเรียนรู้ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษสกลนคร การประเมินและการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในยุคดิจิทัล อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6. ท่านมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษสกลนคร การส่งเสริมนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

7. ท่านมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษสกลนคร การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

8. ท่านมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษสกลนคร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ช

ภาพประกอบการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 3 สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร
ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 4 สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ
อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 5 สัมภาษณ์ ดร.ประจักร์ เข็มใคร ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ภาพประกอบ 6 สัมภาษณ์ ดร.ภิญโญ ทองเหลา ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 7 สัมภาษณ์ ดร.ปราโมท พระหันธงไชย ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนโพธิแสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสกลนคร

ภาพประกอบ 8 สัมภาษณ์ ดร.ฐปนีย์ นารี รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ภาพประกอบ 9 สัมภาษณ์ นางอรวรรณ นาเหล็ก หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ภาพประกอบ 10 สัมภาษณ์ นายปิยะพงษ์ ธรรมรักษ์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษาฯ โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 11 สัมภาษณ์ นางสาวอมรรัตน์ พจนา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ภาพประกอบ 12 สัมภาษณ์ นางชุติมา รายณะสุข ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นายกษิดิศ ฤทธิวงศ์
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2537
ภูมิลำเนา	จังหวัดสกลนคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 215 หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านแป้น อำเภอโพนนาแก้ว จังหวัดสกลนคร 47230
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนกุสุมาลย์วิทยาคม ตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2556	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี แขวงรัชดาภิเษก เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2561	ระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
พ.ศ. 2569	ระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2563	ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านคำสว่าง ตำบลวังตามัว อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานคร65พนม เขต 1
พ.ศ. 2565	ครู โรงเรียนกุสุมาลย์วิทยาคม ตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร